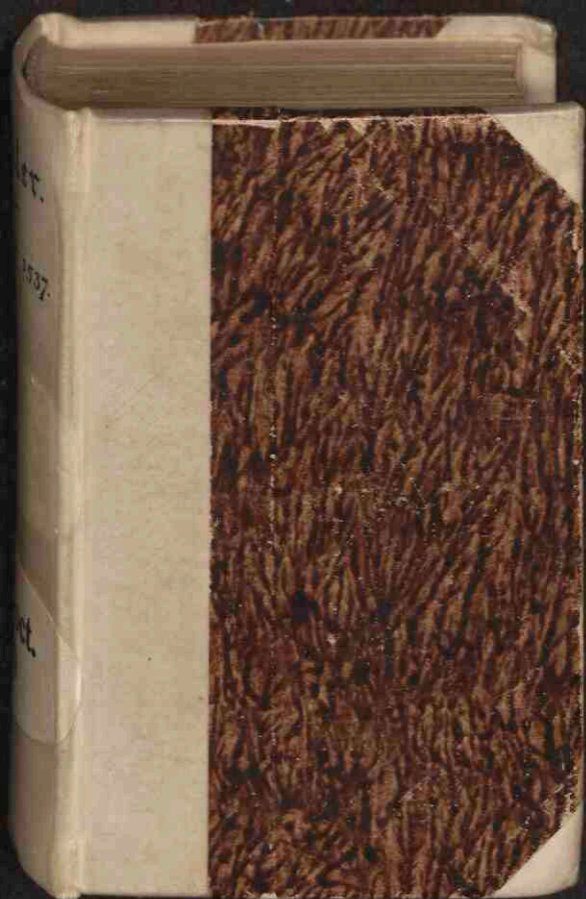

Den psalter des coninlijcken propheet Davids

<https://hdl.handle.net/1874/342154>

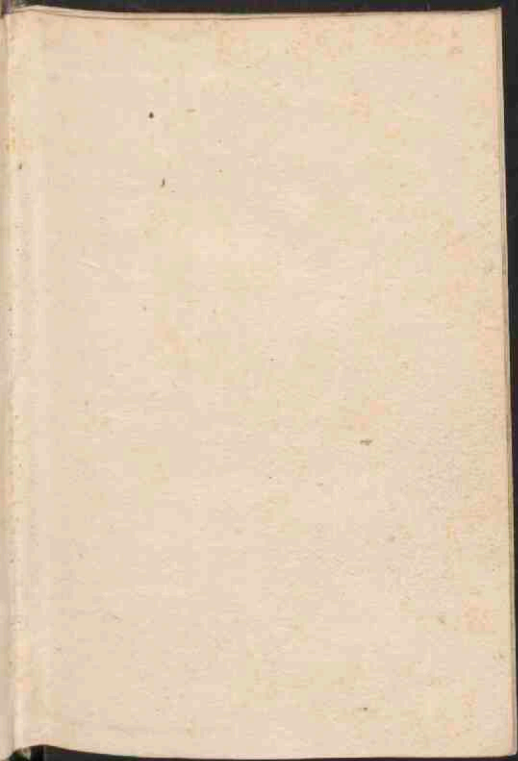
et.

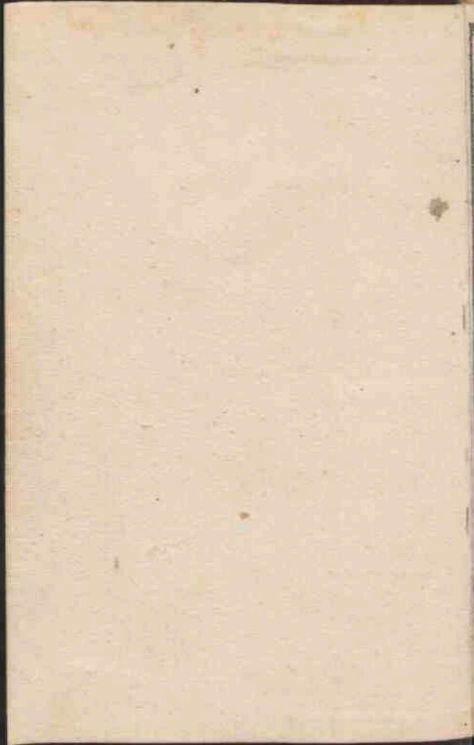
1537.

et.

**D. oct.
219**

Rariora

Den Psalter des
Conincklijcken Propheet
Dauids / na die Hebreu

sehe waerheyt ouerghelet eerst int Latijn
doer M. Iohannens Campesin / als hi
inder Wunersiteyt van Loue open-
baer Leser was der Hebreuscher
spraken / de opzichten elcken
met breeder woorde verklaren
de. Ende tot ghemeynen
profyte in duytsche
geuyent.

Item hier is by gheset S. Athanasius
boeckken / van Iohannes Alichalm waren
griecse int latijn ouerghelet / Int welck
vermaent wort waer toe elcken Psalm die-
nende ende profitelich is.

Item thoit Wicchaffes bouden vooz
screuen Campesin wtgheleyt.

1537

in Burchell.

Almanac vā .xxix. iarē

Thetal Dec Jaren.	Paechs. dach.	Tgulde. Thetal	Söbaechs. lettere.
m.d.xxvij.	i.aprillis.	xxij.	G
m.d.xxviij.	xxi.aprillis.	xix	F
m.d.xxix.	bi.aprillis.	i	E
m.d.xl.	iii.mart.	ij	D
m.d.xli.	xbij.aprillis.	iiij.	B
m.d.xliij.	ix.aprillis.	iiij.	A
m.d.xliij.	xxv.mart.	v.	S
m.d.xliij.	xviij.aprillis.	vi	F
m.d.xliij.	vi.aprillis.	viiij.	D
m.d.xliij.	xxv.aprillis.	viiij.	C
m.d.xliij.	ii.aprillis.	ix.	B
m.d.xliij.	i.aprillis.	x.	A
m.d.xliij.	xxi.aprillis.	xi.	F
m.d.xliij.	bi.aprillis.	xii	E
m.d.xliij.	xxix.mart.	xiiij.	D
m.d.xliij.	xbij.aprillis.	xiiij.	C
m.d.xliij.	ii.aprillis.	xv	B
m.d.xliij.	xxv.mart.	xvi	A
m.d.xliij.	xviij.aprillis.	xvii	F
m.d.xliij.	vi.aprillis.	xxiiij.	D
m.d.xliij.	xxviiij.aprillis.	xix	C
m.d.xliij.	i.aprillis.	i	B
m.d.xliij.	xxvi.mart.	ii	A
m.d.xliij.	xviij.aprillis.	iiij.	F
m.d.xliij.	bi.aprillis.	viiij.	D
m.d.xliij.	xxix.mart.	v.	C
m.d.xliij.	xi.aprillis.	vi	B

Den kalengier.

C Januarius.

RD Januarius heeft xxxj. daghen.

Die maene xxx.

Den dach heeft vij. vñe / De nach. xvj. vñe

ij	A	Ons heren befnide.	i
xi	b	Octaua Sint steuens.	ij
xx	c	Octaua Sint ians.	xiij
vij	d	Octaua alder kinde.	xiiij
	e	Symon confel.	xv
xvi	f	Derthien dach.	xvi
b	g	ysidorus bisscop.	xvii
	A	Luciaen marie.	xviii
xiii	b	Neraert bisschop.	xix
ij	c	Paulus heremijc	xx
	d	Sabijn marie.	xxi
x	e	Jan paus.	xxii
	f	Octaua derthien.	xxiii
xviii	g	Pontiaen marie	xxiiii
vij	A	Alaurus abt.	xxv
	b	Marcellus paens.	xxvi
xvi	c	Anthonis abt.	xxvii
ij	d	Prisca ioncfrou.	xxviii
	e	Maria eni martha.	xxix
xiii	f	Sebastiaen marie.	xxx
	g	Aeneet ioncfrou.	xxxi
x	A	Vincentius marie.	xxxii
	b	Emerentiana ioncfrou.	xxxiii
xviii	c	Tymothens disci.	xxxiiii
vij	d	Paulus beheet.	xxxv
	e	Holkarpus bisschop.	xxxvi

xvij	f	Den kalengler.	xvij
vi	g	Jan guldemont.	xviii
	A	Octa. Agnet.	xix
xiii	b	Valerius biscop.	xx
ii	c	Aldegont ioncfrou.	xxi
		Ignacius biscop	xxii

Februarius.

RL Februarius heeft. xviii. dagen.
Die mane. xix.

D Den dach heeft. x. vren / Den nacht. xiiii.

	d	Bygide ioncfrou	i
xi	e	Ons onzen licht.	ii
xix	f	Blasius biscop.	iii
viii	g	Helius biscop	iiii
	A	Achte ioncfrou	v
xvi	b	Wedastus confel.	vi
v	c	Augustus biscop	vii
	d	Melena heyserinne	viii
xiii	e	Apolonia ioncfrou	ix
ii	f	Scolastica ioncfrou	x
	g	Desiderius biscop	xi
x	A	Dorothea ioncfrou.	xii
	b	Stellen biscop	xiii
xviii	c	Valentijn matte	xiiii
vii	d	Faustine ioncfrou	xv
	e	Iustana ioncfrou	xvi
xv	f	Polycarpus biscop	xvii
iiii	g	Simon biscop	xviii
	A	Sabin paus	xix
xii	b	Eucharis biscop	xx
i	c	Lxxviii. matte	xxi

Den kalengier.

Pieter apostel

Vigilia.

Marthus apostel

Walburch ioncfrou

Alexander biffchop

Leander biffchop

Romaen biffchop

Maerte.

xxij

xxij

xxiiij

xxv

xxvi

xxvij

xxviii

ix
x
xi
xii
xiii
xiv
xv
xvi
xvii
xviii
xix
xx
xxi
xxii
xxiii
xxiiii
xxv
xxvi
xxvii
xxviii
xxix
xxx

KL

Maerte heeft. xxxi. daghen.

Die mane. xxi.

Den dach heeft. xii. vren / Den nacht. xij.

ij
iii
iiii
v
vi
vii
viii
ix
x
xi
xii
xiii
xiv
xv
xvi
xvii
xviii
xix
xx
xxi
xxii
xxiii
xxiiii
xxv
xxvi
xxvii
xxviii
xxix
xxx

Albijn biffchop

Zucius biffchop

Celidonius marce

Adriaen marce

Foras martelaer.

Victor en victorijn

Thomas van aquit

Philemon marce

Weertich marce

Claudius marce

Matrone ioncfrou

Gregorius paus

Leo paus

Innocentius paus.

Longinus marce

Herenbrecht biffchop

Geertruyt ioncfrou

Alexander biffchop

Jan hecremijt

i

ij

iii

iiii

v

vi

vii

viii

ix

x

xi

xii

xiii

xiiii

xv

xvi

xvii

xviii

xix

		Den kalengier.	
liij	b	Hubertus bisschop	xx
	c	Benedictus abt	xxi
xij	d	Dauidels bisscop	xxij
i	e	Victoriaen mar	xxiij
	f	Vigmenius priest	xxiiii
ix	g	Ons vion boot	xxv
	A	Lidgerus bisscop	xxvi
xviij	b	Ons Heren herri.	xxvii
vi	c	Gontrannus confes	xxviii
	d	Eustachius abt	xxix
xliij	e	Quintijn marie	xxx
iii	f	Salbina ioncfrou	xxxi

Capit.

KL Aprilus heeft .xxx. daghen
Die mane .xxix.

E Den dach heeft .iij. vion / Den nacht .x.

xi	g	Teodoza ioncfrou	i
	A	Nicasius bisscop	ii
	b	Theodosia ioncfrou	iii
ix	c	Ambrosius bisscop	iiii
viij	d	Claudiaen marie	v
xvi	e	Firminus marie	vi
v	f	Wellucius priester	vii
	g	Celestijn paus	viii
xliij	A	Maria van Egipten	ix
ij	b	Apolonius priest	x
	c	Leo paus.	xi
x	d	Senon martelaer	xii
	e	Eufemia ioncfrou	xiii
xviij	f	Tiburtius mart	xiiii

viij	g	Den Kalengier,	rb
	A	Olimpiadis marce	rbf
xv	b	Calixtus paens	rbif
xviij	c	Pieter confessoor	rbiiij
	d	Elencheernis bisscop	rx
xij	e	Thimon diaken	rx
i	f	Amartin priester	xx
	g	Marcellus bisscop	xxi
ix	A	Gayus paus	xxii
	b	Sinte iorijis marce	xxiii
xviiij	c	Pellucius confes.	xxiiii
vi	d	Marcus euange	xxv
	e	Cletus paus	xxvi
xiiiiij	f	Anchius marce	xxvii
iiiij	g	Vitalis marce	xxviii
	A	Pieter marce.	xxix
		Eutropius bisscop.	xxx

C Mayus.

	KL	Mepe heeft. xxxi. daghen.	
		Die mane. xxx.	
	C	Den dach heeft. xvi. dien / Den nacht. viij.	
xi	b	Philips en Jacob	g
	c	Anastafius bisscop	if
ix	d	Heylich cruys vin.	iiij
xviiij	e	Florentiaen marce	v
	f	Ons heeren hemel.	vi
xvi	g	Jan euangelist	vii
v	A	Iunenalis marce.	viii
	b	Wiero bisscop.	ix
xiiiiij	c	Nicolaus verhef.	x
iiiiij	d	Sorgtaen mar.	xi

	e	Den kalengier.	
	f	Niamertijn bisschop	x
x	g	Pancraes mar	xij
	A	Ernaes bisscop.	xiii
xviii	b	Victor en victorijn.	xiiii
xv	c	ysidorus bisschop.	xv
	d	Welgrim bisscop.	xvi
xiii	e	Syrus marce.	xvii
x	f	Marcus marce.	xviii
	g	Montiana ioncfrou	xix
xviii	A	Basilis ioncfrou	xx
xv	b	Valeriaen priester.	xxi
	c	Cassus marce.	xxii
xiii	d	Desiderius bisscop	xxiii
x	e	Deuotiaen marce.	xxiiii
	f	Vrbanus paus.	xv
xviii	g	Augustijn bisschop	xvi
xv	A	Beda priester.	xvii
	b	Jan paus.	xviii
xiii	c	Maximijn bisscop.	xxix
x	d	Felix paus.	xxx
		Petrouelle ioncfrou.	xxxi

Junius.

KL Junius heeft. xxx. daghen
Die mane. xxx.

C Den dach heeft. xvii. dien / Den nacht. vi

	e	Nicomedis marce	i
xix	f	Marcellijn marce.	ii
xviii	g	Erasmus marce.	iii
xvi	A	Quirijn marce.	iiii
x	b	Bonifacius bisscop	v

Den kalengies.

xliij e
 li d
 f e
 x f
 xlvij g
 lvij A
 lvij b
 lvij c
 lvij d
 lvij e
 lvij f
 lvij g
 lvij A
 lvij b
 lvij c
 lvij d
 lvij e
 lvij f
 lvij g
 lvij A
 lvij b
 lvij c
 lvij d
 lvij e
 lvij f

Vincencius marce
 Pauwels bisscop.
 Medardus confes.
 Maximus en feliceiaen.
 Rogatus marce.
 Barnabas discip.
Obulpius conf.
 Anthontus minre.
 Valerius marce.
 Vitus en mode.
 Basilus bisscop.
 Alexius confes.
 Klarens en marce
 Sernaes en pro.
 Regina ioncfrou.
 Albanus marce.
 Die. r. duyfent marce.
 Vigilia.
Ian bap geboort
 Lebutijn confes.
 Jan en pauwels.
 Die. vij. slapens.
 Vigilia.
Pieter en pan.
 Gedencke Sinte pan.
Vulmo.

bi
 vij
 viij
 ix
 x
 xi
 xij
 xiiij
 xv
 xvi
 xvij
 xvij
 xix
 xx
 xxi
 xxii
 xxiiij
 xv
 xvi
 xvij
 xvij
 xix

KL

Julius. cxxi. daghet.
 Die Klanc. cxi.

Den dach beest. xvi. die / Den nachf. b. h. f.

ix g Octava Sinte Aucten.

		Den Kalendar.		
lxvij	A	Ons vrou bistra.	ij	
	b	Thomas berthef.	liij	
lxvi	c	Martinus bisscop.	liiij	
lxv	d	Nicostratus mar	lv	
	e	Octa. l. peter. en pau.	lvj	
lxiiii	f	Willibaldus bisscop	lvij	
lxiii	g	Kyliaen marre.	lviii	
	A	Octaua ons vrou.	lix	
lxii	b	Die. vij. byoeders.	lxx	
	c	Benedictus abt.	lxxi	
lxix	d	Hermogorus bisscop.	lxxii	
lxviii	e	Margarieta ionc.	lxxiii	
	f	Focus bisscop.	lxxiiii	
lxv	g	Steydin der apo.	lxxv	
lxiiii	A	Hylarius paens.	lxxvi	
	b	Theodosia ionc.	lxxvij	
lxiii	c	Fredericus marre.	lxxviii	
lxii	d	Arsenius confes.	lxxix	
	e	Sabijn marre.	lxxx	
lxix	f	Maxedis ioncfrou.	lxxxi	
lxviii	g	Maria magdale.	lxxxii	
lxv	A	Apolinaris marre	lxxxiii	
lxiiii	b	Cylline. Vigilia.	lxxxiiii	
	c	Jacob apostel.	lxxxv	
lxiii	d	Sinte Anna.	lxxxvi	
lxii	e	Ernolaus priester.	lxxxvij	
	f	Pantaleou marre.	lxxxviii	
lxix	g	Felix en simpli.	lxxxix	
lxviii	A	Abdon en seunog.	lxxxx	
lxv	b	Bermaen bisscop.	lxxxxi	

Den kalengiers

Augustus.

AL Augustus heeft xxxi. daghen.
Die mane xxx.

Den dach heeft xiiij. vren / Den nacht .x.

viij	e	S. iuste peeter.	f
xvi	d	Steuen paeus marte	ij
v	e	S. steuens vndin.	iii
	f	Justinus ptester	iiii
xiiij	g	Dominicus confes.	v
ij	A	Sixtus paus marte.	vi
	b	Transf. christ.	vii
x	c	Ciriacus marte.	viii
	d	Romaen. Vigilia.	ix
xviii	e	L aureus marte	x
vii	f	Tyburcius marte.	xi
	g	Clara ionefrou.	xii
xv	A	Politus marte	xiii
iiii	b	Eusebi. Vigilia.	xiiii
	c	O ns vrou hemel.	xv
xiiij	d	Aemilphus bisscop.	xvi
ij	e	Zeroen marte.	xvii
	f	Agapitus marte.	xviii
x	g	Magnus marte.	xix
	A	Barnaert abt.	xx
xviii	b	Ioanatus bisscop.	xxi
vii	c	Octa. onf. vrou.	xxii
	d	Apoll. Vigilia.	xxiii
xiiij	e	B arholo apost.	xxiiii
ij	f	Gregorius bisscop.	xxv
	g	Anastafius marte	xxvi

		Den kalengies.	
vi	A	Ruphus marre.	xxviii
	b	Augustijn bisscop	xxviiii
xi	c	A n bay ontho.	xxix
viii	d	Felix en adauct.	xxx
	e	Waulmus bisscop	xxxi
		¶ Septembet.	

RL September heeft xxx. daghen.
Die mane. xxix.

¶ Den dach heeft xii. vren, Den nacht. xii.

xvi	f	Stelis abt.	i
v	g	Antonius marre.	ii
	A	Remacius bisscop.	iii
xiii	b	Marcellus confel.	iiii
ii	c	Merculiacn marre.	v
	d	Magnus marre.	vi
x	e	Regina ioncfrou.	vii
	f	Ons vrou gheboe.	viii
xviii	g	Borgonius marre	ix
vi	A	Hylarius pape.	x
	b	Wiotus ch facin.	xi
xv	c	Marcellijn bisscop.	xii
iiii	d	Philippus bisscop.	xiii
	e	Heylich cruys.	xiiii
xii	f	Octaua ons vrou.	xv
i	g	Eufemia ioncfrou	xvi
	A	Lambrecht bisscop.	xvii
xix	b	Eyburtius bisscop.	xviii
	c	Januarus marre.	xix
xvii	d	Dionys. Wigi.	xx
vi	e	Matthens apo.	xxi

Den halengiet.

	f	Maurici met sine.	xxij
xlviij	g	Tecla ioncfrou.	xxiij
	A	Robertus bisscop.	xxiij
	b	Ficmijn bisscop.	xxv
xl	c	Cypriaen marce.	xxvi
	d	Cofinas en damt.	xxvij
xli	e	Wenselay coninc.	xxviij
xlii	f	M ichel archan.	xxix
	g	Hieronymus prie.	xxx

October.

RO October heeft. xxxi. daghen.
Die mane. xxx.

Den dach heeft. x. dien / Den nacht. xiiij.

xxvi	A	Remigius en ba.	i
xxvii	b	Leodegar bisscop	ii
xxviii	c	Twee ewalden.	iii
xxix	d	Franciscus confel.	iiii
	e	Appollinaer bisscop	v
	f	Romaen bisscop.	vi
	g	Marcus paeus.	vii
xx	A	Outcommer conin.	viii
xxi	b	Dionysius bisscop.	ix
xxii	c	Victor marce.	x
xxiii	d	Honeste ioncfrou.	xi
xxiiii	e	Cypriaen en felix	xii
xxv	f	Theophylus bisscop.	xiii
xxvi	g	Calixtus paeus.	xiiii
xxvii	A	Cec. en. lviij. marce	xv
xxviii	b	Gallus confel.	xvi
xxix	c	Maximijn marce	xvii

Den kalengier.

	d	Lucas euangelist	xbij
xbij	e	Janiarius marte.	xix
vi	f	Quintijn marte.	xx
	g	Fl.m. macchden.	xxi
xiiij	A	Seuerus bisscop.	xxij
iii	b	Seuerijn bisscop.	xxiij
	c	Columbaen marte.	xxiiii
xi	d	Crispyn en crispt.	xxv
xix	e	Amandus bisscop.	xxvi
	f	Maniaen. Vigilt.	xxvii
viii	g	Symon en Judas.	xxviii
	A	Narciscus.	xxix
xbv	b	Eusebius confes.	xxx
v	c	Quintijn marte.	xxxi

C Nouember.

KL Nouember heeft. xxx. daghen:
Die mane. xxix.

C Den dach heeft. vij. hē / Den nacht. xvi.

	d	A lder heyligē dach.	1
xiiij	e	Alder stelen dach.	ii
ij	f	Dubrecht bisscop.	iii
	g	Amandus confes.	iiii
	A	Iselir priester.	v
	b	Leonardus diaken.	vi
xbiiij	c	A llehoopre bisscop.	vii
vij	d	Die vier gecroonde.	viii
	e	Theodorus marte	ix
xb	f	Martyn paens	x
xviij	g	Martin bisscop.	xi
	A	Lehuys bisscop.	xii

		Den Kalengier.	
xij	b	Victus bisscop.	xliij
i	c	Setapion marre.	xliij
	d	Secundus marre.	xlv
ix	e	Othmaer bisscop.	xlv
	f	Amandus bisscop.	xlvij
xviij	g	Octana. s. martijn.	xlvij
vi	H	Elizabeth wedu.	xlix
	b	Donciaen paeus.	xlx
xliij	c	Maurus marre.	xxi
liij	d	Cecilia ioncfrou.	xxij
	e	Clemens paus.	xxij
xi	f	Orilogonus marre	xxliij
xx	g	Bartholmea ioncf.	xxv
	H	Linus paeus.	xxvi
lxvij	b	Vitalis en agrico	xxviij
	c	Theodosius confe.	xxviij
xli	d	Wigilia.	xxix
v	e	Andues apostel.	xxx

December.

KL December heeft .xxxi. daghen.
Die maene .xxi.

		Den dach heeft .vi. viij. Den nacht .xviij.	
xviij	f	Sinte Ioy bisschop.	i
ij	g	Longinus marre.	ij
	H	Claudiaen marre.	iiij
v	b	Barbara ioncfrou.	viij
	c	Julius martelacr.	v
xviij	d	Niclaes bisschop.	vi
viij	e	Octane. S. andzies.	viiij
	f	Onf vrou ontfan.	xiij

		Den kalengier.	
xb	g	Pieter martelaer.	fe
xiij	H	Eulalia ioncfrou.	e
	b	Damasius pacus.	ef
xij	c	Valerius confe.	rij
i	d	Lucia ioncfrou.	vij
	e	Nicasius biffcop.	xiiij
ix	f	Oeta onf vron.	vb
	g	Die dyle kinderen.	vbi
viii	H	Ignacius biffcop.	vbiij
vii	b	Wimbaldus biffcho.	vbiij
	c	Quiriacus mar.	xie
vi	d	Anaftafius. W:gilla	xe
v	e	Thomas apoffel.	xvi
	f	Al. en. rre. marie.	xviij
iiii	g	Victoriaen mar.	xviij
iii	H	Vigilia.	xviiij
	b	Ons heere gebo.	xxv
ii	c	Stene eerste mar.	xxvi
i	d	Van enangelist	xxviij
	e	Alber onnolei biffce.	xxviij
xix	f	Thomas van can.	xxix
xviii	g	Dauid Coninck.	xxx
xvii	H	Siluefter pacus.	xxxi

Weynde des kalengiers.

Wat Jaer heeft. xij. maendē / Lij.
weken ende eenen dach. CCC.
en. Lxv. dagen en. vi. vren.

I Den eerwaerdigen vader
 in Christo en Here/here Johann Dan-
 tisco Bisschop tot Culmen / Ambassaet en
 Orator des alder doozluchtichste Co-
 nincs vā Iolen / aen die Keyserlyc-
 ke Maecsteyt/wenscht Jo-
 hannes van Cam-
 pen salicheyt en
 weluact.

Ider eerwaerdichste vader en
 bisschop siet ghi hebt hier nbtē
 lactken een coyte wtegginghe
 in alle die Psalmen na die He-
 bzeensche waerheit / in die welc-
 ke na dē mael dat mēt van woorde tot woord
 de is ouersettē en mochte / So is nochtans
 elc versche op versche na der Hebzeen alder
 scherpste onderscheyt teghen malcanderen
 naetstelicken geaccoordeert / die in dye ghe-
 meyne ouersettinghe op veel plaetsen ver-
 werret ende verduistert zijn / ende die hebbē
 daer toe tghene dat bi hem selfs niet dan te
 duyster en was / noch te ele dwysterder ghe-
 maect / Ende wy die meester gheueest si en
 Anthoor der gemeender ouersettinge / welc
 die ghemeyne Christelike kercke daghelic
 gebuyet daer en make ick nyet veel wercs
 af / mer een dinc segge ic daer toe datse niet
 waerdich en is darinē. S. Hieronymo toe-

schijnen soude/Want het is kennelic/dat hi
die Griecche ouersettinghe ende copie ghe
uolcht heeft / in al tghene dat hi ouergeset
heeft/welcher Antioch also onbekent is/als
die meester van onser ouersettinghe emmer
meer wese mach/Want het is openbaer wt
Aristea dē historyschriuer/ diet al tsamen in
een boeckhen begrepen heeft/ dat deser sake
aenghaet(Want hi selue die tweenseuentich
ouerseters wt beuel/Otolomei des Coninck
in Egipten gebrocht heeft)wat si bedien en
hebben/hoe si vanden Coninck ontfanghen
zijn gheweest / hoe veel vren datse swaechs
met die ouersettinge becommert warē/ En
hoe datse niet in twee seuentich camerē elck
bi sonder deen vanden anderen besloten en
waren/maer in een huys haer met malcau
deren beradende/en eendrachtelike accorde
rende geschreue hebbē tgene dat si Demetriū
den Griecche ouer leuerdē om in Grieccher
sprake boorts ouer te sette Hier wt blijet dā
wel /en ooc wt Iosepho in die prologhe der
Iouetscher ouder gesken Ja ooc wt. S. Hiero
nymo op verscheydē plaetsen/dat die twee
seuentich alleen die wet/dat is/die bijboec
ken Josi under Grieccher tongē ouergeset
hebbē/Wat Aristea seyt dat zijt volbrach
ten daer si toegeroepen waren in dat selue
ghetal van dagen / vanden welken si warē
dats/ binnē twee seuentich dagē. Dit heb
ic hier cortelick niet sonder oorsake willen

2
berhaelē / om der gemeeynder valscher opiniē
wille onder die Grieckē vā die tweentseuen-
tich en onder die Latynse vā die gemeeyne
ouersettinge recht of die. **S.** Hieronimus ge-
maect hadde / en datmē daerom in geen vā
beyde yet soude mogē beranderē wt dē he-
breeuſschē oorspronkelike scriften / hoe wel
datter nochtān een and' ouersettinge na der
hebreeuſcher waerheyt tot noch toe ouer-
gebleuē is / welcke men sekerliken wel weet
dat. **S.** Hieronimus gemact heeft hoe wel
nochtān die gemeyn chriſtelike kercke dye
selue ic en weet n̄ waerō niet en heeft wil-
lē acnemenē / Waerom / die n̄ wat beters be-
geert voort te brengē / dan dye gemeene ge-
woonte heeft / die en doet niet anders dā. **S.**
Hieronimus selks vooimaels ghedaen en
heeft al moet hijt nochtān met des heyligē
en geleerdē mās schult doē. Maer hier af ſi
n̄ genoegh wāt mi en gater niet beel aē die
hier niet een ouersetter en bē om vā woerde
tot woerde te bedieden / maer een alſulken
trauſlatoer die dē waerachtigē en volcomē
ſin met breedere woerdē onbegrepen wleg-
ge / noch ic en ven ooc die niet / die eenich be-
uel of gebot inder Chriſteliker kercke begee-
re / en ic doe ooc niemādē ongelijc / tē waer
bi auontuerē alſoe dat dat waer yemanden
ongelijc doē / dat ic sommige duyſtere plaet-
ſen / en dier niet weynich met andere clær-
dere woorden wlegghe / ende dat om der

geente wille / die van nauwer conscientie
wegen willen dat men geens anders dan
van woorde tot woorde ouersetten en moet
Ic en heb niet anders hier mede gemeynt /
dā cen proeue deser psalmē te genē / hoopēde
of noch geschiedē mocht dattet gansche Ou
de testamēt naemaels bi consent der Chri
stelijcker kerckē betrouet worde sommige ge
leerde in die drie tongen om alsoe voorts in
onser Duytscher sprakē ouer te settē / Welc
als ic gehoort hebbe / dat dese onse heyligen
Wader die Paus Clement die senende booz
hem ghenomen hadt te doen / recht eet dye
stadt van Roomē laetste in genoemen wer
te weten dat dyen last ses Joden / ende ses
Christenen int Hebreuische wel geleert be
uolen soude worden / Maer laet ons op onse
propooft weder comen.

Dese ouersettinge (die ghyslo seer begeert in
licht en sonder dē geme yne mā te comē) heb
be ic voortmeeste deel cen weynich iare ge
ledē als ic tot Louen in die schole Wulff
(diemē der drie tongē heet) die Hebreuische
sprake opētliche alle mā leerde / minē discipul
lē voort gelezen / niet tot dier meyninge / dat
se eenich sints geprent wordē soude maer op
dat ichter sommige berwecken soude die He
breuische tonghe te leeren. En inder waer
heit soe en heb ich niet anders begiert / dat
te rhoonen dat een weynich verstantes van
dier tonghen te hebben nyet alleen profiteer

3
Ick / maer doch gheheel nootzakelic is / om
die wtlegghers der heyliger scriften te ver-
staen / Maer ick en weet niet wel of dat den
sommighe dunct waer te zijn / Ick derre dat
by en openlic seggen van mi selfs / dat my
geen wtlegginge in dit boec der Psalme (ic
meyne dat icse nochtan alle gelesen heb / bye
vā eeniger waerde zijn) also seer behulpelic
gewest sijn / als die cleyne kennisse deser heyl-
liger tonge / Daerome mijn lieue Wantisce
die eenē prijs en glorie zijt der Bisschoppē
niet alleen van deser tuit / maer ooc der booz-
ledender / ontfant en tegene / dat ooc anders
nyemant van mi seregen en soude hebben
hoe wel dattet nochtans veel ghoede geleer-
de ende oock gheen cleyne mannen seer be-
gheert hebben gehad / Niet daerome dat ic
haer onwaardich achtede deser mijnder goet-
smere / maer om dat ick mi noyt en heb latē
boozstaen datter yet in mochte wesen / dat
den gheleerden behaghen mochte / Si auō-
tueren daerom sult ghy dan braghen wat
oorlake dattet si / dat ick v en dit schenke /
dat ick boozghenomen had nyemanden te
ghenen / Ick salt v met corte woorden seg-
ghen / Die fame dijns naems waer van ick
v langhe ghekent hebbe / ende oock uwe te-
ghenwoordicheyt die de fame nyet en ver-
mindert / maer seer vermeerderd heeft / Wese
twee stucken dwinghen my v meer te ghe-
louen dan my seluen . Want ick heb een
a iij.

sterkē met warachtigē teekenē aen v ghe-
merct / het moet oock wel seer cleyn sijn / te
wete / datter nauwe enige tonge is / dye dat
selue met meer sillabē dā eene berweerdicht
heeft te noemen / int Hebreenliche *Leh* / int
Griecsche *Mous* / in latine *mēs* / int duyts-
sche hert / sin / of moet / in walsche *cocur. &c.*
en belteuct v soe moecht ghi daer in andere
sprakē toe doen / Want ghi kondt bi na alle
spraken van gausch Europa of christenlic
Woozwaer dese enige sillaba heeft mi meer
tot uwer liefdē beweecht dan alle uwe goet
en rijkdom / oft ooc eenige duechdē en wel
dadē / die ghi mi veel en sonder getal bewesē
hebt. En waerom en soudese doch mi niet
dzingē tot uwaerts? aengesē dat ghy dooz
haer / en dooz een oueruloeyende wijsheyt
meer dā met een Doellantsche belesetheit tot
deser Bisschoplijcker eerwaerdicheit opge-
stegē sijn / dat met recht dese myne Doelan-
der also aengenaem is viden alder grootste
Worstē en Dozincē dat hi ooc bekent is dooz
wat landē en steden hy reysst / hi si gehabitu-
eerthoe hi wil / alderhande verwe / state / ma-
niere / en wesen diēt beualt en staet Want
cum wel / Daert wel mijn eerwaerdige He-
re / en wilt doch int beste nemen dese eerste
proene mijns arbeids en verstaets / Ic beloue
v noch betere / en meer adere / indtē mi God
kleuē laet. Te Noimberch den derden dach
Meye / Anno. M. CCCC. en. XXXIII.

Johannes Campensis.

Totten Leeler

A hadde vooz mi genomē
Titulen met Hebreuſſche
letterē vooz alle die Psal-
mē te ſettē / mer dat is om
ſekere ſakē achter gebleuē
Niemandē en ſal diē ſcade
goch groot dunckē weſen
aengeſiē dat ic ſe alleen met Hebreuſſche let-
terē geſchreuen ſoude hebbē / Want na dat
ic van die geleertſte Joden verſkont / So en
brochtē ſi niet veel profijts in / om die Psal-
mē te verſtaē / Mer dat die principale wooz-
dē / die daer in ſtaē niet anders en bedieden /
dā ſommige instrumentē van muſyſche / oft
ſommige maniere bā liedekēs in dier tijt in
dagelick gebuyc zijnde / en alle mā ſeer wel
bekēt / Dē Hebreuſſche namē heb ic die mā-
niere bā ſprekē en ſchryuē gelatē in welker
ſi bi ons gābaer en gewoenlic zijn / Wāt wē
en konnē met Latynſcher ſchryuere die ſel-
ue alſo niet na haer moeder ſprake te ken-
nē gegenē bedieden / en als ſi wel bi haer en
onder malcanderē luydt / tē waer by alſoe /
dat wi dat woudē conterfeytē / ſo ſoudē ons
alſo wel die Latinen / als die Joden met
onſe oughehoorde ende onghewo-
ne maniere van ſpreken
belachē en begeckē.

Hier begint dē Psalter
des conincliche Prophetē Davids/
doet Alesster Joannē Cam-
pensen wt gheleyt.

Psalm Davids. 3

¶ Beatus vir.

Alle manserē is die mā salich / die niet genolghet en heeft den raet der geenre dye sonder een seckere wet leuen / noch een gheselle vā die geweest is / die niet opsletten wille quaet

doē / en veel te min also verre verdwaest geweest is / dat hem der spotters ende der bedrieghers leuen aenghenaem gheweest is.

Maer die veel lieuet gheheel ende al inde leringhe des **H E R E N** / zijn sal / ende die zijn leere in zijn herte dach en nacht keeren ende wenden sal.

¶ Waeromme hi eenen boom ghelijck wesen sal die bi water becrkens gheplant is / die zijn rijpe vruchte voortbringhen sal tot zijnder bequamer tijt / waer af ooc niet een blat en sal verwelckē / ende wat vruchte die selue boom voortbringet / so sal dat een vrocht altijt vander in bringhen.

Mer het sal den godlosen dye sonder wet leuen veel anders ghaen / want si sullen als een beesten zijn / daer den wint zijn spel mede heeft.

¶ Daerom en sullen de godlosen niet staen de mogen bliuen / mer si sullen van haer selghe weghen vallen / wannec haer leuen na die

Den Psalm Dauids. ff.

rege! der rechtuærdichz onderlocht sal woꝝ-
dē / noch die ouertreders en sullē niet volhct
dē mogē in die vergaderinge der oprechter

6f

Wat die Here kent die maniere vā leuē
der oprechter / en die selue is hē behagelich /
maer die maniere van leuen der gheentre sal
vergaē / die God booz ogen niet en hebben

Psalm Dauids. ij.

Quare fremuerunt gentes.

6

Wat dwaesheit ist doch die de vreemde
natiē haer onder malkanderen hecft
doē verbindē? en die Joedische muysterie een
lot stuck in haerder herten booz te nemen?

6f

Want si hebben haer opgerecht / die Co-
ningē zijn der werelt / en die Princen houdtē
raedt en spannen met malkanderen teghet
dē Here ende sinen ghesaluden.

6f

Segghende / laet ons haer stricken in
stricken bꝝcken / ende van ons wech werpen
haer banden / op dat wy hare statuten nyet
onderwoꝝpen en zijn.

6f

Met dese dreygementē en doen si niet an-
ders / dan dat si den genen dye inden hemel
woont berwecken om haer te bespotten / en
den Here selue om haer te belachen.

6

Want alst hē eens goet dunckē sal / so sal
hy met haer spꝝken / als een dye verthooynt
is / ende gelijck als een die bouen maten ver-
stoort is sal hijsē beuaren / ende hi sal alle
haren raedt te nyet doen.

Den Psalm Davids. 17.

Daer en tusschen (seyt die Heere) heb ick
 eenen Coninck geset tegen haren danc / die
 mi behaecht ouer den berch Syon / inden
 Welcken ick boer mi genomen heb die proe
 ue mijnder heerlijkheyt te thonen.

Ik die Coninc aenuaerde die conditie / en
 ick salt oock te boeck setten als tghene dat
 met alder baskicheyt besloten is / dat die He-
 ere tot mi gheseyt heuet / Ghi zijt mijn soon /
 ick heb u heden ghemaect.

En indie dat ghise van mi begeert als dijn
 baders goet / die u van alle wegen toebeho-
 ren / so sult ghi volc van alle natien besitte
 en dijn heerlijkheit sal haer wtstreckē tot dye
 wterste eynden des aertrijcs.

En indie dat si u wederstaē willē / so salt
 u also licht sijn / dat ghi haer met uwē yserē
 scepter en door uwē Coninclike mogentheit
 in stuckē slaet / also lichtelikē als den potbac
 ker om doen is / dat hy tbaetken in stucken
 brycke / dat hi onlangs leden maecte.

Daerom wilt doch o ghi Coningē u ten
 laetsten eens beteren / ende alle ghi rechters
 op der aerden wilt doch die oprechte verma-
 ninghe ter hertennemen.

En laet baren die lotte dreygementē en
 geeft u willichlikē onder die mogenths des
 Heeren / en verblift u dat ghy als sulckē Co-
 ninc gerteghen hebt / daer en tusschen ghe-
 dachtich zijnde hoe groot dat hi is / en hoe

Den Psalm Davids. liij.

Loftchuldich men behoort te wesen / dat hy niet verthoort en worde.

psj

Daeromme so kust doch den soon / dyen hi ouer v een heer ghelet heeft / en soect zijn vrentscap / op dat hi bi auontuere niet gheen worde / en dat ghy nyet banden rechtewech af en dwaelt / Want ist saecke dat hy als een die berghrant is met v wederspannighe begint op te staen (dwelcke coets gheschieden sal) indien ghi v niet en betert / so salt ghyt gheuolen (maer te laet) hoe bouen maten salch datse gheweest zijn / die haer onder zijn ghebot gheghenen hebben.

Psalm Davids als hi bloot boort sinen soon Absalon. liij.

Domine quid multa.

O H E K E hoe veel zinder die mi quelen? veel zinder die tegen mi opstaen? veel seggen van mi / dese en heeft geen hoop met alle meer van salicheit in Gode. Also onbeschaemdelick lieghen die boenen.

Madē mael dat ghi so dicwils indē strijden schilt gegrepen hebt tegen die branden boort mi / en hebt mi een wercker van groter eeren gheweest / en mijn hooft opgheheuen.

Daeromme sal ick oock nu met mijnder stemmen totten heere roepen / en hi sal my verhooren vanden hemel / te weten vanden berch / dye by sonder zinder heylicheyt toegheeygent is. Ja sekerker dan seker.

Den Psalm Davids. liij.

Te lach, en sliep soetkens, en als de slaep
wt was, so stont ic stoutelick op, booz seker
wetende, dat die Heere bi mi was

Maeromme ic op die tijt niet verlaecht
en soude geweest zijn al hadde daer oec thise
duysent menschen geweest / Ja al hadden si
met haer wterste naersticheit my van allen
hoecken oock benochten.

O here staet op, en gheeft mi stouticheyt
O mijn God behoet mi, ghi die de kinnebac
ken alle mijnder branden te slaen, en schan
delicken haer inden neck te douwē placcht /
en der godloosen tanden in stukken te bre
ken, die van mi quaet spraken.

Van v alleen is die oprechte salicheyt te
verwachtē / ghi die altijt wonderlike mildtē
geweest zijdt tottē volcke dat v hēt. Dwels
oock sekerliken blijt.

Psalm Davids. liij.

Cum innocenti.

O God ick bid v verhoort my / ghy dye
een getuyge zijt mijnder onnoschheyt /
want ick herteliken v om hulpe aentoepe /
ghy die mi die wils onnoosshē v gemaccē
en verlest hebt / als ick in vernauthede gheco
men was, wilt mi oock nu ontfermen / en
mijn begheerte volbrēnghen.

O hi princē, ghi manne hoe sult ghi doch
ten laetste dooren arbeiden om my scham
peheyt te doen? en dat oock te verghoef?

Den Psalm Davids. liij.

Want tghene dat ghy voornemt / en sal v
nemmet meer ghelucken.

Het is inder waerheit also.

liij Ten minstē bekent doch / hoe wonderli-
ken dat God eenen man wtuercoozen heeft
Die Here sal mi verhozen / hoe dicwils dat
ic oock hem om hulpe aentroy.

liij Weest naersich alrijt / dat ghi niet en son-
dicht / Want indie dat ghi dit stuc bi v selfs
alleen op v bedde inder hertē overlegt / So
sult ghi wel op hondē van mi qualic te spre-
ken.

Sonder twijfel.

b Waert sake dat ghy God alsoe door v
simpelheyt benaestede te versoenen gelijck
als ghi wel doet met wtwendige offerhan-
den / So soudt ghi hem byelijcken wel be-
trouwen.

bi Veel zijnder die segghen / Och of ons ye-
mant rijckdom gaef / Maer o Here verleet
ghi dattet licht dijs aelschijns ons beschij-
ne (want wy achten v meer dan alle rijc-
dom) ende laet uwe ghonst tot ons waerts
blijcken.

bij Ic en benije haer die rijckdō niet / mer ghi
hebt mi veel meer inder hertē verblijdt / om
dattet koozn en dē wijs haer oueruloedelijc-
ken boozt gecomen is / gelijc si begeert had-
den / ende om dat si rijck gewordē zijn.

dij Sonder alle sozge nochtans alleen met
uwer gonste te byeden zijnde sal ic rusten en

Den Psalm Davids. b.

Open/also sachtelikē als die rijke emmer
meer mogen/Want ghi o Here/dye alleen
die macht hebt/sult mi sonderlinge vā alle
breefe vyz laten wonen.

Psalm Davids. b.

Verba mea auribus.

O Here aenhoort mijne woordē/ en ver
staet die ghedachten mijnder herten.

Henmerct doch met wat stercker stemme
dat ic wt der hertē tot v roepe ghi die mi ey:
gentlikē een Coninc zijt en een God/en daer
omme come ic voor alle dinc v te bidden.

Here broech sult ghy mijn stemme ver:
hozen Ja smorgēs seer broech sal ic mijn ge
bet tot v makē/en ick sal sien dat ic vercre:
ghen hebbe/dat ick begheerde.

Want ghi en zijt geen God dē welken
een ongodlick wesen behaecht / noch enich
bose sal bi v wonende bliuen.

Het en sal den quaden sotten niet toe ge
laten worden/ te staen tegen din aenschijn
ouer / Maer ghy sult v aenūcht en ghonste
ban haer afkeeren/die misdadighe sult ghy
niet hate veruolghen.

Die loghenaers sult ghy vernielen/Die
heere sal den mensche dye bloet ghierich is
en den bedrieghelicken verspouwen.

Ende daerom sal ick op uwe grote barm
herticheit betrouwende / in v huys ghaen/
ende sal bidden gekeert tottē tempel dijnder

heylicheyt eerwaerdeliken op uwe heerlic-
heyt acht hebbende.

101.

O Heere besniet mi nae den regel dijner
rechtuerdicheyt / En laet haer doch gheen
oorsake hebben / waer. als si haer berblijden
moghen die ghene d'ye in y laghen legghen /
maer beschicket doch / dat den wrech effen si
booz mine oogen / dooz den welcken dat mi
tot v ghact.

102.

In mynder stonden kallinge en is doch
niet daer hē yemāt op verlaten mach / haer
herte is vol onreynicheyde / haer kele is ge-
lyc als een opē graf / vol stants der doodet-
lichamē dooz welke dattet sijn wtberst /
dat si inder hertē dragen en het wort open-
baet wt haer woordē (si zijn so subtylcken
als si enmermeer mogen om te bedriegen
versiet) dat si een ander inden mont hebbē
en een ander inder herten.

103.

O God verstaetse / laet haer booznemet-
te niet verghaen / ende om die menichte der
boosheden die si bedriuen / verdoetse / want
si toytē v oock.

104.

Vermeelt die bosc / op dat si haer berblij-
den moghen / alle die ghene die haer onder
v ghegheuen hebben / en laetse haer berblij-
den altijt / byz munde van al dat haer letten
mach / om dat ghi haer beschermt / ende blif-
schappe moet haer gheschieden alle d'ye uws-
elder hoochsten name beminuen.

Den Psalm Davids. vi.

O Heere ghy sult de gherechten met uwe
gauen segene / en ghelijck als eenē schilt sult
ghy hem beschermen / met goetwillicheyt en
goude sult ghy hem vertieren.

Psalm Davids. vi.

Domine ne in furore.

Och Here en straf nu niet na dijne grā
icappe / die ghy met rechts tegē mi aen
genomē hebt / En en castyt mi doch niet na
die toornicheyt daer ic v toe verweet hebbe.

Maer o Here laet v veel meer mijns jam
merē / wāt ich bē cranck en ic hebbe dijn dēt
(die een medecijn meester is) grotelichē vā
doen / wāt mijn gansche lichaem is beroert.

En mijn siele is noch veel meer verlaecht
Maer daer en rusten o Heere wanneer
sult ghy ten laetsten eens mijne ellendicheit
aensien?

Och **H E R E** ich bidde v coemt doch we-
der tot dijne gewoonlyke sachtmoedicheyt /
en verlost mijn siele vā alle quaet en / geest
mijne boozledene ghesontheyt weder / aen-
merckende / so wel v onmatelijcke goetheit /
als mijne groote sonden.

Wāt hoe sal doch een dode mēsche dijn
naems ghebencken konnen? ende die hier
onder inder helle geuaren sijn / hoe sullen si
dancbaerheyt (boozdye weldadig / ban dy
outfanghen) konnen ghehonen bidē ghenē /
die noch inden leuen ouerghelēuen sijn.

Den Psalm Davids. 61.

61 Ic ben ganselic vermoeyt door claghert
en weenen / mijn bedde hebbe ic alle nachts
gewasschen / ende mijnen leggher heb ic met
mine thranen gheweyct.

62 Mijn ooghe is verdonckert van grooter
droefheit / die sterphheit des ooges is bot ge-
wordē / door breefe van so groten hoop by-
anden / die mi begheeren te verdoen.

63 Gaet van mi / alle ghi die tegen mi quaet
opstele / Want die **HEERE** is versoent door
mijn claghē / roepen / ende weenen.

64 Dye **Heere** heeft mijn gebedt ghehoort /
ende mijn bede heeft hi ontfanghen.

65 Alle dye een byandelijck herte tot my
waerts hebben / dye moeten beschaemt en
seer berisiet worden / si moettē in die bluchs
gekeert worden ende onuerhoets een quade
samen crighen.

¶ Een liedeken Davids / dat hi sang te-
ghen idreygen Chus des Benamiters
Psalm. 61.

¶ **Dñe deus meus.**

66 **O** **Heere** mijn God alle mijnē hope heb
ic op u geset / daerō behoedt my doch
bā dese grote menichte die mi vernolgē / en
en laet mi doch in haer handen niet vallen.

67 Want ist sake dat my haer hoofdman
griipt so sal hi mi verschorē nyet anders dā
die leeuwē dat schaepkē plach / dat nyemāt
wt zinnen myle en trect.

Den 10^{den} Psalm Davids. vts.

O here indie ic yet misdaē hebbe dē boof
hedē gelijc / die si op mi bedruuen seer vele /
En indien dat ic ye tegē haer met woorden
oft werken my qualiken ghehadt hebbe. 10

Als sake dat ic yemanden begeert hebbe
te berderuen / dye brede en mijn vrientscap
han herten begeerde / en gelijc ic wel begeert
de brede mijns viants / Ja dien ic somtijt
van seer groote periculē verlost hebbe / Soe
moet mi nu die alder booste mensche sonder
eenige oorsaeche met eenen angstelijckē haet
vervolghen. 11

Indien (segge ic) dat ick alsules yet tot hē
waerts bedruuen hebbe / So wil ick dat hy
mi zonder ophouden vervolge / gripe / wer
pe ter aerden / vleue mi neme / mijn boorne
men / ende den hope van enen beteren state
mijns leuens moeten int stof te neder leggē
ende alle tsamen te met verghaen. 12

Het gheschiede alsoe.

Och Here staet op met grāschappe / laet
doch het rasen mijnder vianden v bewegen
dat ghi moecht verweckt worden en my te
hulpen coemt / ghelijck als ghi belooft hebt. 13

Als ghi dat doet / so salder een ontellijc
ke hoop volcs tot v ghelopen comen / en v
omvangen / ende si sullen v bidden dat ghy
v wilt inden hoghen stoele dijns rijcs settē /
ende haer Coninck wesen. 14

Die moeyte sal die Here geerne aēnemē 15

Den Psalm dauids. vij.

en sal dat volck rechtuaerdelike oordelen / Ic
bidde v / wilt mi oock oordelen na die recht-
uaerdicheyt / en na mijne simpelheyt.

V Die quaetwillicheyt sal ten laetsten eens
die godlosen verwoesen / Maer ghi sult de
gherechten beuesen / ghy o rechtuaerdighe
God / die een ondersoeker zijt der herte / er-
de der nieren.

E Die here is mijn beschermmer / die de vic-
torien gheeft / en die die ghene bewaert die
van simpelder herten zijn.

xi God is een rechter des oprechten / en ooc
des gheens / die sonder ophouden met sine
sonden God tempteert.

xii God sal zijn sweert scerpen tegen den ge-
nen / die hem niet en sal willen bereren / ende
sal den boege spannen / en sal scerpelic michē
dat hi immer de pinne niet en misse met dat
hi recht wt hem treffe.

xiii Hi heeft v hem veel dootlike pylē hi sal
se-reet maken / gelick dat plegen die yemant-
den vterichliken veruolghen.

xiiii Maer die boose mensche sal begerē quaet
te doen / wter matē seer arbeydēde om te be-
schadighen / hi sal inder herren nemen eenen
sotten ende moeyelicken arbeyt / en ten laet-
sten en sal hi niet met allen bedriuen.

xv Een kayle heeft hy ghegranen en heeft se
open ghelaten / hopende dat tek onwetens
daer in vallē soude / Maer het sal hem veel

Den Psalm Davids. liij.

anders gheschiedē / want hi sal selvs daer tū
ballen / ende en sal daer oock nemmermeēt
we ghetrocken worden.

Die naersticheyt om schade te doē sal we
der op zijns selvs hooft ballen / en̄ dongelijc
op sinen cop / dat hi mi dacht te doen.

Maer ich van sine laghen verlost sal den
HERE louē vooz sine rechtuaerdicheyt die
hy gebobbelleert heeft / en̄ ich sal den name
prijlen des HEREN des alderhoochste.

Psalm Davids. liij.

Domine dominus noster

O here onse alder here hoe oprechtelike
wel is dye grootdadighe fame dijns
naems herbreit ouer dat ganssce aertrijcke?
het zyn tekenē der glorie ende dijn der alder
grootste heerlicheits die indē hemel opēbare

Het is voozwaer een wonderlick dinck
dat ghi alleen tegen uwe vianden gebuyet
hebt in die plaetse van wapenen / het roepē
der Jonger kinderē / en̄ der geenre die noch
melck suychdē / verthouende / een also mer-
kelijckē teken der almachticheyt / en̄ dat ghi
met een so crancken dinck uwen viandt ver-
dozen hebt / en̄ den ghenen / die hē als eenē
wreker teghen v settede.

So dicwils als ic uwe hemelē aensie die
werken uwer handen / die mane / ende dye
andere sterren / die ghi dooz een fraye ordi-
nancie in die selue ghestelt hebt.

Den Psalm Davids. vijf.

lxxij

Van denck ic bi mi seluē / O goede God
wat is doch die kattinge mensche? dat ghy
zijnder ghaey slaet / oft Adās nacomelinc?
dat ghy b berwaerdicht hem te besoeckē en
met hem bytentschap te maken.

b

Ghy hebt hē bi na God gemaect met glo
rie ende eere hebt ghy hem ooc gerroont.

vi

Ghy hebt hē eenen Heer ghemaect ouer
uwe wercken / Want alle dinc hebt ghy sinē
boeten onderworpen.

vij

Schapeu / ende runderen altemale / ende
oock alle die andere beesten / die haer boetsel
nemen inden velde.

viij

Die vogelē / die daer vliegē inder locht /
die visschen die daer swimmen inder see / en
so wat daer erghens leeft in eenige waterē.

ix

O Here / onser aller Here / hoe oprechte
likē wel is die grootdadige famedijs naēs
ghespreyt ouer dat gansche aertrijk?

Psalm Davids. ic.

Confitebor tibi domine.

i

Ic wil den Heere dancken wt geheeldet
herren / en ic wil selfs bescriuē / hoe ver
scheyden wonderlijcke dingen dat hy doet.

ii

Ic sal mi verblidē en met ernste vrolick
zijn om dat ghy mi gonstich zijt / my lang en
musichspel wil ick uwē naem prisen.

iii

Dijn vianden zijn inder vlicht gekeert
en crachteloos gheworden / en sijn door
dijn cracht te gronde verghaen.

Wāt ghi wederkont mine viandē booz
 int / doē ſi mi te machtich warē / en̄ ghi hebt
 het verantwoozden mijnder ſaken aenghe-
 uaert ghi zijdt inder vierſcharen gheſeten en̄
 hebt die rechtuaerdicheyt wtgherecht.

Ghi hebt die heydenē berispt / en̄ dē God
 loſen verdaen / ghy hebt die ghedachteniſſe
 haers naems wtgedaen / dye nimmermeer
 en ſal weder opgheheuen worden.

O byāt v berwoeſtinge heeft een eynde
 en̄ achter deſe tijt boozts en ſal v ēmermeer
 macht gegene worden om te berdernien / in
 der waerheit ghi hebt ſommige ſtedekēs al
 ſo verdeſtruceert / dat die gehoechtiſſe der ſel-
 uer vergaen is met verwonderen der geen-
 re die daer booz bi ghaen.

Ghi hebt die tyrannie in deſer manieren
 geoeffent / als die Heere een weynich tijds
 booz die vingerē ſach / maer hi ſal alrijt ruſ-
 telic en̄ in vrede ſitten / en̄ hi ſal alle dinc wel
 aenmercken / en̄ nu bereet hi ſinen ſtoel / om
 dat hi ter vierſcharen ſitten mach.

Op dat hy dye ghehele werelt ordede opt
 alder rechtuaerdichſte / en̄ dat hy de ſake der
 weſen onderſoecke opt alder ſcherpſte.

Daerōme ſal dye Heere als een beſcher-
 mer biſtaen dē genen / die met onrecht ber-
 weldicht wort / hy ſal bi weſen een bequae-
 me beſchuddē / ooc te middē ind̄ benuatheidē

Dan ſullen ſi eenen ſekeren hoop tot

Den Psalm Davids. 17.

awaerts aengripen na dē mael dat si die tegenwoordicheyt dijns naēs geproeft hebbē en si sullen metter daet seluer leeren dat ghi noyt van haer geweest zijt / O **H E E R E** die ghene die v begheren te behaghen.

xi Singt liedekēs tot prijs des **H E E R E** die tot Syon woont / stroeyt onder tbole sūne wonderlyche opstelinghen.

xij Hi is die daer wreken sal tbloet der geender / die onrechtuaerdelyken verdruct / nigheweest / nimmermeer en sal die **H E E R E** vergheten troepen vanden armen.

xiii Och **H E E R E** wilt mijnder ontfermē / aensiet doch mijn ellēdicheit / hoe si mi quellē die mi haten / Want ghi zijt / die mi opheft / en trect mi wederomme vander doze en den muyle des doots.

xiiii Op dat ic bescriuē en vertellen mach bescheydē manieren om v te louen / dē genen / die daer berkeeren in die poorten Sion / en dat ic se verblidē mach om der salichheits wille / die mi so wonderlikē van v geschiet is.

xv Die heydenen zijn ghesoucken in dē cuyle dien si gemaect hadden / haerē boet is in dat net gestriect / dat si den anderen geleyt haddē.

xvi Het is kennelijc dat die **H E E R E** trecht bemint / en dat die godlose in sine sondē ghestriect sal wordē / Soder twifel het is een sluc waerdich int binnenste des herten te priuē.

xvii Die godlosen sullen vennen ter hellē varē

Den Psalm Dauids. r.

slamen met alle heydenen die vā God geen
werck en maken.

Want die ellendige en sal altijd niet ver-
gheren worden / dat lijd samelijc verwachtē
der gheenre die nu ghequeit worden sal ten
laetste benonden worden dattet niet te ver-
gheefs geweest en is.

Och **W E K E** staet op / dat dat ydel mens
ken douer handt niet en crighe en laet dye
saecke der godloser heydenen doch in uwet
tegt en woordicheyt ghetraecteert worden.

O **W E K E** verlicke / en verthoont die
godloose heydenen eens haer seluen / op dat
si ghenoenen mogen / dat se menschen zijn is
wonderlijcke manieren katuuch.

Psalm Dauids. r.

Domine vt quid recessisti.

Och **W E K E** hoe langhe sult ghi staen
verre vā ons verscheydē? en vt sonder
tot deser tijt / als die uwe in pericule zijn?

Die godlose vernoleht dē godureesendē
met alder vernieticheyt / laet doch veel lie-
uer die godlosen gheuangen worden in dye
boose boornemingen / wact mede si arbe-
den die andere te verderuen.

Die godlose laet hē dunckē dat alle is in
doen goet is / en hi doet alle tgeene dat die
broordronckelchap zind herte hē voorgeeft
en daer toe zijnder ooc die dē seluen pluym-
saken op hope om wat vā hem te crighen /

Den Psalm Dants. r.

die nochtans so opentlikē dē here lachert

viij Die godlose wt vermetēheit zijn der heetē sal vā dat toetomende geheel seker zijn/
Maer Gods en sal hi niet eens gedencken.

ix In alle manieren / en al tijt sal hi wt zijn /
om schade te doē / Maer o here dat ghi daer
en tusschen inden sin hebt / daer en weet hy
ganschelic niet af / maer gelijc een rasende
en blind mensche betrouwt hi hem te vernielē
oock alleen met dreyghen / alle zijn wedet
partijders.

x Want hi laet hem boozstaē / dat hi noch
langhen tijt leuen sal / en genen tegenspoet
met allen te liden.

xij Anders is dā dē beruloect is een spreek
hi / ende zijn fensijnighe sprake en heeft nyet
anders in dan enckel bedroch / ende bloeyt
van boosheyt.

xij Hi sal gaen sitten op die hoeckē banden
lathuylen by die heylstrate / vā waer hi heyl
meliken wtsprijngen sal en bestoten den ont
schuldige / hi sal die armē die daer boozby
gaen int ooge hebbē / wt zijn holē loetende

xij Hi sal laghen leggen in heymelike plaet
sen / nyet met minder wreedtheyt / dan dye
leen laghen leyf den schaepken wt sinen ho
le / Want tot dien eynde sal hi hem lage leg
ghen / op dat hi hem bercozen mach / dyen
hi verweldigen kan / en hi sal hem berchozē
sonder eenighe vermyerticheyt / soe wy ye is

Den Psalm Davids. x.

Sijn nette valt.

Wanner hi dē goduresenden gestriet en gewont heeft / so sal hi heymelickē ned duyc kē / op dat dē moort niet int lichte en coeme Na deser maniere isser een ontelliken hoop der ellendigher door sine cracht gevallen.

Hi laet hē dunckē dat God hiet op geen acht en slaet / en dat hi zijn aefchijn vā desen afkeert / en dat hi inder eewicheit geen rekeninghe van desen nemen en sal.

Och Heere God staet op / heft v hant wel hooch dat ghi so veel te harder slaē moecht / En en vergeet doch die goduresende nyet / die van alle menschelike hulpe berooft zijn.

Hoe kondt ghi doch dē godlosen ghelijckē? die v so openlikē lastert / dat hi ooc seggen derf / datter geen God en is die dese dinghen gaey slaen sal.

Maer die selue wort bedrogē tot zijnder groter schade / want ghy hebbet al ghesien dat hi bedriuen heeft / den quaden wil / ende sine lelijke feyten hebt ghi met alder naersicheyt ghemerct / om te bewysen / dat ghy kent sine boose stucken / ende dat ghy macht hebt om hem ter doot te verwisen ende dat ghy oock den hoop der ellendigher ter herten neemt / ghy die den weelskens almit ghe woon zijt bstant te doen.

Breect dē arm in stuckē / en die macht des godloosen en des vosen / strafte sine booschedē

x

xi

xii

xiii

xiiii

xv

Den Psalm Dauids. xi.

So langhe tot datter niet een meer ongestraft
ouer en bliue.

xvii Die heere is een coninc vā deser werlt
ende des ewichcyts / Die heydenen sijn wt
gheroeyt van sinen lande.

xviii O H E E R E ghi hebt die begeerten der
godutensender ghehoort / ghy sult hare herten
regeren / ende ghy sult uwe oren bieden
tot hare beden.

xviiii O p dat ghi een straffinghe doet ouer die
berduckers der weesen / en des andere ar-
men / dattet hartuighe menskē wt die aerde
ghebozen niet meer booz en neme op sine
crachten hem te verlaten.

Psalm Dauids. xi.

In domino confido.

4 **N**A dien dat ick mine hope inden H E E
R E ghelet hebbe / hoe doxt ghy my
begeckē / seggende / Wiet henen bandē cenē
berch opten anderen / ghelijck ghi plaecht
met uwe ghesellē / en bercht v ergens in een
hol ghelijck die mussche plach te doen.

5 **E**n weet ghy nyet hoe dicwils dat dye
godlosen die bogen gespannē hebbē hare
pylen op die prese gheleyt / al haer naerste-
heyt daer toe doende / dat si heymelickē haer
geschut werpen soudē op die ghene / die van
sijmpelder herten sijn.

6 **D**his waer si begheerden te quetsen / met
hare opsteliē / als si noch daer om arbeide

Den Psalm Davids. xij.

Waren / zijn te niet gewordē / welke si noch-
tans meenden alder sekerste te wesen / en si
en hebben den oprechten / wiens were stant
nastich bliuen sal / noyt konnen gheletten.

Die **HERE** is int palleyz zinder hey-
licheyt toe gheeyghent / Die **HERE** heeft
inden hemel sinen stoele / vā waer sine ogen
alle dinc sien en zijn oochschelē aenmerckē
met alder naerssicheit al gheue dat Adams
nacomelighen bedruuen.

Die **HERE** houdt in zijn hoede den
oprechte en den godlosen / mer dē genen die
die onrechtuaerdicheyt lief heeft dien haet
hi wt den gront zijns herten.

Hi sal op die godlosen gelijc oft reghēde
steenen werpen / mer hier en solkes belincert
die slamen met een veruaelick onweder
een deel welen sullen vanden beker / ende vā
haerder castidinge.

Om dat die **HERE** rechtuaerdich is / so
moet hi ooc wter maten seer die rechtuaer-
dicheyt beuinnē / en daerom sal hy ooc met
een seer vriendelic aēcht becouwē dē genē
die van onnoselder herten is.

Psalm Davids. xij.

Saluum me sat.

O Here die mi / n salichmaker zijt ick heb
dijns grotelike vā doen / wāt daer en
is niet een heyligh meer ghebleuē / daer en is
nyemant meer onder den menschen die ghe-

trou is ende recht op.

ii En yegelic spreekt loeghene en onnutte dingē met sinē naestē/ en hi gebruket bi sinē b̄riet een bedriegelike tōge/ der welker ooc dat dobbel herte boose woorden toe snert.

iii Die Here sal alle bedriegelike lippē verberuen/ en die tonge die nyet en spreekt dan groote dinghen met God te berachten.

iiii Die seggen derren/ wy sullen niet onser tongē skoutelicken bedriegen/ wi hebbe d̄ye lippen in onser macht/ Wye is onse Here?

v Om des suchtens wil der armē/ ende dat huylen der ellendiger/ so wil ic nu op staen spreekt die Here/ en ic sal den armē in alsulck her plaetse setten/ dat hi wel by hem wesen sal die niet hinder benyndiger tongē at beyde hem te misdoen.

vi Die woordē en die beloftē des Herē zijn bouen maten suuer/ ooc reynder dā tgout naerckelike int vier gepurgeert/ vandē welcke afgedaen is dooy conste en instrumentē daer toe dienēde al tgene datter in was vāder ontreyder aerden/ Ja d̄ye versuyeringe seneumael weerhaelt zijnde.

vii Daeromme o Here sult ghi oec in vastet trouwen onderhondē tgene dat ghi belooft hebt/ en sult ons verlossen/ ghelijck ghi ons toe geseyt hebt/ van alsulcken geslachte der menschen inder eewicheyt.

viii D̄ye godloosen sullen dan sonder sorghe

ront omme gaen na dien dat die douerhāt
gecregen heb ben / dye onder dye menschen
dalder archste zijn.

Psalm Davids. xliij.

Quisquis dñe obliuisceris.

Hoe langhe sult ghy doch ten laetsten
mijns vergetē inder eewicheit Here?
Hoe lange keert ghi v aenschijn van my /
als een die ghestoot is?

Hoe lange sal ich mijn siele met ydele soz-
gen quelle? die niet wt en brengen dan een
eewige droefheit? Hoe lange sult ghi doch
ghehenghen / dat mijn byandt zijn hoorne
teghen my opsteect?

Ik bidde v / hebt doch acht op mijne kati-
uicheit / en verhoort mi o Heere mijn God
berlicht mine oghen / op dat den slaep des
doots mi by auonture niet en ouernalle.

Ende dat mijn vrant niet en gloziere / en
segghe / Ic hebbe hē verwonnē / en dat mijn
byanden haer niet en verbliden indien dat
ich onder ghae.

Waarwaer ic heb alle minē hoepe geset
in uwet goetheit / en daeromme en twifel ic
niet / ten sal geschiedē dat mijn herte hē
verblidē sal / om der salcheits wille mi vā
v aengetomē en dat ic materie hebbē sal om
dē lof des **H E E R E N** te singen / na dien
dat hy donrecht gheworē heeft / dat my
mijn byanden aengedaen hebben.

MEn vinter sommige die also seer bet-
dwaest zijn / dat si meenen datter ghe-
nen God en is / welck godloos boornemen
also veel beschiet heeft / datter geen maniere
der sondē en is / daer haer die alder snootste
menschē booz wachte / welcker hanteringhe
also onreyn is / datter oock een mensche die
walge af crijgē mach / en datter ooc niet een
en is onder haer die goet begheert te doen.

Die **H E R E** heeft vandē hemel af aen
ghesien die nacomelingen bā Adam om dat
hi sien soude of in so grote getal bā menschē
nyet een verstandich zijn en soude / dye van
gode begheerde bemint te zijn.

Si zijn al tlamen van God af gheweken
en zijn ghanffelicken waerdich gheworden /
dat mensche verspouwe / en daer en is niemā
die wel doe / oock niet een.

Woo waer thys seer te swonderē dat die
gene / dien die sozge des gemeynē volcks be-
uolē was / also verre hebbē mogē verdwaest
wordē / dat se meenē / tū haer geoorlooft dye
ellendige te verdrucken / en mijn volc te ver-
sujndē met so luttel Jammerens / als inē een
stuc broots te verblindē plach / Inder waer-
heyt in dat selue schijnet / dat se bā God noyt
yet ghelesen en / hebben ende dat se luttel be-
dencken wat haer der officie toebehoort.

Den Psalm Davids. xliij.

Daeromme sal een seer grote verschie-
kinge haer onnoozhoets aeneomen / als si
sien dat GOD desen bi is / die de rechtuaer-
dicheit lyef hebben / ende dat hi b godscheit
ders vermalelijt.

Ghi die niet alleen yemaden tot deuociē
eu loet / maer in dien by auontueren eenich
schamel mensche wt een godsalich boozne-
mē al sijn toeuclaet indē here settede / So
sult ghi dat selue oock bespotten ghelijc oft
dwaesheit waer waer deinde salt wt wiscn
welcke bā dese twee partien dwijste booz
gehadt hebben / weer ghi in yden / of si.

Och oft dye here gaef / dat dye salicheyt
wt Sion quame / die Israeli toe gheseyt is /
wāt als die here zij volc wt die geuange-
nisse verlost / en brengle weder omme / dan
sal Jacob met cruste vly ziju ende Isracl sal
hem berutoeghen.

Psalm Davids. xv.

Domine quis habitabit.

Here wie sal in v tente ontfangē wo-
nē? Wie salder met v woonen? gelyc
als in eenen berch inden welckē uwe heylī-
ge heerlicheyt sonderlinge haer berthoont.

Dye onbesmet ende sonder bedroch wā-
delt / doende dat rechte is / en die al tgene dat
hy spreekt / dat hy dat selue wt groont zins
herten ende in goeder trouwen spreekt.

Die niemands en begeert te letten met

Den Psalm Davids. xlv.

zijnder tongen / en sinen brient geen schade
en doet noch sinen naesten geen schande.

iiij

Die hē seluen veracht en nochtās vā hē
selfs niet en geuoelt dā recht wt / en die eens
anders duechde pzijs / maect die sonderlinge
berheft die ghene / dye dē Heere met alle re-
uerencie cereu / en die vooz hē neemt met al
der stantachticheit te volherdē ind vrietscap
pen die hi eens met yemandē gemaect heeft
en en verandert zijn propoost niet.

v

Dye met zijn gelt nyet ghewoekert en
heeft noch eenich ghesenck ontfanghen en
heeft tot achterdeel des ontschuldighen / die
dese puncten doet / dye en sal nyet verghaen
inder eewicheyt.

Psalm Davids. xlvj.

Conserua me domine.

i

Bewaert mi o almachtich God want
al mijn toenerlaet staet tot v.

ij

O mijn siele ghi hebt vooz v gheseyt tot
tē Heere / Ghy sijt een Heere ouer alle dinc /
daer omme indien datter yet goets in mi is
dat en sult ghi niet behoeuen.

iiij

Maect den heyligē / die opter aerdē noch
leuen / ende den stercken int geloue / sal ic in
allen manieren begheren bistant te doen.

iiij

Die met grote moeyte en ongheloue of-
ferhanden offeren sullen / die sal ic also we-
nich beuelen tbloet van die offerhanden te
offeren / dat ick oock dier offerhanden ghe-

Den Psalm Wandts. xvi.

mencie meer inder eewicheyt by my ghe-
maect en wil hebben.

Want die **HEERE** selue is een deel en
een vadersgoet vā sinē volcke / Hy sal mijn
partije volghen / ende hy sal mijns bekens
deelachtich wordē / Daeromme ghi o **HEERE**
sult haer beschermen / die v ghelijck als door
floeten te deele gheuallen zijn.

Die coorden zijn mi door tlot gheuallen
in plaetsen wt der maten ghenoechelijck in-
den welken mij een soe schonen crue toe ge-
schiet is / als ick ooc enmermeer hadde moe-
ghen wenschen.

Daeromme sal ic den **HEERE** louē / dye
mi in alle dinghen een raetsman geweest is
Ja ter midder nacht leerdē my mine nieren
ende dye godlike ghedachten my vanden
Heere ingheslozt.

Ich hebbe alzeit den Heere als een mate
inder doelen voor my ghestelt / ende om dat
hi my aender rechter hant is / soe en sal mi
nyemant misdoen moghen.

En om deser sake wille is mijn herte ver-
blijt / en met ernste heeft haer mijn siele hoe
get welke ghi so groter eere weert gheacht
hebt / this waer mijn lichaē sal inden grane
ligghē / mer ick en twisfel daer niet aen ghy
en sult dat selue wederom verwecken.

Wāt ic weet wel dat ghi mijn siele inder
helle niet laten en sult / en ghecuſins gehen.

Den Psalm Davids. xviij.

ghen / dat dye ghene dye soe heerlicken uwe
goetheit geproeft heeft berghaen soude.

ij Maer ghi sult veel lieuer eenen wech wi-
sen waer door datmen totten leenen coemē
mach en tot die ald' hoochste oueruloedich-
ban alderhande blijshappē / te wetē / al tot
die aēschouwingē dijns seifs / wie die geboe-
tē mach / die sullē blyst wordē met vruēch-
dē die neimmermeer eynde hebben en sullen.

En ghebet Davids. Psalm. xviij.

Exaudi domine iustitiam meam.

Hoort doch **H E R E** een oprecht ge-
beth / boechdt v mijn roepen te hoo-
ren bict uwe ooren tot minen gebedewact
het coemt wt der herten / ende seer verre vā
alle gheueynsheyt.

ij Spreect ghy ebounisse wt in mijnder
saccken / laet uwe ooghen ouerlegghen tge-
ne dat recht is.

iiij Wāt ghi kēt mi seer wel gi die mijn het-
te ondsocht hebt / wāt ght hebt dat selue in-
der nacht ondertast als die mēscē ald' meeste
plagen met gedachtē becommert te zijn / en
ghi hebt mi geheel en al gheproeft / en ghi en
hebbet nochtans nyet beuonden / dattet
metten monde nyet en accordeerde / tgeue
dat ick metter herten dacht.

iiij Ick heb be mijn naersticheyt gedaē / ghe-
dachtich zijnde dijne gheboden / en dat met
seuen haet der boosheden / die hier ende daes

Den Psalm Davids. xviij.

banden menschen gheschieden / dat ick ghe-
heelijcken vzeemde zijn soude van tien
der booser menschen.

Daeromme bidt ick helpt doch mijne be- **b**
geerte / ende besicht mine ghangen / inden
weghen / door den welckē men tot uwaerts
gaet op dat mine voetstappen niet berduy
kert en worden.

Ich hebbe v om hulpe aen geroepē / seker **vi**
zijnde o almachtighe GOD / dat ghi mi ver-
hooren soudt / daeromme biet mi uwe oren
dat ghi mijn ghebet hooren moecht.

O salichmaker der gheloooutgher nemet **vij**
beel liever uwe barmhertichedē vādē genē
die haer oprechten teghen uwe heerlicheyt.

Maer behoedt mi met alsulcker naerstic- **vij**
heit / als dē ogē appel plach behoedt te wor-
den ende bercht my onder die schaduwe u-
wer bloghelen.

Eñ verlost my vandē angstē der godloo- **ix**
ser / die mi begheerē te vernielē eñ der vbandē
die mi arbeiden onder die voeten te treden.

Die also veel gemest zijn / eñ ver / dat ooc **f**
harē mōt vol scijnt vā sneere te zijn waerō
me si ooc van andere mensché schamperlick
spreken / ende met een op geblasenheyt.

Ob hebbē si onse wegen belogen / eñ met **xj**
harē ogen besien zijt seer naerstelijcken / op
wat plaetse indē lande datse alder best haer
netten spannen mogen tot onse achterdeel.

Den Psalm Davids. xliij.

xij Een yegelic bā haer is den leeuwē gessie
die met alder naersticheit om dē roof wt is/
en des leeuwē welphē dat indē heymeliken
holē loert opt scaepken datter boozbi gaet.

xiiij Och heere staet op / boozcoemt hem ende
werpt hem ter neder / maer verlost mijn siele
vanden godlosen / die welke b sweert is.

xiiiij Ende vanden mannen o heere dye uwe
geesiel sijn / vanden mannen (seg ick) die ha
ren hoop stellen op rjedom dye wile dat se
leuen / In dien ghiharen buyck met wellust
tē veruullede / ende beschickede dat se veel
kinderen creghen / den welken ū (als ū
seruen) haer goet mochten achterlaten / so
laeten ū haer duncken datter met haer seer
wel beschiet is / ende dat se inder ewicheyt
by sijn.

xv Mer ick heb veel lieuer die rechtuacrdie
heit dā die rjedomē / en als ic die met mi heb
be / so sal ic b vriendelic aenschijn besouwē
en ic sal vol blischappen worden / als ick we
der op dā sal / en ghi mi b verthonen sult /
in die gedaēte / die uwe eyghen is.

Een dancsegginge Davids des dienaers
des heerē / die dit liedeken gesongen heeft
in die eere des Herē / ter tijt als hē die he
re vāder Tyrānie alle zijnder viandē ver
loste / en van die veruolghinge Sauls.

Psalm Davids. xliij.

¶ Diligam te domine.

Den Psalm Davids. cxliij.

Waerōme hi seide / O Heere met rechts
sal ich v lief hebben want ghi mine
stercke sijde.

Die Heere is my altijd geweest gelijc een
steenrootse / en eenē thozē mijn behoed / mijn
leytsmā / en mijn stercke / daeromme sal ic al
mijn toenerlaet op hē stellē / die mij booz ee-
nē schilt geweest is / eenē hoornē der salicheit
en hi heeft selue altijd mijn beschutsel geweest

Ik sal dē Heere aentropē / die alle louens
waerdich is / en ic sal vā mijne biā dē vzi zijn

Ik was in die alder sozgelicke periculen
des doots geraect / en omringt met dootlic
ken banden want d'ye duyvelsche riuieren
bernaerden my.

Die hellsche zeelen haddē mi omvangen
en die netten des doots hielden mi gestrict.

So die wils als ic oec geplaccht wert /
riep ic dē Heere aē / en ic riep tot minē God
en hi schoorde mijn stemme wt zijn coninc
lyke palley / en mijn roepē quā booz zijn
aen schijn / Ja oock altot sinen oozen.

Ik wert verschriect / en daerde beefde /
tfundament banden bergen dauerde soe die
wils als hy op haer gram wert.

Daer vlooch eenē dāp op vā zindet grā
scappe / en gelijc als een vier van sinē mont /
dater al verblinde / die kolē ontstaken vā hē.

Hi buychde die hemelen / en clam neder
waerts ende daer was een duyfsterisse ont-

Den Iſalm Davids. xviij.

der ſine boeten.

x Ende hi boer op Cherub / recht of hi ge-
brogē hadde / of hi ghenogē hadde (ſeg ick)
met bederen ſuelder dan den wint.

xj Hy maecte een duyſterniſſe daer hy hem
in verborcht ront om hem / en hi hadde wa-
ter bouen maten doncker en ſeer dicke wolk-
ken in een maniere van een hutte.

xij Vander claerheit waer in hy dē oprechtē
openbaert / ſoe bar: die dicke wolckē wech
tot die biandē / tſamē met hagel en gelijc oft
waren vierighe kolen met haghel gemengt.

xiiij En die here verwecte eenē donder in de
hemel / en die alder hoochſte liet zijn ſtemmit
horen / te weten haghel met gloeyēde kolen
ghemengt.

xiiii Ende hi ſchoot zijn pijlē / waer mede hij-
ſe verſtroeyde / ende hy ſende blixemen / daer
hijſe mede veruaerde.

xv Ende mē ſach die alder diepſte water hoe-
len / die fundamentē der aerden werden ont-
dect / o here als ſi uwe grāſchappe proefde
ende dat blaſen banden wint / dien ghi ſeyn-
de als ghi vergraint waert.

xvi Hi ſeynde hem wten hoghen hemel / dye
my verloſſen soude / en wtreckē wt die wa-
ter goluen bā allet quaet / daer ick in ſtack.

xvij Ende die mi verloſſen soude bandē mach-
tighen biant / ende banden genen die mi ha-
ten al waren ſi veel ſtercker dan ick.

Si arbeydē met haren subtilen radē my
te bedriegē die sond' enich achterdē chē was
ter tijt mynder quellagie / Maer die H. G. E.
K. E. was in tijts mijn hulper. cxliij

En hi bracht mi wt die vangicheit in een
seer ruyme plaetse / want hi hadde my lief. cxix

Die Heere begaefde my weder na mijn-
der simpellheyt ende na die suyuetheyt mijn-
der handen heeft hi mi vergonden. cxix

Want ick hebbe die weggen des Heeren
bewaert / en ic en ben so berre niet gecomen
dat ick ongodlick vanden Heere ghenoclen
soude / ende van mijnen God afuallen. cxxi

Het ghene dat mi alder rechtuaerdelicste
van hē booz gheschreuen was / dat was al-
tijdt booz mijn ogen / en zijn beuel en heb ic
noeyt van mi gheschooten / recht oft ic den sel-
uen niet ghehoorzsaem zijn en woude. cxxiij

Inder waerheyt simpelken ende onnose-
liken wandelde ic booz hē / en ic wachte my
naerselijcken dat ick hē met mijn ongodlic
wesen nyet berthooznen en soude. cxxiij

En daerom heeft die Heere mi vergondē
booz mijne rechtuaerdicheit / en booz die su-
uerheit mijns handē / die hē wel bekēt was cxxiij

Met eenē die recht wt is sulc ghy boock
recht wt hebben / ende met eenen oprechten
man oprechtelick. cxv

Tegen eenen vriendelijckē man sulc ghi
booc vriendelic thonē / en wederomme met cxvi

Den Psalm Davids. xliij.

eenē onbeleeften mensche sult ghi v hebbē /
ghelijck zijn onbeleeftheyt weerd is.

xxvij **W**ant ghi sult een ootmoedich volc met
salicheyt beghaven / met d'ye houaerdighē
oghen sult ghi vernederen.

xxviii **H**eerē ghi hebt mijn keerse licht gemaect
Mijn God heuet blinckende gemaect / tge-
ne dat in mi seer verduyftert was.

xxix **D**aeromme sal ick oock dooz uwe hulpe
een oorden breken / si zijn so sterck toe ghe-
maect alst emmermeer moghelijck is / ende
dooz bystant van minen God sal ick oock
ouer een muet springhen.

xxx **G**od is recht wt in alle sine wercken / en
dwoort des **HEEREN** is vette versecide
van alle geneynsheit / hi is als eenen schilt
alle den ghenen / die haer op hem verlaten.

xxxi **W**ant wie isser doch een **GOD** behal-
uen den **HEEREN**? ende wie isser sterck wt
ghenomen onsen God.

xxxij **H**i is dien **GOD** / die my aen alle cantē
omringhet heeft met crachte / ende hi doet
tet dat mijne leuen onbesnet is.

xxxij **H**y doetet / dat mijn boeten alsoe snelle
zijn als eenighet hertē / en soe dickwils alst
van noede geweest is / heuet hi mi gestelt al
waert op eenen hooghen berch gheweest /
daer ick vry wesen mocht.

xxxiii **H**i leerde mijne handen den krijsch han-
teeren Ja oock alsoe dat ick met mijnen al

Den Psalm Davids. xlvij.

men eenen staelen boghe vrack.

Ohi hebt mi eenē schilt gegenē / onder dē
welckē ic dooz v hulpe bewaert bē geweest
uwe rechterhant heeft mi onderstāt gedaen
ende uwe goetheit heeft mi sterck gemaect.

Ohi hebt mi eenen wech geopent / waer
dooz ic onuersaecht wādelē mach en daerō
mi en hebbē mine boetē noyt gestruyckelt.

Ick sal mijn vbandē vernolgen / so lange
dat icse gripen sal / ende ic en sal niet weder
keren booz datse te niet ghebacht zijn.

Ick salse alsoe quetsen / datse niet en sullē
moghen bliuen staen / mer si sullē onder
mijn boeten ballen.

Want ghi hebt mi van alle sīden omcīn
gelt met crachte / ende ghi hebt mi gheleert
dat ick krijsch verstant hebbe / Want ghy
woyptse te neder alle die haer teghen mi be
gheerden op te rechten.

Ohi hebbet ghedaen / dat die viandē my
den rugghe toe keerden / ende dat sīse ver
nielden die my haten.

Si riepen oock tottē Heere / mer daer en
was nyemant die haer verlosse / ende hy en
berhoozde haer nyet.

Ick verstroeydese alleleens als die wint
dat stof plach / ende ick verpletterdese / ghe
lijck dat sīsch opter straten.

Ohi sult my verlossen van dat liuen en
donrecht des volcs / ghy sult my een hooft

xxv

xxvi

xxvij

xxviii

xxix

xl

xli

xlii

xliii

Den Psalm Davids. xliij.

ouer die heydenen stellen / en volck dat my
niet ghehent en heeft / dat sal my dienen.

xliij **A**leen doer teghehoor sullen si my ghe-
hoorsaem zijn / maer dye my verlaten / dat
sullen loeghenaers zijn.

xlii **D**ie afuallighe sullen beuceest zijn / ende
si sullen haer in haere hoolen verbergen.

xlii **D**ie **H E R E** leeft / ende men kan hē niet
holpissen / die nu als eē steentootse altyt ge-
weest is / en God dye my een gheuer der sa-
licheyt gheweest is / sal verheuen worden.

xlii **H**i is die God / dye my die macht gege-
uen heeft om mijn selfs te wrecken ende
alleen met woorden heeft hy my dat volck
onderworpen.

xlii **H**ust die mi van mijne vanden verlost
en ghi o Heere sult mi doen verwinnen / al-
le dye haer teghen mi oprechten / ende tegen
den onrechtuaerdighen man sult ghi mi be-
schermen.

xlii **W**aeromme ick v dancken sal / voor die
heydenē die ghi o **H E R E** mi onder wor-
pen hebt / en uwen naem sal ick singhen.

Ghi die uwen Coninck die salige gansen
sonder alle mate vermeerdert / ende die uwe
Christo Daud / en zijn saet under eewichoyt
uwe goetheyt bewijst.

Psalms Davids. Celi enarrant. .xiiij.
De hemelen vertellen die glorie Gods
en wat crachtiger hant hy ghebesicht

Den Psalm Davids. xix.

heeft in sine werckē te makē dat thoont wel
den woesten en widen omganc der hemelē

Den eenen dach geuet te kennen dat dē
anderen volgē sal / en dē enen nacht sal ons
dē anderē leerē kennē / wāt si beruolgen op
malcanderē met een ewich weder verhael.

Daer en is gheen sprake / noch redene vā
dē welckē haer stemme niet ghehoort en is /
Want daer en is nergens eenich soe rouwe
en grof volc / totten welcken dat die kennis-
se van haer niet gecomen en si.

Haer leeringe heeft dat ganckelike aertrisc
doorgaē / en haer prekinge zijn gecomen al
tot die wterste eynden der werelt toe / Dye
Heere heeft der Sonnē in haer een woonin-
ge ghemaect / en heeft een ghebot ende ghe-
wilt ghegheuen ouer haer.

En die Son is enen bruydegom seer ge-
lijck / die opstaet / en gaet tot zijnder camerē
vrolijck zijnde ghelijck een vroou man om
sinen loop te volbrēngen.

Si begint hare loop vā deen wterste der
hemelē / en coēt door een lange reyse tot aen
dat ander wterste / en een yeghelic veracēt
van haerder hitte.

Die wet des Herē is suuer ende si treet
af van tquaet / tverbont des Heren is ghe-
frouwe het maect den genen wijs die te vo-
ren onwijs was.

Die geboden des **HEEREN** zijn ghe

ij

iiij

viij

v

vi

vii

viii

Den Psalm Davids. xix.

recht / si verbliden therte / Tbeuel des Heere
is reyn / ende tberlicht die oghen.

ix Die eerwaerdicheyt (diemen den Heere
schuldich is) om datse sinner is / soe salse due
re inder ewicheyt / Die bounissen des Hee
ren zijn die waerheyt selue / ende in alle ma
nieren seer recht naerdich.

x Si zijn ooc meer te beuinnen dan gont
al ist ooc dat alder suuerste / en dies seer beel
en die selue zijn oock soeter dan houch / ende
dat alder soetste raethonich.

xi Inder waerheyt v knecht worde dooz die
selue geleert / ende soe wie daer na leeft / die
sal een costelick loen vercrighen.

xii Die ghebreken die wi hebben / tsser alsoe
beel / datse oock niemant al gheimerken en
can Daeromme bidde ick v / dat ghi mi ooc
reynighen wilt vanden ghenen / die heyme
liken in comen ghesloopen.

xiii Maer bisonder treet mi af van honaerdie
en opgeblasenheit / datse doch geē heerleap
pe in mi en hebben indien ghi dat doet / so
sal ick reyn zijn ende van sonden bry.

xiiii Ic bidde v laet doch dese woorden mi t
mouts v aēgenaem zijn / en laet die begeer
te mijnder herten o **HEERE** tot inwaerts
dancbaer zijn / ghi die mijn God zijdt / ende
mijn verlosser.

Psalm Davids. xx.

Exaudiat te Dominus.

Die HEEKE sal v verhoopen inder
tijt der benaetheden / die heerlicheyt
des Gods Jacobs sal v te hulpe comen.

Dy sal v cracht seyndē wt der heiligher
placse / en wt Sion sal hi v onderstat doe.

Hi sal ghedencken wat offerhanden dat
ghi hem oyt gheoffert hebt / ende alle uwe of-
feren hoe datse oock zijn die sal hi als die al-
der beste otfangē. Sonder twyfel.

Hi sal v genen al dat v herte begherē sal
en alle v voojnemen sal hi volbrēngen.

Wy sullē ons vblidē vā die salicheit die
ghi os gedaē hebt / voojwaer door die almo-
ghēheit os Gods sullē wi groot sijn die here
sal v verleenē (ghi alle die dē Hēre eert) so
veel als ghi ooc vā hē sult mogē wenschen.

Dv heb ick beuondē / dat die Hēre sinen
Besaliden bewaert heeft / ende dat hi hē ver-
hoort heeft vā dē hemele / daer sijn alderhei-
lichste heerlicheyt in woont / en dat hi door
die salighe crachten zijnder almogentheit hē
te hulpe ghecoemen is.

Sommighe zijnder die meynē datse door
die menichte van wagens douerhant hebbē
sullē sommighe door die menichte van paer-
dē / Maer wi die ons op de hulpe ons Gods
verlaten / sullē grote wercken doe / die weert
sijn datmense vertelle.

Si sijn haerder crachten berooft / en ghe-
ualle / Maer wi sijn staende gebleuen / ende

j

ij

iij

iiij

v

vi

vij

viii

Den Psalm Dauids. xxi

sterck gheworden.

ix Die Heere sal den Coninc behoedē/ere
de hi sal ons oec verhooren/soe dicwils als
wi hem om hulpe aentropen sullen.

Psalm Dauids. xxi.

Domine in virtute tua letabitur.

i **D**ie Coninc verblijt hē o Heere om des
crachts wille die hi vercreghen heeft/
en hi is met ernste vrolic/om dat ghi hē dyes
victorie verleent hebt.

ii **G**hi hebt hem zijn begeerte volbrocht/ en
aldat hi van v ghebeden heeft / dat en hebt
ghi hem niet gheweyghert.

Het is alsoe.

iii **G**hi zijt hem van selfs met ghiften vooz-
comen/ die wt der maten goet zijn/ ghi hebt
een crone van dat alder reynste gont op zijn
hoofd gheset.

iiii **H**et leuen heeft hi van v begheert/ en dat
hebt ghi hem ghegheuen / ende dat en sal in
gheender tijt eynde nemen.

v **D**oor uwe toedoē heeft hi dopperste goet
vercreghen / met glozte ende eere hebt ghi hē
oueruloedelich begaeft.

vi **G**hi sult hē uwer liberalichz altijt deelach-
tich makē en hē verblidē/ als ghi hē met u-
wē alder vriendelickstē aenschijn veruroecht.

vii **W**ant die coninc selue set alle sinē hoepē
op v/ Daerom en sal uwe goetheyt/ o alder
hoochste/ hem neimmermeer laten vergaef.

Den Psalm Davids. xxj.

Wegant o Coninc sal alle v vanden
wel bindē / ende v rechterhant salse wel krij-
ghen die v haten. vlij

Ghi sultse doē gloeyē als eenē bach ouer
die ontsckē is / ter tijt als ghi o Heere v haer
berthouen sult gram te zijn door v roozme-
heit sult ghise smelē / en thier salse verblindē ix

Al haer vuchten sult ghi also wt der aer
den roeyen / dattet oock niet van haren sate
ouerbluen en sal onder die menscen. x

Want si woudē v met een quaet stuk be-
tē / en dat selue met groter naersicheit / met
si en mochtens niet volbrēngchen. xi

Oer omē sult ghise van die anderen af
sceyde / ende ghi sult haer aensicht sonder op
houden ghelijck dwit inder doelen met uwe
pilen doorscieten. xii

Och here thoont doch hoe machtich dat
ghi zijt / ende wat ghi door uwe crachten ver-
moeghet / op dat wy een oorlake hebben te
singhen / ende met liedekens inwe almogent-
heyt te pisen. xiii

Psalm Davids. xxij.

Deus deus meus respice in me.

Och mijn God / mijn God / waerom
hebt ghi mi verlatē? mi dunct ic en sal
die berloffinghe niet vercrighen / al roep ic
oock daer om seer luyde. i

Och mijn God inden dach sal ick roepen ii

mer ghy en sult mi niet antwoorden / en̄ godes
des nachts sonder ophouden.

viij **T**usschen desen o alder heyligste schijntet
of ghy in rusten saedt sonder eenighe sorghe
des geens / dz ic lijde / ghy die so dicwils mi te
hulpe gecome sijt / en̄ hebt dē Israeli materie
gegheuen om liedckes te dichten / waer me-
de si v booz die welbaden dacten.

xiij **O**nse boozuaders plaghen haren hoepe
op v te setten / en̄ so dicwils si dat deden soe
berlosse ghise.

xv **S**o dicwils als si tot v ryepē sijn si ber-
lost / soe dicwils als si haer v beuolē hebbē /
soe en sijn si niet beschacnt gheweest.

xvi **M**er het schijnt beter dat ick eenen wou-
ben / dā een mā / eenē hoop drees vā Adā / en̄
dē grontsop by dat alder berachte volckē

xvii **A**lle die mi aensaghen / die begheeten mi /
si beschimten mi / si schuddē rhoofte / si lachē
en̄ belpotten my.

xviii **S**eggende / Wese plath hem te beroemen
dat hi vanden **HEERE** beuunt was / ber-
losse dan hem nu indien by hē soe lief heeft.

ix **D**ooz v beschicken bē ic wt die baermoe-
der gecome / en̄ ghi beuaelt mi dat ic goddē
hoepe hebben soude / als ic noch mijns moe-
ders borsten suychde.

x **D**ooz v toe doen ben ic wt die baermoe-
der geworpen / ende uwer sorghe beuolē
gebleuē / ende als ic noch in mijns moeders

Den Psalm Davids. xxiij.

lichaem was soe waert ghi mi een God.

Daerom en gaet doch nyet verre vā my
Want hier is een alder crachtichste en alder
sekerste perikel / ende ic en sie daer niemandē
dye my sal te hulpe comen.

Oec lieren hebbē mi omcinghelt sterke
en gelijc ofise in die weyde van Basan ghe-
mest waren / die hebben mi omringhelt.

Si hebben haren muyl teghen mi opgela-
ken / alleleens gheleyt een leeuwe om eenen
roof naerstich is / ende van honger byullet.

Ic bē gelijc bloeyēde water gewordē / en
alle mijn leden sijn ontloft / mijn herte is ge-
lijc wasch binne mijn in ghewande / smeltē

Alle mijn cracht is verdoocht / gelijc eē
gebaken vat / en mijn tonghe cleest aen my-
nē caechē / ende ten laetstē sult ghi mi int stof
begraven / als men die dooden plaech.

Want die honden hebben mi omcingelt
en die alder archste hebbē een cōpact tsmē
teghen mi ghemaect / si hebben mijn handen
ende voeten doozboort.

Si hebbē mi also onmenschelikē ghehan-
delt / dat ic ooc lichtelikē alle mijn beend crē
hadt mogē tellē / en na alle toymētē grisdē
si my noch wreidelic aen en si gaeytē op my

Si deelden mijn cleedeten / en om minen
soch woypen si tlot.

Daerōme bid ic v o Heere / en gaet doch
niet verre vā mi / maect (want ghi mijn sterkē

Den Psalm Davids. cxlij.

te zijt) haest v veel liever om mi te helpen.

Verlost mijn siele vādē sweerde / eñ misse
eenighe van die violencie der hondē / die vā
alle menscheliken hulpe verlaten is.

xxi Behoedt my vanden muyle des leeus / eñ
wt die hoornen der eenhooren trect my.

xxij So wil ick die heerlicheyt dijns naēs mi-
nen broederen vercondigen / inder tegewoos-
dicheit der ganscher gemeynten sal ic uwen
lof wtspreken.

xxiij Alle ghy dye den here dient / prijst hem
doch / alle ghy laet Jacobs looft hem / ende
alle ghy nacomelinghe Israels dient hem
met eewwaerdicheyt.

xxiiij Wāt om der katinscheyts wille en ver-
smaet / noch en sacht hi dē ellendigen niet /
noch hi en verbercht zijn aēsicht vā hē niet
waerdelick / mer veel meer als die arme tot
hē roepet / soe verhoort hi hem naersteliken.

xxv Oy wil ick prisen openbaerlikē met my-
ne tiedkens vooz die gansche gemeynte en
mine geloofen wil ick betalē int aensē vā
haer allen die v eeren.

xxvi Die arme sullen eten / eñ verlaet wordē
si sullen den here louen / alle die hē begerē
te behagē / alle ghy die aldusdanich zijt / uwe
herten sullen inder ewicheit leuen.

xxvii Alle eynden des aertrijcks sullen dit aen-
merckē eñ tottē here bekeert wordē / eñ alle
natiē der heydenē. O here sullen v aenbeden.

Den Psalm Davids. xxiij.

Want die Conincklike mogentheit hoort den Heere toe/ en ouer die heydenen heeft hy oock ghewelt. xxvij

Alle die machtichste opter aerde hebben gegeten/ en als si die geestelike gane des Heren gesmacct hadden/ so hebben si he aengebden/ en zijn booz he op die knyen geuallē Ja ooc alle die doodē inder aerde begrauen/ wāt hi en heeft zijn eyghen leuen niet veronwacht booz haer te geuen. xxix

Onse nacoemelingen sullen hem dienen/ en dit sal bandē Heere geschreuen worden/ op dattet die nacoemelingen verstaē mogē. xxx

Ende op dat si comen / en den volcke vercondigen/ die van haer ghebozen sullen worden/ dat die **HEERE** dus wonderlijke dinghen ghedaen heeft. xxxi

Psalm Davids. xxiij.

Dñs regit me et nihil.

Die here boedt mi/ daer o en sal ic gees omes ghebreck hebben. i

Hi sal mi in schoon lieflijcker weyde doerustē/ en bidē stillopens waterē opuoeden. ii

Hy sal my enen moet gheuen/ en my in den wech der gherechticheyt oeffenen want hem dat also belieft. iii

Almoest ic ooc gaē door eē dal alsoe duyner/ dat die schaduwe mi vā alle canten den doot dreyche/ so en wil ic nochtās niet blesen **Wāt ghy bi mi zijt/ en dijn roede en scep** iiii

Den Psalm Davids. xxiij.

ters staf sullen mi handen angst beschermē.

b **G**hi sult mi een tafel deckē in mijnder te-
ghenwoordicheyt int aensien van mijne vā-
den / op dat zijt sien en benyden ghi beghiet
mijn hooft met salue / ende ghi vult minen
beker al tot dat opperste toe.

h **S**ekerder dan seker sal dijn vriendelick-
heit en barmherticheit met mi gaē alle mijn
leuen lanck / en daerom sal ick ten laestē int
huys des Heeren woonē inder eewicheit.

Psalm Davids. xxiiij.

Quā est terra et plenitudo.

i **D**at aertrijc is vanden **H E R E** / en
die oneruloedicheit van alle dingē /
daer daerde vol af is / den omganc des we-
relts (segge ic) is vā hē / en soe waer eenighē
menschen daer inne woonen.

h **H**i heeftse op dat meyz sterckeliken ghe-
fundeert / en heeftse seer suyuertlijcken met
ryuieren onder scheidē.

h **W**ie sal op dē berch des Herē climmē?
en wie salt in die heyligē plaetse gebuerē te
bliuen? daer sine heylicheyt in woont?

h **D**ie reyne handē heeft / en een simpel her-
te / die sonder saecke niet gheswozē en heeft /
bi mijn siele (seyt die **H E R E**) en dyc nye-
manden begheert en heeft met eenē balschē
eedt te bedrieghen.

b **D**ie sal vandē heere selue een seggenint-
ghe ontfangen / ende gerechticheit vā God

lijnen saltchmaker.

Dat ist geslacht vandē menschen/die hē
 soeken/en O Jacob die deelachtich begerē
 te wordē des goets/dat v bā god beloofst is

This also.

O ghi poorte heft op uwe hoofdē ghi do
 ten gaet op/die van ewicheit gheslootē zist
 gheweest/wāt die doozluchtige Coninc sal
 door v inghaen.

Wie is doch dye edel Coninc? die ster-
 ke ende gheweldighe Heere/die **H E E R E**
 dye stercke krijnman?

O ghi poorte doet wech uwe Suythomē
 op dat die doozē bander ewicheit aēgelo-
 ten opē staen mogen/want die doozluchtig-
 he Coninck sal door v ingaen.

Wie is doch dese doozluchtige Coninc?
 die Heere die hooftmā der hemelscher heer-
 scharen/dat is die Coninc vā grooter heer-
 licheyt vermaert.

Het is alsoe

Psalm Davids. xxv.

Ad te domine leuau animam meam.

O mijn **H E E R E** ic wil mijn siele tot
 v berheffen.

O mijn God ick heb mijn gansch betrou-
 wē tot v gestelt/dacronne en laet mi doch
 niet beschaet worden/noch mi vā minē hoe-
 pe niet losch slaen/dat mine viandē geē oor-
 sake en hebben haerte verbliden/recht oft

D. lxxj.

ick van haer verwonuen waer.

xiij **W**ant alle die hulpe vā v verwachtē / die en inllē haerder verwachtinge niet verooft wordē / maer den misdadigen sal harē hope falgieren / die sonder oorsake mi veruolgen.

xiij **L**eert my kennen die wegen waer dooy men tot uwaerts gaet / ende uwe voetspadē leert my doch.

b **B**egeert mi dooy eē goet betrouwē waer dooy ghi alle dinc te doē plaecht en leert my wāt ghi zijt die God die mi plegest eē salich maker te wesen / en daerōme en heb ic oock niet gewanhoept / maer v lange verwacht / dat ghi mi u v oock te hulpe soudt comen.

xiij **O**ch Heere weest doch gedachtich dijner goetheit en sachtmoedicheit / die ghi in vooz ledene saeren soe vriendelijcken teghen die uwe ghebruyet hebt.

xiij **O**er sondē die ic in mijnder ioncheit gedaē hebbe / en der misdadē die daer na gewolget zijn / en wilt doch niet gedēckē / maer na dijner goetheit hādelt met mi / O Heere ghy die van natueren goedertieren bent.

xiij **O**ie Heere is goet en oprecht / daerōme en sal hy hem nyet veronwaerdigē die sondaers te leerē / hoe haer behoort hier te leuē

xiij **S**eer suyuertlijckē sal hi leerē / hoe dat die sachtmoedige leuen sullen en te kennē gheuen wat haer te doen staet.

x **A**l wat die **H E E R E** doet / dat dat vol

trouwē en genade is / dat blijct dē genē / dye
zijn verbont en bermaninge ontfanghen.

Och Heere om dinen wille bid ick v ver
gheeft my mijne boosheit / die groot is.

Hoe salich is die mā die dē Heere vrees
dien sal hi leeren / hoe hi behoort te leuē / op
dat hi hem behaghe.

Sijn siele sal salichliken int goet leuē / en
de zijn nacomelingē sullē vā erfliکہ rechts
weghen dat aertrijc besitten.

Die Heere sal haer zijn heymelijcke sake
te kennen geuen / die hē eerwaerdelijke die-
nen / en hi false naerstelijke onder wijzen /
na tverbont dat hi inet haer gemaect heeft.

Mijn oogen mercken altijt op den Hee-
re / dat hi mine voeten wt den stricke en los-
ge verlosse / daer ick ic in leue.

Henfiet mi doch genadelike / ende wese
tot mi waerts barmhertich / want ic ben el-
lendich ende van alle man verlaten.

Die bangichede mijns hertē hebbē haer
wijf ontbaē / Ic bid v leyt mi wt die benaut
heden daer ick mede gheuangen ben.

Hennerct mijn katuicheit ende plaghe
op dat ghi my alle mijne sonden afneemt.

Hennerct doch mijne biāde / hoe veel
haerder zijn / en hoe biādelide dat si mi hatē

Bewaert mijn siele / en verlost mi dat ick
niet beschaēt en worde / die al mijn betrou-
wen tot v ghestelt hebbe.

xi

xij

xiii

xiiii

xv

xvi

xvii

xviii

xix

xx

Den Psalm Davids. xxiij.

xxij Onnosselheyt ende rechtuaerdicheit moeten my bewaren / want ic sozchuuldlike v toecoemst verwachte.

xxij Och God verlost den Israel / wt alle sine nooden.

Psalm Davids. xxiij.

¶ Judica me domine.

ii **A**ch Heere weest eē rechter in misdiet sake / dattet kenlic worde hoe simpelken dat ic gedaē hebbe / tegene dat ic gedaē hebbe / hoe wel ic nochtans warachtelic betrouwt heb / dat ghi geensins toelate en soude dat ic vallen soude.

ij Onderloect mi Heere ouer al / en proeft mi wat ick si / Ja mi bier proeft mine nyere ende mijn hert.

iii Ghi sult bevinden dat ic dijn der weldaet altijt ben ghedachtich geweest / Wāt ic hebbe mi naerstelike geoeffent inder trouwens die ic tot uwaerts gehadt hebbe.

iiij Ic en heb geen geselschap gehondē met den lichtuaerdigē menschen / en ic en sal geen conuersatie oot met den scalcken hebben.

v Dat geselschap der booser haet ic / ende die godloosen die sonder eenige wedt leuen die heb ick altijt veracht.

vi Ick wil mijn handen wasschen tot dat sie reyn worden / en alsoe wil ick ten laetken o Heere tot dinē altaer gaen.

vij Opentlich sal ic beliden dat ick alle dine

Den Psalm Davids. xlvij.

van u ontfangen hebbe / ende vertellen hoe wonderliken ende menigerley wise dat ghi mij bystant ghedaen hebt.

O Heere hertelicken heb ic begeert / dat ic in u huis wonē mocht / inder plaetse daer by sonder uwe heerlicheyt ic woont.

Daerōme en bederft doch mijn siele met den sondaers nyet / noch mijn leuen metten bloet ghierighen.

Welcker hantieringe met opset boos is en haer rechterhāt is met gesenck veruult.

Maer ick sal in mijnder simpelhe ghelijck tot noch toe volherden / verlost ghi mi vādē quade / ende handelt mi sachtmoedelick.

Minē voet en is vādē rechtēwech niet gebract / en daerōme sal ic ooc hoor die gehele gemeynthe den prijs des Heren wtspreekē.

Psalm Davids. xlvij.

Dominus illuminatio mea.

O Heere is mijn licht / ende mijn salicheyt hoor wien wil ick dan bresen? Die H E R E is die stercke mijns leuens / wien wil ick ontfien?

Als die boose menschen haer heyl tegen mi boortbrachtē / op dat mijn doot biandē mi ghansselick soudē verkinden / als si daer noch ouer doende watē / soe zijn si gestruyckelt ende ghenallen.

I a al quamet ooc een machtich heyl tegen mi alleen / soe en sal minē moec niet verflau

bij

ix

x

xj

xij

l

li

lii

Den Psalm Davids. cxvij.

wel. En ofter al eenen strijt tegē mi opstaet
te midden inden slach wil ic vastelic betrou
wen dat ghi mi te hulpe comen sult.

lij

En dine heb ic vādē **H E R E** begeert
(dat ic ooc niet aflaten en sal te bidden) dat
ic sond alle sorge by eē seker leuē leidē mach
indē huysle des herē / dat ick tegenwoordich
sīē mach / wat schoonder zieraet dat daer by
den **H E R E** is / ende te dooziē hoe ver
scheiden dingen datter in zijn Dalleyz zijn /
ende bouen maten wonderlike.

b

Wāt hi soude mi dā berbergē in zijnder
tente / en niet gelidē dat ic cenich sins yet we
derstoots soude genoelē / hi sōt mi int bin
nēste zijns huys verstekē en settē mi soe vast
al waert op een steenrootle / daer mine vā
den niet aen comen en mochten.

bj

Maer ny weet ic wel / dat ic alle mijn vā
den berwinnen sal ouermits zijn toedē hoe
wel ic van alle sīden van haer benochtē wor
de. En daeromme sal ick in zijn tente een of
ferhande der danclegghinge offerē / en in eē
teeken van groter blischappen sal ic singen
en liedekēs maken om den Heere te prisen.

bj

O Heere hoorz doch mijn stemme als ick
tot u roepe / en handelt met mi ghenadelikē /
ende holdoet mijn begheerte.

bij

Als ic uwe goetheit benonden hadde / so
hebbe ic die andere wt gansscher hertē ber
weet dat si arbeydē sōdē om uwe gōst te

Scrifgē /voorwaer Heere ic sal alzeit arbe-
dē (laet haer doē dat si willē) dat ghi eē byien
delic aensicht tot mi waert hebben moecht.

Maer en wilt doch ghy v aensicht voor
mi niet verberghen /noch en verstoet uwen
knecht niet /recht of ghi gram waert ghi die
mi soe droeflic geholpen hebt en bergheet
doch mi ny niet /noch en verlaet my nyet ○
Godt mijn ghesontmaker.

O Heere wijst mi dē wech waer door mē
tot uwaerts gaet /en geeft mi die hant /ghe-
licsch een moeder haer soontken doet) en leyt
mi den rechtē voetpadt /dat mijn viādē my
den wech nyet en onderghaen.

En laet mi int geweld mynder viādē niet
comē dier belopē hebbē /datter valsche getui-
gē tegē mi opgestaē zijn en ooc die valsche-
lic een lelic stuc sfiert heeft /dat hi mi aētydt

So verre wast gecomen /indien ic niet
vasselic verrout en hadde en by my besotē
dat ic die heerlike goetheit des Heren noch
eens sien sou int lant daerle leuē die nēmer
meer sternē en sullen ick soude anders den
moet hebben verlooren gheghenen.

Daeromme verwacht doch lijsamelijc
ken /des Heeren bilsant /ghi alle die verstat
hebt /en hebt goedē moet en en twifelt niet
hi sal v hert verstreckē /en so wat v ontmoet
dat vzaecht lijsamelijcken.

ix

x

xi

xii

xiii

Ick sal v om hulpe aëroepē o Here / ghy die my plaecht te zijn hier voormaels gelijc cē steenroorse / daer mijn biādē niet aē comē en mochten / ic bidde en wilt doch niet doof zijn tot mijn biddē dat ic bi auontuerē (indiē ghy mijn begeerte niet en doet) gelijc worde den genen die in die grachten baten.

Hoort doch mijn bede / wāt ic tot v roepē sal / en ic sal mijn handē in die hoochte ophel fen ten hemel waert / indē welckē ghelijc in den alder heylighsten tempel sonderlinghe uwe heerlicheyt woont.

En wilt niet ghehengen / dat ick een wt dat ghetal der godloosen en misdadigen en worde / die niet woorden vrientschap beyn sen / by haer gesellen / ende pestilentie sijn in herte draghen.

Betaelt haer na haer verdienste / ende na die boosheit haerder valscher gedachtē daer si die ādere mede begerē te sduckē / na twerē haerder handē loont haer / vergheldet haer dat si niet haer lelike seypen verdient heb bē.

Ende om dat si niet en sullen begeren te bekennen dē **W E R K** door tgene dat bā hē gemaect is / noch ooc door dit wonderlijche werē der scheppinge / waer in nochtans soe merckeliken blijet die almogende cracht vā zijnder hāt So sal hysē te gronde toe berē uen / datse ooc van niemanden weder oygē

Den Psalm Davids .xxix.

holpen en sullen worden.

Die Here is waerdich dat ic hem sonder
ophouden loue / want hy heeft die stemme
mynder beden ghehoort .

Die Heere is mijn cracht / en mijn be-
schudtsel / mijn hert vertrou hē in alle dingē
Daerōme ven ic sterck geworden en mijn
hert spjngt van blischappen en ic wil met
mijne liebekes bewijfen wat duechde ic vā
hem al ontfanghen hebbe.

Die Heere gheeft den zinnen cracht / ende
hi heeft altyt tmeeste deel der victozien van
anen ghesallden gheweest.

O Heere beschernit v volck en beghaef-
se met ghifte / die ghi vā erlijckē rechts we-
gen gewilt hebt in uwe goeden deelachtich-
te zyn / boedte / ende helpse op altyt meet
ende meer tot inder eewicheyt.

Psalm Davids .xxix.

Conferte domino filij dei.

Hle ghi machtige geeft den Here (seg-
ge ick) eer ende almogende cracht

Gheeft den **H E R E** / ende bekent dat
sinen name bouē al heilich is buycht v kinē
door dē **H E R E** / ghelijc als zijnder heilī-
ger maesteyten toebehoort.

Die stāme des Herē beroert die waterē /
die **H E R E** die alder eere waert is / die ber-
meert door het dōderē Die here heeft macht
beel waters wt te slopē opt zerrijcke.

Den Psalm Davids. xxii.

liij

Wenel des Heeren is bonē matē crachtich/het gebot des des **HEEREN** werct seer groote dinghen.

b

Die stēme des Herē bzeect die Ceder bōmē in stukken/die stemme des **HEEREN** bzeect ontwee dye Cederboomen Libani.

bj

En hi sal dē berch Libanū gelijc eē calf doe opspringē en dē berch Sion allelēs ghelijck die Jonghe Eenhoorens plagen.

bij

Dat beuel des **HEEREN** chyeft die vierblammen.

blij

De stemme des **HEEREN** doet die woestēne beuen/die wildernisse Cades doet hē daueren.

ix

Die stēme des Herē maect bā vernuertenisse die hynden tam/ ende hy brenghet int openbaet dat in die wilde ende dicke bosscagien verborzen lach onder dies soe aenmerct een yegelic dīnck in zynen tempel na zyn vermoghen zyn heerlicheyt.

x

Die Heere heeft trijc behoudē ter tijt bā der water bloet/ en hi sal een Coninc bliuē inder eewicheyt.

lxij

Die Heere sal sinen volcke cracht gōuē die Heere sal zyn volck met die eewige vrede begiftighen.

Psalm Davids. xxx. ghesonghen
om die wisdunge des huys des
HEEREN.

Exaltabo te domine.

Here ic wil v groteliken prisen/wat
ghy hebt my behoedt/en ghy en hebt
minen vianden gheen oorlake ghegheuen
om mi te bespotten.

O here mijn God ic heb v om hulp aen
geroepen en ghi hebt my gesont ghemaect.

Here ghy hebt mijn leue vader doot be-
schermt/ghi hebt mi bewaert/dat ic niet ee-
geweest en ben vanden ghetale der geente
die onuerhoets inden cuyle varen.

Woest den here alle ghi die zijn goetheit
ghenoelt hebt prist die gedachtenis zonder
alder heylighster heerlicheyt.

Want sine gramscap en duert maer een
ogeblic/maer die lyefde/waer door hi die si-
ne bemint die duert dat leuen lang/En in
dien daer musschien yet ongelucks ontmoet
des auonts/dat selue wort in blyschappe
berkeert eer den dach aencoemt.

Als ic indbeste mijn leuens was/seyde
ic/beel te seer op het tegewoordige mi blatē
de. Dese genichte sal alre duree/en ic en sal
tot gheender tijt yet teghenspoets cryghē.

Too waer here tghene dat principael-
ste is/dat hebt ghi behoet/ende ghi zijt als
eenen berch in my geweest met een bouen
maten sterck bolwerck omringhelt.

Maer als ghy mijn sodtheyt castie wout
soe verborcht ghi een weynich tijds v aen-
sijn van mi/en daeromme is al mijn booz-

nemē te nyet gheghaen.

ix. Daeromme wil ick weder den **HEREN** aenroepen / ende sonder ophonden sal ic den Heere bidden.

x. Wat soudt doch baten dat ic mijn bloet slozte / ende reysde ter doot waert Salt stof v ooc pussen konnē? of v stāchticheit en bāchticheit mogen wtspreeken in uwe beloofte.

xi. O Heere hoorz mi doch / ic bidde v laet v mijnder doch iammeren O Heere helpt mi.

xij. En terstōt hebt ghi mijn droefheyt in blifschap weder verwandelt / ghi hebt den sack heel in stucken geschoert dien ic aen had / en ghi hebt mi wt der maten seer verblijdt.

xiiij. En daeromme sal mijn siele v louē ophoude louē / welc een cyraet is / en dbeste siue vā mi O Heere mijn Godt alle mijn leuē lang wil ick v dancken van mijnder welnaert.

Psalm Dauds. xxxij.

In te domine speram.

O **HEREN** op v heb ic mi verlatē / ic bidde en laet mi doch niet te schāde wordē noch my mijne hope nyet faelgeren. Maect dooz v gherechticheyt behoedt mi.

ij. Hoorz doch na mi / verlost mi haestelicheit en weest mi als eē steenrootle daer mijn vā dē niet aencomē en mogē / en als een bozche met veel toornen bewaert / en behoedt mi.

iiij. Wāt ghi placcht mi als een steenrootle en eenen toorn te wesen / en om ws naes wil

sult ghi mi van selks leyde / so waer ick oock
te doen hebben sal / en ghi sult mi hoeden /

Ghi sult mi wt den strick verlossen dyē si
booz mi ghebozgen hadden om my te bang-
ghen / want sonder v en vermach ick niet.

Mijnen geest sal ic v beuelen / want ghy
hebt mi diwils verlost en ghi sult my oock
verlossen heere / die int toefegghen seer stan-
tachtich ende warachtich sijt.

Die die ydelijz / bevinē / die heb ic gehaet
die welcke waerhedē niet batē en sal / mer al-
le mijn toenerlaet heb ic tot uwaerts gestelt.

Want ic v bermijerticheit gheproeft heb
be wil ick bly en vrolijck sijn / wāt ghi hebt
mijn verdriet gesē / en te midden int veruol-
ghen hebt ghi mi gekent.

En ghi en ghehengde niet dat ic vā mijn
bianden verfoortseert soude wordē mer ghy
besichde veel meer minen ganch int ruyme.

O here laet v doch mijn ontfermē / wāt
perikel mi aenstaende is mijn oogen sijn mi
van droefheit wtgheteert / Ja ooc mijn siele
ende mijnen buyck.

Wāt tbeste deel mijns leuē is vā droef-
heyt vergaen ende mijn Jaren met suchten /
mijn cracht heeft mi om der booshs wille v
laten / en mijn schencken sijn verquolen.

Oooc vrese vā mine viandē (welcke seer
beel sijn) comet / dat mijn aldernaeste mi ge-
scout hebbē / als eenē daer si haer vā schae-

Den Psalm Davids. xxxj.

den / en dat si haer vā mi veruaerdē / met dē
welckē ick boozmaels seer groote conuersa-
tie hadde al die gene die my sagen / die blo-
den wt en wech ende lieten mi alleen.

xij **I**ck ben vergeten geweest / alleleens als
een die gesboruē is daer genē hoep meer af
en is / dat hi enmermeer int boozledē leuen
weder coemen sal / en ghelijck een baethen
dat niemaers meer toe nut en is.

xij **W**āt ic heb opspraec vā haerder veel ge-
hoort / en het dreygen van die die ontrēt mi
warē / wāt si haddē tsamē eendrachtelic een
verbont gemaect tegen mi / en haddē geslo-
ten datse mi van kant helpen wouden.

xiii **M**aer o Heere op v betrouwende hebbe
ic vast gestaē in dat propoost so wat mi ont-
moetede / dat ic niet en twijfele / ghi O God
soudt mi vissant doen.

xv **M**ijnē tijde is in uwer macht beschermt
my vā dat geweld mijns vādē en der geere
die my verholghen.

xvi **T**hooft doch dijnē dienaer een bly aen-
sicht / en maect mi ghelont na dijn aenghe-
booren barmherticheyt.

xvii **O** Heere en laet mi doch dat nyet te scan-
de comē / dat ic v om hulp aēgeroepē hebbe
laet die godlosen beschraemt wordē / en laet
se hier onder inder stilte wesen.

xviii **D**ie lippē die haer tot logenē gewēt heb-
bē moetē stōme worden die scamperlijckes

Den Psalm Davids. xxxj.

spreekē vādē oprechten/ en houaerdelicken.

Och hoe groot sijn die rijkdommen/ die ghi bereet hebt voor den genen te gebuicken die v dienē veel dincts hebt ghi bedreue om der geente wille die op v hopen ya opē baelijckē en int aēschijn en ooc met een wonderen der nacomelunghen van Adam.

Ghi sulste verbergē/ en stellēse recht tegē v aensicht ouer/ dwelc dē godloosen verborge is/ op datse beurtjt mogē sijn vā yemāts dreygementē tū ooc hoc sterc hi emmermeer mach sijn ghisulste in uwer tentē verstekē/ datse by mogē sijn vā die beuūige tongē.

Die Here is veel meerder dan men hem emmermeer genoegh ghelouen can/ die sijn ghonste mi wonderlijckē gethoont heeft/ en my so wel beurtjt/ al waer ic een wel ghebolwerete stadt gheweest.

Als waer ic meēde/ als ic boormaelis in die aldermeeste vāgticheyt gestelt was dē vā v berwozpe waer/ Maer ghi hebt doē ooc wel scerpelike toe gehoorjt/ hoe die wils dat ic riep en ghi verhoorde alle mijn bedē.

Alle ghi die des **HEREN** goetheit geproeft hebt/ hebt hem doch lief die oprechte bewaert die Here/ en den opgeblasen mensche sal hi oueruloedelicken verghelden so hijt verdient na zijnder houaerdicheyt.

Weest goets moets en en twijfelt nyet wāt die Here sal uwer sielē cracht geue/ ak-

xxx

xx

xxj

xxij

xxiij

xxiiij

Den Psalm Davids. xxxij.
Ic ghy die lijdsamelijckē sine toecōst Swacht
Psalm Davids. xxxij.

¶ Beati quorum remisse.

Salich is hi / wien die boosheit vergene
is / ende wyens sonde bedect is.

Salich is die mensche / wien die Here die
sonde nyet wistē en sal en in wiens hert geē
bedroch gheuonden en is.

Soe lange als ick swecth / soe verdwyf-
den mijn crachten / van weenens wegen son-
der ophouden wtbojstende.

Om dat v hant dach ende nacht haer te-
gen mi verhief / so ben ic verandert / dat ick /
die wel varende en wel geschacpt was / ben
dozrer geworden dan een are te midden indē
oegst. This alsoe.

Daeromme bē ic van eenen anderē raet
gewordē / en heb be booz mi genomen mijn
sondē niet meer te sbergē / maer v die boos-
heit te kennē te geuen / die ick bedriuen heb-
be so haest als ick dat dede / so naemt ghy die
boosheit mijnder sonden wech.

This boozwaer also gheschiet.

Daeromme een yegelic die uwe goetheit
geuoelt heeft / die sal aē mi een exēpel nemē /
en v biddē / dat hi een tijt der sgeuunge bin-
den mach / Indien hi dat hercrischt so en mo-
gē die varen des tegēspoets hoe veel datter
ooc comen hem niet ghenaken.

Verbercht doch ghy mi dooz v boozsich

Den Psalm Davids. xxxij.

licheit en beschermt mi voer ōgeluc / so sijn
 ghi mi alleens verblijden ghelijc haer ver-
 blijden plagē / die wt haerder vlandē handē
 ontcomen zijn Sekerder dan seker.

Toozichtich wil ic v maken (seyt die he-
 re) en ick sal v leren hoe ghy lenē moect ende
 wil v naersteliken in mijn ooge hebben.

Maer dat ghi nochtans dē peerde en den
 muyle niet gelijc en wordt / die niet alleē en
 aēmerckē die ducchdē diemen haer bewijst /
 maer men moet haer oec den muyle met een
 gebit en met cenē thoom bedwingen / datse
 niet toe en comen / en vlieden en byten.

Veel ongelucs sal den godlosen ouer gā
 maer die zijn betrouwē op dē here stelt diē
 sal hy oueruloedeliken met genade bezhouē

O ghi oprechte sijn v ernstelikhē / en we-
 set vroljic om dat ghi soe ghenadighen heere
 hebt / alle ghi die recht op van herten zijdt /
 bedrijsft een vroljich ghelaet.

Psalm Davids. xxxij.

Veritate iusti in Domino.

O ghi oprechte piffst dē here met vroech
 dē wāt thys wel recht en behoelijc dat
 die here vanden oprechten gheloofst wort.

Wooft den H. E. K. E. met harpen / luy-
 ten / ende met den Psalter van thyen snaerē
 singhet sinen prijs.

Singt hem ter eeten geen gemeē met cen
 mycwe lyedt / doet al v best dat ghy wel sin-

ghet / Ende met blisder herten.

liij **W**ant het is al opgericht dat dye **H**E-
RE spreekt / en beneelt / ende wat hy doet /
dat doet hy seer wel.

b **D**ie gerechticheyt en dat rechtuaerdich
is bemint hi daer en is opter ganscher aerd
den niet het en proeft die goetheit gods.

li **D**oor twoort des Heere zijn die hemelē
ghemaecht / en door den geest zijns monts
alle haer eyeraet.

liij **H**i brengt alle die wateren vander zee te
samen / gelyc oft eenen hoop waer en hi be-
luit die afgrondē en bewaertse in een seker
plaetse alleleens als men die schatten placht.

liij **S**ozchuldelycken moeten si den Here
al dienen / alle die opter aerd en wonē / en si
moeten haer wachten hem te berthoorren
alle die inwoonners des aertijcs.

lx **W**ant wat hy oeyt begeert heeft dattet
gelyc soude / dat is ghesiet / en so wat hi
oyt ghebodē heeft / dattet wesen soude / dat
selue is terstont gheweest.

l **D**ie Here breekt den raet der heydenē en
der menschen opset maect hite niet.

xi **M**aer dē raet des Heere blijft altyt on-
andt tgeē dat hi in zijnder hertē boornēet
te doen dat sal gelyc heden wanneer hi wil

xij **S**alich ist volc wiens beschermmer die he-
re is en volck is salich / dwelche dye Heere
boornēet bercooren heeft / op dat hi selue int

bifonder beſitten mach.

Die Heere ſiet vandē hemel af dat hyle beſie waerder yewaers menſchen zijn.

xiii

Van zijnder wooninge (daer hi ſonder alle onruſte by inwoont) aemerct hy alle die inwoonders der aerden.

xiiii

Hi (ſeg ic) heeftſe al tſamen gemerct dye haerder allen herten ghemaect heeft ſonder enich wt nemen / die ooc een yegelic int byſonder zijn beſondere wercken kent.

xv

Daer en ſal ooc geen Coninck moghen ontcomē hoe grote heyl hi ooc hebbē mach noch eenich kriſch knecht hoe ſtout hy ooc ſy / en ſal dat perikel ontgaen connen.

xvi

En peert is een bedriegelic dinc om geſalueert te wordē / met geender crachten en macht ſinen berder wt dier noot bynghen

xvii

Maer ſiet dat ooghe des Herē verwaert en behoerte die hem eerwaerdeliken dienen en die gene die lijdſamelikē ſwachte / datſe zijnder genaden deelachtich wordē mogen

xviii

Op dat hyle vander doot beſcherme / en haer nootduſt geue inden dieren tijt.

xix

Daeromme ſal onſe ſiele op dē HERE wachten / want hy is ons hulpe ende ons beſcherminghe.

xx

Hi ſal nae zijnder goedertiercheit onſe herten een oorſake gheuen om bylic te zijn wy die ons ijnder alder heylighſter maefſteyten beuolen hebben.

xxi

Den Psalm Dauids .xxxiii.

xxij

O Heere dijn ghenade doe ons gelyc wy
b betrouwen.

Psalm Dauids .xxxiii. Ghelonghen
als hi hem beynsde een ander te wesen in
der tegenwoordicheit Abimelech die hem
verstiet/ende alsoe ontuloet.

Benedicam dñm in omni tempore.

Ick wil den Heere louē altyt/minnē mōt
sal sonder ophouden sinen lof singhen.
Mijn siel sal onledich zijn dē Heere te lo-
uen/op dattet die gene hoire/die tegenspoet
lijden/ende verblijt moghen worden.

Hoofst met al uwer crachten den Heere/
ende laet ons zynen naem alleglyader tsamē
hoochlijcken pissen.

Ick heb den HEEKE ghesocht/ende hi
heeft my verhoort/ende wt allerley noot he-
uet hi my gheholpen.

Daeromme alle die verstant hebbē / laet
haer sond bertrec tot hē waerts kerē / wāt si
sullen bertrighē soe wat si van hē begheren.

Want een yegelick ellendich mensche roe-
pet/en die Heere verhoort hem/ende verlost
hem wt alle nooden.

Die enghel des Heren omscrant sine aē-
beders/op dat hise beware sonde.

Daeromme eert dē Here eerwaerdeliker
o ghi alle sine heiligē/wāt alle sine dienactē
en sullen neimmermeer yet gebreck hebben.

Ouerlegget/en ghi sult beuindē hoe seet

Den Psalm Davids xxxliij.

Goet dat die Here is / dat ghi ooc den mā leg
gē sult salich te sijn die sinē hoop op hē sette

Oie den leeuwen in crachte scheen gelijc
te sijn / die sijn tot hongher en gebreec gheco-
men / maer die den Here soecken / dien en he-
ret noyt yet ghebroken.

Coemt alle die begheert te leren / en luy-
stert na mi / ick wil v leeren hoe die **HERE**
ghedient wil sijn.

Indien ghi begheert langhe te lenē / ende
veel iaren wilt goede daghen hebben.

Bedwingt v tonghe van quaet te sprekē
ende wacht v lippen datse geen bedroch en
bedriuen.

Schouwet quaet / en doet wel / soect v re-
de / op dat ghise crighen moecht.

Die ooghen des Heeren merken op dye
rechtuacrdighe en sijn ooren sijn gheneycht
op haer roepen.

Den boosen sal hi een woest aensicht ver-
hoonen / op dat hy haer gedachtenisse van
der aerden wtroeye.

Die oprechte als si tot den Here roepen
so verhoort hise in diet maniere dat hise ooc
wt alle haer benautheden verlost.

Die here is bidē genē / dye een gebroken
hert hebben / ende hi helpt den genen die een
becommerden gheest hebben.

Den oprechten ontmoet veel ongelues /
maer wt alle die / verlost hem die **HERE**

Den Psalm Dauids. xxxv.

xx Also behoedt hi al zijn gebeente / dattet
ooc niet een bā hē allen gebroken en worde

xxi Die godloſicheyt ſal dē godloſen doo-
den / ende alle die den oprechten haten dyc
ſullen verghaen.

xxii Die here behoedt die ſielē zijnder diena-
ren / en hi en ſalder niet eenen laten vergaē /
die haer betrouwē op hem geſet hebben.

Psalm Dauids. xxxv.

Indica domine nocentes me

i **O** **H**ERRE doet iuſtici ouer mijne we-
derpartijders / recht doch tegen dē ge-
nen / die mi beſtrijden.

ii Gript ſchild en ſpeer / en coēt mi te hulpe
iii Deemt dat ſweert en die ſpieſſe / dat ghy
mine veruolgers te ghemoet loopt / beloofte
mijnder ſielen / dat ghyſe ſaluieren ſult.

iiii Beſchaemt moeten ſi worden en onteert
alle die mi begeren te verdruckē / beltuluch-
tich moeten ſi worden met ſchandē alle dyc
teghen mi yet quaets verſieren.

v Sy moeten worden als ſtof / dat banden
wint verſtroeyt wordt / en die enghelen des
HERREN moetſe veruolghen.

vi Die wech moet duyſter worden en ſlip-
perich / waer door ſi blieden moeten / en die
enghel des HERREN moetſe veruolghen.

vii Wāt ſonder eenich oorſake hebbē ſi be-
geert mi heymelikē met haer dootlijcke net-
tē te beſtrickē / ſonder ſaecke hebbē ſi een kut

le gegraven tot mijnder verderffenissen.

Laet doch eenen yegelijcken onder haer
onuverhoets een ongeluck ouer comē / en-
de dat niet dat hi tot mijn verderffenisse ge-
leyt hadde / dat moet hem selfs bangen / en
indien seluen kuyle die hy mi bereet hadde
daer laet hem selfs in vallen.

Mijn siele moet haer verbliden / en met
ernste vrolijc zijn / om dat ghi v dwerdicht
hebt mi te salueren.

Alle mijn beenen moeten sezen / O He-
re / datter nyemant dijns gelijc en is / om de
ellennigen te verlossen van tgewelt der geē-
re / die hem met crachten te boonen ghaen-
re / die hem met crachten te boonen ghaen-
(om te verlossen seg ic) den ellendigen en ar-
men van den ghenen dye hem verfoortferē.

Walsche ghetuyghen sijnder tegen mi op-
ghestaen die mi brachden en opleyden daer
ich niet af en wist.

Dooyt goet hebben si mi quaet vergoude
si begheerden mi tot hatunheit te brengen.

Maer ic tooch in die stede van mijn cleedt
eenē sack aen / als si cranc warē en ic quelde
mi niet vasten / en ic bercreech bandē heere
dooyt bidden al dat ic dooyt haer begheerde.

Recht of een yegelijc vā haer mijn bison
der vriet / Ja of mijn broeder geweest waer
alle trekenē vā vrietscappe bewees ic haer in
haerder noot / allelees als die ouer zijn moe-
der rouwe draghet / int swarte ghesleedt / en

viii

ix

x

xi

xii

xiii

xiv

met hangenden hoofde ginch ick.

xxv

Waeromme so diewils als mi een ongeluck ontmoete/so verblijden si haer vā mijn der qualuck vaert/ēn lippē tlamē / die boole menschen/seg ic quamen tlamē teghen my/ die haer in goender saecken leedt gedaen en hadde/si beschaemden mi met leelike woorden sonder eentich ophouden.

xxvi

Si en ophieldē niet met die rybauwē en boeuē om een stuck broots gehuert/ met haeren tanden teghen mi te knerssen.

xxvii

Ach here wannecr wilt ghi eens hier opdencen? beschermet doch mijn siele van die die haer begheren te verdetuen/ van die welpen der leeuwen/ die eensaem is/ en vā alle menschelike hulpe verlaten.

xxviii

Van al geē dat ic hebbe des wil ic v dāc weten/ en dat selue doe opentlikē inder tegēwoordicheit der ganscher gemeynthē/ en by den groot volc wil ic v verheffen.

xxix

En laet haer doch geē oorlake hebbe om mi te beschimpē/ die so byandeliken mi verolgen sonder redene/ noch die gene die my haten sonder schult ende beghecken mi.

xxx

Want si en spreken niet/ daer mē bytelikē op betrouwen mach mer tegen die onnossele die opter aerden wonen dichten si bedroch.

xxxi

Si hebben hare mont wijt op gesperrēt teghen mi/ en al spottende riepē si thus goet thus goet/ onse oge hebbe ten lactikē eens

ghen / dat si begheert hebben.

Ghi hebt doch here dit al esamē gesē
daerom bid ic en beynst v niet / en slaet my
doch niet / gelijc die plegen / die gene die ver-
te reysen en laten haren brient int perikel.

Verthoōt v en laetet doch vlijc in deser
mijnder sake / dat si egene dat h doē / nyet en
doē in dinc sake / Aler al en schijnet niet dz
ghy nochtans mijn God en here voor mine
saken op dalder naerstickste sorghe draecht.

O mijn here God oordelt dat ghy recht
naedich ket te wesen / en besietet doch / dat
se geen oorsake en hebbē om my te bespottē
als si haren wil vercreghen hebben.

En laet haer doch nyet hebbē waer om
si seggē mogē / in haer hertē / dit stuc is na
den wil vergaē / en en laet haer niet beroe-
mē / dat si mi oder die voet geworpē hebben

Ghescheint moetē si worden en beschaēt /
alle dye haer verbliden in mijn tegenspoet /
schāde en oneer moetē si aendoē / alle die ge-
ne / die haer opmaken / om mi te misdoen.

Maer den welcken mijn onnoselheyt be-
haecht / moetē haer verblidē / en vrolie zijn /
en dat si altyt spreken mogē / Die here moet
hoohlken geloofte worde die begeerde dat
sijn die haer in brede sonde zijn.

So sal mijn tonghe sonder ophouden v
gherechtigheit prisen / en sal altyt uwen lof
voort condighen .

xxij

xxiij

xxiij

xxv

xxvi

xxvij

xxviii

Den Psalm Davids. xxxij.
Psalm Davids. xxxij. Des dienacrs
des HEREN.

¶ Dixit iniustus vt delinquat in se.

NA dat ic ghemercken kan / so heeft die
schalcheit dē ongereguleerde godlof-
wils gemaect / dat hi hē niet vernare de dert
dat God hē om zijnder seyten straffen sal.

Met sneeckende woordē bleyde hy boos-
hem / Ja dat hy oock hē selfs beghonst te be-
haghen ouermits zijne sonden / Waerō God
alsoe berthoozt wort / dat hy hē inder ee-
wichheit haeten sal / want hy hē inden leelies-
ken stucken beuonden heeft.

Sijn reden is des boosheits ende des be-
drochs vol / hi en woude hem niet bekeeren /
noch zijn leuen beteren.

Snaches liggende op zijn bedde ouer-
peinst hi / niet wat practyc dat hi haerō veel
ouertuallen mach / dalder boosste leuē volcht
hi / gheen quaet isser hi en doctet.

O heere watter inden omganc der heme-
lē begrepē wort / dat is dijn der goetheit des
lachtich / en al dat middē tusschē die wolckē
en derde is / dat genoelt die stantuaesticheyt
dijns boornemens.

We gerechticheit gaet van grootheyt
weghen die alder hoochste berghen te bouē
uwe bonnissen zijn dieper. dā dē alder diep-
sen afgront / die menschen ende dye heestere
anderhonde ghy o heere.

Den Psalm Davids. xxxvi.

O God hoe grotelike is uwe goetheit te
prijse/door welke die nacoemelingē Adāms
gelijck als onder die schaduwē uwer bloge
len schuylen ende wonen.

vij

Si sullen door oueruloedicheit des geēns
dijn uwē huise oueruloedich is s̄laet wor
dē/en ghi sultse te d̄inckē geuē gelijc wt eē
der yuiere van verscheyden wellustichedē

viiij

Want bi v is die fonteyne des ewigen
leuens/na dien dat wi door v licht verlicht
sijn/so sullē wi inder ewicheit vāder d̄uyf-
ternissen by v zijn.

ix

Maectse doch grotelijken deelachtich
uwer goedertierēheyt/die v bekennē/en u-
wer gerechticheit/die eē oprecht hert hebbē

x

En laet doch dē houaerogen mi niet ge-
naken met sine boeten/en en laet die wree-
de handt der godloosen mi niet wt mijnder
plaetse stooten.

xij

Die bose sijn geuallē die wisse datse vast
doende warē om quaet te bed̄ruē/sijn si te
nēd geworpē/en si en sullē niet wed opstaē

xij

Psalm Davids. xxxviij.

Molt emulati in malignantibus.

En maectet geen werck af al siedi dat
die bose ruyck sijn/noch en misgont
haer een weynichsken boossp̄oets niet.

ij

Want si sullen beuondē wordē dē hoy-
gelijc/welc na dattet opgestaē is/so dueret
een weynich tijds/en si sullē dat geuenēde

ij

Den Psalin Davids. xxxvij.

gras gelijc zijn / dat terstont verwelet.

66j Sedt v betrouwen op den Here / en volget na dat goet is / en woont opter aerde langentijt / en boedt en vermeerdert alrijt v betrouwen dat ghi op den Heere geset hebt.

67j Indien ghi v verblijt inden Heere so sal hy v genen al wat v hert begheren mach.

68j Beuele den Here den staet dijnder becoringhen / betrouot hem / so sal hijt wel beschicken / ende v ende alle uwe saken.

69j En hi salt bestellē / dat uwe gerechticheyt also opēbaer zijn sal / als dat licht vāder sonne / en v oprechticheit (hoe wel datse nu een weynichken verdriyftert is / doorden boospoet der godloosen) sal alsoe claer zijn / als de sonne inden middach.

70j Verwacht lijdsamelijckē dē Heere en niet int best / indien v eenich ongeluc vā hē geschiet / En en bedroeft v niet / als ghi eenē anderen liet rijk wordē / dat ooc die wils dē alder quaetiken te geschieden plach.

71j Bedwingt v hert van gramshappen en verdriyft die raserte / en en ouersteert alsoe niet dat ghi na derempel der booset in uwer herten opset / dier ghelijcke te doen.

72j Wā āvdie boose mensche sullen wtgeroeyt wordē / maer die lijdsamelick den Here betrouwen / die sullen van erfelijckē rechts weghen dat aerruick besitten.

73j Sijnē coeter tijt sal die godlose so ~~vega~~

dat ghi vā sijnder boozledē pomperie (daer hē menich) mensche af verwonderde) gancly niet ouergebleuen sien en sult.

Maer die saechtmoedighe sullen daerdriek besitten, en als si vrede hebben betreghen, soe sullen si in grooter rusten leuē, die veel profijts mede brenghen sal.

Die godlose sal dē oprechtē begerē te verdruckē en sal niet sijn tandē tegē hē knerffen

Die **HEK** sal sijn dieygementen beghrecken, want hy weet wel / hoe na by dat den rijt is, waer in hi niet ghaen en sal.

Dye godloosen hebben tswaert wt der scheden ghetogen, en si hebben haren booghe gespannen, oft si in eeniger manerē dē onnoselē ter neder werpē mochrē, die vā alderley menschelike hulpe verlatē is, en haer te verblinden, die onschadelic leuen.

Maer haers selfs sweert sal haer eygherheit doorgaen, en haren boghe sal in stukē ghebroken worden.

Het is veel beter sen luttelken te hebben, ende dat rechtuaerdeliken betrege dan grote rijdommen, gelijc dye godloosen hebben.

Want die nacomelighen der godloosen sullen wegheroeyt wordē, Maer die oprechte sal die hcre behouden.

Die **HEK** kent die daghen der gerechtere, ende hi neempe ter herten / ende haer oer goet sal ewich sijn.

xij

xij

xij

xij

xij

xij

xij

xij

xxx Haer betrouwen en sal haer nyet faelgeren / die wile dat den benaudē tisdē die anderē bedroeven sal / en als die ander van hongher bederven / so sullen si ghenoech hebbe ende verlaet worden.

xx Maer die godlosen sullē vergaē en die vā andē des heeren sullē gelijc als tbedt vādē lammerē / dat op dē outaer verbernt wort effen iuyt met dē rooc een eynde nemē.

xxi Die godlose leent eenen anderen af / ende en gheuet nyet wederom / maer die oprechte dooz barmherticheit beweecht / geeft ooc vā selfs den genen dies van doen hebben.

xxii Daerom die alsulckē menschē weluaert wenschē om der gerechticheits wille die sulden daertrijc besitten / mer die haer quaet wesen / die sullen wtgheroeyt worden.

xxiii Alsulckē mans ganghen sullen vanden here gestiert wordē en wat conditie vā leue hi verkiest dat sal hem behagelijc zijn.

xxiiii Al valt hi / so en sal hi nochtans niet ondbie boeten bliuen / Wāt die here sal hē vider hāt gripē / en sal hē wech op die beenē richtē.

xxv Ik ben ionc geweest / en lang leuende beie oude gheworden / nochtans en heb ic den oprechten noyt verlatē gesien / noch dat zynsaet van kosts weghen gebreck hadde.

xxvi Altit is die oprechte barmhertich tegen alle man / en leent eenē anderē / en daeromē sullē sine nacomelingē goets genoech hebbe

Den Iſalm Dants. xxxviii.

Aliecht doch tquaet / en doet dat goet is /
op dat ghi inder eewicheit bliuen moecht.

xxxviii

Want dat rechtuaerdich is dat heeft die
heere lief / ende sinen heylighen en sal hy ne-
mermeer verlaten / want si worden inder ee-
wicheit bewaert maer tsaet der godlosen sal
wtgheroeyt worden.

xxxviii

Die oprechte sullē daertriick ala haer ey-
ghen goet besitten / ende si sullē inder eewic-
heyt daer ooc in woonen.

xxxix

Den mont des oprechtē hanteert wijsheyt /
en zijn tonghe spreect / dat sprekens noot is

xxxix

Sijn herte is doer dond wijs zijns gods
gefondeert / daer omme sal sinen voet stant-
uastich zijn / en verlekert / van tballen.

xxxix

Die godloose neemt den oprechtē waer /
ende onderfoect naerstelicken hoe hy hē ter
doot brenghen mach.

xxxix

Maer die heere en sal hē vā zijn geweld
niet laten verdrukē / en hi en sal hē niet latē
berwinnē / vā zijn sondichs leuēs wegē / als
sijn sake int oordel gehandelt sal worden.

xxxix

Daeromme wacht lijdsameltijcke op die
toecoenst des heere / en leeft na zijn woort /
Indien ghi dat so doet / so sal hy v berheffen
en een heere ouer der aerden maken / en als
die godlose wtgheroeit worden / loe sult ghi
by zijn / en haer verderffentellen aelschouwē

xxxix

Ik hebbe wel eer dē godlosen gesē / dat
hy sterck / en groē was / en een Lauwerboō

xxxix

Den Psalm Dauids. xxxviij.

ghelijck/die altijt groen is.

xxxvi

Maer cojts daer na bi gheualle gincx ic
booz bi die plaetse/daer hi te boozen bloey-
de/maer doen en konde ic hē nerghens vint-
den/want hi en was nerghens meer.

xxxviij

En oprecht wesen hebt inder herten / en
hebt altijt een opzien op tghene dat recht
wt is/Want die alsules is/dye sal enen ce-
wighen vrede hebben.

xxxviij

Alle die misdadige sullen te groonde toe
gherucht worden/en beynde der godloosen
sal seer tammerlich zijn.

xxxix

Den oprechtē sal weluaert vādē here co-
mē/en hi sal haer sterete zijn ind tūt d' noot

xl

En die here salse helpē/hi salse besehermē
(seg ic)booz die godloosen/en hi salse te hul-
pe comē/want si hebbē haer op hē verlaten.

Psalm Dauids. xxxviij.

Domine ne in furore.

l

Och here ic bid v/en wilt mi doch niet
straffen na dijnd' groter gramschappē
al hebt ghi daer goet recht toe/ noch en cal-
tut mi doch niet na die toornichet/daer ic v
met mine sonden toe verweet hebbe.

ii

Want nu alreeds sreeken uwe pylē seer
diep in mi/cude met dijnder hant hebt gh'
my ter neder gheslaghen.

iii

Daer en is nyet met allen heels in mist
gansch sehaē/en daer en is niet dat ruste he-
uet in mijn ghebeente/wt vrese van v/wat

ghy gram zijdt / daeromme dat ick wel weet
wat sonden dat ick bedreuen hebbe.

liij

Want mine booschede gaen bouen mijn
hoof wt / en si zijn mi alsoe lastich ghewor-
den / dat ic se nyet verdagen en kan.

b

Mijn sweeren stucken / en zijn veruuyt
om mynder groter dwaesheys wille.

bj

Van swaerheit der sondē ben ic also ver-
bruct / dat ic bouen matē berootmoedicht bē
ende in rou cleederē den ganslichen dach om
me bedroeft gha.

bij

Want mijn ingewāt is mi vol vieriger
querlueren / dye also wtbozsten / dat se nyet
heels in mijnen lijne en laten.

bliij

Ick ben alsoe wonderlijckē seet gewont
en gekrenct / dat ic van ondrachlijcker pijnē
des hertē / een gheluydt make / niet na men-
schelijker wise / maer veel beter eens leeuwē
ghebrulle / ende segghe.

ix

Och **HERE** mijn begheerte kent ghy /
ende mijn suchtē en is booz b niet verborzē

x

Mijn hert clopt mi / crachteloos bē ic geē
worden / en rlicht mijnder oghen bē ic quijt.

xj

Die boozmaels mijn vrienden ende ghe-
sellen warē die stondē recht ouer tegē mijn
der quetsueren / en mijne naghebueren wa-
ren seet verre van mi.

xij

Haer netten spreyden si om mijn lenē te
bestrickē / en als si mi begeerden hinderlich te
welen / so sprakē si boosc stucken en sond op
f. iij.

Den Psalin Davids. xxxviii.

houden verherden si bedroch.

xix Maer ick gelyet mi recht of ick doof ghe-
weest waer / en niet en hoorde / en ben ghe-
weest gelijck een stomme die sinē mont niet
op en doet om te verantwoorden.

xxix Ende ic was eenen mensche ghelijck die
nyet en hooft / en dyet nyet en verantwoort
datmen hem ouerseyt.

xxv Maer o here ic suchtede tot uwaerts wāt
ghi sult mijn stenē horen o Heere mijn God.

xxvi Ick sochde al te seer / dat si misschien een
oorzake crigen mochten teghen mi om haer
te verblidē / wāt so dicwils als ic een wey-
nichken ongelues hadde / soe plegen si haer
hoorne op te streecken.

xxvii Ick had wel reden om te bresen / wāt ic
tot slagen te liden verwesen was / ende om
dat ick mijn wonden altijt met my ouer al
contomme draghen moest.

xxviii Dat is die grote wonde mijnder herten /
dat ic mijn boosheit kēne / als ic mi seluē wel
bedenc en die gedachtenisse mijnder sonden
en lact mit die pijnne niet vergheten.

xxix Als ic aldus geseelt bē / soe zijn mijn by-
andē wel varende / en goets moets / en ontel-
like veel betuolgē mi / die ic noch niet woor-
den noch niet wercken oyt leedt en dede.

xxx Maer eer betaelde si mi niet quact / die has-
te niet dan duecht bewesen en hadde geē an-
der oorzake en hadden si / waerōme si mi con-

trarte waren / dan dat mine leuē en̄ thact n̄
en accordeerde / wāt ic mi pijnde wel te doē.

Och here ghi siet wel hoe die sacckē met
mi staē / daerōme o here mijn God coēt mi
te hulpe / en̄ en wilt mi doch niet berlatē in
deeser noot / noch verre wech gaen van mi.

Hoopt doch geringe / dat ghi mi bistaect
o here mijn ghesontmaker.

Psalm Davids. xxxij.

U Dixi custodiam.

Ich hebbe booz mi genomē / dat ic booz
een eenich woordkē niet sond̄ brichte
gesprekē en soude dē godlosen oorlake genē
om valschelick te oordelen / Ja ic wil mijnē
mont niet eenē rhoome bedwingē / die wile
dat ich met eenen Godloosen te doen hebbe.

Ich ben heel en̄ al stomme geweest ende
sweech stille tot goeder meeninge / op dat ic
tgoet ooc nyet trecken en souden om valscheit
te oordeelen / hoe wel nochtans dat swigē
mi een groote pijnē was.

Mijn hert wert heet in mi / als ic mid̄ her
tē ouerdacht in wat noot dat ic was Ja alle
leēs gloyde ic / ofter een vier binnē minē ly-
ue gebernt hadde / dwelc mi dwac om aldus
dangen gheluyt te maken / segghende.

Och here laet mi doch mijn eynde wetē
en̄ tgeral mi inder dagē / die noch booz handē
sijn / op dat ic wetē mach / hoe lange dat ich
noch in deser ellendicheden leuen moet.

Den Psalm Dauids. xxxix

Want ick weet wel dat ghi teleyt getal
mijnder daghen op v vingeren ghetelt hebt
en dat de tijdt deses leuens bi v niets met en
is/wat inder waerheyt een mēsee wie hi oec
si/ is bouē alle mate ydel hoe scoē dat hi oec
schijnen mach yet te wesen.

Inder waerheyt thys alsoe.

Want laet hem zijn/ wie hi oec wil/ zijn
geheel leuē sal in duysterissen staen/ en son-
der vruchte sal hi onrustich zijn met grooter
neersticheyt sal hy veel goets bergaderen/
maer niet weten wiet ghebruycen sal.

En als nu alle dinck is/ O here wat wil
ick doch anders begheeren? dan dat ghi mi
te hulpe comt? want van nyemandt anders
en verwacht ick bystant dan van v.

En dat ghi mi van alle mijne sondē ver-
lost/en dat ghi mi mer en laet begeet wordē
vanden dwalen godloosen menschen.

Ick sweech stille/enen dede mijnen mont
niet opē om dat ick wist/ dat ghi my dit toe-
schietē op dat ic soude leeren lidenlaem sijn.

Neemt doch een weynichsken v gheestelē
van mi want wt breefe dijne hant bē ic by
nae in onmacht gheualen.

Ghi pleecht den mensche door castidinge
te leeren om der sonden wil/en oock watter
groots in hē is/te niet te makē/ter tijdt raet
bi hi hē bekeerde/cā beterde/alleleēs als die
motte dat cleet te niet maect Daerōme laet

Den Psalm Davids. xxxix.

Hē zijn wat mensche dattet oec zijn mach/hi
en is anders niet dan enkel ydelheyt.

This alsoe.

O heere hoorz doch mijn bede/ende ont-
fangt mijn roepen met dijn oren / en wilt
doch tegen mijn weenen niet doof zijn/wāt
te een breeude v i b si / en buytē lantsce gelijc
al mijn boornaders geweeckz ijn.

Houdt doch een luttelken op / mi te slaen
dat ic wederōme mijn boozledene cracht crif
gē mach / eer dat ic gedwongē wort te schuy-
len / en minnermeēt hier weder te comen.

Psalm Davids. xl.

Expectans expectaui.

Naersteliken heb ic wachtēde swacht
so lāge dat hē die here tot mi waerts
gheert heeft / en heeft mijn stemme verhoort.

En heeft mi wt diē ellendigē put getogē
en wt den buytē dreck en op eender steeroot-
se gheset / recht op mijn boctē mi enen wech
bereet makende / door den welken ich wan-
delen mocht sonder sten ychelen.

En hi heeft een nieuwe liedt mi indē mōt
gegeuē / int welke nyenwe en ongehoorde
welgaben ons Gods berreft worden.

Ael menscē sullen dit aensien en dē here
bren ende haer betrouwen op hem stellen.

S alich is die mensche / die zjn betrouwē
op dē here stelt / ende die ghene beracht / die
haer vā haerder macht beroemē en haer hers

Den Psalm Davids. xl.

aen dese verganckelijche dingē hangen / Die
wat seynē te zyn / mer si en zyn n̄ niet allen.

vi

O Here ghy doet ontallike wonderlijche
wercken en̄ die gedachten daer ghy ons son-
der ophoude mede bewaert / dier zyn so veel
en̄ wonderlijche dattet geē mēsche begrypen
en k̄n hoe grotelikē dat hi om dies wille in v
gehouden is / Want indien ic se eenē anderē
woude vertrecken / en̄ met woordē wt spre-
ken / so sal icht beuendē / datter meer zyn / Dā
ich soude mogen tellen ick laet staē / dat ic se
met woorden soude wtspreken.

vij

Den sachoffer ende den spijsoffer en be-
gheert ghy niet / mar die ooren hebt ghy my
gesnyuert / den brandtoffer / ende den offer
booz die versoeninghe der sondē die en beha-
ghen v nyet meer.

viij

Doe sprach ic / Siet ick come selfs indē
eersten ontsach des boecs is vā mi gescreuē

ix

Och mijn God hertelickē begeer ic te doe
dat v behagelic is / en̄ v ondertwis heb ic mi
binnenste vā mi vder herten bescreuen.

x

Die gerechticheit heb ic vcondicht in te-
genwoordicheit der geheelder gemeētē booz
waer mijn lippen en heb ic niet gespaert als
ghy oock Here wel weet.

xi

Two gerechticheit en heb ic den anderen
niet onthouden / ende die berbozgen in bin-
nenste minder herten / mer ic heb die stant
wassicheit in dine beloften openliken wt ge

Spoken/ende den troost die ghi toe gheseyt
hebt den ellendigen/En ic en heb niet opge
houdē veel mensche te vertrecken hoe goed-
keren dat ghi zijt/ende hoe stoutelic datmen
in alle saken v betrouwen mach.

O Here ic bidde v/en weigert doch mi v
grote barmherticheit niet/En aer uwe goet-
heit/en volstādicheit om dine belofte te hou-
den/die moete mi inder eewicheit bescermē.

Want onteliken veel ongelucs heeft mi
ombangen/meer booshedē hebbē mi genā-
gen/dan dat ic se met mijnen ogē wel soude
konnē gemercken/Ja meer isser ooc dā tge-
tal myder hayren opt hooft/Waeromme is
mi oock mijn hert ontfoncken.

Ik bidde v O Here verlost mi/loopt ge
tinghe om mi bystant te doen.

Datse alle tlamē teschande comen en be-
schaemt worden/die mijn leuen vernolgen
om dat te vdoē/betuluchtich moete se wor-
den en van haers hoeps wegen misse slaen/
met schande moete si berucht wordē/die ge-
noechte wt mijn qualick baert nemen.

Qualick moete si varen/loon ontfangen
voor die schande/die si my dachtē te doē/en
alle de ghene/die my in mijn tegenpoet be-
spotten seggende/This wel/this wel.

Die haer op v verlaeten moete vrolie en
blide zijn/alle die v begeeren te behagen/en
seggen sonder ophoudē. Die Heere si hooch-

xij

xiii

xiv

xv

xvi

xvii

Den Psalm Davids. xlii.

Rick ghelooft, alle die ghene, die begeren v
v salicheyt te vercrijghen.

Ps. **H**oe wel ic arm ben / en vā alle mensche-
lick bistant verlaten / die Here heet nocht as
mijnder waer genomē, daeromme wāt ghy
mijn hulpe en behoud zift / so bid ic v O mijn
God / dat ghi doch n3 lager vtreckē en wilt.
Psalm Davids. xlii.

¶ Beatus qui intelligit super egenū.

¶ **S**alich is hi die dē kattingen niet en ver-
smaet / maer die wijschelijke die saecke.
hi hē seluē ouerleedt en dēct dē welckē n3 dit
berdyct wt bytscappe vā God toegeschiet
wordt / dien sal die **HEER** wt een meerder
berdyct verlossen / dat een āderē aēstaēde is

¶ Die Here sal hē in zyn behoet hebbē / en
hē tot zyn voozledē lenen weder byen gē / en
sal hē rise op der aerde makē / en hy en sal hē
n3 latē berdyckē vā tgewelt zyns vianden.

¶ Die Here sal hē bistaen als hy van siec-
ten te bedde legger / Ja Here ghy sult ooc zyn
gansch bedde om wenden / en die hoockē vā
alle canten wel opschubden in mijnder siec-
ten op dae hi te saechter liggien mach.

¶ **I**ck keerde mi inder siectē tot uwaerts en
spack O Here ontfermt v mijnder maecht
mijn siele gesont / want si is cranch om dat ic
teghen v ghesondicht hebbe .

¶ **M**ijn vianden wenschten mi quaet / ende
eyden / wanneer sal hi eens steruen, dat sult

naem berghaen mach.

Indien datter yemāt bā haer bī auontus
re quā / ō mi te besoeckē so sprac hi geueynf-
delic / en leide deē sonde opt dād berre eē and
ind hertē hebbēde / dā indē mont / als hi ter
dorē wtgegaē was / so scrjpt e hy zjn tonge
nae zjnder gewoonte weder teghen my.

Alle mijn biādē maectē eendrachtlichē
een verbont teghē mi / Tegē mi (seg ic) van-
den welckē haer noeyt leedt geselhet en was
Haer neetslichē bedachten si haer / hoe ū
u best mochten lettelic wesen.

Si seggen hi is in een groote cranckeyt
geuallen / dat hi van pijnre te bedde leget / en
de nemmermeer zjn hoopleden ghesontheyt
weder bercrijghen en sal.

En ooc die mā die mijn aldermeeste viēt
was / dien ic betroude / die mijn spijse adt / die
hief zjn been op / en steyt mi metten voete.

Daeromme dan O here aenmerct dit es
ontfermt v mijnē en recht mi weder op / dat
ic haer verghebe / dat ū verdient hebben.

In dat stue mercte ic dat ghi mi lief hadt
om dat mijn viandt geen oorsaecke en hadt
teghen / my te glozieren.

Want ic ben in mijnder simpelheyt vol-
standich gebleuen / en dat als ghi mi v hant
repte / en daerōme hebt ghi mi ooc in ainsul-
ker plaetsen gestelt / dat ic altijt recht teghera
doner alder naest bi v sal zjn.

Den Psalm Davids. xliij.

xliij

Den heere God Israels en machinē niet
ghenocch loouen van eewicheyt heeft hi ge-
weest/ende tot inder eewicheyt sal hi zijn.
A A A R . C E ynde des eerste boecks .

Den Psalm Davids. xliij. Een en heerliche
sang en leeringhe der sonē Cozath.

Quemadmodum desiderat cervus.

REcht als dat hert plach te suchten na
den groten ryuete/also sucht oec mijn
siele om by v te comen.

Mijn siele dorstet na God / God (seg ick)
dye crachtich en machtich is / Ach wannet
sult mi gebuerē? dat ic tot v ingelaten / vast
v byndelic aelschijn aenschout sal wordē?

Mijn tranē sijn mijn spijsē dach en nacht
gheweest/als si spraken / dye my begheert
Waer is nu v God?

Ick wert ghedachtich opt egene / dat ghi
boozmaels dē oudē baders gegenē hadt / en
ic siet also bi my selfs mijnder hertē komet
wt / tro ostende mi seluē / met eenē hoepe / dat
ket noch eens comen soude / dat ic vā dit bet
driet soude verlost wordē / en vā hier met ve
te geselschaps varen sal / en reysen met haer
int huys des herē / met alsulcker broechde /
alsmen dat hooch seest te vieren plach.

Waerōme quelt ghi v aldus O mijn sie
le en sijt dus onrustich in mi? Weronwet
op God / wāt dē tijt sal noch comē dat hi mi

Den Psalm Davids. xliij.

na zijnder goedertierheit wt alle dit *h*dziet
berlossen sal, en dat ic een oorzaak hebben sal
om hē te prisen / en te danchen booz dye wel
daden die hi mi bewelen heeft.

Och mijn Godt in mi cruyst in mijn sie- bif
le, en ic hebbe niet waer mede ic my *h*troo-
sten mach, dā booz die gedachtenisse der wel
dādē die ghi onsen booznads bewelen hebt
bi der Jordanen en van *h*itjar tot den bei-
ghe Hermon toe.

Den eenen afgront locket dē anderē toe bif
booz t groot geluidt, dat uwe sluysen plagē
te maken uwe goluen, en des lidens baren
sijn ouer ons ghegaen.

Als die Heere indē dach die du ysternisse biff
des onghelucs berdreuen heeft, soe heeft hy
booz hem ghenomen genadeliken met ons
te handelen daeromme en willen wy oock
niet ophoudē hem te louen al ist desen nacht
oock berdricts bel / want slydekken tot sinē
prijs ghescreuen en t ghebet totten almogē-
den god / ende den geuer mijns leuē en sal
nimmermeer wt mynen ment sijn.

Mijn siele O Here laet haer duncken dat if
ghy my zint als een sterke steentootle / hoe
lange sult ghi mi dan vergheten? Ende hoe
lange sal ic dus bedroeft moeten gaen / om
die quellagie mijnder vanden?

Beter soude ict *h*dragē / dat si een sweert R
booz mijn lijf stakē, dan dye schammerlijcke

Den Psalm Davids. xliij.

woordē van mine vianden te hozen / die sou
der ophouden al spottende tot mi segghen /
Waer is nu v God?

xi
Waeromme O siele quelt ghi v aldus? en
waeromme nit ghi nu dus onrustich in mi?
Betrout den Here / wāt t sal geschiedē / dat ic
hē dancken sal inder tegenwoordicheit voer
mijn aēcht / voer die salich; die mi vā hē ge
schiet / en hi sal hē oec verwaerdighen om hē
tot mi waerts te thoonen als mijn God.

Psalm Davids. xliij.

¶ Judica me deus et discerne.

ii
O God weest doch mijn rechter / en ver
antwoort mi tegen dat volc volc / vā
den bedriegheltichen ende onrechtuerdigē
mensche verlost mi doch.

iii
Want ghi o God pleget mi grote cracht
te geuen / waeromme hebt ghi mi nu dā ver
latē? en hebt my crachteloos gemaect? Hoe
lange sal ic schreyende sonē ophoudē roncē
me gaē vā geweld myder viandē berduet.

iiii
Sendt doch dijn licht / en dijn waerheyt
dat ic / mi leyden ende brengen tot den berch
Daer dijn heilicheit in woent / In al tot dat
binnenste dijnte Cameren.

v
Dat ic come tot den outaer gods oec tot
god selfs die mi een swtsprekelijske bliscap
gegenē heeft / Daer ic v herteljske voer dā
ken sal o God voer spel mijnder herpen / O
mijnder herten alderhejske GOD.

O mijn siele waeromme cruyst ghy v aldus? en waeromme zijt ghy in mi dus ontu-
stich? Verdoeft doch lidsamelyckē so lange
dat God coemt/want ic wetet certeyn wel/
dattet gheschiedē sal/ dat ic hem noch loners
sal/om dat hy mi sulcken grootē weldaet in
mijn tegenwoordicheit bewesen en hem tot
mi waerts als een God gethoont heeft.

Psalm Davids. xliiij. Eenē lieflickē sang
ende onderwijs der soonen Corach.

Deus auribus nostris.

O God wi hebbēt met onsen oze gehoopt
want onse vaders hebbē ons vertelt/
die heerlijcke en wonderlickē wercken / die
ghy bi hare tijdē gedaē hebt en indē tijdē die
voor haer geweest zijn / gelijc si die vā haren
vaders ontfangen haddē/ende ons als wel
te ghelouen is/vertoghen hebben.

Dooz uwe almoghende cracht hebt ghy
die heidenē wtgeroeyt / en hebt onse voorva-
ders in haer plaetse gheset / beel onghelucks
hebt ghy die volckē aenghedae / op dat ghy
onse Waders in haer landt brengen soudt.

Wāt het is openbaer / dat si dat lant in
haren swerde met vereregē en hebbē noch
dooz haren arme dye victorie behoudē heb-
ben / maer uwe rechterhant en uwē arm / en
de gonste in v aensicht blinckēde die hebbē
haer dat gedaen / nergens anders omme / dā
want v beliefde haer duechde te doen.

Den Psalm Dauids. cxxxij.

lij

Ghi bent die gene dien ic met rechts be-
minne/ mijn Coninck ende God/ ghy die v
berwaerdicht hebt den Jacob met so ment-
gherhande manieren wel te doen.

lv

Daeromme op v bystant vertrouwende
hebben wi onse vianden gelijck als met die
hoornen gestootē/ en ons op diinder mogē
heit berlaetende worpē wi ter neder alle die
ghene/ die haer tegen ons doosten oprichtē.

lvj

Want in onse boghen en setten wy ons
betrouwen nyet/ noch onse swerdcē en wa-
ren ons niet machtich te salueren.

lvij

Maer ghy hebt ons victorie ghegheuen
tegen onse vianden/ ende die ons hatē/ dye
hebt ghi te scande ghemaect/ datse van haer
optset bedrogen sijn.

lvij

Om dat wi eenen genadigē God hebben
so sullen wi hertelichē blide sijn/ en daerom-
me o Here sultē wi der maestheit dijns naē
inder eewicheit danch seggen. Tsal also sijn

lx

Maer hoe coemet dā? Dat ghi ons nu ver-
laet/ en maect os te scāde/ noch ghi en treck
mer ons niet wt/ als ghi plaget inden strijt.

lxj

Ghy maect ons veltuchtich voer onse
vianden/ ende die ons hateden/ dien seluen
sijn wy tot eenen roof gheworden.

lxij

Ghy maect ons geluc den schapen diemē
om te slaē/ mess ghi hebt ons ons vreedē na-
tien vstroeyt die vādē diēll gods n3 en werē

lxij

A volc hebt ghy berocht sonder cenich

Den Psalim Davids. xliij.

gelt ende ghy en sijt nyet een mistken van
dier comenschap te rijcker gheworden.

Ghy hebt ons onsen nagebuerē tot eenē
spot gemaect wi sijn begeet / en beschunt ge-
weest vandē genē die ront om ons wonen.

Ghy hebbet ons den heidenen tot eender
gecksmere ghemaect / die lu yden schudden
thoost / en dralen met ons.

Die schamperheit staet altijt booz onsen
ogē / en ons aensicht wort geheelic beschaect.

Om der scampender redenē wil / der geen
der die ons beghe / en ons scandelische stuc
hē opleggē / en ooc om dē biāt / die hē sblijt
dat hi een oorsake gecregē heeft om ons leet
te doen als den ghenen dies wel weert sijn.

Dit hebbē wy al moeten lidē om dat wi
dijnder niet vergetē en hebbē en om dat wy
verbot met v gemaect is / gebrochē en hebbē

Want ons hert en heeft hē nergens an-
ders waerts henē gkeert van v noch onsen
ganck en is niet vandē wech afgewekē / die
ghy ons ghewesen hadt.

Maer ghy hebt ons versletē in die plaetsen
daer geen mensche / Maer drakē schijnen te
wonen ende ghy hebt ons bedect met rou-
we duystere plaghen al totter doot toe.

Waert laec dat wi dē naē ons Gods
gheten hadden of dat wy ons handen wt-
serect hadden huly begerende van yemant
anders dan v warachtighe God.

xliij

xliij

xv

xvi

xvii

xviii

xix

xx

xxi

Indiē alsulcs yet van ons geschiet waer
so mocht God ōs met rechts dit sdyet toe
seyndē/ Maer die dat binnēste des hertē kēt
die weet nu wel/ datter alsulcs in ōs gansch
niet en is/ cū nochtans moētē wy dit lyden.

xxij

Wāt om uoē wil worden wi sonder op-
houden gedoot/ en en worden niet meer ge-
acht vandē genen die ons doodē/ dan seapē
die banden vleeshouwer geslagen worden.

xxiii

Daeromme ontwaecht doch/ hoe langhe
sult ghischinē te slayē? wort wacher dat ghi
niz en schijnt in ewichz ons sgetē te hebbē.

xxiiiij

Hoe lange sult ghi doch b aenschijn ver-
bergē/ alleleens of ghi van onse berduchin-
ghe ende lyden geen werck af maecte?

xlv

Want wy zijn ter aerden gheslagen / en
onsen buych cleeft aen daerde.

xlvj

Staet doch ten laestē eens op dat ghi ōs
te hulpe coemt eude berloft ons door dijn
ongemeten goedertierenheyt.

En liedeken der sonen Cozach vandē le-
lien/ dwelcke alst boogelongē wort so les-
ret en ondwijset die andere. Psalm. xlv.

¶ Erucauit cor meum.

En seer goede redē boest my ter hertē
we/ die ic met alle mijn ādere werckē
dē Coninc schencke/ cū mijn tonge ontfan-
get also snellikē dat haer therte acnbrengt /
als yemant metter penne scrijuen mach dyc
oock een meester van scrijuen is.

Bouen maten bistu schoon/ en nyemant
 onder alle den nacomelingen van Adam en
 machmen eenichsins bi v gelijken/ een oner
 vloedighe buendelicheyt isser in dine lippe
 ghesloot/ dat v sprake bouen alle maten aen
 ghenacem is/ ende daer toe heeft v God met
 godliken giften hoochliken begaest/ die ghi
 inder ewicheit behouden sult.

Bundt dijn swaert aen dijnder zijden/ O
 du almogende/ want ghi sult eenen groten
 lof ende eere vercrighen.

En als ghi die eere serege hebt/ die nwe
 duechde toebehoort/ so besocet wat ghi wilt
 watsal v al wel sgaen ghi sult genooert wor
 den door tbercondigen der trouwen/ en der
 saechtmoediger gerechticheit/ v godlike rech
 terhant sal wonderlijcke wercken bedynnen
 die v tot groter eeren comen sullen.

Da dien dat dijn seerpe pissen doozulogē
 sijn namaels dijnder viandē herte dan sullen
 versheyden natten v onderdanich worden.

Oinen Coninckelike stoel (o God Christus)
 sal in dier tijdt stantvastich sijn/ en daer nae
 inder ewicheit/ den staf dyns rijcs sal sijn
 den staf der gherechticheit.

Ghi bemint die gherechticheit seer/ ende
 ghi haet alle rgene/ dat niet recht en is/ daer
 om o God Christus heeft di dijn God gesalft
 met wel rieckende rolye/ dan yemanden oyt
 van dinen ghesellen.

Den Psalm David s. 116.

11ij Alle dijn clederē sijn wel rieckēde bā myz
re/Aloe/ēn Casia/wt die yuoozē cleercassē
gelangt/op dat se b daer mede sblidē souldē

11ij Der coningen dochterē sullen daer oock
tegeuoozdich sijn onder den anderē edelen
ioncfrouwē aen disnder rechter sidē sal die
huysrouwe gestelt worden / verchieret met
dat alder costelicste gout van Ophir.

12 O dochter hoor / en aenmerct / biedt my
dijn oore / op dat ghi dijn volc vergeetst / en
dijns baders huysghesin.

13 Want die edele coninc is beuange met
ter lietde disnder scoond figure Dese coninc
(dat ghyt weet is b Heere hy is waerdich) /
dat ghi op die knyē valt / en hē eere bewijst.

14 En als dese byuloft voortgā heeft so sal
die dochter van Tyro met geschencke brie-
scap met b willen maken / ende dalder rijcke
onder tganliche volc sullen b eer bewisen.

15 T chieraet der coningen van dien coninc
sal verscheydē sijn / maer tē sal van alderley
ogen niet gesien mogē worden / want het sal
beel meer een verchieringe der sielē sijn dan
des lichaems / jaer cleet sal met subtielder
consten van ghewoichte gout sijn.

16 Si sal den coninc toegebracht wordē in
geboerduersticte clederen / en haer sullen dy-
ioncfrouwē volgē / en si wort ooc nu alreets
o coninc met hare ioncfrouwē b aēgebracht.

17 Met groter blijshappe en broechde sullen

laenghebrocht wordē/ en si sullen oock tot
int binnenste des pallaeys comen.

In die plaetse dijner vaderē sullen dijne
soonen incomē/ veel vromer dan dijne vooz
vaders/ die ghy heeren sult mogen maken/
ouer dat ghaensche aertrijck.

Ick wil dinē name bekent makē by alle
den nacomelingen datse v' prijsen mogē tot
dē eynde der werelt toe/ en inder ewichheit.

Eenen psalm der sonen Corach. xlvj.

Deus noster refugium et virtus.

God geeft ons een betrouwē en cracht
gelike zijn maniere is/ wāt this doch
die wils wel merckelijcken beuondē geweest
dat hi dien bystant gedaen heeft/ die in noo
den ghewest zijn.

Daeromme en willen wi ons niet verua
rē/ al s'gine ooc t'gāssche aertrijck/ en dat dye
bergen int middē vander zee gestort wordē.

Al ruysschen en rasen dye wateren van
der zee / en al beuen dye berghen wt vreesse
sunder maesteyt. Tgheliche also.

Als dandere ryuieren beroert zijn/ so sal
die alē lieflicke bloet in veel ryuierkēs ge
deylt onse stadt verblizdē/ daer God onse be
schermer in woont/ en die sal lieflichen dye
heylighe plaetse beuochtighen/ indē welckē
die alder heylichste woont.

God selfs is int middē van onser stadt al
tijt tegenwoordich en besozget/ datter oock

Den Psalm Davids. xlvi.

niet een dingelken ghequest en wort / hi coë
te hulpe so dicwils alst den noot eyscht / oof
boor die dageraet seer vroech.

vi Die lieden zijn beureck / en die rijckē sijn
beroert / en God heeft een geluyt ghemaect /
also vol van sijnder godlijcker heerlichz / dat
tet gansche aertrijc in onmachtē gecome is.

vii Die here is bi ons / in wiens macht alle
heylscharē sijn / Die God Jacobs is ons als
een vast fundament. This alsoe.

viii Iene ic bids v / besiet doch die wercken
des herē / op dat ghi sē moget hoe wonderlic
ke werckē dat hy opter aerde bedienē heeft.

ix Hi heeft die oorloge gestilt / die heele we-
relt door / en alle haer hoocken / die boghen
heeft hi in stukken gebroē / die pilē / en spief-
sen vernielt / en die oorloch wagens heeft hi
met den viere verbzant.

x Indien ghi dese dingē naerstellie acmeret
so sult ghi lichtelickē beutadē dat ic eē God
ben / die macht hebbe ouer die heydenē / ende
ouer die gansche aerde.

xi Die here een hooftman ouer alle heyl-
scharē is ouer onse side / als een stantuaelich
fundament / daer wi stonteliken op staē mo-
gē / en die God Jacobs is onse beschermet.

Een liedt der sonē Cozach. Psalm. xlvi.

Omnes gentes plaudite.

o Alle mensche so waer ghi sijt / clopt in
uwe handē / debyjst tekenen van bli-

ſchappē ter eeren Goods / met die alder vro
licke ſtimmen dat ghy enmermeer moget.

Want die Heere is hoogh gewordē ende
wel kontēen / hi is een Coninck geordneert
ouer die ganſche aerde.

Door die pſeringe des Euangelions al
leen heeft hi ons die natiē onderwoypē / dye
boozmaels vandē dienſt Goods niet en w
ſten / dat volc (ſegge ic) heeft hy onderbracht
datſe ons te boete geuallē zijn / ons reueren
cie biedende.

Hi heeft booz ons tot een erfdeel die prin
cipale bloeme Jacobs wtgeleſen / den welc
ken hi beminde.

This alſo

God is opgeſteghen in die hoochte / ende
hi is met een vrolick geluyde ontfangen Ja
dye **HEERE** ſelks met een gheclanck der
trompetten.

Daeromme prijft God met liedekēſ we
derōme ſeg ic looft onſen Coninck / en noch
eens ſeg ic / looft hem ſonder ophouden.

Want God is een Coninck geſtelt ouer
al die opt aerdtſich woonen / daeromme al
le ghy die eenich verſtant hebt ſinghet liede
kens hem ter eeren.

God heeft heerschappie ouer die heidenē
God ſidt ten oordecle / om een proeue zijns
heylcheit te doen.

Die Winnen der heydenen hebben haer
van ſelks ouer geguen onder dē God Abra

ij

iij

iiii

v

vi

vij

viii

ix

Den Psalm Davids s. cxliij.
hams/want God heeft gewelt ouer alle die
stercke der ganscher aerden/eñ hy gaet dicke
allen verre te bouen.

Eenen lof sang der sonen Cozach.
Psalm. cxliij.

Magnus Dñs et laudabilis.

Die Heere wort seer groot gheacht eñ
met rechts van haer gepresen/die in
stadt ons Gods wonen dyc gelegen is op
ten berch/daer zijn heylighet woont.

Den berch Syon van Troorden te sien
so ist een fray lāt/een playlant des gansche
lāts/Ja eē stadt des alē machtichste conincs.

God is indē pallysen hā dier stadt also
bekent/dat mē sekerlike wel weet / dat zijde
van hem hebben/datse so stantuaftich zijn.

Als die coninghen(een wonderlic dinck)
flamen vergaderen/ende door een compact
tot die stadt trecken.

Eñ haer aenschouwen/so wordē si inder
herten beeslaghen/eñ van breele verschuyt.

Inder seluer plaetsen ouercoemt haer dā
also grote wee eñ betuaertheyt / als eender
brouwen aeneoemt/die in arbeyt gaet.

Ja si worden also bescriet/gelike wāner
die schepen inder zee verschoort wordē van
een ontweder dat wt den Oosten coemt.

Gelike wijt gehoort hebbē(seggē si) alsoe
hebbē wijt ooc gelike tegewoordich indē stadt
des Herē/die gewelt heeft ouer alle dic/ indē

Den Psalm David s. xlvij.

stadt seg ic des gees dye onser alle God is /
god selvs sal die stadt ind ewich; vast makē
I sal also gheschieden .

O God met goet betrouwen hebben wy
v goedertierēheit bewacht / wt die int ind
den dijns coninckliken huys verkeeren.

Gelyc tgerucht dijns naes aen die wter-
ste cynden des aererijcs gecomen is / diesge-
huys is oock den prins dijnder heerlicheyt /
dijn rechterhand is vol bander gerechtigheit
want al dat ghi doet / dat doet ghi seer rechte-
uaerdeliken.

Den berch Sion sal hem verblijden / ende
die sonen van Juda sullen vrolick sijn / om
dijnder oordeelen wille.

Omgact Sion / ende besietse naerstelickē
ende telt haer thoornen.

Kenmerct haer mueren wel / op dat ghise
scherpelickē kent / en merct wel dat ghijt be-
screijue moecht / hoe wōderlicke dat haer pal-
layse sijn / en dat dē nacomelingē aheerlaet.

Waarwaer dese onse God / sal hi os God
sijn altydt / ende ewelic / hi sal onse leidsman
sijn / we waerts wijs oec gaen tot dē eynde
des leuens toe.

Der soonen Cozach. Psalm. xliij.

Andite hec gentes auribus.

O Alle ghi menschen hoort dat ich seg-
ghen sal / luystert wel toe / alle de eynde
aerden waent.

lx

lxv

lxvii

lxviii

lxix

lxx

lxxv

ij **E**dle ende onedele / rijsche en̄ arme deelt
met den anderen.

iiij **M**ijnen mont sal groote wijsheit spreken
ende tgepeyns mijnder herten sal boozsich-
tighe worden wijsorten.

liij **I**ck wil mijn oren boeghen / om gelijke
nissen te ondersoecken / en̄ wil mijn raedse-
len in eenen sanc̄ te kennen geuen.

lv **W**aeromme wil ic sozchuldich zijn om
tgoet van desen leuen / ter tijdt dat inē optet-
aerden leeft in katuicheden? daeromme dat
tet eynde mijnder wercken mij om der boos-
heyts wille berdoemen soude .

lvj **W**aeromme stellē doch soe veel mensche
haer betrouwē opt tgoet? en̄ verhouaerdigē
haer om die menichte der rijcdommen.

lvij **W**ant nyemandt en bermach oeck suet
broeder met eenich goet vāder doot verlos-
sē / noch Gode yet opofferē / dat hi booz sine
berloeninghe soude willen ontfanghen.

lviij **I**nder waerheyt seer selden worden si be-
houden / die therte so op tgoet settē / ende soe
wie van haer lieden vergaet / die vergaet in
der eewicheit.

lx **D**his waer / hi sal eewelicks leuē / maer al
so / dat hem eenen doot ouercomē sal / die hē
nyet en sal ghelusten .

lxi **E**n̄ want si die wise ooc sullen sien ster-
uen / daeromme sullen si meynen datter geē
onderscheit en is tusschen tsteruē der wijse

en der dwalen / hoe wel noch die dwale en
onſinnige menſchē nyet alleen en ſteruē als
die wiſe / maer naē doot vergaē ſi ooc eewe
lick berooft van al tghene / dat ſi met groote
naerſtichheit ende moeyte haers lenens hier
bi een gheſcrabt hadden / ende dat moeten ſi
ander lieden achter laten.

Haer grauē ſullē haer huysē zyn ewelyc
en haer ſlaepſteden / vā deen geſachte tot dē
andere / want als ſi leefden loe dachtē ſi veel
meer op haer grote fame die tot den nacomē
linghen comen mochte / dan op haer ewige
ſalicheyt ende daerom hebben ſi haers ſelg
namen opter aerden ghemaect.

Maer thys onmogelick dat alſo danighen
menſche lang alſo verheuen bliue want zyn
ſoetheit ſal ghemerct worden / en en ſal nyet
meer geacht zyn / dan die beekken / den welc
ken hē hem heeft ghelijc ghemaect.

Alſoe gaet met den ſorden toe / en haere
nacomelingen doen ooc nae / ſo ſi van haer
geleert hebben. Eſal alſo gaen.

Si wordē ter hellen en ter graef waerts
gebracht / gelijk ſchape / daerſe die doot in
der ewicheit blindē ſal / en die oprechte ſul
len met groter gloriē int opgaende licht vā
haer triumpheren / want der godloſen ſtere
te ſal vergaē na dien dat ſe wt haer coſtelike
huysen dieſe ghetimnert hadden / ter heilens
waerts gheuoert ſullen worden.

xi

xii

xiii

xiv

Den Psalm Davids. xlii.

xv Maer God sal mijn siele voor die toymen-
ten beschermen / die den godlosen genakede
zijn / want hy sal my tot hē waerts nemen.
Esal also zijn.

xvi En verwondert u niet / noch en vnaert u
niet / als yemant rijc wort / en indie die heer-
licheyt zijns huys toe neemt.

xvii Want als hi sterft so en sal hy van al dat
niet mede nemen / noch zijn heerlicheit en sal
hem nyet volghen .

xviii Want hi liet hem voorstaen in zijn leuē /
dat hi salich was / en berwecte ander men-
schen oec gelijk als hi te leuē / te wetē / dat
ghi goede chyere makē sout / en na zijn exem-
pel ghemackelick leuen soudt.

xix Maer hi sal niet verderffensse zijnder sie-
len tot sine voorvaders haren / welcke god-
loos wesen hi na genolcht heeft / ende hi sal-
se in grooter duyckernissen bindē / daer niet
meer licht comen en sal.

xx Die ellendighe mensche / als hi in eerē en
waerdē om des goets wil was soe en mer-
te hy dit niet / maer om dat hi een beestelick
leuen leyde / soe heeft hy hem selfs dien ghe-
lyck ghemaect.

Psalm Asaph. i.

Deus deorum dominus locutus.

xxi **G**od een Heere der rechterē heuet ghes-
proken / en hi heeftse alle bi een geroe-
pē / die opt aertrijcke wonen bandē opganc

Der Sonnen totten neder ganck toe.

At Syon als wt een oueruloedicheyt
alder schoonhedē / heeft hem die alder dooz
luchtichste verthoont.

Onse God sal comen / en nyet altijt swij-
gē / een verflindende vier gaet booz hē henē
en dat vier sal om hē banden wint geblasen
worden / op dattet dies te meer berne .

Hy sal den hemel van bouē af roepē / en
daertrijc van benedē om zyn volc te ordelē.

Verghadert (seyt die Hecere) tot my inue
heylighsakens die ic so lief en weert hebbe / en
die met my een verbont ghemaect hebben /
van des offerens weggen.

Als dat geschiet is / so sullen die hemelen
opēbaerlic dē Here / condigē rechtuaerdich
te zyn wāt hi is eē bouē matē gerecht rich-
ter

This alsoe.

Daeromme hoorz mijn volc / wāt o Isra-
hel ich wil b spreke / ende neme b selfs te ge-
tuyge / ghi en konnet niet gheloochenen / dat
ich God / en bysonder tot uwaerts / een ghe-
nadich God geweest ben.

Ik en sal b niet straffen / dat ghy my nyet
genoech offeranden geoffert en hebt / Want
uwe bzantofferen zyn altijt by my.

Meynt ghi dattet mi van node is / dat ich
eenen styere wt uwen huylē bidde? oft eenē
bock wt dine stallen .

Ghi mist / wāt ghi dat meynt / Wāt doch

h.

ff

fff

ffff

v

bf

bff

bfff

tf

f

Den Psalm Davids. l.

alle wilde dyceren in die bosschen diemē oec
niet ghetellen en kan / dye zijn mijn / Ja oec
die beesten die met duysenden gaen weyden
op die berghen.

ix
Ick kenne wt der maten wel alderhāde
ghenogelt / al nestelen si op dalder hoogste
bergē / en so wat beesten datter ergens indē
veldē leuen die zijn in mindet macht.

xix
Van alle dese en heb ic geen ban doen en
indien icse oock behoefde / en dat ic hongert
hadde / Soe en soudt ic nochtans v niet bid
den / dat ghise mi ghaeft / want die ghehele
werelt is mijn / en al dat inder gasscher we-
relt is (hoe menigetelei datter oec zijn mach)
het is al mijn.

xxix
Oft er yemant onder v soe sodt is / dat hy
meyne dat ic bi t bleesche bandē styerē leue?
oft bloet banden bocken te dyncken?

xliij
Daeromme alle ghi die den here beghe-
ret te behaghen / offert hē een danck aet her-
te / en alsoe sullen dan lichteliken den alder-
hoogste aengenaem zijn alle uwe ander of-
ferhanden hoe datse oec zijn mogen / die ghi
gheloofst hebt te offeren.

lv
En indie ghi dan mi om hulpe indē noot
aentroot / so sal ic v alsoe verlossen / bāt bet-
driet / dat ghi mi groteliken dancken sult.

lvi
Maer tottē godloosen spreect God hoe
doeft ghi mine geboden vercondigen? En
tverbout dat ic niet minē heyligē gemasce-

Den Psalm Davids. I.

hebbe/hoe dorst ghi dat noemen.

Wāt ghi doch alderley goede hmanin:
ge haet / en woort mijn woort te rugge: en
stotet wt der herten/hoe wel ghi met dē wt
wendigen lippen daer af clapt ende snapt.

xviij

xviii

Wāt waer ghi eenē dief saecht/haer scie
te ghi v bi/en begerde vander dycuerie me
de te deyle/en hielt conuersacie met dē genē
die andere mans wijs plepen te scheynden

xix

xx

Wen mont hebt ghi gewent om booshtz
te spreken/en v tonghe beroete bedroch.

Oh atbeyde uwen broeder dooz valsche
clapperte te bederue/en begerde dijns moe
ders soon tot schande te maken.

Dese stuckē hebt ghi gedaen/en om dz ic
wetrich rusts dooz die hungerē sach/so meen
de ghi/dat ic v gelijk een narre waer/ Mer
ich wil v castie / en stellen in ordinatie uwe
leelike seynen booz inwen ooghen.

xxi

xxii

Mermerckt doch dit ten laesten eens dat
ich segge/ghi die des Heeren vergeten hebt
op dat ich v niet wech en rucke/en nyemant
en si die v verlosse.

Alle die gene die my danckaetheyt haers
hertē offerē/die zynse/die my warachtelike
eeren/en si ghaen den rechten wech tot my
waerts/ende den seluen wil ic dye oprechte
godlike salicheyt verthoonen/en haer daer
mede begauen inder eewicheit.

xxiii

Psalm Davids van dyen dat Nathan.

v.ii.

Den Psalm Davids .li.

die Propheete tot hem comende bered-
dicht hadde / om dat hi met Bathabea
te doen hadde ghehad .li.

Confiterere mei deus secundum.

Och God ontfermt v doch mynder na
mijn sondē na uwe ongenetē betruertichē
ij Wascht doch mine misdaet wel af / ende
reynicht mi van mynder sonden.

ij **W**ant als ic tot mi selnē coeme / so bekē
ic mijn sonden / en mijn sonden staen altydt
boor mijn ooghen.

iiij **T**egen v heb ick ghesondicht / Ja teghen
v alleen hebbe ick boosheyt gedaen / en dat
gromwelijcke feyt bedreuen / ende v aensicht
heb ick niet geurcess / Waerōme ist sake dat
gih mi dese misdaet vergheeft / en hout mi
meyneedighe uwe geloofte / so sult ghi van
rechts wege bouē alle mate gerecht gepresen
wordē / en int toellegghē seer stantuaestich / en
dye alder rechtu aerdichste te zijn / als ghyse
berdoemt / die haer niet en willen beteren.

v **O**erteyn ghy wetet wel / hoe nae dattet
mi gaet / dat mi mine boosheit aēgebozē is
en dz mine moed met sonde besmet geweest
is / inder hitte doen si mi ontfinken.

vi **H**oe wel ic bā des bedorūē bleeschs we-
gen gedrongen zijnde / seer leelijcken geual-
len ben / so pleecht ghi noch eens betrouwē
en die onnosshē (die int binnēste des herts

gelegen is wt der maten seer te beminnen/
 daer ic ooc niet geheel ende al af verureemst
 en ben/ wāt ic dat stuck meer dooz begeer-
 licheit verwonnē zijnde/ dā dooz een valsch
 opset bezienē hebbe/ Daerōme verweert-
 dicht v doch mi dooz een verborghē inghe-
 nen wederomme/ gelijk ghi pleecht die op
 rechte wijsheyt te leeren.

Daeromme indrē ghi dit mijn leelic feyt
 met yfop water ontsondicht Soe sal ick als
 dooz dalder volcomenste suyveringhe reyn
 si in En ist saetke dat ghy dese mijn sinette
 wwascht/ Soe sal ic dan weder omme wit
 ter dan den sneeu worden.

Als ghy my met blischappe en gewoon-
 liker broechde weder berlijdt hebt/ Soe
 sullē alle mijn gebreuten van bliscappe op
 springhen die ghi ghewont hadde.

Te biddes v/ keert doch v aēschijn bā mi-
 ne sonden/ en wijs wt alle mijne misdaden.

Och God maecht doch mijn hert reyn in
 mi/ ende dien stantvastigen gheest vernyeut
 doch in mijnder herten.

En ontrect doch mi v gewoonliche gon-
 ste niet/ ende den alder heylichstē gheest en
 nemet doch van mi niet.

Daer beel eer gheest my weder die blif-
 scappe/ die ick hadde bander salicheyt gecre-
 ghen die ghi mi gheuen soude/ Ende met dē
 principalen gheest bewaert doch my.

vij

vij

ix

x

xi

xij

Den Psalm Davids. lxx.

xviii

Als ghi in dat ghedaen hebt / so sal ic de
sondaers leeren / hoemē tot v comen sal / en
dye met sonden beladen sijn / dye sullen aen
mi exempel nemen / en weder tot v keeren.

xviiii

Och God verlost mi dooch vanden doot
slach / dien ic gedaen hebbe / O God die sijt
een oorhronc misjnder salicheit op dat mijn
tonge niet vruychde v heerlijcke gerechtigh
singhen ende louen mach.

xix

O here doet doch mijn lippen op dat my
nen mont v lof vercondigen mach.

xx

Of ick v al veel begheerde te offeren so en
sijt ghi doch niet wtwendigē offerhande niet
te versoenen en den vrantoffer diemē opten
outaer leidt die en behaecht v niet.

xxi

Maer die offerhande daer God mede ver
soent wort dat sijn dese / eenen geest dooz be
teringe gebroken en een hert dooz woemoe
dicheit verflaen en gewont / dese (O God
van wien datse ooc geoffert worden) en sult
ghi nennet meer verflaen moghen.

xxii

Daeromne bidde ic v wilt doch dine ge
woonlike genade teghen Sion ghebruycke
op dat ghy die mueren van Hierusalem op
richten moecht.

xxiii

Dan sullen v die slachofferen aengenae
sijn welcke tekenen sijn der inwendiger ge
rechticheit / te weten alderley offerhande / en
vrantofferen / dā sultē si / die oprechtelike of
feren willen / sieren op inwen outaer leggen

Den Psalm Davids. liij.

60

Eenen vermanelicken Psalm Davids die wel leert en onderwijst gemaect op dy stuc dat Doeg die Dinniter Dauiden verriedt by Saul/om dat hy in Abimelechs huys ghecoemen was. liij.

Quid gloriaris in malitia.

Wer om glorieert ghy doch en laet v dūckē dz ghi veel vermoecht door v booshtz: en weer ghi niet dz die almogende god door zijn genade altijt is bi die goede.

T valsch hert bzeugt en verminige redē uwer tongē toe/die wter matē wel een scherp schaers gelijet het welke alst dē baert scheetē soude/so schietet af/en baert in die keele.

Ghi hebt veel nīer die booshtz bemit/dā die duechde/en veel meer die loogene/dan die warachtricheit te spreken. This also

Alderley boeuerie hebt ghi lief ghehadt op dat ghi daer door die sinpele verderuen soude en ghi hebt een tonge/die anders niet dan bedroch gheleert en heeft.

Daerōme sal v die almoghende God wt ruckē/āderuē/wt v woningē siagē en hy sal v wt rāt der leuder te gronde wtroeyē.

Tsal also zijn.

Als die oprechte dat siē/so sullen si God eeren/maer met v sodt voozemen sullen si v beghecken.

Wāt si sullen seggē Siet dit is die man die sonder die hulpe Gods sterft zijn woude

h. liij

Den Psalm Davids. liij.

maer hi hadde zijn betrouwen opt goet gestelt/ en door boosheden begheerde hi sterfte te vercrighen.

Maer ic sal eenen groenē olijfbōd gelijck zijn en dat selne indē huysē Gods wāt mijn toeuertlaet heb ic op die barmhertichē Gods geset/ welke ic ooc nēmermeer blātē en sal.

Om dat ghi dat ghedaen hebt/ so wil ich bliuen/ en wil oock lijdsamelikē v goeder-tierenheyt verwachten/ die welke niet uwē alder lieflicstē name seer wel accordeert onder uwe heylighen.

Psalm Davids. liij.

¶ Dixit insipiens in corde suo.

Die dwase menschē laten haer dunckē datter gheen God en is/ si hebbē haer seifs bedouen/ ende haer eenē grouwel gemaeckt/ ende onder den ganschen hoop en isser niet een die goet doet.

God liet vanden hemel af/ ende aenscout die nacomelingen van Adam/ om te besien ofter niemant voorzichtig en si/ die begeerde Gode aenghenaem te sijn.

Si sijn tsamē afuallich/ en deen niet dē anderen eenen gruwel gewordē en niemā en isser die yet goets doet Ja ooc niet een.

Hoe waert mogelic dat die bose dat niet wetē en sōndē? (Die mijn volckē verblindē alleleens als inē een stuk broots te verblindē plat) Dat haer dat nyet en betacmde? en

Den Psalm Davids. liiij.
hebben si noeyt yet van God gelefen?

Daeromme sullen si oock blyesen / daer
geen noot zijn en sal te blyesen / want God
sal haer gebeente verstroyen / Die een heyt
tege v (O Christus) te beide byenghen willen
ghy sulste beschamen ende te schande makē
want God verachtse.

Och of God wt Sion die grote salicheyt
brycht / dye Israel belooft is / dat sal zijn /
als die Heere zijn volck wt der geuanghe-
nisse verlossen sal / dan sal met ernste Jacob
opspinghen ende Israel sal brylich zijn.

¶ Euen vermanelickē sang Davids opt
snaren spel te spelē / gemaect vā dien dat
die zypheen quamen tot Saul / en seyden
dat David heymelick bi haer verborgen
lach.

Psalm liiij.

¶ Deus in nomine tuo saluti me fac.

Och God helpt mi om dijns naes wil
en wāt ghi die macht wel hebt / so wie
het doch donrecht dat mi ghedaen is.

O God hoorst doch mijn ghebet en bry-
get v ooren na mijne woorden.

Want die bryedelingē staen ooc tegē mi
op en die wreede mensce doen grote moeyte
om mi te bedernen O God die na v niet en
bryghen.

This alsoe.

Maer want God mi bystant doet / en die
Heere een vanden hoop is der gheente dye
mijn siele beschermen.

b

bj

i

ij

iiij

iiiiij

Den Psalm Davids. lv.

b So sal hi dongheluck dat si mi meendē te
doen/wederomme op haer brengen/die mi
konrechtē/daeromme bid ic b door die goe
de trouwe in dine gelooftē te oiderhoude ds
ghisse doch wilt verderuen.

bl So sal ic o heere b bywillighe offerhā
dē geuē/en uwē naē seer hooch prijsē/wāt
hi is goet ende seer vriendelick.

bij Want wt al misnder noodt heeft hy mi
berloft / en door sine toedoē heeft mijn oge
gesien alsucke stucken/als yemāt ooc mocht
begeren te sien aen zijn doot vanden.

Psalm Davids. lv.

Exaudi deus orationem meam.

t **O**ch God geest uwe oren tot mijnē be
de/enen vskoot doch mijn geber niet
ij Geest b tot mi waerts/ende verhoort mi
want ich ongestelt ben/en van pijnē heer
ich mi nu herwaerts/nu ginswaerts/ ende
onnder tghebet ben ic geheel onrustich.

iiij Van weghen der dreygendor vanden/
ende der godloosen wreetheyt/die my laste
ringe oplegghen wonden/ende wt grant-
scappe teghen mi opstonden.

liij Mijn hert heeft mi/ende verscrickinghe
des doots hebben mi ouervallen.

v Een vrese/en een beuen is mi aecomē en
angst heeft mi van allen hoeckē omcingelt.

bij Waerōme ich by mi selks dacht/Och of
ich vloghelen hadde ghelijc die duyue heeft

Den psalm Davids. 16.

dat ic wech bliegen mocht/ende verhuyselt
in een sekerder plaerse.

Woo; waert ick woude verre bā hier blie
ghen ende veel lieuet in die wilde woestijne
wonē/dā ondt dese godloosen. This also.

Ich woude mi haestē/ om mi te salueren
ende te verberghen woo; den periculoosen
wintstorme/ēn die groote tempeest.

O herte verlijndt/ēn cliest haer tonghē
want ic hebbe gesien dat die stadt der boof-
heden ende des opzoers vol is.

Dach en nacht gaen dese die stadt omme
recht als die velle die stadt te omme gaē ple-
gē scalcheit en verduchinghe regnerē daer.

Daer en is geenderhande sonde/ die niet
en regneert int midden van dier stadt ende
daer en is niet een strate die bā bedroch en
listicheden by is.

Wāt mine bāndē en bescaeden my niet
opēbaerliche(dwelc enich) sijn te ljdē waert
geweest) noch mine wed partije en rechte de
hē niet op tegē nu opentlicke/want soe had
ich haer conuersatie moghen blieden.

Mer ghi o mensche dien ick ouer mine sa-
ken een regent geset hebbe/ghi die mi gelijc
als een leydtman geweest bent en die minē
alder nausten raedt waert.

Want wi onse heymelicke saeckē malcā-
berēn buendelicken te kennē ghauen/ ende
ghinghen eendrachtelicken op en neder in

vij

vij

x

x

xj

xij

xij

xij

Den Psalm Davids. lv.

dat huys Gods.

xv God salse onuerhoets doot slaen / ende al
leuende sullen si ter hellen vare, wāt schale-
heyt en boquerie regneert in hare huysen /
Ja oec int binnenste haerder herten.

xvi Maer ick wil God om bstant aemroepen
tegen haer listichedē, ende die **HEERE** sal
hem verwaerdighen om mi te helpen.

xvii Ick wil biddē des auonts / des morgens
en smiddaechs / en ic sal gansch neerstich zijn
tot dat hi myn stemme hoorē.

xviii Hi sal mijnder sielen weder ruste ghenē /
en salse verlossen / vanden ghenē / die teghen
mi bechten / Hoe wel dat haerder seer veel
zijn / die mi van alle siden bestriden.

This alsoe.

xix God salt hoorē / en hi die vā haer die yegē
geen werck en maecht / die salse berdocmē /
Maer hi siet in ruste ende onbeweghelic in
der ewicheit. Maer si zyns wel waert dat
se qualich baren want nemmermeer en sul-
len si haer valsch leuen veranderē noch God
en sullen si inder ewicheyt niet bysen.

xx Hy heeft zijn fortselicke hant aen hē ge-
slagen, ende verbont der byentscappē schā-
delicken ghebrouken / met den welcken hi hē
beynsde boornacis brede te houden.

xxi Een vegelic vā haer heeft sinē mōt saecht
ter gemaect dā melc Hoe wel dat se noch tās
in der herten strijt boornamen / hare woor-

Den Psalm Davids. lvi.

den zijn vriedeliker geschenē dā eenige olye
en salue So si doch niet en zijn dā sweerdē.

Daeromme werpt nūwē last opten here
ende en twifelt niet / hi en sal v alle v behoef
ghenen hy dye den oprechten nemmermeec
en sal laeten ouervallen.

Maer O here ghy sultse inden kuyle der
berderffenissen wech stootē / wāt die bloet-
gherighe en valsche bedrizers en sullē tot
dat middē haers leuens niet comē / daerom-
me wil ic al mijn betrouwen op v setten.

¶ Een vermanelijckē sang aē den mu-
sijc meester / bāder stommer du yuen / ver-
te verulogē / Een cleenoodt Davids ter
tijdt als hem die Philisteen genanghen
hadden in Gath. Psalmus. lvi.

¶ Miserere mei deus quoniam.

O here ontfermt v mijnder / wāt die mē-
sche benaersticht hē om mi onder die
boeten te druckē / Sonder ophoudē beuecht
hy mi / ende sammerlicken plaecht hi mi.

Mine viandē arbejdē altyt om mi te ver-
druckē / en haerd isser seer vele en met viandē
liker hertē veruolgē si mi O alder hoochste.

So dicwils als mi een vrese aencocint /
so wil ic tot v bliedē / met twifelende / ghy en
sult mi van mijn bangicheden verlossen.

¶ Ic wil der goetheit Gods betrouwen en
al in tbeste nemē / so wat mi vā hē toegesent
wort / mijn betrouwē heb ic in God gestelt

xviij

xxiij

i

ii

iii

iiii

Den Psalm Davids. lvi.

en daeromme en wil ic ooc niet veruært zijn.
van tgeen dat mi tveesch aen doen mach.

v **W**at ic dede of wat ic sprack altijt sprack
ken si quaet van mi/en in alle maniere socht
ten si mi hinderlic te wesen.

vi **S**y maecten tflamen een verbont/en leyden
mi laghen/en wachtede minen ganc/
subtisticken haer dinghen doende op dat si
mijn siele mochten vanghen.

vii **S**al dese misdaet oec aen haer oegewroken
blinē? geēns. **H**er (hoe wel haerder so veel
zijn/als eenich natiē van volcke) **G**OD als
een die bergramt is salse hier onder stooten.

viii **G**hi hebt wel getelt/hoe dicwils dat ick
heb moeten ontlopen/ Ic bidts v bergadert
mine tranen/en ghyetse in v ghlas dat ghy
sien moecht/hoe veel dattet is/ Ja schryfse
oec in v rekenboeck.

ix **T**en laetsten sullen mijn byanden eens
gaen lopen wāt so dicwils als ic v om hulp
aentraep/so weet ick wel/dat God mi te hul
pe comen sal.

x **D**aeromme wil ick betrouwen op die ge
nade Goed ende int goede nemen al dat my
oueroemt (ic legge) betrouwē willic op die
goetheit des heren ende dooz tbeste nemen
so wat mi gheschieden mach.

xi **I**c hebbe mi gansch en al in God onerge
genē en daeromme en wil ic ooc niet vreesē
dooz tgeē/dat mi die mensche aendoē mach.

Psalm Davids. lviij.

Ich hebbe bi nu o God ghereet ghesedt
die offerhanden / dye ick v beloofst hadde te
offeren die ick also betalen sal / dat ick v al
toefcrine / so wat ick hebbe.

Wāt ghi hebt mi verlost vā die verstin-
dinge des doots / sekerder dā seker / ghi hebt
mijn boetē geset op dat si niet en vallē ghy
hebt gegouē cracht o Here dat ic mach wā
delē in v tegēwoerdicheyt verlicht wesende
mit dat licht mit welke plaghen verlicht te
wesen die gene die ewich leuen.

Wen den musijck meester eenen verma-
liken sancg geheeten en bederft niet Een
cleenoodt Davids ende spreckt van tgeen
daer hi hoor; Saul int hol bloodt.

Psalm Davids. lviij.

Miserere mei deus miserere mei.

O God ontfermt v mi / ander ontfermt v
om / ander wāt mijn siele haer op v ver-
laet / laet mi doch onder dielchaduwe dijner
bloghelen duycken ter tijt toe dat den stin-
henden loop der sondaren hoor; bi is.

Ich wil tot God den alderhoochsten om
hulp roepen tot God diet in mi volbrengen
sal dat hi beghonnen heeft.

Hy sal hē vandē hemel sendē / die mi ver-
lossen sal / en die dē genē te schādē makē sal /
die my begheert te verdrukken God (seg ic)
sal door sine goetheyt / en getrouwich; eenē
wē die hoochte ned seynde die my verlossen.

Den Psalm Davids. lviij.

sal. **U**sal alsoe zijn.

lviij **I**c moet onder die gene berkeren die beter leeuwē dā menscē schijnē te wesen / ende slapen tusschē die rasende menschē welker tanden den spiessen en pilen gelijck zijn / en haer tonghe den scherpen sweerde.

b **O** God berthoont v wt den hemel ende later doch blijcken ouer tganse aertrijcke / hoe groot dat uwe heerlicheyt is.

lvij **M**ijnen voeten hebbe si een net gheleyt / nochtans en ben ick daer niet in ghestrict gheweest / eenē kuyle groenē si inden wech daer ic door gaen soude / Maer si zijn selvs daer in gheuallen / die si nochtās tot mynē verderffenisse ghegrauen hadden.

Dus alsoe gheschiet

lvij **O**ch God ick ban wel ghemoet. Ick ben seer wel getroost / daeromme wil ic singē en oyt musijc spel wil ic liederkens quincieren

lvij **O**ntwaect O mijn ziele wort doch waeker / O ghi lute en harpe coet voort dz ic my een soet liederē die dagheraet weckē mach.

lx **O** here ic wil v openliken inder teghenwoordicheits des gansschen volcks dācken uwen lof bercondigen / oock onder die alē grootste menichte der menschē van versceyden natien.

lx **W**āt v barmherticheit is also groot dat se oock aenden hemel reyt / en v stantualicheit ons v geloofen te houdē die is groter

Den Psalm Davids. lviij.

dan die wijde van hier aen die wolckert.

O God berthoont v seluen doch vanden hemel/ en laet blijcken ouer tganstche aert: rijk hoe groot dat uwen maesteyt is.

Psalm Davids. lviij.

¶ Si vere brique iustitiam loquit.

I St niet also ghy Adams kinderen dat ghy liedē den welckē beuolen is een op recht bonnisse wt te spreken/ behoort die gerechticheit te segghen/ en te oordelen tghene dat rechtuacredich is?

Maer dat en doet ghy niet/ want nae dien dat ghy macht vercreghen hebt inder aerde/ so neemt ghy in uwer hertē vose stuckē vooz uwe handen vercopē vooz recht alderhāde onrecht/ hoe wel ghy sijnt alle dinc nae een oprechte waghe wt te weghen.

¶ Ander tijt aē dat die godlosen eerst gebozē zijn/ so zijn si afgedwaelt vā tgene dat recht is/ van haets moeders iuchaē aen/ hebben si begonnen te dwalen ende spreken geueynsdelicken.

¶ Haer venijn is des slangen venijn gelijc en des alder schalckstē serpents dat al willēs doof is/ ende zijn ooren stopt.

Op datter niet gedwonghen en worde te hoorē haer liedē stemme/ die dooz een soere suyselinge hem begheten te bedriegē/ al zijn si oock des besweerings en bethourens die alder beste meesters.

Den Psalm Davids. lviij.

vi

Och God breect doch haer tanden in stukken in haeren mondt / en O Heere laet hare baccandē in twee / waer mede si der leeuwē welpen ghelijck zijn.

vij

Haerle smeltē en verulietē / gelijck dwater dat wt der naturē lichteliken verlijpt / hare pylen dye si schierē dye laet inden bloeghe aen stukken ghebroken worden.

viij

Sender slocke moeten si ghelijck worden die al cruypende versmelt / ende oec eender ontidiger vrychte des wijs of een mol / die elicht niet en siet.

ix

O ghy godloosen eer dat uwe doornen stekē konnē in die bloeme des leuens / so sal die heete als een dye vergramt is blyeden stamen met uwen hooftman bederuen.

x

Dan sal die oprechte hem verblidē als hi die wrake siet ende sine boetē sal hi in' bloet des godloosen wasschen.

xi

En een yeghelic diet siet sal dan segghen Certeyn den oprechten sal oprechticheit louen Certeyn God is een rechter der dingen die opter aerden gheschieden.

¶ Een vermanelickē sang aen dē mijsijck meester / gheheetē En bederft mi niet Een cleenoor Davids / en spreekt vā tge ne daer Saul ghesonden hadde dye sijn huys beliggē soudē / en haer beuolē had Daviden te dooden. Psalm lix.

¶ Cripe me de inijncis meis.

Och mijn God verlost mi doch vā mijn
bandē en ic bidde v besermt mi doch
voor die ghene / die teghen mi opstaen.

Verlost mi doch bandē boosen menschen
en beschermt mi voor die bloetghierighe.

Want also onbescaemt zijn die mēschen
datse mi lagē leggē die nochtāns onsculdich
bē en die stoute makē cō raet my maldaderē
regē mi diē ic noeyt enich leedt en dede noch
haer oyt yet quaets ghedaen en hebbe.

Hoe wel si noyt yet ongelucs vā mi ge-
leden en hebbē / so lopen si nochtans om mi
hinderlic te wesen / en met al haer vermogē
arbejdē si om my te bederuen / Och Heere
staet doch op om mi te gemoet te comen / en
siet doch het rasen van desen lieden.

Daeromme o Here want ghy God sijt /
en geweld hebt ouer alle heylscharen en een
God sijt des volcks Israels staet doch op dē
ghy alle menschen versoect en en hebt doch
gheen medeliden met den ghenen die inder
boosheit berijdt zijn. Latet doch soe zijn.

Sy lopē die stadt omē en vassē recht oft
hōdē warē tot datse aendē auont wed kerē.

Dhis bouwact een wonderlick dinck
met haren mont / ende lippen en spreken sy
niet van swaerden / ende si menen nochtāns
dattet niemant en hoort.

Maer ghy o Here sult haer becōmeringe
belachen en tvoorname van alle heydē.

Den Psalm Davids. lix.

sult ghi bespotten.

ix **T**eghen die crachten mijns viants / sal
ic b stellen / die mijn beschermer o God sijt.

x **G**od sal mi nae sijnder goetheyt behoede
eer si op mi eenen aenspronck doen moghen
ende hi sal mi in mine vianden alfulche stuc
ken berthonen als yemant oecks in sine viā
den soude begheren te sien.

xj **E**n dootse O Here terstont niet / dz b wa
ke bi mijn volc niet geheel bergetē en worde
maer dootse om loyē vā deen plaetse tot dā
dere / door b cracht werpse ghi te neder die
onse sterre sijt o Here.

xij **D**ie sonde haers monts / ende die redene
haerd lippē verdienent dat si door haer selfs
opgeblasen woorden ghenanghen worden
want afgriselicheden en loghenen snateren
si sonder ophouden.

xiii **M**aect doch een eynde in uwer grāscappē
ban haerder beruloechige / en maectter doch
alfulkē eynde af / datter gheē m; allen meer
ouer en bliuen / op datse ten laetstē eens we
ten mogen datter een **GOD** is / die gheb o
heeft ouer Jacob wiēs nacomelinghen niet
binnen enghē paelen (ghelijck boozmaels).
begrepen en sijn / maer alle hoeken vander
aerden hebben si beuult.

xiiii **T**his uider waetheyt alsoe.
Die stadt loopen si omme / ende baster
recht oft hondē wātē tot datse acndē anous

Den Psalm Davids. liij.

weder keeren.

¶ Ander eender plaetsen sullē si tot dāder
omne lopē / op datse dē cost mo gē crigē / en
als si niet vindē en sullē daer si mede verlaet
wordē / so sullen si hungerich slapen gaen.

¶ Maer ic sal met blyscappe vā uwer sterc-
te singen / sinorgens wel broech sal ich van
uwer genadē singē / wāt ghy hebt mijn be-
schutsel geweest / en mijn toeblycht ter tijt
als ic inder noot was onder mijn banden.

Die ganssche cracht die in mijnē lyue is /
daer wil ic v in mijnē sang afdāckē wāt ghi
o God mijn beschermigē sijt en ghi o God
bent een oorlake vā tselue goet dat in mi is.

¶ Eenem verm anelickē sang Davids van
die bloeme des getuygenissen / Een clecū
noot / en spreekt vandē slach dyen Joab
teghen die Syriers wt Mesopotamie / en
te gē die Syriers wt zaba hadde / en als hi
weder keerde vandē Idumeers die hi ouer
vrij duyfent broech int Soudal. Psalm. liij.

¶ Deus repulisti nos et de.

¶ **O**ch God ghi die ons v bystāt ontrogē
hebt / en ons berstroyt hebt / om dz ghi
op ons berstoort sijt / wilt doch tē laetstē nō
eens v gramscap verlaeten / ende weder tot
ons keeren.

¶ Ghi hebt ons landt grouwelikē beroert
en geschoort wilt doch ten laetsten eens zijn
reken ende schooren weder vermaken / want

Den Psalm Davids. lx.

het wagghele.

iii Ghi hebt dinen volcke bouē matē harde
slucken vertoont / ghi hebt ons wijs te dan
ken ghegheuen / niet als sulcken die den d'inc
kendē verblijt / mer diese heel en al bedroeft
maect.

iiii Geef doch die genē die v b'vlesen een haē
ken / dat se dat tegen haer vanden opsteken
mogen en als si dat siē wech gaē loyē want
ghi hebbet beloeft dat ghi dat doek soude.

This inder waerheyt alsoe.

v Op dat onse vriendē wter noot mogē v
loft wordē / b'zengt ghi doch dooz uwe rech
ter hāt die victorie en boldoet d'le begerrē.

vi Gode heuet dooz sinen heylighen gheest
beloeft dat hi dit doen soude / des wil ic v mi
hertelijken verblijden. Ick wil Sichim nae
minen sin deelen en dat dal Succoth meten
recht oft mijn waer.

vii Galaad sal mi toebehozen Manasses is
mijn. Ephraim is die stadt mijns hoofes
Juda is mijnen raet ende mijn hoofman.

viii Moab is mijnē waschpot / tot Dumeam
toe wil ic mijnē schoen streckē en onder mijn
heerscappie b'zēgē O du Whilstea wildi wijs
selicken doen / So soect mijn b'zientscappe.

ix Wie sal mi doch in die sterke stadt leiden?
wie sal my tot in Edom leyden.

x En sulc ghij niet doen O GOD? ghi die
v bystant ons so langen tijt ontoghen hebt

Den Psalm Davids. lxi.

En sult ghy nu niet O God met ons indett
stryt wtgaē, ende een hooftman van onsen
heylscharen zijn?

Gheeft ons ghi doch cracht tegen alle pe
riculen, want ydel is die hulpe / diemē van
den menschen verwacht.

Met Gods cracht sullen wi byzome feytē
bedriuen / en hi salse al tlamē onder die boe
ten treden / die ons begeren te verdrukken.

Psalm Davids. lxi.

Exaudi deus deprecationem.

Och God aenhooft doch mijn roepen /
ende biede v oozen tot mijnder bede.

It wil vander aerde / die seer herte vādē
hemel is tot v roepē / en als ic in vāgichede
des herte vē so wil ic viddē / dat ghi mi doch
als op cender steertootle vzeget / daer ic dooz
mijn eygen cracht niet toe geraken en kan.

Wāt altijt hebt ghi mijn toernerlaet ge
weest / ende ghelijck als eenen sterckē thozē
teghen mijne vianden.

Daeromme sal ic ooc in v tente wonen
inder ewicheyt / en vzi zijn onder die scadu
we uwer bloegelen. Esal alsoe zijn.

Want o God ghi hebt mijn begeerte ver
hooft / en hebt mi ooc al tgene verleen / dat
die gene behoenen / die uwen naem eeren.

Ghi sult dē Conic sijn leuē verlengē / en
daerom en sullē die iaeren sijns leuens niet
zijn gelijk die iaeren van ādere menschē / met

Den Psalm Davids. lxxij.

viij zijn sarē sullē ooc door alle geslachten duere
Op dat die coninc by sittē mach int aen
schijn Gods inder eewicheit / goedertierich
ende stantuaasticheyt bereyt hem datse hem
bewaren moghen.

viij So wil ich dan uwen name alzeit louen
ende die geloofte die ick v gheloofte hebbe
betalen sonder ophouden.

Psalm Davids. lxxij.

Venome deo subiecta.

¶ Et rechts verwacht mijn siel lijdsame
liken op God / wāt van hem mijn wel
uaert comen sal.

ij Want hi is mi ghelijck een steenrootse /
mijn salicheit mijn onderstant / ende daerō
me en sal ick nemmermeer waggelen.

iiij O ghi onsinige mensche hoe lange sult
ghi doch arbeydē hē te bederven / dē welckē
God bemint? en niet en merct dat ghi coets
beruelt sult wordē / Ja ghy lieden die nu al
reedts eender wandt gelijc zijt die waggelt /
ende als eenen thuyt die begint te vallen.

iiiiij Dat was die principale oorlake / waerō
me si hē hater / om datse saghen dat hi door
die hulpe Gods voorspoet hadde / Ende
om dat die dwale / mensche dat beletten sou
dē / so hieldē si voorwaer enen geckē raet en
arbeydē hē wech te helpē / recht ofmē God
soude mogen bedriegen / en metten monde
satterdē si in hē / hoe wel si metter herten

Den Psalm Davids. lxxij.

hem alle ongeluc gonden. This also

Maer ghi O mijn siele wacht doch lijdsamelijck op God/want hi sal v beuencen boozhaer laghen/ende die hulp die ghi verwacht die sal hi v brenghen.

Want sekerder dan seker is hy my als een steenrootse daer mine vianden nyet aencomen en moghen/ mijn welnaert mijn onderstant/ende daeromme en sal ick oock inder ewichert niet berwijcken.

In God is mijnen troost/ mijn glorie hi is mi als een alder stercke steenrootse/ ende mijn toeuertlaet is in hem.

Wat v lieden ouercoemt/ altijt betrouwt op hem/ende so wat menschen datter erges sijn/stoxt v hert ende al v boornemen boozhem wt Indien ghi dat doet/so sult ghi beuinden/dat God ons allen bilsaen sal/ende ons bescermen/teghen alle die gene die ons laghen legghen. Tis also.

Siet doch wel toe/dat ghi v betrouwen op genē mensche en stelt wāt si sijn lichtueerdigher/dā die lichtueerdicheit selue/ so wel tgemeyn volc/als die ouerherē/welcke wel blyckē soude/indien ghysē in eender schalē woecht met die lichtueerdicheit/ Ghi soude beel meer ghewichs in die lichtuærdicheyt binden/dan in alle die andere/die lichter dā licht in die lucht op slaen souden.

Daeromme en wilt v betrouwē niet set-

Den Psalm Davids. lxxij.

ten op tgoet / dat met roof vercrege is / noch
 op uwe crachte daer ghi nu schijnt die ande
 re menschen mede boue te gaen / en verheft
 v daer inne recht of ghi sodt waert Ja oec so
 hcel te meer / al waer tgoet oec recht naerde
 lijken vercregen / en dattet v oueruloedel-
 ken aenquame / soe en hanget daer noch tās
 metter herten niet aert.

xi

En dinc heeft GOD ghesproken / ende
 ic hebt dichwils gehoozt / Te weten / dattet
 alleen GOD is / die alle dinc bermacht /
 ende dat ghi O HERRER wter natuere vo-
 uen maten barmhertich sijdt / en daeromme
 moecht ghi die bose grouwelijken bedruē
 ende uwe vriende na v goedertierenheyt in
 der ewicheit salich maken.

Den Psalm Davids / als hi in die woe-
 sine van Judeen was. Psalm. lxxij.

Deus deus meus ad te.

O God / du bist mi een alder moegenste
 God / en daerō wil ic v oec wel naer
 stelken broech vooz den dage loecken / wāt
 mijn siele en lijf dorstet en verlangt na v in
 desen woesten lande / dwelche bi gebzet van
 watere inder ewicheyt berdroocht is.

xi

Recht als dit lāt dwater begheert / alsoe
 heb ic oec verlanghen om v te sien in deser
 plaetse / die uwer heylicheit toegesiet is / en
 om te aenscouwen uwe stercke en heerlich

xi

Wāt veel beter is uwe goetheit (die ghi

Den Psalm Davids. lxxij.

aen uwe vriende bewijst dan dit lichamelie
leuen ende daerom en sullen mijne lippen
nimmermeer ophouden v te louen.

Dit sal mijn manire zijn om v te dankē
so waer ick mijn handen aensteke om yet te
doen dat sal ic in die cere dijns naems doen

Dan sal mijne siele verlaet worden met
die alblekerste spise / recht oft enckel march
en bet waer / als mijnen mont met vrolickē
lippen uwen lof singhen sal.

So dicwils als ick uwer ghedencke / ooc
op mijn bedde / ende tot wat tijt dat ick des
snachts ontwake / soe sal ic inder herten dijn
bet met dan clegghinghe ghedencken.

Wāt ghi dicwils mi bstant gedaē hebt
daeromme wil ic achter dese tijt iōder enich
achterdēcken vrolic zijn / als een die ond die
schaduwe dijne bloghelen bedect is.

Als mijn siele v begeerde aen te hanghē
ende v niet te verlaten / soe hebt ghi mi met
uwer hāt gegrepē / en hebt mi tot in waer rēg
ghenomen.

Daer mijn vanden arbeyden om my te
bederuen / maer si sullen cer yet lange int
diepste der aerden ghestoren worden.

Albaer sullen si hem (die haer hooftman
gheweest is) met dat scerpe des sweerts tot
stukken knappē / en si sullen dē bloetdorstige
dieren tot eenen roof ghegeuen worden.

Maer die coninc sal hē keer verbliden om

lxxij

v

bj

bij

viij

ix

x

xi

Den Psalm Davids. lxxij.

Wat hi eenen alsoe genadigē God heuet/ alle die gene/ die bi hē sweeren/ die sullen vrolic zijn/ met den mont der geenre die haer ban ydelheit beroemen/ die sal gestopt worden.

Psalm Davids. lxxij.

¶ *Exaudi deus orationem meam.*

Och God hoort doch dye stemme dye mijn verdriet vertelt/ op dat ghi mijn leuen beschermt/ teghen het dreyyghen/ daer mi die viant mede veruaert.

¶ Verbercht my voor dye menichte der schalcken / dye heymelikē teghen my raedt houden/ ende voor tberbont der booser.

¶ Die haer tongē slypē gelijc die sweerden en haer beninige redē is dē pylē gelijc/ daer mē die doot vianden mede te schieten plach

¶ Op dat si den onschuldigen also met listē toeuare mogen/ en met haer geschut hē overhoets oueruallē/ en geē achterdenckē en hebbē si/ datter in toecomender tijt yemant zijn sal/ diec vernemen ende wreecken sal.

¶ Met een vast opset hebben si ouerdrageē een grauwelic dinc te bedriuen/ en nae diens datse om en wederomme veel woordē ghehadt hebbē/ so hebbē si besloten eenen strijck met sulcker subtylheit te verbergē / dat ooc nyemāt so si haer late dunckē) dat bedroch en sal kunnen ghemercken.

¶ Versheyden manieren hebbē si verfiert om lettelic te wesen/ en haer radē gesloten/

Den Psalm Davids. lxxv.

en al dat van eenich menschelic hert hoe sub-
til dattet ooc zijn mach soude mogē gevon-
dē wordē / dat hebben si met groter naerste-
heyt malcanderen te kennen ghegeuen.

Maer al dese dingen en vermogen tegen
God niet / mer veel eer sal hy onuoorsiens
onder haer met pylon scieten / ende met me-
nigerhande wonden haer dooden.

vij

En die dit aensagen / die betwetē haer ha-
re bentinge tōge / die si op die andere gewet
hadden / en alle die daer by warē dat aensie
de / die hebben haer verwondert van haren
onuoorsienenden bals wegghen .

vij

Alle die alsulles sien / die sullen haer ver-
wonderen / en alsulcken werck Gods dē an-
deren vertellen op dat si daer aen een eiēpel
nemē / en dat dandere sine werckē met meer
der booschichticheit ouerleggen mogen.

ix

Daeromme sal hem die oprechte verblif-
dē / dat hi eenē alsoe genadigen Here heeft /
want hi sal doo; zijn bescherminge vry zijn
en alle die een oprecht hert hebbe / die sullen
bzolich zijn.

x

Psalm Davids. lxxv.

Te decet hymnus deus.

Loofmē die eē God sijt in Sion / en
b salmen geloofte doen in Hierusalē.

ij

Om dat ghi der ootmoediger gebet ver-
hoort / daeromme sullen alle natien vā men-
schen (hoe bleeschelich datse oock zijn) tot u

ij

connen gheuloeden.

lxx Die swaerheit onser misdaden gaet alle die crachten te bouen van eenē yegelikē wt ons / ende daeromme ist van node dat ghy hoor onse sonden boldoet.

lxxij S' alich is hi in alle manieren / dien ghy iscozen / en̄ tot uwaerts genomē hebt / wāt hi sal in uwe salen wonen / en̄ wi sullē clamen die schoonheit dijns huys gebruiken / en̄ dye heyllichkeit dijns conneliken palays.

v This wonderlic om seggē / na die d; wy sondaers sijn dat ghy o God onse gesontma ker os nochtās verhoort recht of wi oprecht waren / ghy die een hope sijt / van alle die ende des aertrijcs / ende eer geente die aē die wterste kanten bander zee woonen.

lxj Het is God / die door sijn eyghen cracht die berghen besticht / dye aen alle siden met moghentheyt omgozt is / ende bouē maten almachtich.

lxij Dye so dicwils als hi wil / dye tempeest bedwingt / daer die zee door beroert wort / ende waer door haer die grote barē verheffē Ende hy stilt den oplope oock (si des volcs alsoe veel als enmermeer sijn mach) so dic wil als hy wil.

lxij So waer enige mensche in enige hoekē des aertrijcs wonē / die verstricken met eer bidinge van uwen hemelschen tekenē / en̄ ghy verbliftē smorgens met haren opganc

ende salonts met haren onderganck

Ohi besoeft daertrijcke / en maket nat / en
begaeft dat selue menigerlei wise / wāt dooz
uwe ghenade **O** **S** **O** **D** zijn die verscheyde
ruiere vol waters / En ghi besichtet / dat
ter oueruloedighe noodruft wt der aerden
booztroet booz die gene / die daer op wonē
want een oueruloedige vruchtbaerheyt des
aertrijcs is haer eyghen verchieringhe.

Daeromme maccht hare boeren nat en
de hare harde cluiten slaet; ontwee / ende
weyctse met reghen.

Ohi sciect traet dooz uwe goetheit / als
met eender crone / so waerwaerts ghi gaet /
teekenen vā groter vruchtbaerheit / sijn onē
haer en uwe voetschappen **O**oc die woningē
in die wildernissen ghenieten uwer vrucht
baerheyt / ende met ghenoechlich gras ver
chiret ghy die hoeculen.

Dye weyden bedecken die schapen met
gras / ende die dalen vol hooys verbliden
haer loechen en quinceeren.

Psalm Davids. lxxi.

Jubilate deo omnis terra.

OAlle ghi die opter aerde woōt bedijft
tekenē vā bliscappen ter eeren **S**ods.

Singet bander heerlicheyt zijns naems
ende vercondiget hoe hi alderhande prisen
weert is.

Segt vā **S**od hoe schzichelic sijt ghi om

lx

x

xj

xij

x

xj

xij

Den Psalm Davids. lxxvi.

Dijnder wercken wille / doo; die grootheyt
dijner crachten sullen die vanden beuonde
worden openbaerliken datse loegenachtich
tot uwaerts geweest sijn die v gheen Gode-
heyt toe en schijnen.

iii) O; gansse aertrijcke sal v aenbedē / en
liedekes v te loue singē / en uwen name met
psalmen pisen. **T**sal alsoe geschieden.

v **C**oemt en aenmerct die wercken Gods
en ouerdenct met hoe wonderlickē raet dat
hy dat menschelech gheslacht regeert.

bij **W**ant hi doettet / daer dians gelede een
grote zee was / dat daer nu droghe aerde is
En daer te bore een waterloet geweest is
datmen aldaet toits daer na nu droghe hoe
ten doorgae mach Daer wi os seer af sblijt
hebbē / om wiens wil / hi dat gedaē heeft / en
tmaect een liefde in ons tot hem waerts?

bij **H**i en heeft sijn geweld / vā niemāt ande
dan vā hē selfs / ouer die gehele werlt / Sijn
ogen merckē naerstelicken op tgene / datter
in alle nacen geschiet / Die van GOD af-
nallen en sullē niet berheuen worden.

This alsoe.

bij **O** alle ghi so wat liedē ghi sijt verheft de
sen onsen God met lof / en bescecket doch dy
die fame sijns prijs tot veel volcken come-

ix **D**ie ons int leuen hout / ende met toe en
laet dat onse boeten struychelen.

x **A**ls dat ghy ons proeft O God / ende

Den Psalm Danids. lxxvi.

onder soect ons ghelycamen saluer int blic
te proeuen plach.

En al bregt ghions in bandē / al sent ghi
ons plagē toe / en moeyte om onse leddenen

En al bregt ghi op ons'hoofst eenen mē
sche / die vā geender weerdē en is / en al gaē
wi door t'biert ende dwater / Nochtans hebt
ghi ten laetsten ons van al dit berlost / ende
ons ter plaetsen ghebracht / daer oueruloc-
dicheit is van allen dinghen.

Daerom wil ic in v huys gaē / met brāt
offer / dat ic v betale tghene dat ic v geloofst
hebbe als ic inder noot was.

Dat ic bescheideliken met mijn lippē ge-
loeft heb / en tgene dat ic met minē mōt ge-
sproken hebbe / ter tijt alst mi qualic ginch.

Ik sal v offeren betten brantoffer / rāmen
rinderen / ende bocken doden / ende die met
eenen rooc aensteken. Tsal alsoe zijn.

Coet doch en aenhoort / dat ict alle dē ge-
nē vertellen mach die God vlesen / wat gro-
ter dingē dat hi inder sielen gedaen heeft.

Ik riep met minē mont tot hem / en ter-
stōt accordeerde mijn hert metter rōge door
sine genade / ende verhief hem met lof.

It saecke dat mijn hert hem breekst o der
misdaers wille / so en sal my dye **H E R E**
myet bechooren.

Inder waerheyt God heeft mi verhoort
en sijn oze heeft hi tot misd' bedē geneycht
h.

xi

xix

xix

xix

xv

xvi

xvii

xviii

xix

Den Psalm Davids. lxxvij.

xx

Men mach God gheenins volprijsen hi
en heeft mijn ghebiedt niet verfloten / en mi
zijn barmherticheit niet ontfeyt.

Psalm Davids. lxxvij.

Deus misereatur nostri et benedict.

i

God si ons genadich / en doe ons goet
en laet die gonste zijns aensicht opetlijc
ke schijnē tot ons waerts. Tsal also zijn.

ij

Op dat wi die wech kennē mogen / waer
doo; men v God tot inwaerts gaet / Te we-
ten / die weldaet des berlossens / die ghi alle
menschen bewesen hebt.

iii

Die menschen sullen v danckē o God vā
al tgeen dat si hebben / alle volc sal v louen
van tghene dat si besitten.

iiii

T volc sal hē verblyden en vrolick zijn
om dies wille / dz gi haer rechtuacrdich rech-
ter zijn sult / en om dat ghi v selfs eē leytsma-
stellē sult / alle v geēre die opter aerde wonē
Tsal so gheschieden.

v

Die menschen sullen v dancken O God
van al tgene dat si hebben / allet volc sal v
louen van tgene dat si besitten.

vj

Dye aerde heeft haer koozn voortghe-
bracht en noch veel mer sal God ons zijn se-
gheninghe genē hi die onser alder God is.

vij

God sal ons alsoe gebenediē / dat alle die
hoecken van aertrijc aen ons ten exempel
nemē sullen / ende hem deuoteliken eeren.

Psalm Davids. lxxvij.

Den Psalm Davids. lxxvij.

Erugardens et dissipentur inimici.

Da dien dat God opgestaē is / so sullē sine vianden terstont verstroeyt worden ende die hem gehaet hebben / sullen dyc bliuchte geuen / als si maer eens zyn aensicht ghesien en hebben.

Thelijc als dē roock sonder eenich moeyte verstroeyt wort vandē wint / so sul ic ghisc ooc verstroeyen / En gelijck dat wasch versmelt van ebier / also sullen die godlosen ooc bergaen als God voortcroomt.

In contrarie sullen die oprechte haer betribben / en van vroecheden opspringhen.

Singt vā God / en speelt op musijck spel ter eeren zyns naēns / Verheft hē die de wolkē voort eere wagen besicht wiens eygen name is God dyc ghesontmaker / Daeromme verlijst v ghit die in zijnder gonsen zijt.

Want hy is een Vader der weesen / en een rechter der weduwē / Al is hi ooc indē hemel daer zyn heylicheit woont en al schijnt hi seer verre van ons te wesen.

Het is God diet doet / dat die gene die onlangs geleden gheen kinderen en hadde dat die selue nu thuyt vol gesins hebbē / die met yseren ketenen gebunden waren die maect hi los en vry / Maer die van God afuallen / die sullen in die doyre plaetsen wonen / ende alle dingen ghebreck hebben.

Och God doen ghit voort v volck heeren

Den Psalm Dants. lxxvij.

toocht/ en als ghi door die woestijn ghinc
Dwelt inder waerheit alsoe gheschiet is.

lxvij Doen beefde daertrick die hemelen ver-
sinelten van die tegewoordicheit dijns heer-
lichheit o God/ ooc beefde Synai op dat pas
boor dijne Maesteyt O God/ ghy (seg ick)
die Israels GOD zijdt.

lxviii O God die den reghen oneruloedelic wt-
stort/ en al wordt v erkdel gheplaecht noch-
tans sult ghise weder oprechten.

lxviiii Die menichte dijns wtuercoze sal in een
der plaetsen rusten/ die ghi haer toeschicken
sult. Om dijnder goedertierenheit sult ghi O
God den ellendigen te hulpe comen.

lxviiii Die Here sal een crachtighe reden geuen
den ghenen die zijn wonderlike ende grote
moghentheyte vercondighen.

lxviiii Die alder machtichste Coningen sullen
die bluchte geuen/ die bluchte sullen si ghe-
uen (seg ick) ende dat getrouwe huysgestone
sal die bnyte deelen.

lxviiii Als dat ghi tot noch toe tusschen die siet
potten gelegē hebt/ en zijt also swart gewor-
de als eē kole/ So sult ghi namels nochtā
also bluckē/ als die blogelē van eniger duy-
uen al waer si ooc met siluer verschiert / en
dat haer bederen met gout ouerhogē warē

lxviiii Als ghise O almachtighe wtdeelen sult/
door verschedē lantscappē/ diese regere sultē
dan sult ghise witter dan sneewe makē/ dyc

Den Psalm dauids. lxxv.

tot noch toe int duystere bertheert heeft

Den berch Balan is Gods berch / den berch Balan is eenen berch / dye met verscheeden steplicheden opgaet.

Ghi andere bergen (al zijdt ghi noch also steyl / en hebt veel hoger opgangē) waerom me benijt ghi desen berch? die God vercozē heeft / dat hi daer wone? Woorwaer die Here sal inder eewicheit op dien berch woonē

Gods rosvolt is wel hondtmael duysent en der engelen heeft hi veel duysendē die die Here nu bi hē heeft op desen berch / ghelijck boormaels met zijn heylighdom op Synai.

Ghi zijt op in die hoochte genarē en hebt se uwe eygene gemaect / die boormaels bandē du yuel genanghen waren / Weel ghauen hebt ghi boor die nacomelingē van Adam verworpen / Ja ooc veel wederspannige / en die van God ghece? niet en wisten / hebt ghi in genade genomē / also datmē nu in d' waerheit seggen mach / Wat ghy God ende ghesontmaker onder den menschen woont.

Daerōme is die Here waerdich datmen hē sonder eenich ophouden prijsse die alsoe gonstich tot ons waert is / dat ooc die alme gēde God ons met recht schijnt te ouerladen met sine weldaden.

Die almoghende God is ons (die hi vercozē heeft) een God en geuer van alderley weluaert. Wāt het is in die macht des Herē

Den Psalm Davids. lxxvij.

voor die doot te beschudden wien hi wil.

xxj **S**onder twifel God sal thoofst zijnd vliedē in stuckē slaē / en sinē thoofst cloentē / die in zijn sondē verstoort ende volherdende blijft.

xxij **G**od heuet gesprokē / ic wil mijne viandē wt Basan / Idunien / ic wilse wt den eylandē tuchen / die si int diepste vander zee bemonē.

xxlii **I**a alsoe wil icse daer wt iaghen / dat uwe boet vā haerē bloet besprenghet wordē sal / en dat die tonge uwer hondē t bloet opleckē sal der vianden vanden hēere verflaghen.

xxliij **D**ie godsaltghe sullen desen voortganc aensien / ende bekennen dattet van v coemt ghi die mijn god zijt / ende mijn coninc met groter heilichheit herciert.

xxiv **A**ls men v voor die victorie danckē soude soe ghinghen die Sanghers voor / daer nae volghden die opt musyc spel speeldē en ront omme haer aen alle siden die ioncfrouwe die die trommelen sloeghen.

xxvj **O**nd die gemeēte des volcs loofdē si god die nacomelingen Jacobs priesen den hēere die wtgenloeft zijn als wt die sōtem Israels

xxvij **D**aer wort die cleine Benjamin vā vaetke ouerualle / die princē van Juda die vorstē van zabilon / en die hēeren van Nephthya sijn zijn die eere van haer lieden.

xxviii **M**ijn God heeft voor hem ghenomen v cracht te geuen Daeromme bidden wi v O God / vaert voort te beueelē / dat ghi ul ons

Den Psalm Davids. lxxviii.

76

beghonnen hebt.

Die coningen sullen v geschencken toebijden
gen/voel anders/ende heetlicker / dan booz
tijts inden tempel tot Hierusalem .

xxix

Verderft de hoop die niet spiessen gewar-
pent is / en die vergaderinge der geere die de
stercke zijn onder die sonen der machtigher /
die als caluerē na hare steerte opspringē ter
tijt toe datse veroetmoedicht zijn / en v bege-
ren tribuyt te gheuen / en verderuct te gront
toe volck dat oozloghe begeert.

xxx

Die ouerherē wt Egypten sullē van selfs
comē / en dat Nozen lant sal hē haesten om
Gode onderdauchheit te bieden / en si sullen
een herbout met hem begheren te maken.

xxxi

Alle ghi conincrijcken der aerde singt en
looft God / en betuyget met liedekens / hoe
die **H E E K E** alle prijsens waert is.

xxxii

Die Heere / dye de hemelen der hemelen
bander tijdt aen datse ghescaepen zijn inder
plactse van eenen wagē gebuyet die sal zijn
der stemme een crachtich gheluyt / Ende sinē
woorden macht gheuen .

xxxiii

Gheeft Gode die macht / wāt het blijet in
Israel / in wat waerdē datmē hē houdē sal /
en die wolcken tuyghen zijn moghentheit.

xxxiiii

Waerdich zijt ghi O **G O D** datmē dijts
berwondere / om der banderinge wille dijns
te woonngē / Israels **G O D** sal cracht en-
de macht den volcke gheuen / Waeromme

xxxv

Den Psalm Davids. lxxv.
hy nemmermeer ghenoech en sal moghen
geloofte worden.

Psalm Davids. lxxv.

U Saluum me fac Dñe quoniã intraverunt
Och GOD helpt mi / wãt dye wateren
des verdriets sijn tot aen mijnder. Sie
len ghecoemen.

Ic ben in een mozaesse gheuallen dat ge-
nen gront met allē en heeft / en ic ben in dye
alder diepste wateren versoncken / want een
onweder isser onuerhoets opghecomen / en
de heeft mi met sine baren versopen.

Ic ben van roepen gheheel moede / mijn
keele is heelsch geworden / ende mijn ogen
beguen mi / die wijse dat ick die toecoemste
Gods verwachtte / wijs hulp ick so dicwils
gheproeft hebbe.

Daer isser meer dā die hatē mijns hoofts
die mi sonder alle oorsaecke hatē / en wt gāf
scher crachten arbeidē si o mi bā tant te hel-
pen / die mi sond saecke viandē geworden sijn
Indiē ghi haer rasernie nyet en bedwingt /
so sal ic haer nochtās weder moeten geneu
recht of ic haer ontnomen hadde dat ic noch
tans geensins ghedaen en hebbe.

Och GOD ghi kendet mijn dwaesheyt / en
mijn sonden en sijn booz b niet verborgen.

O Heere ick biddes b en laetse doch nyet
beschacmt worden / om mijn teghenspoets
wille / die gene die b lijdsamelijckē verwacht

Den Psalm Dauids. lxxv.

ten/ O God dye ouer alle heylscaren gebot
hebt/ en laetse doch niet te scande comen ont
tberuolch dz ic lide/ die grotelikē uwe blyet
scappen begheren/ O God Israels.

Wāt om uwēt wille lijde ic groote scan
de/ dat mijn gansch aenschijn met schaemte
ouerthoghen is.

Ic ben vā mijnē broeds hoor een boofsch
mensche aengesien geweest ende als een die
waerdich waer in verre landē gebannen te
wordē en mijns moeders kinderen hebben
my geacht/ als eenen dye niet waerdich en
waer met die goede te conuerteren.

Wāt die zwoertche liefde dijns huys heeft
mi verteert/ want ic arbejde met alder naer
sticheit uwer heerlijkheit te beschuddē/ ende
daeromme die leelike woordē die si so scan
delicken op h woypē/ beden mi alsoe wee/ of
ic dye schandeltijke leelike woorden selfs
hadde moeten liden.

Als ic mi met schreyen ende vassen casty
de soe berweten si my dat tot schande.

Ick tooch enen sacht hoor een cleet aen en
de daeromme ben ic oock bi haer een spodt
woort gheworden.

Die ouerste bāder stadt die inder poortē
saten/ die spraken seer scandeltijken van my
en die wijnsuypers in die herberghen dichtē
ledchens van mi.

En ick en dede niet anders tegen dit alle

viiij

viiiij

ix

x

xi

xiiij

xv

Den Psalm Davids. lxxi.

van dat ic dooz mine gebedē van v begeerde
dat dē tijt doch geringe aen quame / dattet v
beliefde mi te hulpe te comē / Och mijn God
dooz v oneyndelijcke barmhertichz wilt my
doch verhozen en coēt mi te hulpe na uwer
trouwen / waer dooz ghy my belooft hebt
heyl ende weluaert te byenghen.

lxxi

Tract mi wt dat moralle eer ic heel ver-
sincke / ick bids v laet mi doch verlost wordē
handē genē die mi haten / en en laet mi doch
van teghenspoet als van dye alder diepste
zee niet overuallen worden.

lxxii

Dat mi die water goluen niet meer en
sindē. En dat die diepte mi niet en slycke en
dat dē putte mi zijn deusel mi nē en besluite.

lxxiii

O Here shoozt mi doch / wāt uwe goet-
heit is overuloedich / daeromme om dijndet
grote barmherticheits wille wilt mi aensie.

lxxiiii

En en keert v aensicht van uwen knecht
nyet / maer om dat ic swaerlijcken gequele
worde daeromme haest v om mijn begheer
te te volbyenghen.

lxxv

Shenaect tot mijnder zielen / en verlosse
laet v doch dye schandelike woordē mijnder
bianden bewegen dat ghi mi te hulpe coēt.

lxxvi

Doozwaer ghi weet wel wat scande wat
schaemte / ende wat oneere mi aendoē mine
ontellike bianden.

lxxvii

En ewighe scamperheit breekt mi thee-
te / en heeft mi geheel cranc gemaect / ic ver-

Den 10 salm Davids. lxxv.

wachte die medelijden hebbende mit hertrou-
 wē soude/ maer niemāt en quammer/ of die
 mijn bang herte wat sijnmakē mochte/maer
 tek en hebber niemant gheuonden.

Wooz spise hebben si mi galle gegenē en-
 de als ich dorst hadde/ soe hebbē si mi in die
 plaetse van drancē edich gheslanct.

Dusdangen spise moet haer voergheset
 worden/ en aen alsulcken cost gebondē wor-
 den/ also oec datse niet en mogen wechlopē/
 Ja die offerhāde daer God mede plach ver-
 soent te worden die moet haer oec noch veel
 meer inden haet brengen.

Haer ogen moeten duyster worden / dat
 se niet en sien/ ende hare lendē maect altydt
 meer ende meer crancāer.

Stort wt b granschappe op haer ende
 met een fellen thoorne gruple aen.

Hare palleylen laet woest worden/ende
 maect datter nyemant en si/ dye in hare
 hutten woone.

Want den genen dye ghi geslaghen hadt
 dien vernolchden si / en dye swaere wonden
 die ghi mi geslagen hadt/ die vertelden si dē
 anderen met vroechde.

Haerle ballē bā deen misdaet in dandere
 op datse nēmermeer daer toe en comē/ dat-
 se uwer gherechticheit deelachtich worden.

Wt dat boeck der leuender moeten si wt-
 ghescrapt wordē/ en int getal der heylighen

lxxvi

lxxvii

lxxviii

lxxix

lxxx

lxxxi

lxxxii

lxxxiii

Den Psalm Davids. lxx.

en laetse niet aen gheschreuen worden.

xxix

Mer ic v̄ ellēdich en bedroeft / Och God
ic bid v̄ laet doch v̄ hulpe mi onderhoudē.

xxx

Ik wil dē name Gods met lang louen /
en den seluen met danclegginge verheffen.

xxxi

Want dat sal Gode aengenameer zijn dā
of ic eenen olch offerde of een kalf dat hoornen
ende clauwen hadde.

xxxij

Dat hebben die armen aenghesien / en si
sijn b̄lijdt / alle ghi die dē Here soect uwe
siele sal inder waerheyt leuen.

xxxiii

Want die H E R E hoopt die ellendige
ende die om sinent wille gheuangen zijn die
en berispaet hi niet.

xxxiiii

Hemel en aerde louen hem die zee ende al
tghene dat daer inne swemmet.

xxv

Want God sal Syon helpē / en die stede
Iuda weder oprechtē / en si sullē daer wonē
en vā erflic rechts wegen sullē s̄le beatten.

xxvi

Ende dat saet v̄nder dienaren false beft
ten / ende die sinen name beminnen / die sullē
se niet b̄ede bewonen.

Psalm Davids. lxx.

Deus in adiutorium meū intende.

1

Och God haest v̄ / dat ghi mi wt dit v̄
odiet berloft / O Here dat ghi mi helpt.

2

Datse belcaet wordē / en te scande comē /
die mijn siele begerē te bederuē / inder blucht
moetē si ghesaecht worden en niet schaem-
te ouerthogen / alle d̄ye my quaet ghonnen

Den Psalm Davids. lxxi.

Getaecht moete si wordē datse bliedē/ en
also seer beschaemt wordē/ als zijdt wel ver
dient hebben/ ooc alle die gene/ die haer vā
mijn ongeluck verblidē seggende He. He.

Maer al die ghene/ die v soecken die moe
ten haer verbliden/ en vrolick sijn/ om dat
se v als haren eygen hebben. En sonder op
houdē moeten si seggen/ God si grooteliken
ghelooft/ al die ghene/ die uwer hulpe bege
ten deelachtich te worden.

Maer ick ben arm ende ellendich o mijn
God haest v om mij bistant te doē/ wāt ghy
mijn hulpe en mijn behouder zist Daerom
me bid ick v/ O Here dat ghy doch niet lan
gher verthoenen en wilt.

Psalm Davids. lxxi. In te Dñe sperant

O Here mijn betrouwen is in v gelegen
daeromme bid ic v/ en gehenges doch
n/ dat mi d; betrouwē emerniceer faelgere.

Maelt mij door uwe gerechticheit wt der
ellendē/ en verlost my/ biedt my v ooren/ en
maket my deelachtich dijnder hulpe.

Weest doch mi een wel bewaerde steen
rootse dat ick altijt sond sozge oueral wan
delen mach/ want ghy voo; v ghenomē heb
bet/ mi te bewaren/ om dat ghy mijn steen
rootse zijdt/ ende mijn burcht.

Och mijn God trecht mi wt dat ghewelt
des godlosen/ wt die hant des ongerechten
ende des gheens die fortse bedriift.

Den psalm Davids. lxxij.

v

Want ghy o here God altyt mit in hope
gewest sijt/ en mijn toeverlaet vander ion
gher kindersheit aen tot deser tijt toe.

vj

Dooz uwe toedoë bē ic onderhoudē ghe-
weest vand' tijt aē/ dat ic ind' daermoeder oē
fangē wert/ ghi hebt my van mijns moeds
lichaē af getrockē/ en daeromme ven ic van
rechts wegē altyt becommert om v te louē

vij

Wel menschen blodē booz mi/ recht of ic
eenen wonderlijckē grondel geweest waer
mer ghi gaect mi een vast betrouwen.

viii

Daerōme is minē mōt dijns lofs vol en
altyt sal ic met sang uwe Majesteit prisen.

ix

En verwerpt mi och nyet in mijn ouden
dom/ en als mijn crachten mi beghinnen te
begenen/ dan en verlaet mi doch niet.

x

Wāt nu alreedes beginnē mijn brandē
bā mi te spreke en si hebbē een compact te sa-
mē gemaeect ond' haer om mi lagē te leggen

xj

Want si segghen/ GOD heeft hem ber-
latē/ ist saccke dz ghy hē na gaet/ ghy sult hē
wel vanghen/ en hi en heeft niemanden/ die
hem wt uwer handen rucken mach.

xij

Och God en gaect doch niet verre van mi
o mijn God haest v om mi bstant te doen.

xiii

Beschaēt moētē si wordē/ en vergaen/ die
mi contrarie sijn/ met scande en oncere moe-
tē si van alle cantē beschaēt wordē/ alle dyc
ghere die mi begheren leede te doen.

xiiii

Maer ic sal altyt lyd' samelijckē verwach-

Den Psalm Davids. lxxv.

ten ende naestiger zijn om v lof te singen /
dan ich oyt te horen gedaen hebbe.

Hoe wel ghi mi so veel duechdē bewelen
hebt / v; ic tgetal niet en weet / nochtans sal
mijnen mont dijn gherechticheit altijd ver-
tellen / en die hulpe die mi van v gecomē is.

So wat ic bestaen sal / dat sal ic altijd be-
staen betrouwende op die almoghentheyt
Goods des Heren / en sal uwe gerechticheit
alle menschen vercondigen / ende prisen Ja
alleen uwe gherechticheyt.

Want God heeft mi van iongs op ghe-
leert tot noch toe / ende daeromme en sal ich
nimmermeer op houden openbaer te makē
die stucken die ghi gedaen hebt / die vele zijn
ende leer wonderlike.

Daeromme en wilt mi doch nyet verlatē
als ich out en grusich ben / maer staet mi lie-
uer bi / gelijk tot noch toe / ter tijt toe dat ic
dijnen arm den menschen van minder tijt
vercondighen mach / ende alle den nacome-
lingen dijn almoghentheyt.

Ende soe langhe tot dat ich uwe gerech-
ticheit hoochlicken geprijsen hebbe / ghy dye
sere groote dingē bedriuen hebt / Och God
wie mach v ghelijck zijn?

Ghi zijt die mi veel hanghichedē en ver-
driets aēgedaē hebt mer ghy zijt wede gheert
v grāscap verlatende / en hebt mi wederōme
enē moet gemaect en zijt also sachymoedich

xv

xvi

xvii

xviii

xix

xx

Den Psalm Davids. lxxij.
gheworden / dat ghi my ghelijck als wt den
afgront des aertrijcs wtghetoghen hebt.

xxi
Mijn cracht hebdi vermeerderd / ende we
der gheheert zijnde / hebt ghi mi sachtmoede
liken ghehandelt.

xxij
Daerome wil ic v ooc o mijn God louē
en̄ dune stātualticheit in die beloofte op die
lute prijsen / en̄ ic wil v ter eere O ghi die en̄
heiligmaker Israels zijt op die harpe spelē.

xxiii
Mijn lippē sullen vā vnechden opspuit
ghen / als ich sal beghinnen opt musijck spelē
te spelen / en̄ mijn ziele noch veel meet / dyc
ghi wt alle verdriet verlost hebt.

xxiiii
Mijn tonge sal haer ooc oeffenē sond op
houdē om vā uwer gerechticheit te singhen
want alle die gene die mi begeert hebbē hū
derlich te wesen / die zijn beschaemt ende toe
groter oneere ghecomen.

Psalm Davids. lxxij.

¶ Dit is Salomons gebet / dy hi vooz hē
selfs en̄ vooz tboole ghemaect heeft waer
dooz Cristus en̄ die kercke beduyt wort.

¶ Deus iudiciū tuū regi da.

i
Och God geest den coninc doch enē re
sonne een begeerte der rechtuacrdicheit.

ii
Op dat hi v volc rechtuacrdelijckē oorde
len mach / en̄ die ellendige die inwer sorghen
beuolen zijn met gherechticheit.

iii
Eijlaet die overheren (die viden berggen

Den Psalm Daniels. lxxij.

geliken wordē den volck vrede aenbrengen
en den houelen laet gerechticheit na volgē.

Dat hy dē armen een goede boozsprake
si/ welcher veel ondtolc is/ en die sinpele
verlosse van een valsche betyē ende dat hy dē
valschen betijer wtroeyen mach.

O coninc v moetē si cerē en ontien alsoe
lāge als die sonne haer schijnfel dē mēschen
geuē sal/ en oock die mane inder ewicheyt.

Sijn coemst moet alsoe willecome ende
aengenaē sijn/ als den reghen is/ die handē
hemel valt op thoozn verlich ghemaeyt / en
ghelijck als reghen blaghen dye dat dzoge
aertelijck bocht maect.

Dye oprechte bloeye in zijnder tijt/ ende
een grote vrede moet daer sijn / die langer
duere dan die mane.

En si di hi heerscappe hebbe vand een zee
tot aē die ander/ Ja ooc vāder zee int Ooste
tot aen die wterste eynden vant Westen.

Maket dat die sjooren booz hem neder
ballen/ en dat sijn branden neder ghestort in
die aerde bisten.

Die coningen van Tharsen / en die indē
eylanden wonen moeten hem gheschenc-
ken toebrengen/ dye coninghen van Arabiē
en der Sabeen moeten hem tribuyt geuen.

En so waer eenige coningē erghens sijn
die moeten hem aenbedē/ en die gansche we-
relt moet hem te dienste sijn.

lxxxij.

v.

lxij.

lxiij.

lxiij.

lxv.

lxv.

lxv.

Den Psalm Davids. lxxij.

xij

Wāt hi sal seer rechtuaerdich zijn en verlossen dē behoefigen armē wt zijn verdriet die hem om hulp aentroept / en den ellendigē die van alle menschelijcke hulp verlaten is.

xliij

Ouer den ellendighen en die hatutghen sal hy een medeliden hebben / ende die sielē der behoefigher sal hi ghenoech doen.

xliij

Haer sielen sal hy banden woeker ende der onrechtuaerdicheyt verlossen / en en sal oec niet toelatē / dat haer bloet te vergeefs ghestort worde.

xlv

Die arme sal bi den contrick leuen / en hi sal hem van dat Arabische gont ghenen / en sonder ophouden sal hi hoor hem biddē / en alreist sal hi hem weldaet bewisen.

xlvj

Van een luttelken tarwen koozns inder aerde geworpen / al saeydenient oec opt openste bandē bergē / so sal daer nochtāns en seer groten oogst al comē En den tarwe sal also hooch opwassen / dat oec indien hi vanden wint beroert wort) zijn aren so vol geladen sullē zijn / darē een alsulckē geruyflec makē sullē / gelijc die alder hoochste Cedar bornē op dē berch Libanon plegē / En die bozgers sullē oec bloetē en smemichfuldiche wordē / inder stadt / gelijc gras indē velde.

xlvij

Sijnē name sal smact bliuē int ewichē wāt te horen eer die Sonne was / so was nē naē Sone vāder ewicheit aē / Alle natie sullen haer door zijn toedoen salich belidē se

Den Psalm Davids. lxxv.

sijn en si sullen hē ooc bouen al salich prijse.

God den **H E K E** en machmen niet vol prijse / Israels God seg ic / die door sine crach ten doet / dat niet te begripen en is / sonder yemants anders hulpe.

xviii

En dē hoochwaerdigē name zijns soons is waert inder ewicheit geloof te wordē / en daerōme sal dat gehele aertrijck betruilt worden van die heerlicheyt sijns naems.

xix

Tsal also sijn. Tsal also sijn.

Dit is die somma gheweest der begheer ten Davids / des soons Jesse / Te wetē / dat dit gheschieden soude.

xx

Eynde des anderen boecks.

Psalm Asaphs. lxxvi.

Quam bonus Israel Deus.

Hoe wel dattet opēbaer is / dz God al tijt sine weldaet aendē Israel bewijst dat is / dē genē die een oprecht hert hebbē.

i

Dochtrās geboerde mi alsulcke sotternie als doē ic mi selfs bi na bergetē hadde / dat mijn boeten begondē te struykelē / en gelijc alst den genē te gheschieden plach / die door enen slipperigen wech gaē / so was ic bicās booz wt ghescoten / ende gheuallen.

ii

En dit was die sake / om dat ick begonde te bergamen op die ghene / die wt boot dronckenscap des boozspoets haer verjienē recht of als geheel sot gheweest waren / En om dat ic sach dattet niet dē godlosen al sō

iii

Den Psalm Davids. lxxviii.

der wederstoot boort ghinck.

¶ Want haer gansch leuen dooz / verghine
haer alle die met geluc en boospoet / en ooc
in haer doot plach haer dat te gehoere / alle
vā ouderdom crachteloos gewordē zijn dat
se dan oock sonder eenige lāge tormentē vā
hiet baren / en haer conulike palaysē haer
erfghenaem achter laeten.

¶ Si schenē heurtst te wesen vā moeyte en
becommernissen / waer toe vā natuere oye
broosche mensce gheneicht is / en noch si en
wordē dooz geen geeslele vāquaet swaere
gheltick die andere menschen.

¶ Daer vā comet / dat die opgeblasenheyte
haer geheel en al besetē heeft / en recht als cē
cleedt den gehelen mēsche bedert / also heeft
die boosheit haer ouer al omcingelt.

¶ Vā betticheit en kannē nauwelike haer
oghe ghe / alle dinck vergaet haer beter en
in meer boospoets / dā si gehoopt haddē.

¶ Allemā die haer int gemoete coēt is om
haers vermogēs wille beschiet / dwelck also
betre gecomē is / dat si ooc haer bose stuchē
en geweld / waer dooz si die ellēdige schuchē
niet alleē en begerē sworgē te zijn / mer op
haerlike stellen sijt oock en beroemen haer
noch hiet ban / noch si en schamen haer ooc
niet God selue (hoe wel hi bouen als) met
haerder benninget tonghe te toeten.

¶ Den genen die inden hemel woont doot

Den Psalm Davids. Lxxiij.

En si met haren scandelijcken mont tergen/
en haer beninige tōge wādelt rontōme ond
tvolck die opter aerden wonen.

Om deser stuckē wille wancheltet tvolck
Gods/ nō dit/ nō dat in haerder hertē oner
leggende/ en dit gelijk als eenen beker vol
bitters waters wort haer boze ghesooten/
dat sydt d'yncken sonden.

En onder dies dooren si al geckende seg-
gen/ Weet God dit? ende liden nochtans?
It ooc te ghelouen datter boozsichticheit si
bi den alder hoochsten.

Siet alsulcken godloosen / en geluckige
in deser werelt / dye hebben rijkdomme en
macht vercreghen.

In nō waerheit mi dunct / dat ic te sgeefs
gearbeit hebbe om een oprecht herte te heb-
ben / en dat ic met reyn water die onsuine r-
heit van minen handen wasschen soude.

Wāt sond ophondē ben ic vandē godlo-
sen gheslagen gheweest / en sinozghens wel
broech heeft mijn castidunghe begonnen.

Als ic vertellē woude / hoe ic dese stuckē
sach vanden godloosen geschiedē so moest ic
emmer ellēdich achtē die gene / die ghi noch
tans booz uwe kinderen houdt.

Als ick dye oorzake van dese dinghen
begeerde te onderunden / soe moest ic dooz
grote moeyte aflaten.

Wāt ic mercke / dat ick niet eer beninden

Den Psalm Davids. lxxvij.

en soude voer dat ic in die hoge heymelichy-
gine/daer ghi O GOD in woont/wat dan
sal ic dat selue verstaen/als ic u sien sal/wat
einde dat die godlosen hebben sullē/ die hier
schenē rijk en salich te zyn/en wat broechde
die oprechte crigē sullē/die si hier vordrē.

xviij. **D**oor waer het slippert wech/cū this ver-
ganchelic/ dat ghi haer hier gegheuen hebt
daer si haer so seer mede verhouardigē on-
uerhoets sult ghyse af stoten / datse in dyc
wterse ellende vallen sullen.

xix **O**ch hoe onuoorzienlike katincheit heeft
haer ouernallen/ende zijn vergaen/cū hoe
onuerhoede vrese heeftse verscriet/ende zijn
gheheel tot met ghecomen.

xx **G**elyc alser banden slape niet met allen
ouer en blijft hi si dē slaper so soet als hi em
metmeer zijn mach/na diē dat hi wacker ge-
worden is/ Also en sald oec niets niet ouer
blinē hā tgene/waer mede si haer lietē voer
staen hter salich te zyn/ Daer o herre ghy
sult daer toe haer veert inder stadt bi den
menschen beracht maken.

xxi **O**nder dies sal mijn hert in bitterheyt
weyckē/en ic sal mi met gepeynsen quellen.

xxij **O**m dies wille dat ic (als een die nergens
berstāt af en heeft) dese dingē n3 begripē en
kōde/en om dat ic dē ōredelike becste gelijc

xxiij **z**inde uwe boornemē n3 gemerkē en kōde.
Nochtans (hoe wel dattet niet en bleec)

Den Psalm Dauds. lxxiij.

hebt ghi altyt voer mi sozge ghedragen / en
mi vider rechter hant gehouden.

En voer uwen raet hebt ghi by mi ouer
wech ge weest / wact waerts dat ich ginc / en
ten laersten sult ghi mi tot v nemē en uwer
heerlicheyt mijn delachtich te maken.

Mijn vlessehe sceen af te nemen / en ooch
mijn herte / mer als ic die ald cracste sceen te
wesen / so verleent ghi mijnder herten grote
kerce / en daerom O God betrou ic dat ghy
aen mijnder siden sijt inder ewicheyt.

In contrarie ist sekerder dā seker / dat die
geene die van v verre af wijcken / die sullen
berghaen / Want eenen yghelijcken die v
betlaet / ende yet anders hooger acht dan v
dien sult ghy verderuen.

Daeromme als ic voer mi genomē had
de dattet alder best zijn soude / vuetscap met
dē warachtigē God te makē so hebbe ic al
mijn betrouwē op God den Here ghestelt
hopende dattet comē soude / dat hi mi gōnē
soude / om te bescriuē die verscheyde en sub
tile wercken / die hi sonder ophouden doet.

Psalm Asaphs. lxxiiij.

Ue quid deus repulisti in finem.

O God, wat beduyt doch dit aldusban-
ge lange berdyet? Sult ghy ons dan
in ewicheyt verlaten? en en sult ghy nyet
eens ophoude ouer uwe tidde gram te zin
dye alleen uwer sozchuuldicheyt beuolen

Den Psalm Davids. lxxiij.

is dat ghilweyden soude.

Weest doch der menichte ghedachtich/
die ghi boornmaels herwozen hebt datse v
eygen zijn soude / die ghi van die alder hat
ste eygenomme verlost hebt / dat ghy ouer
haer geweld hebben sout / als van crflicheit
rechts wegen v toebehozende / en oock ouer
desen berch Zion dien ghi v vercozen hebt /
om daer op te wonen.

Maect v op die bene / dat ghi dē viādē te
ghemoete trect / ende haer in die ewige pine
stoot **W**āt si hebben alderley boosheit inden
tēpel gedaē / die tot uwer heilichz gewist is.

Want uwe vianden criflichen met luy-
der stammen op uwe hoochtdelike feesten
recht of sijt al gewonnen hadden / en steken
haer banen op in een teken van victorie /
ghelich als die godsalige pleghen van bly
schappen v ter eeren te singhen.

Si zijn o pgeclommē opētlinē dattet en
yegelic aensach / om uwen tēpel te bederūē
alleleens als die en een bosch om hout geto
ghen zijn / die v oment af te houden plegen.

Ov jynse daer ouer doende / datse die do
ren en haer geheel chveraet met bylen ende
hameren moghen in twee slaen.

Si hebbē t hier gestekē in alle die plaetse
die tot uwer maesheitē geheyllicheit sijn / dye
woningē dijns naems hebben die boeven
ent in die aerde ter neder gheslaghen.

Den 10 salm Davids. xxxvij.

En de si hebben vooꝝ haer genomē dat si
geheel alle diinc bederue willē, en dat is ooc
geschiet, wāt si hebbē uwen tempel O God
wtghebrant, totten welken bi schere tijden
banden sare te comē plagen die indē lande
woonden om v' hoochtijt te houden.

Doch en verthonen haer gheen tekenen
om vā dit verdriet verlost te wordē, en daer
en is geen Propheete, en ghi en hebt niemā-
den ghegeuen, dye weete, wanneer datter
eens een eynde af te hoepen si.

Hoe lange sult ghi O God uwen tegen-
partijder lyden, die so scamper tot uwaerts
is? sult ghi dē vāt alrijt sdyagē / die so last-
terlic teghen die maesteit dijns naems is?

Maer om treect ghi doch beyde v' handē
na v' die rechter en die linker / gelijck een
ledich en lu ye mēste? treectse doch tē laetsten
eens wt uwen boessen, en verniet de se mē-
ste te grōde, die so godlose tot uwaerts sijn

Indet waerheyt hi heeft my een God en
coninc geweest vander ewicheit acn / dye
opentlike dooꝝ ontrallike tekenē sijn cracht
bewesen heeft int middē des aertrijcs, waer
dooꝝ hi bewaert alle die hi wil.

Wāt dooꝝ uwe almogentheit hebt ghy
boozmaels die zee gedeylt, op dat dijn volc
eenē doorganc hebbē soude, haer hoofden
doeget ghi in stuckē, die vā weetheits we-
gen dē draeckē gelijc waren, int selue water

viii

ix

x

xi

xii

xiii

Den Psalm Davids. lxxiij.

Daer ghi dijn volc gesont doozbrocht.

xiiij

Ghi braect die crachten des geens / die de ald grootste draecschee gelijc te zijn die veel hooftē hadde / ghi woyp hē booz die wilde beesten / en den rauens / datse hem versintē souden / die in die wildernissen te wonē plegen ende leuen van die doode pyen.

xv

Ghi opēde een doore steenrootse en brocht ter water wt / als wt eender fonteyne / oock alsoe oueruloedich / datter een groote riuier af gheworden is / En in contrarie hoe snelle dat die riuierē waren / ghi verbroochte also dicwils alst v beliefte.

xvi

Van v coemt die veranderinge der dages en der nachten tot wiens behoef ghi frayell hē geordincert hebt / datse tot dienste wesen soude / een yegelic na zijn natuere / te werē / die Aiane en tlicht vanden sterre den nacht ende die Sonne den dach.

xvii

Alle die hoeckē des aertrijcs die zijn stat nastich dooz v / en den somer hebt ghi vanden winter ghescheyden.

xviii

Hebt doch acht op dus grote scamperheit / wāt die biant niet alleē ons en plaechter mer O Heere v bewijst hi oock scamperheit sonder Ophouden / ende dat lotte volck veruloect uwen name.

xix

En werpe doch v toytelduyckē booz de menichte dijnre viadē n / en en Ageet doch altoos den hoepē der ellendiger n / die uwer

Den Psalm Davids. lxxvij.

sochuldicheyt alleen beuolen zijn.

Siet aē tverbōt / dat ghi met onsen booz
vaders gemact hebt want daer toe zijn wi
gecomē / dat wi in duystere plaetsen / recht
ofr onder daerde waer / en dattet n̄ duister-
der wesen en mach in droefhedē wonē moe-
ten / ende nochtans en zijn dese huusen vant
ghewelt ende inloop der vianden niet vry.

Ich biddes v en laet doch niet toe / dz die
ellendige bestaemt wech gaen moet / want
die arme / die van genen mensche bystant en
heeft / sal tot v blieden / en niet dese rijkē en
sal uwen name prijsen.

Och here staet op / ende handelt v selfs
sake / gedenct wat scamperheit v volc bee-
wesen heeft / niet eens of twemael / moer zō
der op houden / dwelcke van een godloos
wesen bi na al heel sot gheworden is.

En vergeet doch die godlose stemme der
viandē niet / die so wel onse viandē zijn als
die uwe / wāt het scamper geroep der geen-
te / die haer tegen v stellen wort altijt meer
ter ende meer der.

Psalm Asaphs. lxxv.

Confitebimur tibi deus

U hebben wi bestaen te prijsen o God
v seg ic hebben wi bestaen te louen
ende booz dye ontfanghen welvaden v te
danken / ende terstont hebben wy die tegen
woordicheyt dijs naems gheuolt / Daer

xx

xxj

xxij

xxij

Den Psalm Davids. lxxv.

Omme sullen si vertellen / alle diet ghesien
 hebben / in wat wonderlike manieren ghy
 ons biskant gedaen hebt tegen onse vianden.

Als ick (seyt die Heere) eenen tijt mi op-
 dinere / dat ick wtrechte tegene dat recht is.
 Dan sal daerderijc mijn gramscappe ge-
 uoelen / en van vrese steruē alle die daer op
 wonen / wiens gront ic geleyt hebbe / ende
 hebbe ghelijck als met pileren onderset / en
 daer omme kan ic se lichteliken doen beuē.

This alsoe.

Ofswils heb ick den dwasen vermaent /
 datse alsoe nyet rasen en souden / recht oft si
 duille waten / ende den god loosen / datse haer
 hoojnen nyet te seer op steken en souden.

Want ic seide haer / En steect doch uwe
 hoojne tegen God niet op / die inden hemel
 woont / en en spreect doch niet seijampellic
 ende herdnekelick van hem.

Want ten sal niemandē gegeuē wordē /
 noch vā dat Gosten / noch vā Dwestē / noch
 vā Tsyden dat hi hē sal mogen volprijen.

Maer die rechtuacrdighe rechter / die ist /
 dye alleen af set / ende te nyet maect / ende
 wederomme verheft dien hi wil.

Want die Here heeft eenen beker inder
 hant / daer dē wijn seer scoon in rooyt met
 vele guls is daer onb gemengt en daer wt
 sal hi dē godsaligē dē clarē scēhē / Mer al de
 godlose die opter aerden wonen / sal hi dye

Den Psalm Davids. lxxvj.

hose hebben doen wtduncken / en wtsnyppen.

Maer ic wil mijn naetsicheit doē / dat de
se godlike rechtvaerdicheyt kennelic worde
den mensche die namels inder tyt comē sul-
len / 2 pedekens wil ic beschynen / en dyc sal
ich singhen ter eren van Jacobs God.

En ic leit die Here / sal der godlosen hoor-
nē aenstuckē bykē en salt beschickē / dat der
oprechter hoornen verheue sullen worden.

Psalm Asaphs. lxxvj.

Notus in iudea deus.

God is onder den Jodē bekenet / ende si
nen name wordt by den Israelytschen
volck seer hooch gheprezen.

Want zijn tente in Hierusalem was en
sijn huys in Sion.

Albaer heeft hi dicwils die pylē in stuk-
kē gebrokē / als si bandē hoghe afgeu logen
warē den schilt en tswceert vernietelt / en den
hijch te niet gemaect. This also geschiet.

Oh hebt v verthant en sijt also fellicken
wtgegaen tegen die vianden / als eenighen
leuwe oft beere wt tgeberchte gaen mach
om te rouen / daer die grijpende beestē haer
woeninghe te hebben pleghen.

Die wrede menschen sijn tot eenen roof-
geworden / ende si sijn ghesloven gelijk die
mer den dootlick slaep ouertuallen worden.
ende haer hant en heeft haer niet mogen heb-
ben / hoe stercke mannen dat si oock enmer

Den Psalm Davids. lxxvi.

meer wesen mochten.

vi Dooz v straffen O God Jacobs ist gheschiet / dat die coninc met die sine vgaen is ende die menichte der waghens ende peetden sijn berdwijnt ghelijck oft enen droom gheweest waer.

vii Bouē maten seer sijt ghi te vresen en wie mach booz v staede bliuē als ghi gram sijt.

viii Ghi sultet bestellen / datse bandē hemel af dat recht dijns oordeels hozen sullē / en als dat geschiet is / dan sullen alle die opter aerden wonen veruact worden / en sullen daer niet eens teghen kicken doren

ix En si sal geschiedē / als God hem bereiden sal om die sententie te geuē tegē die bose / di hi dan ooc die godsalige opter aerden wotende van haer forseeringe verlossen sal.

Alsoe salt gheschieden.

x Certen die wt grāscappe tegē v onwijschelikē te stride ghetogē sijn / die sullē v te eeren wordē / wāt si sullē vergaē En so wāt vandelike dreigingē daer meer gebleuē sijn die sult ghi aenuerden / en v tegen haer setten / op dat v volc beschermt worde.

xi Geloofst gauen / en dat ghi den **HEREN** uwen **GOD** gelooft hebt / dat betaelt / alle ghi die bi hem woont brenge hem ghauen / die met rechts wel naersteliken te eeren is.

xii Want hi is die ghene / die den **Princen** elenen nemen mach / en oock die coningen

Den Psalm Davids. lxxvij.
 selue heruaren / al schijnen si nochtāns Hēre
 der werelt te zjn.

Psalm Asaphs. lxxvij.

Uoce mea ad dominum clamant.

Ic wil met mijnder skeunen tot God
 roepē / Ja tot God wil ic roepen sonde
 ophouden / ter tijt toe dat hi mi verhoore.

So dicwils als mi yet ōgelucs geboer
 de so liep ic tot dē Hēre / eñ als mijn woude
 snachts weder op brac / eñ die pijn niet en
 sachte / soe en woude mijn siele anders ge
 nen troost met allen toelaten / dan dien die
 ic vanden Hēere verwachte.

Daerōme wil ic God in memozte hebbē
 ende tot hem waerts hulen / spreek ick / soe
 sal hem van becommernissen mijnen geest
 verlmachten.

Ghi hebt my bi thayz der oochschelē ge
 grepen / dat ic niet geslapē en konde / waer
 door ic alsoe beroert ben / dat mi niet meet
 en luste te spreken.

Eñ daeromme dacht in inder herten / op
 die dagen van tbegin der werelt aen / ende
 op die lange boozledene jaren

ICK wart op mijn liedeken denckende /
 daer ic and liedē mede te troosten placi / eñ
 snachts beriet ic mi my mijn hertē eñ minē
 sinne was heel eñ al in gepenken becomer.

Sal ons die Hēere verlaten inder ewich)
 en salt daer niet eens toecomē dz hi beter ge

sint sal worden?

liij

Is zijn barmherticheit inder eewicheit te niet gegaen? is zijn woort dan vergaen daer hy belooft dye bedroefde mede te troosten? niet alleen in een gheslacht, mer in alle?

lxv

Heeft God geheel vergeten ontfermen? of wil hi wt gramschappe teghen hem selfs doen? dat wi inder eewicheit die bescheydē teekenen zonder ghenaden nyet meet gevoelen en sullen. Salt also zijn?

Inder waerheyt doen seyde ic/het ouerdencken van die vooledē iaren becommert mi totter doot toe/inden welckē hi mi door zijn almoghende rechterhand so die wils en merckelikē bstant ghedaen heeft/hy die een Heere is bouen alle dinck.

lxvi

Dochtas en wil ic niet ophondē te hope mer ic wil die werken Gods ouerdencken mijns behouders/waer door hi hē somtijts te verthouen plach/soent te wesen/ Ic wil ouerdenckē (seg ic) hoe miraculoselic dat ghi O God boozmaels v volc bi ghesaen hebt.

lxvij

Ende als ic inder herten alle dijne werckē ouerleyde ende ouerdacht/en mi in dijne booznemen becommerde.

lxvij

So beuādt ic O God dat alle uwe werckē hē vol heilichdoms warē/en datmen bi die mogentheyt en grootheit des warachtigen Gods gheen dinck gheliken en mochte.

lxvij

Ghi zijt GOD, die wonderlike dingent

Den Psalm Davids. lxxvij.

bedrijft / en dye dijn almoghentheit onder den lieden hebt bekent ghemaect.

Die nacomelnghe Jacobs en Josephs dijn volck hebt ghi door eenen stercken arm verlost. xvi
This also xvi

Als die wateren v O God gesien hebbē ende na dien (seg ick) dat v die wateren gesien hebbē / So zijne crachteloos gewordē / ende die afgronden zijn veruact gheweest. xviij

Die wolcken storten water wt / en makē een geluyt / s; die wils als ghi wilt en dē haget halt ooc oueruloedelikē neder (als ghyt ghebiet) recht oft pylen waren. xviij

Eenen grooten hellen donnerslach wort daer wt den hemel gehoozt / die weerlichten blinken / en verlichten daertrijcke / dat oock die wils beueu en veruact zijn dye opte aerden wonen. xx

Door duidden bander zeet gaet ghy en door die diepe wateren / alleleens als door eenen wel ghebaenden wech ende dyn voetsappen en siemien nyet. xx

U volck leyde ghy haer maels door t'hemel Moys ende Arons / alleleens als een herder zijn schapen plach. xx

Psalm Davids. lxxvij.

Attendite popule meus.

Doort o mijn volck mijn leringe / ende gheeft alle v gehoor tot mijn reden. i

Ich wil dingen vertellen / die fabulē sijn.

Den Psalm Davids. lxxviii
len schijnen te wesen / en niet wel te geloou-
uen ten waer datse warachtelijken bekent
waren in boozleden tijden geschiet te zijn.

lij
Want wi hebbēt vā die andere gehoor-
t en wi weten sekerlick dattet waer is / want
onse boozvaders hebbent naerstelike bescre-
uen / dat wijs weten souden.

liij
En daerōme en willen wi dat booz haer
nacomelingē niet berbergē / tot dz laetste ge-
sacht toe / mer dat lof des Heren willen wy
scerpelic bescreuē / en zijn aūmogēth en zijn
wonderlike werckē die hi vele gedaē heeft.

lv
Ten eersten heeft hi Jacoben die eere ge-
daen dat hy een boozsrift om wel te leuen
den nacomelingen Israels gegheuen heeft
ende beual onsen vaders / datse dat selue ha-
ren kinderen leeren souden.

lvj
Op dattet oock hare nacomelinghen we-
ten souden die na haer souden geboirē wor-
den / ende dattet die nacomelingen der booz-
seider wederomme haren kinderen naerste-
liken in drucken souden .

lvij
Datse al haer betrouwē souden op God
leerē setten / en dat zis niet vrgctē en souden
dat van God dooz eenē hogen raedt gedaē
is / en datse dooz tvertellen der wercken ver-
weet worden / en leeren moghen sine ghebo-
ren ghehoorzsaem te zijn.

lvij
Op datse haren boozvaders niet gelijc en
soudē wordē / die verharde / en vlosse man

Den Psalm Davids, lxxvij.

schen waren, ende teghen God rebelle / dys
noeyt Gode wt der herten en betrouweden

Die sonen Ephraims togē gewapent te
gen dē wille des Herē ten stride, datse haer
na gebueren beuechten / en haer haue nemē
sonden, en daeromme zynse ooc vā hare brā
den verwonnen, en hebben inden slach den
tugghe gekert, en sijn verlagen gheweest.

Want si en bleuē int sbondt niet / dat si
toys te voren met God gemaect haddē / en
si en woude niet leuen na den regel die haer
GOD booz ghescreuen hadde.

Want sine heerliche dadē, ende wonder
like wercken hadden si vergeten / die hi haer
booz haren oghen ghedaen hadde.

Int lant van Egipten hadt hi wonderli
ke slucken bedienē inder tegenwoordicheit
haerder boozvaderen, in Egipten (seg ic) die
seer richeliche belben heeft.

Die zee deelde hy / ende leydese daer door
ende beual den wateren (die wt der nature
nochtans loopende sijn) datse stonden / als
eenen steenen muere.

Des daechs leyde hyse in eender wolcken
bedect booz die hitte der Sonnen en dē gan
shē nacht door gaf hi haer een alinckē licht
ghelijck als een clacr vier te gheuen plach.

Hi clyfde om harēt wille die bozte steen
rootse ind woestynē / en gaf haer daer wt al
so oueruloelike te drijckē als mē wt eenige

Den Psalm Davids. Krbijf.

wateren en niet met sonde moghen.

xxij Hy brocht alsoe groote ryuieren wt den steen / dat mensche by dye alder diepste waterstromen oock mochte ghehlijcken.

xxij En vā dit al en zijne niet verbeteret / mer dedē nach deen sonde hi dāder / en berthoorn den dē alder hoochste in die woestente / daer si nochtans (rihen waer doorz zijn genade geveest) gheenins en hadden mogen leuen.

xxij Si namē in haerder herten doorz / te wils len proeuen / wat God wel bermogē soude ende dat doorz begheren van spisse / daer si haren lust mede boeten mochten.

xxij Wāt si sprakē vā God onder malcande rē seggēde En heeft hi die macht niet / dat hi hier in dese woeste wildernisse / daer nyets niet te crighen en is / eenen maeltijt bereyde hi die also machtighen God gheacht wordt

xxij Was boorwaer een wonderlijcke grote blintis / wāt hy wt den steene macht hadde water te brengē dat sijt aensagē / also ouerbloedekke dat ment met rechts by grote ryuieren hadt mogē gelyckē / En twifelē nochtans vā hē / of hi ooc sonde mogen broot vleeke / En of hi ooc soude macht hebbe vlesche te geuen / den volcke / dat hi so wonderlijcken sijn eyghen ghemaect hadde.

xxij Daerōme als dye Heere dit hoorde / soe wort hi met rechts seer gestoort / en terstont omstac daer een bier ouer die naomelinge

Den Iſalm Davids. lxxviii.

Jacobs ende ſinen biant ginch voort/ ende
bederf die kinderen Iſraels.

Want ſi en betrouden God nyet wt der
herten/ ende ſi en lieten haer nyet boozſaen
dat hy allincken een ware / dye haer haren
noodtruft macht hadde te verleenen.

Daeromme gheboot hi den wolcken die
bouen haer inder lucht hinghen/ en gelijck
als die doozen des hemels/ dede hiſſe open/
ende ſchoorde die wolcken.

En liet Anna afuallen recht oft regen
geweeſt waer een mantere van koozne van
den menſchē noeyt geſien datſe te ecten had
den / te wete koozne ghaſ hy haer/ dat inder
locht ghewaffchen was.

En wonderlic dinck/ die menſche wt der
aerden geboren/ at broot/ dat wt die wolc-
hē viel/ die wt dernatuerē geē koozne voort
en brengē/ ſpiſſe gaf hi haer/ ſo waer ſi oock
teyſden) ſo veel dat ſi niet meer en mochten.

Den Voſten wint dede hy waeyen door
knibden vanden hemel/ en den ruyden wint
bracht hi door ſine mogentheyt.

En daer viel vleeſſche neder onder haer
also oueruloedelicken gelijck iſtof vanden
wint inder lucht opgetoghen wederomme
neder te vallen plach opter aerde/ ende also
groter menichte van alderley vogelen/ dat
ter den ſande gelijc was/ dat opten zeeant
leyt ende niet te tellen en is.

xxix

xxx

xxxi

xxxii

xxxiii

xxxiiii

Den Psalm Davids. lxxviij.

lxxviij

Eñ dit alle tlamē werp hi int middē van
harē leger rontomme haer tentē en hutten.

lxxix

Eñ daerom ater si oock / en zijn verlaet
gewordē / ooc tot walgens toe / in deser ma-
nieren verbluste hi haer appetijt / op dat zij
siē souden / eer si verginghen / dat God wel
die macht hadde / dwelck si nochtans niet en
geloofden / dat hijt soude vermoghen.

lxxx

Ia aen haren lust en ghebrack haer niet
mer als die spijsē noch in haren mont was.

lxxxj

Doen begon dē thoonne Gods ouer haer
te ralen / en hi versloech alle die stercke / en
de die bloeme der ionger gesellen onder den
kinderen van Israel werpt hi ter neder.

lxxxij

Dooz alle dese dinghen en zijn si niet ver-
betert / want terstont vielen si wederōme in
hare boozledene sonden / noch si en verlieten
haer op God niet van ganscher herten / al
dede hij nochtans wercken / daer men niet
recht wel van verwonderen mochte.

lxxxiii

Eñ daer om bracht hi die dagen haers le-
uens ooc te niet met ydelheit en sonder een
ge eere / en ooc haer taten met breefe.

lxxxiiii

Die wijle dat hie sloech / soe liepen si tot
hē / en hadden een mishaghen van haer son-
den / en stonde broech op / en aēbaden God.

lxxxv

Eñ werden ghedachtich dat God die
wils haer bolwerk gheweess waer / en ooc
alder hoochste God haer verlosser.

lxxxvi

Maer dit en quam wt der hertē nyet wā

Den Iſſalm Davids. Ixxviii.

En met den mont slechts bleyden / en met des
tonghen loochenden si hem.

xxxviii

Wat haer hert en was niet recht wt te-
gē he noch si en bleuē int verbont niet stant
uastich / dwelck si met hem gemaect hadden.

xxxviiii

Ende al waren si alsulche / ghelijck iche
coits hier booz geconterfeyt hebbe / so heeft
hy nochtans lieuet hem selfs aengheuen dā
haer / ende is niet verniherticheit beweeghet
gheworden / ende heeft haer die misdaet ver-
geuen / hoe groot datse ooc was / want hi en
berdoxste te gronde niet / so si wel verdient
hadde / Mer m̄ groter naerstich; bedwant
hem selfs / en ophiel sijn gramscap / en en be-
wees niet wat goeder recht dat hi hadde /
waer dooz hi ouer haer hadt mogen rasen.

xxxix

Wat hi wert gedachtich datse vlees wa-
ren verscheyden sorte begeerlicheneden onder
woppen / en eenen wijnt / die wt zijnder eigē
der natuere niet weder en coemt.

xl

Hoe dicwils hebben si hem inde woeste-
me ghetercht ? ende in dye wilde woestene
berthooznt.

xli

Wat als si weder tot haer selfs quamen
so woude si weder besoeckē hoe machtigen
God dat hi waer / en ooc meten sijn mogent-
heit die den Iſrael heyligh maect / want si ge-
loofden / dat hi sommighe dinghen wel ver-
moecht maer niet alle dinc.

xlii

En si en bedachte niet / wat groter macht
in uis.

Den Psalm Davids. lxxvij.

ē e tot alsulken werc behoorde, dat hy haer te lieue gedaen hadde ter tijt als hi haer wt die grote ellenden verlosse.

xlviij

Te weten wat merckelijche teckenē sijn der godheyt dat hy onder dye Egypteneers getoont hadde, en wat wonderlijche stucke dooz tganische lant van Egypten.

xlviij

Want haer waterstromen verwandelde hi in bloet, en hi maectet, dat haer ryuieren gheenins te dvincken en waren.

xlviij

Alderley sorte van blieghen seynde hi op haer, dyese op aten, ende bozlichen dye haer plaechden.

xlviij

Haer wtspruytende loof ghaft hi dē kool springhers, ende haren arbeyt den springhanen.

xlviij

Haer wijngaerde bedoof hi met dē hagel en haer moerbefibomen met den rijn.

xlviij

Haer beeste versloech hi met den hagel, en al dat si besatē met gloeynde kolen, die te gen natnere ond den hagel gemeengt waren

xlviij

Het was wel te mercken wt het berdyet dat hy daer dede, hoe ernsteliken dat hy op haer ghestoof was, want het waren merckelijche teckenē, dat God niet alle en gestoof maect ooc bouen maten seer gestoof was, te weten alsulcke quellinge en plage als vanden menschen niet en plagen te gheschieden hoe seer datse oock enmermeer op haere vanden bergraant mochtē wesen, met alsulke

ke plaghen als dooz den enghelen vanden
berthooynden GOD ghelonden om haer te
castijen / dye wtder maten boosch ende mis-
dadich zijn.

Hy ghinck boozt ghelijck hi beghonnen
hadde zijn gramschap te bewijzen / ter tijt
toe / dat hi se verdede / ende dat hare beesten
bander pestilencie verghingen.

Wāt hi dode alle haereerst gebozē dooz
geheel Egypten / die principaelste daer si al-
der meest om gearbeyt hadden die bant een
yghelick in zijn tente onuersiens doot dooz
tghanssche landt van Egypten.

En hi leyde sin volck wt van daer / ghe-
lijck als schapen / en brachtse dooz die woel-
tē plaetse ghelijc een kudde.

Wā bracht hi se daer dooz / mer dye zee
bedecte haer vanden.

Hi leyde se int lant dat zijnder alder heyl-
lichster maetskēte wel behaecht / al tot desen
berge toe / dye hy al dooz zijn almoghende
rechtterhant bercreghen heeft.

Wāt hi verdreef vā daer dye godlosen /
die langen tijt die plaetse beleten hadden en
sette daer sin volc inne / dat zijdt vā crstliche
rechts wegen besietē londen / en dat die Isra-
helijtsche geslachte haer huysen bewonē sou-
dē / der geente die daer wt getaecht waten.

Maer si als die gene / die van alle dese din-
gen niet beweecht en waten tempreerde en

Den Psalm Davids. xxxvij.

De terchden God wederomme die bouen alle dunck is/want sine vermanigen en wou-
den si niet ghehoorsaem zijn.

lvij

Si keerden haer omme vā God / en we-
den wederspannich gelike haer voornaders/
die voer haer geweest warē / si keerden haer
wederomme / gelijck eenen bogen / die niet en
traect tegene / daer hi op michte / niet en
quetst dien / die hem ghespannen hadde.

lvij

Si berweeten hē tot gramscappen met
haren boschen daer si die wils toe gingen in
die hoghe plaetsen gelegen / en si verthorēde
hem boouen maten seer door die beeldē / dye
si haer tot Goden gemaect hadden.

lx

Als God dat hoorde / ende vernam soe
bloecte hi die grouwelē der kinderē Israels
boouen alle mate seer.

lx

Ut gramschap verliet hi die tēte in Sy-
lo daer hi tē eerste geeert wert / te wētē in die
tente daer hi scheē te wonē / en medtsamelic
hē onder die nacomelingen Adāns verkeerde

lxj

En hi liet toe dat dye Arche des Abonts
genangen wert / dye welke was gelijck een
woningē zijnder almogentheit / en een chye-
taet daer hi zijn volc mede plach te verciere
en dat liet hi inder vanden macht comen.

lxij

En hi bracht zijn volc aen een swaer oof-
looch / en vergrande op zijn erfdeel.

lxij

Die ionge ghesellen verdode hy met den
swaerde / en die ioncfrouwen bliuen onghet

Den Iſalm Dauids. lxxviii.

trout ende bergingen ſonder alle eere.

Daer priesters werden metten ſwaerde
berlagen / noch daer en bleuen geen wedu-
wen ouer / die haer ongeluck belcreyden.

En die here is ten laesten ontwaect ghe-
lyck een plach / die bandē wijs ouerualle na
eenen langen slaep weder tot hē ſelfs coemt
en bermaccht hē wederomine in den wijn /
en aenuaerdt ſtoutelicken ſozchlike ſtucken.

En daerōme ſloech hi ſine vianden op dē
ſtaerte / een groote ſchāde dede hi haer / die ſi
nemmermeer en ſullen moghen verhalen.

Als ſi haren coninc kieſen ſouden / ſo ver-
ſmade hi Joſephs huylghesin / en Ephyraims
geſlacht en vercoos hi niet.

Maer hi verkoos tghelacht Jude / en den
berch Syon / die hi bemint.

En hi timerde aldaer eenē tēpel tot zjnd
maekſeyte der coningē ald' hoochſte palletſē
gelijc / welcke hi woude dattet ſtantuaſtich
gelijc die aerde bliuen soude inder eewicheit

En hi verkoos Dauiden ſinen knecht en-
de wt die ſchaeps koyen nam hi hem.

Dauiden draghenden koeyen (dye hy als
een herder volchde) riep hi hē / en maect hem
een herder des volcks / dat hy ond' die naco-
melingen Jacobs hadde / en oock onder zjn
erfdeel die nacomelingen Iſraels.

En hi weydeſe / na getrouwicheit zijnder
hertē die zijnder ſozgē benolen warē / en met

lxxviii

lxx

lxxi

lxxii

lxxiii

lxxiv

lxxv

lxxvi

lxxvii

Den Psalm Davids. lxxx.
alder boozsichticheit / so hi die selue in al sine
wercken gebuuyect heeft / regeerde hysle.

Psalm Asaph. lxxx

¶ Dens benerunt gentes in here.

O God dye heydenē sijn tot dijn erfdeel
gecomen / den tēpel dijntre alder hey-
lichster heylicheit toegheeygent dye hebben
si ontwijt / ende sy hebben van Hierusalem
eenen hoop steenderen ghemaect.

Die doode lichamen dijntre knechten heb-
ben si den vogelen om te verblindē booz ge-
woypē / die daer inder lucht bliegē / en̄ tbleef-
se dijntre heiligen den beesten des velds.

Oer mensche bloet tot Hierusalē ouer al
hebbē si als water wtghestort / en̄ daer en is
niemāt geuoudē / die die verflagenē begroef

Onsen naghebueren sijn wy tot een spot
geworden / en̄ tot een begeekingē / en̄ belac-
kingē der genen / dye ront om ons wonen.

Hoe lange wilt ghi dooch o Heere gram
sijn? ende sal uwe toornicheit altydt als een
byer bernen?

Stort veel lieuer v gramschop wt op die
godloosen / die v niet ghekendē en hebbē en-
de op dye conincrischen dye v noeyt om bi-
stant aen gherooopen en hebbē mer die haer
van hate cracht beroemen.

Want die nacomelingen Jacobs hebbē
si bedozuen / ende so wat fraycheits si hadden
dat byachten si tot niet.

Den Psalm Davids. xxxix.

En wilt doch onser misdaet nyet gedene-
ken die wi boozmaels bedrenē hebbē / mer
bergeet die en aenuuert ons haestelic dooz v
grōdel se vernietich / wāt wi sijn bouen
mate ellendich en karmich gheworden.

blfj

O God onse saligmaker help ons doch
niet alleē om onser wille / mer veel meer om
uwen ald heerlicsten naes wille verlost ons
doch vāt verdriet daer wi in sijn / en sgeeft
onse sondē / dooz uwe onmetelike mildicheit
die met uwen name seer wel ouer en coemt .

lx

O Here hoe moecht ghi doch latigher der
godlosen broodronckenschap geliden? dye
ons bspotten / segghende / Waer is uwen
God nu? daeromme maecht doch kondt tot
onsen aenslē die wrake des bloets diner die-
naren / datter wt ghestort is.

lxj

Maet docht suchtē der gheente die inden
kerker genangen liggen / henen tot booz v
aenghesicht dooz dzinghen / dooz die cracht
dins arms houdt se bi den leuen die bandē
byanden ter doot gheschict sijn.

lxij

O Here vergheldet onse naghebueren se-
uen vout in haren schoot / nae dye scamper-
heyt diese v bewesen hebben.

lxijj

Onder dies willē wi v volc / en v kudde /
die ghi aen te nemē / en te weyde / v verweer
dicht hebt / v altudt / ende in alle gheslachten
dancsegghen / en willent oock beschrijven /
hoe wel dat ghijs waerdich sijt / Dat ghi vā

lxijj

Den Psalm Davids. lxxx.
alle creaturen gheloofst wordt.

Psalm Asaphs. lxxx.

Qui regis Israel intende.

O Du herder Israels hoorst toe du die die
nacomelingē Josephs gelijc eē kudde
wt te leiden plaecht / du die op dē Cherubin
woont verthoont v doch.

Om Ephraims / Beniamins / ende Ma-
nasses wille laet v almoeghentheit schijnen /
toemt / ende helpt ons .

O God ontfangt ons doch weder in ge-
naden / eñ liet ons vriendeljc aen / want als
ghi dat doet / so worden wt ghesont.

O Heere God dye ouer alle heylscharen
macht hebt / hoe lange wilt ghi doch gram
zijn / noch en sult dat ghebēdt dijns volcx
niet ontfanghen willen?

Met weenē hebt ghi haer haer spise doer
eten / eñ booz dyanck hebt ghi haer in alder
oueruloedicheit enckel tranen geschenet.

Ghi hebt m; ons gemaect / dat onse na-
ghebueren quaet van ons sprckē eñ die ons
haten die lachen onder malcanderen.

God Die ouer alle heylscharē macht heb-
bet / ontfangt ons doch weder in gracie / eñ
thoont ons een vriendeljc aenschijn dat wy
gesont moghen worden.

Eenen wijngactt hebt ghy wt Egypten
ghebracht / ende dye godlose heidenen hebt
ghi wt hare woninghe ghetaecht / ende den

seluen daer in gheplant.

Ghi hebt hē vercedt ghemaect / en nae-
selikē tgruys wtgeworpen / dat hi oock soe
berre zijn wortelen wt gestrect heeft / dat hy
die ganstche aerde vervult heeft.

Van sinē schaduwe zijn die bergē bedect
en zijn tacken zijn den tacken banden alder
grootsten Cederboom gelijc geworden.

Sine tacken hebt ghy tot der zee toe wt
gestrect / en zijn spruyten tot aen die ruyere

Waeromme hebt ghi dan nu sinen thuy
te ghebroken: alsoe dat alle die daer voorbi
gaen hem bederuen.

Dat wilt vercken coemt wt den bosche
ende woet hem omme / ende alderley wilde
besten / die inden velde wonen eeten hem af

O God der heylscharē wiet doch vader
gramscappe en neemt ons in genade / Siet
banden hemel af en aenscouwet en bedect
lieuer desen wijsgaert ghi selfs.

En vermaect hē weder so hy te booren
was diē ghi swaerdicht hebber / met uwer
rechter hant te plantē / En indiē hi dies nyet
waert en is nochtans om des soons wille /
waer door ghi grote dingen boor genomen
hebt te werken / doet tgene / dat ghi tot zijn
der welnaect meent profitelijc te zijn.

Dat desen wijsgaert is dē vier verbernt
is / en bedouen / dat is des wreechheits dijns
aensichts scult / in diē die selue langer duert /

ix

x

xi

xii

xiii

xiv

xv

xvi

Den Psalm Davids. lxx.

So sullen ſi alle te gronde vergaen / die by
 desen wijngaert verſtaen worden.

lxvij

Laet die almogenthy; dijn der hāt zyn bi
 de mā dijn rechterhand / laet dijn hand ſeg
 ic) bi den ſone des menſchē zyn den welckē
 ghi boozgenomen hebt met alder macht te
 wapenen / en tegen uwe vianden te ſtellen.

lxviij

En als hi desen wijngaert beſocht / en vā
 den doornē geſuyuert ſal hebben / So en ſul
 len wi v niet meer verlatē / wāt ghi ſult ons
 tlenen gheuen / en wi ſullen ſinden dienſt / en
 aentropen dijns naems volherden.

lxix

Och Here God opperſte hooftmā der he
 melſcher heylſcharē roept ons doch weder
 om vāder dolinge / en toediet / daer wi in
 leuen / Maect doch dat die gonſte dijns aen
 ſichts claerliken op ons ſchijne / want in die
 ghi dat doet / ſo ſullen wi behouden zyn.

Psalm Aſaphs. lxxij.

Exultate deo admittit.

l

WEt blijſchappe looft God / door wiēs
 cracht wi behouden zyn / bedijſt als
 derley reekenen van blijſchappen den God
 Jacobs ter eeren.

ii

Singhet met luſder ſtimmen / en ſlaet die
 trōme / die loete harpe klamen met die luyre.

liij

Blaeſt die trompette op in die nyewe ma
 ne / op onſen heerlikē en hochtidelikē dach

liij

Want dat is Iſraels geboden / en oprecht
 telic van Jacobs God in gheſteit.

Die ghewoente woude hy onderhouden
 hebben van den nacomelingen Josephs ter
 gedachtenisse d'hi met voorspoet gelect had
 de idē lāde Egipti / wāt als wi daer quamē
 so hoorde wi eē sprake / die wi n̄ en blōde

Want ic heb doen ter tijt haer schoude-
 re verloft / sprecet God / vanden last te dragē
 ende door mijn toedoen zijn haer handen
 verloft van dat aerdrwerck / vanden koeck
 potten / ende steen te backen.

Als ghi inder noot waert / ende in y om
 bissant aentiept / sprecet die here / so ven ic v
 te hulpe ghecomen / en̄ opt tgene / dat ghy
 int verborge van mi begeerde / antwoorde
 ic v door eenen donder / daer ick v byanden
 mede veruærde / en̄ ick proefde v by dwater
 des tweed'achts. Tjis also.

Hoor doch mijn volck / want ick sal v
 heylighē toefegghen / O Israel indien ghi
 my ghehoort gheeft.

En̄ in dien ghi op enen vzeenden GOD
 gheen acht en hebt / ende ist saecke dat ghy
 ghenen handen Goden dient / ghelijc alser
 deel ghedient worde vanden godlosen men-
 schen der vzeender naticn.

It sake d'z ghi geloofst / dat ic (die v wt dē
 lande Egipti geleyt hebbe) warachtelick v
 here v God si / doet uwen mont so wist op
 als ghi emmermeer willet en̄ begeeret van
 mi wat uwer herten ghesust / ic wilt v ouer

Den Psalm Davids. lxxxj.

uloedelicken verleenen.

xi

Maer noeyt en heeft mijn volck mijnen raedt ghehoorsaem geweest / of Israel en heuet mi noeyt van herten lief ghehadt.

xii

Daerom heb icksle met eenen verharden sinne laten rasen so seer als si ghewilt hebbe ende haer boornemen laten volgen / want si dinijn niet en wouden.

xiii

Och mijn volck of ghi mi ghehoort hadt
O Israel of ghi in mijne wegen gewandelt hadt / na mijne gheboden.

xiiii

Hoe lichtelicken soude ic alle uwe vlandē vernielt hebbe gehadt / ende ic en soude mijn hant maer wt gesteken hebbe / op uwe vlanden / en si souden vergaen hebben.

xv

En die haters des Heren veruaert zijnde soude met logenē int perikel haer willē ontschuldigen / maer mijn volck soude eenē geluckigen tijt gesien hebbe inder eewicheyt.

xvi

Och Israel of ghi mi ghehoort hadt / ick soude v met die bloeme banden tarwe ende met honich gespust hebbe gehadt / en als in een wel bewaerde stroncotte soude ic v versaedt ende gewoedt hebben.

Psalm Asaphs. lxxxij

Daer is stete in synagoga.

x

God heeft in die gemeynthe der gheentre gesaen die bouen die andere gheweest ouer die luyden hebben / Ja int midden der rechterē / en hi heeft die selue vermaect te gene

dat haer officie toebehoorde.

Hoe langhe wilt ghi dochten laetste een onrechtuaerdich bonnisse wijzen? en die op richte om der godlosen wille verdrukken?

Want also doet ghi.

Maer veel meer beschermt den ellendige en den wese / en den genen die sonder v huyf zijnder wederpartije onghelijc is / ende den armen van een valsch betijen wāt daer toe v die machte ghegeuen is / en weest een boos sprake in die oprechticheyt der seluer

Hebt ghy verstant soe helpt den armen ende den behoefstighen / ende verlost hem wt den forseleucken handen der godlosen.

Dooz dese bemaninge zinsc niets nyet te verstandiges geworden / maer si wandelden altoos in duysternissen / waerom God alsoe verghant is geweest / dat hi wel eer tganste aerdrinc alsoe beroert heuet / dat by na daerde versoncken was.

Ick acht v luyden als Goden / en v allen tsamen den enghelen ghelijc / die God also lief heeft / dattet ooc sonen des alder hoochsten moghen schinen te wesen.

Maer het sal v al veel anders vergaē dā den sonen / wāt ghi steruen sult als enich vā den alder ongeachtsten onder t volc / en gelijc een vanden tyrannen sult ghy liden inder helle onuerhoets afghestoten worden.

Och God staet doch op / dat ghy daerdt:

Den Psalm Davids. lxxviii.
rijck oordelt / wāt ghi van erflijcken rechten
weghen / ende gelijc v vaders goet alle het
denen besitten sult.

Psalm Asaphs. lxxviii.

Deus quis similis erit.

O God (ic bidde v) en swijcht doch niet
langer / noch en weest niet stille / en en
berdages doch nu meer o almogēde God.

Wandt siet een onuerdrachijcke dinct
v bianden rasen / en die v haten steken haer
hooft op.

Tegē v volc hebbē si heimelic een sōt
gemaect / en hebbē eenē raedt tegē haer ghe
hondē / die uwer heymelicheit beuolen sijn.

Si hebbē onder malcanderē vooz geno-
mē te stride te treckē / en die te gronde wt te
royē / die uwer sozge beuolen sijn / ende die
selue also wt den getale der mensche te doe
datter geē mētie emmermeer en si des naēts
van den Israelschen volcke.

Endzachteliken hebben si eenen raedt
ghehouden / ende hebben teghen v een ver-
bondt ghesloten.

Die inwoonders van Edom / die Ismae-
liten / die Moabiten / ende Agarenen.

Sebal / Ammon / ende Amelech / die Ba-
lesinim met die inwoonders Tyri.

Ende voozts meer so hanghen die Agy-
pters den seluen oot aen / en si sijn die sonen
van Loth te hulpe ghecomen. Thus also.

Doet haer / dat ghi boormaels den Ma
dianiten / ende den Sijare / ende den Jabin
ghedaen hebt / by die beke Ciffon. tc

Die in Endor verghaen zijn / zijn onbe- x
gtaueghebleuen / om tiant te mesten.

Doet haren Woysen ghelijck ghy boor- xj
maels gedaē hebt den Oreb / den Zeb / zebech
en den Salmane / laet nu alle haer hooflu
den dat selue ooc beproeuen.

Die seide Laet ons als van onsen rechts xij
wegen die scone woninge Gods in nemē.

Och God make doch datse alsoe onstan- xijj
tachtich zijn moetē als enich radt zijn mach
ende een veesken ghelijc / dat den wint niet
wederstaen en mach.

Gelijc een bier in een vylste aengesteken xiiij
en gelijc een blāme op die toppe vādē bergē
die door die hagen blicht / die haer ontmoē
ten / en verwoestet al sonder enich letsel.

Esken also veruolchtse met een onwed- xvj
en berweert eenen drayende wint / ende ouer
naltse daer mede.

Maect haer aēsicht bescaēt / datse gedwō xviij
gen wordē inwen name O Here te soecken /
en te versoemen / dien si gelscheynt hebben.

Beschaemt moeten si worden / ende ghe- xviij
scheynt sonder ophouden meer ende meer
ongeacht moeten si worden / ende vergaen.

Op dat si wetē mogen / dat ghi die ghene xviij
alleelijst / wics name metter daet accordeert

Den Psalm Davids. lxxxviii.
den alder hoochste Here, die ouer alle dinge
macht heeft, door tgehele aertrijk.

Psalm der sonen Corach. lxxxix.

Quam dilecta tabernacula.

Hoe lieffelijk zijn dyne wonnighen O
He re der heylscaren.

Mijn sielewert alsoe met liefde benangē
dat si bi na van haer seluē quam, so du wils
alsmen der salen des Iyceren vermaende/
mijn hert, en mijn vleessige sprōgē vā bzuetch
den op tot den name des leuenden Gods.

Onder dies heeft die mussce een gat ghe-
uondē, en die swaluwe enē nest, daer si haer
songen legghen mach, Te weten bi v alraet
O **H E E R E** der heylscharen, die mijn co-
uincē ende God sijt.

Hoe salich zijnsē / die in dijn huys woo-
nen, altydt sullen si een oorsake hebben v te
lonen. **T**his also.

Salich is die mensce, die door uwe gena-
de sterc is / wāt die padē zijn wel suuerlick
getallijt in zijnder herten / waer door zijn
cracht vā God verweert tot dat herte toe gāē

Die alsulcke zijn dye wandelen dagelick
als in eendal, vol van die alder claerste son-
teynen waer wt si drinckē sullen, so dicwils
alst haer lussē sal, **A**jaer die leeraer die dese
wijsheyt der liefde den anderen wtdeckt, die
sal bouen alle maten met godlijcke gauen
berchert worden.

Den Psalm Davids. lxxxviii.

Alle die gene die als ules zijn / die nemē al
tijt meer en meer toe in duechdē so lāge tot
datse tot God selfs comē / en opentliken ge-
lien worden in Sion bi hem te wesen. vij

Och almachtighe Heere God ick biddes
v hoort doch mijn gebedt / neycht v oore O
God Jacobs behoudet. T moct also geschiedē vijij

Ghi die ons veel naersteliker te velsermē
placcht / dā enige schilt emmermeer mocht
o God aenscout doch en liet vriendelijcken
int aēcht van dinē aenbiddenden Christo ix

Wāt veel beter is enen dach in uwe sa-
len / dan duyzent in eenich ander plaetse / veel
lieuer woudt ick aenden dorpele des huysē
Gods liggen / dan in die heerlike huysen der
godlosen woenen. x

Wāt God die Here is als een sonne en
schilt / genade ende eere geest die Heere / dye
sine sal hi zijnder goetheden deelachtich ma-
ken / die recht wt wandelen. xi

O Here opperste hooftmā ouer alle heyr
scaren / in alle manieren is die mensche salich
die in alle dinghen v betrouet. xij

Psalm der sonen Kozach. lxxxix.

¶ Benedixisti dñe terram.

Ghi sijt weder O Here met v aertrijc
enicht / wāt ghi hebt Jacob weder wt
die ghenangenisse ghebrocht. i

Alle mīdaet hebt ghy van v volc wech
ghenomen / ende al haer sonden hebt ghy
n iij. ij

Den Psalm Davids. lxxxv.

bedert. This also gheschiet.

lxxij **A** gāſſce grāſcappe hebt ghi wech gedaē die ouer ons geſpreyt was / uwen thoorne hebbet ghi bedwonghen / dat die niet heel in een raſerne wtboſten en ſoude.

lxxij **O**ch God onſe behouder ontſangt ons doch weder in ghenade / ende doet wech die biantſcappe / die tuſſchen v en ons was.

v **W**ilt ghi ewelic op oſ grā zijn wilt ghi uwē thoorne ouer alle naſcomeligē ſtreckē?

lxxij **E**n ſijt ghi die niet / die alleen ons wt der geuangeniffe verloſſen moecht? en ons tleuen geuen? op dat v bolck hem verpeyſtere als die gene / die vrede vercreghen hebben?

lxxij **O**ch here laet ons doch uwe goetheyt geuoelen / en begaēt ons met uwe ſalicheyt.

lxxij **I**c wil aenhozen wat God ſegghen ſal / want ic weet certeyn dat hi ſpreken ſal / dat tottē vrede zijns bolck dienē ſal / en ooc zijns heiligen / en hi en falſe niet latē weder vallē in dat ſot te godloos weſē / waeromme ſi geuanghen wech gheuoert waren.

lx **C**erteyn zijn ſalicheit is na bidē genen die hē eeren / door welcke dattet gheſchiedt ſal / dat zijn heerlicheit niet alleen lichtelike ouerlopen en ſal / maer ſal ooc op der aerde woonachtich bliuen.

7 **U**uendelicheit en trouwe ſullē malcāden te ghemoete comen / gerechticheit en vrede ſullen malcanderen cuſſen.

Den Psalm Davids. lxxxvi.

Die waerheit sal wt der aerde wasschen
ende si sal die gerechticheyt wt den hemel
neder siende af roepen.

xi

Uoowaer die Heere sal een gheuer des
goets wesen / dat ons landt sijn vrychte
voort brenghen sal.

xii

Die gerechticheit sal voort hem henē gāē
die des Herē vrient is / en hi sal des mans
ganghen stant vastich maken inden wech /
daer hi voort gaen sal.

xiii

Een ghebet Davids. Psalm. lxxxvi.

Inclina dñe aurem tuam et exau.

Biedt my v oren / ende voldoet mijne
begeerten / want ick ellendich ben / en
verlaten van alle menschelike bistant.

i

Hebbet doch sozge voort mijnder siele
wāt ic een hert heb dat recht tot uwaerts is
O mijn God behoet dinen knecht / wven
knecht (seg ic) die hem geheel op v verlaet.

ii

O Heere ontfetmt mijnder / want ic sou
der ophouden tot v roepe / en sal v ooc om
hulpe aentropen.

iii

Verblijt doch die siele dijns knechts wāt
ic wil altijt O Heere arbeijden om met der
herten bi v te coemen / hoe hooch dat oock
emmermeermeer v woninghe zijn mach.

iiii

Want ghi o Here ghenadich bent ende
vriendelijcher / en barmhertigher / dan men
wel wespoken mach / tegen alle menschen
vye v om hulpe aentropen.

v

Den Psalm Davids. lxxvi

vi

Oyecht O Heere v oopen tot mijnde be-
de / en latet doch h niet moelick zijn mijn
claghelike bede te aenhozen.

vij

Soe dicwils als my yet ongheluct over-
coemt / soe sal ic v hulpe aenroepen / vertrou-
wende dat ghyt verleenen sult / t ghene dat
my nootfakelick is.

xij

Och Heere daer en is niemant by v te
gelijken vanden ghenen / die die godloosen
menschen vooz Goden houden / en memāt
en mach v wercken na doen.

ix

Daerom sullen alle vzeemde nacen / die
ghy gescrepen hebt / comen / ende v aenbeten
en sullen met ernste dicmaetsseyt dijns naes
seren ende dienen.

x

Wāt ghy groot bent / ende doet wonder-
like dinghen / ghy bent alleen God.

xi

O Here leert mi dē wech / vooz dē welckē
men tot u waerts gaet / dat ic sonder eenich
achterdenckē in dē seluē wand elē mach / niet
twifelēde ghy en sult in goeder trouwē mijn
leidt sinā over wech zijn / verweect mijn hert
doch dytet die maetsheit dijns naes allē vzele

xij

Mijn Here mijn God ic wil v met mijn
der ganstleer herten louen / ende uwen name
met eenen ewighen prijs verheffen.

xij

Wāt daer zijn veel tekenē vooz handen
dijnder onmetelicker goethz tot mi waerts
wāt hoe dicwils dz ic inder wterste noot ge-
weest ben / so heb t ghy mi slost en mijn sieks

Den Psalm Davids. lxxvi.

als bader doot weder tot dat leue gebrocht

Och God die houaerdighe sijn tegen mi
opgestaen/ende eenen groten stercken hoop
heeft daer oy toegeleyt/ datle mi enē onse-
len mensche van cant helpen souden/sonder
eenich aen sien van v.

xiiiij

Maer O Heere God ghi sijt barmhertich
en genadich/ langmoedich tot gramscappe
maer bouē matē geneicht om weldaet te be-
wysen/ende trouwe te houden.

xv

Daeromme siet doch tot my waerts en
weest mynder ghenadich/ geeft dyn knecht
cracht en behoet de sone dijns dienstvaecht

xvi

Bewijs doch een tecken dijnder ghenade
tot mi waerts op dattet mijn vlandē sien en
beschaemt mogē wordē/ dat si sien moghen
(leg ic) dat ghi die selue gheweest sijt/ die mi
geholpen heeft/ ende die donrecht gewrokē
heuet/ dat si mi aenghedaen hebben.

xvii

Der sonen Rozach. Psalm. lxxviij.

Et fundamenta eius in montibus.

En fundament van deser stad is op
den alder heyllichsten berch gheleyt.

xviii

Die Here heeft veel lieuere die poorten
van Sion/ dan eenige woninge Jacobs.

xix

Grote en heerlike dinghen worden van
v geleyt/ O du stad Gods. This also.

xx

Te wil der Egyptenaers/ en der Babilo-
niers gedencken/ die mi behennē Siet doch
een men dine/ Die Palestinen/ Tiers/ en

xxi

Den Psalm Davids. lxxxvij.

Soe die Rozen sullen gelopen comen / daer
omme / want die heerlijke ende vermaerde
daer ghebozen is.

v Ende van Sion salmen segghen / datter
seer veel bi haer ghebozen zijn / maer die heet
hiis een vermaerde sal haer beuestigen wans
hi die alder hoochste is.

vi Die Here salt ooc vertellen int ghescrijft
der heidenen / dat die heerlike ende vermaerde
daer ghebozen is. Tsal also geschieden.

vij Maer die Princē sullen onder dies van
bliscappe op musijc spel spelē / en alle mijn
becommernisse sal onledich wesen om v te
louen / om deser soe wonderlijcker dingens
wille / die v geschieden sullen.

Der sonen Korach. Psalm lxxxvij.

Domine deus salutaris mee in die.

i O Here God daer alle mijn welmaect aē
hangt / ic wil door den dach roepē / en
des nachts en sal mijn crijsken voor v niet
berorghen zijn.

ii Daeromme bid ic v / laet mijn ghebede
doch voor uwen ogen comen / ende neycht
v oze doch tot mijn roepen

iii Wāt mijn siele is tot walgens toe vol
moeyte en pine / ende mijn leuen schijnt den
grauen nae bi te wesen.

iiii Ia ic wort gheacht een vanden ghetale
der geente / die allē ogenblic vallen sullen int
den diepen afgront / niet hoghet en wort ic

gerekent / dan een mensche die vā al zjnder
cracht berooft is.

Het waer mi veel beter dz ic doot waer /
en vā dit verdziet verlost / gelijc die zjn / die
gewont / of vā enige siecte gestoꝛuē int graf
liggen / der welker ghi niet meer en gedēct
dat ghise weder int leuen bꝛengt / gelijck si
geleest hebbē / Maer vā alle dese uwe plagē
zjn si verlost / daer ic mede gequelt worde.

Mijn wederpartie heeft my alsoe veel
verdziers aengedan / dat mi dunct / dat ic in
die huyle afgestoten / of in enē seer duisterē
diepen kerker gheworpen si.

Mijn rasende gramscappe perst mi van
alle canten / en daer en is geen maniere van
liden meer te binden / daer ghi mi niet mede
geplaecht en hebt. This certein also.

Mijn alder beste vtendē hebt ghi vā my
beruēemt / ende mi haer tot enen grouwel
ghemaect / tek ben beuānghen / dat ic niet en
se / hoe ich mi selvs verlossen sal.

Mijn gesicht is vergaen van pine / Och
were ic hebbe v om hulpe aengeropē en dē
Santscen dach hief ic mijn handen op tot v.

Sult ghi een proeue uwer godheit doen
vnder den doden ? of sullen die doden oock
weder opstaen ? om uwen lof te singhen ?

Salt ooc also geschieden ?

Salmen ooc uwer vꝛiendelijcheyt inden
grauē gedenckē ? en uwer goedertierenheyt

bi den genen die vergaen sijn.

xij Hoe sal doch v macht inder duysternis-
sen bekent mogen worden / waer door ghy
grote wonderlike dingen doet: of uwe gve
rechticheit onder den genē / die wt deser we-
relt in een verlaten landt reysen.

xliij Nochtans sal ic vooxt haeren O Heere
tot v te roepen / en den hope noch niet al ver-
lozen geuen / ende smorghens broech wil ic
v met mijn ghebedt vooxcomen.

xliij Och Heere waerom vergeet ghy mijnder
siele: en hebt v aēlicht vborge / dat ick v gve
wonderlike gōte tot mi waerts is en genoele.

xv Ellendich ben ic / ende van mijnder ionc
heit aen vol catuicheits / alsulcke veruacert
heit heb ic gheleden / die ghy mi aengeuacert
hebt / dat ic bi na ter aerden geuallen / ende
in wanhope ghecomen was.

xvi Merckelicke tekenē dunders raserne heb-
ben haer in my verthoont / v veruacernisse
hebben my oueruallen.

xviij Si hebben mi omuanghen gheltic dwa-
ter enen doet / die daer ingeuallen is / en dat
sonder enich ophouden / Sy hebben mi om-
tingelt / niet een veruacertheit voox en dā
nae / mer alle gader tseffens.

xviii En indien datter noch yemant ouer ghe-
bleuē waer die mi beminde of nagebuer mit
gongstich minde die selue hebt gi verre vā mi
verdruē / en mijn vzienden en bekende hebt

ghy verborgen / en hebtse also inder duystes
niden gheset / daer ic se niet gesien en kan.

Psalm Stephans des Erachtters. lxxxix.

Misericordias domini in eternum.

Ic wil mijn liedekens in wödlieke manie
re dē mēscē in mynder tijt en alle naco
melingē / den Here betuigē / altijt berinher-
tich te sijn en wil met minē mont vercōdigē
datter niemant en behoort vā uwet getrou-
wicheit te twifelē / maer dat ghyt ooc doen
sult / so wat ghyt oyt beloofft hebt.

Wat ic heb mi laten hoorstaen / dat di in
hem jertichz inder ewichz duerē sal / en dat
die hemelē eer vallen sountē die ghyt met gro-
ter konste gestapen hebt en stantuaeliken
onderhoudt / dan dat ghyt v beloofften nyet
houden en sount.

Ic heb een compact (seyt die Here) met
den genē / dien ic mi vercozen hebbe / en dat
selue heb ic met enen eedt bevestight / op dat
Dauid mijn knecht geen oorsake met allen
hebben en soude om te twifelen.

Inder wicheit (seyt die here) wil ic uwe
wacoringē bevestight / ende v enen conincli-
ken stoel oprechten / die nem mermeer vat
gheen geslacht en sal bedruuen wordē / van
allen den genen die ooc natomen sullen.

Tsal alsoe gheschieden.

Ove hemelen betuigē wat wonderlike
konstaer dat ghyt sijn O Here / ende bi alle

Den Psalm Davids. lxxxix.

menschen zijn getuygē dijn der ewicheits /
die uwe heylcheit wel besocht hebben.

bf **W**ant wie macher oock in den hemel in
eeniger manieren bi v gheleken worden: en
wie isser onder den enghelē v ghelijck / hoe
crachtich si ooc zijn moghen.

bij **G**od is wonderlicken groot en waerdich
en in die gemeente zijnder heyligen hooch-
lijck te eeren / en wel te bresen van alle dē ge-
nen / die ront om hem zijn.

blij **O** here God wie salder doch in eeniger
manieren by v gelekē mogē wordē: aēgestē
dat ghy zijt een scepper en onder houder vā
alle dingen / en want ghy dyer bouē maten
beel bi v hebt / die v stantvasticheit betuygē:

ix **G**hy hebt ghewelt ouer dye woeste see en
indie haer goluen haer in die hoochte ophef-
fen / en beginnen te rasen / so stilt ghise door
uwe cracht / als ghi wilt.

x **D**en alder machtichsten coninc vā Egip-
ten versloecht ghi / wel also lichtelijcken / of
ghi teghen eenen te doē hadt gehad / die vā
alle zijn crachten waer verooft geweest / en
door uwen machtigen arm vernieldē ghy
al oock al uwe vanden.

xj **D**ijn zijn die hemelē dijn is die aerde / en
des aertrijes omgāc / en al tgene datter op
is en vā dat alle hebt ghi fundamēt geleyt

xij **D**at Noordē en dat Suydē hebt ghi ge-
schapē den berch Taboz / en den berch Her-

Den Psalm Davids. lxxxix.

non betuyghen door haer grootheyt dijn
almachicheit en si geuen den genen die haer
sien een oorsake uwen name te pussen.

Eenen almachtighen arm hebt ghi / seer
sterck is v hant / ende v rechterhant is die al
der mogentste.

Omē coninclicke stoel is met vromicheyt
en gerechticheit onderset / genade en gerecht-
icheit gaen v ter herten bouen alle dinck.

Salich ist volck dat dese dingē bekent en
hē hier in verlijdt / al die ghene die alsuicks
sijn / dyen sal altyt O H E R E dijn ghonste
nauolghen / ende sullen in dat alder claerste
licht dijns aensichts wandelen.

In ghedachtenisse dijns naems sullen si
haer verblijden alle die dagen haers leuens
en door die weldaet dijnder rechtuaerdich-
makinge sullen si vermaert sijn.

Want ghi zijt die eere haerder stercke / en
die stercke sal altydt meer en meer toenemē /
ende door uwe lyefde tot ons waerts.

Want door die weldaet des H E R E N /
sijn wi meer dan door eenigē schilt bescermt
en door sijn bystant dye den Israel met hey-
licheyt begaekt soe vergatet al geluckelijck /
wat oock onse Coninc beghint.

Toomaels spracēt ghi met uwen heylig-
gen (Samuel) gelijc ghi metten Propheeten
plaecht / en seyde / Ick heb dien cracht gege-
uē / die nochtans ander sterck genoeg was

Den Psalm Davids. lxxxix.

Ich hebbe den Jonghelick verheuen / die
ick wt dat volck gelesen hebbe.

xx

Ik heb David mynen dyenaer gheuondē
met myne heylige olie heb ic hem gefalst.

xxi

Daeromme sal mijn hant sterk met hem
zijn / en en sal hem nemmermeer verlatē / en
boozts mynen arm sal hem wt der maten
seer machtich makē.

xxii

Geenderhāde brant en sal hē verdrucken
mogē noch enich boos mēste en sal hē quaet
gonnen / noch hem berdyet aen doen mogē.

xxiii

Want alle die ghene die haet teghen hē
sullen derten oprechten / die wil ic verderuen
en die hem haten / die wil ic niet maken.

xxiiii

En al wat ic hē beloofst hebbe / dat sal hy
vercrigen / en mijn eerste genade waer doot
ick hem bercoopen hebbe / dye en sal nyet te
niet ghaen / want doot my sal zynen hooft
verheuen worden.

xxv

Ende zyn heerlicheyt wil ic totter see toe
wtstreckē / ende tot dye rymere Euphrat toe
die macht zijnder rechterhant.

xxvi

Hi sal mi roepē en stontelick tot mi vercrē
leggē / Ghi zijdt mijn bad / mijn God mijn
stantuastighe ende onbeweechlike salicheyt.

xxvii

Ik wil hē die eerste ende die aldermach-
tichste onder alle Coninghen maken die op
eer aerden zijn.

xxviii

Mijn ghonste sal inder eewicheyt met hē
zijn / en tverbont dat ick met hem ghemact

Den Psalm Davids. lxxxix.

hebbe / dat sal vast bliuen.

En si ick hebbe booz in ghenomen sijn na
comelingen alrijt te behoedē / ende den stoel
sijns rijcs alsoe lange te laten bliuē / als die
daghen des hemels sijn sullen.

En indie sijn nacomelinge mijn wet ver
laten / en na mijne gheboden nyet en leuen.

En ist saech datle mine statutē ontsuyue
ren / en mine geboden niet en houden.

So wil icse als met eender roede geeslele
op datse haer beterē / ende haer mildaet wil
ick met slaghen straffen.

Maer mijn genade en wil ick nochtans
haer n3 ontreckē / wāt ic en hā n3 liegē noch
tegen dye trouwe doē die ic beloofte hebbe.

Inder eewicheit en sal ic tverbondt nyet
brieken / dat tusschen haer en mi is / wāt dat
ic eens gesprokē hebbe / dat en sal ic nemmer
meer veranderen.

Als ic bi mijnder heylicheit / en miijnder
matesteyte gheswozen hebbe / soude ick den
Dauid dan geliegen konnen ?

Want ic heb beloofte dat sijn saet ewelic
bliuen sal / en dat dē stoele sijns rijcs alsoe
lange staen sal / en ducren / als die Sonne in
mijnder teghenwoordicheyt.

Sijn rijck sal duerē so lange als die Ma-
ne / en so lange als ic wil dattet teken miijnd
belofren inden hemel bliue.

Maer ond dies vergeeft ghy al dese stuchē

xxxix

xxx

xxxij

xxxij

xxxij

xxxij

xxxv

xxxvj

xxxvij

xxxvij

Den Psalm Davids. lxxxix.

en seijnt dat ghi uwē Crisū verlatē hebt/ en
berstoten/ en dat ghi op hem bergramt sijt.

En tseijnt dat ghy tverbont ghebroken
hebt / dat ghy met uwen dienaer ghemaect
hadt en dat ghi zijn croone schandelickē af-
gheworpen hebt inder aerden.

xl

Alle zijn inuerē hebt ghy afgeworpen/ en
zijn soten hebt ghi te gronde bedorven/ waer
in hi by plach te wesen vandē biādē inloop.

xli

Alle die ghene die daer boorbi gaen/ dye
bertreden hem/ ende sinen naghewerē is hi
tot eenen spot gheworden.

xlii

Die rechterhant zijnder vlandē hebt ghi
inder hoochte opgheheuen / dat si te harder
slaen soude/ ende alle hie hem quaet gommen
die hebt ghi verbljdt.

xliii

Want dye scharpte van onsen sweerde
hebt ghy botghemaect/ ende tseijnt dat ghy
met ons ten strijde niet wtrecken en wilt ge-
lijck ghi plaecht.

xliiii

Sijn claerhē hebt ghi verduyftert en sine
conincklicke stoel hebt ghi ter neder geworpen.

xlv

Die dagē zijnder toechden hebt ghy ver-
coyt/ ende van alle siden hebt ghy hem met
scande bedect. This alsoe geschiet.

xlvj

Hoe lange sulc ghy doch o here verbor-
gen bliuen? salt altyt dueren? sal v caserne
als een bier altyt bernen.

xlvij

Denct doch hoe coyt dat mijn leuē is En
hebben wy vā natuere niet sdyets genoch

Den Psalm Davids. lxxxix.

wy die ons geheel leuen lang tot ydelheyt
geneicht zijn: Ja wi alle Adams nacomelin-
gen die ghi ghemaect hebt.

Want daer en is niemāt dye daer leeft tū
so stercken man alst emmermeer mogelic is
die de doot nyet steruen en sal/ ende die zijn
leuen sal mogen beschermen tegen die violē-
cie der graefs. **T**his also.

xlviij

Waer is nu o Heere dijn vermherticheit
des boozleden tijds: als ghi Dauiden met
eenen eedt swoert/ dat ghi in goetrouwen
booz sine nacomelingen sozge draecht.

xljx

Denct doch o Heere hoe schandelticken
dat v dienaers ghetracteert worden/ en hoe
te die scamperheden heymelickē knagen/ en
inder herten dragen moet/ die mi v etsceyde
ende bi na ontellike menschen aendoen.

Want si en zijn o Heere niet alleen tegē
ons scamper/ mer ooc tegen v/ want si be-
spotten ons altoos/ recht of wi niet met alle
meer toenerlaets in v Cristo en hadden.

lij

Gga met os soot emmermeer mach/ god
moet nochtans doe/ dat hi beloest heeft/ hoe
wel dattet ons moeyelic valt/ lāge te sbe-
de/ En daerom is hi ooc waerdich dat hi vā
alle menschē inder eewicheit gelooft worde

liij

Oeynde des derden boecks.

Een ghebedt Moysi des mans Godts.

Psalm. xc.

Domine refugium factus es.

o liij.

Den Psalm Davids. xc.

In boordē tijde hebt ghy ons geweest
 O here eē sekere toelucht/ daer wi son
 der eenich achterdenckē toe wiskē mochtē.

Wāt eer die bergen geschapē waren/ en
 daertrijc gemaect/ en die selue in lantscappē
 ghedeylt/ en bewoont was/ soe hebt ghy al
 machtighe God vander ewicheyt aen bi v
 selfs gheweest.

Den mensche (dye verscheden cattuiche-
 den onderworpē is) leydt ghy/ so lange dat
 hi van ouderdō vyeert/ en daer toe segt ghy
 noch O ghi naecomelingē Adams keert we
 der in daerde/ daer ghi van gecomen zijt.

Woorwaer dusent Jaer/ voor v/ ende by
 uwer ewicheyt gelekē/ zijn als den dach vā
 ghykerē/ dye voor by is/ en als een van die
 nacht wakē die geē voetspoze achter en laet

Die iare des mensche gebiet ghi seer snel
 liken wech te lopē/ en eer die mensche by hē
 selfs ouerdenckē mach/ wat hē in sijn leuen
 geschiet is/ so gevoelt hi datse wech geslopt
 sijn ghelijck eenen droom/ wāt smorghens/
 int beghinne zijns leuens so wast hi op als
 eenich gras ende scijnt wat te wesen.

Smorghens/ seg ic/ nū groen/ en het scijnt
 een weynichken op te scieten/ Maer aendē
 auont wordet afgemaeyt/ ende verdort.

En recht of in onse corte Jaren nyet ver-
 driets genoch en waer/ so coēt v grāschap
 pe noch daer toe/ die niet toe en laet dat wi

Allee indē slape wat mochtē geuoelē / dat in
peniger maniere dē menscen genoechlic zijn
mocht / wāt onse Jare in vreele bergaen zijn
en wāt ghi grotelike op ons scheē te wesen /
so zijn wi beroert geworden / en verschriect .

Onse misdaden stelt ghi recht tegē v ouer
en onse sondē / die wi heymelic medē te zijn
en in onser ioncheit bedreue hebben / die zijn
booz v aensicht veel clarder dan den dach.

En daeromme dat ghi op ons vergramt
waert / so zijn alle onse dagē wech gesloopen
en onse Jaren hebbē wi ten eynde gebracht
eer datmen wel seggen mocht .

Want indien dē tijt ons lenēs tleuētich
Jaer is / oft tē hoochste rachtērich so latē wi
ons dunckē dattet met os wel toe gaet / mer
die die principaelste onder die selue zijn / en
die bloeme vā desen so selsamē ouderdom /
die vliegē snellike wech vol moete / arbeids
en catuueherts / en recht of wi vlogelen had-
den vlieghe wi daer henen.

Wie heefter oyt doch uwen crachtighen
toorne mogē ontbiedē? principalic als ghy
ban ons begeert die eere die uwer matelstey
tē toe behoort / ende als ghi gram zijn wilt
om dat wi dat selue / so dat behoort / nā naer-
stelick genoech gedaen en hebben.

Heert ons doch nac deser manieren onse
corste dagē tellē / en die cortheit der seluer al
lijt en onser hertē te hebbē / op dat wi os sel
o iij.

vlij

f

f

xj

xij

Den Psalm Davids. xc.

nen van dit leuen niet groots toe en seggen
maer dat wi ons hert en sin totter Godlijc-
ker wijsheyt begheuen.

xiiij

Ach Here keert doch wed tot dijn gewo-
nelike goedertierichz / en ist noch n3 genoech
getaest op onse ellēdige menschē? wilt doch
ten laetsten uwer knechten eens ontfermen.

xiiiij

Maect ons haest en wel broech uwer ge-
radē oneruloedelichē deelachtich op dat wi
doch tē minsten blijde wesen en vrolich zijn
mogen den cozten tijdt ons leuens / die noch
boorzhanden is.

xv

Verblijdt ons weder boorz die groote el-
lende / dat wijs in boorzledene daghen ende
Jaren seer quaet ghehadt hebben.

xvi

Ende laet dat salige werck der verlostin-
ghe dinē dienaers openbaer worden / en die
versoeninge dijnder godlijcher maesteyten
den nacomelingen dijnder knechten.

xvii

Ende ons Heere God worde ons alsoe
biedelic en gonstich dat ooc al tgene dat wi
beginnen cracht hebbe / en so waer wy onse
handen aenslaen / dattet selue door die gena-
de ons Heren oock wel ghelucke.

Psalm Davids. xcj.

Desen Psalm leert dat dye ghelouige
van alle periculen ende vrese vry zijn.

Qui habitat in adiutorio altissimi.

Soe wie hē beneelt der bescherminghe
des alder hoochsten / si so verborzge als

si enmermeer mach des seluen bescuddinge
sal dye almogente God aen nemen, dat hy
oock sonder sorghe in die periculen des lee-
uens sal verkeren moghen.

En daeromme sal ick my oock wel derra
laten voorstaen vanden Heere dat hy mijn
hope is mijn blochuyss/ende mijn God/cn
ick wil my gheheel op hem berlaten.

Daerome sal hi ooc sorghe dragē / dat ghy
(die op hē betrouet) in geenderhande iagers
strickē vallē en sult / cn hi sal v bewarē voor
die pestilēcie / hoe vennich die oer zijn mach

Met sine vlogelē sal hi v bedecken en on-
der sine bederē sult ghi by zijn / geenderley
scilt / gheenderhande boekelaer en soude dat
yemandē doen mogē / tgene dat hy door sine
sorghualdicheit doet .

Door zijn bescherminge gesiede dat ghi
niet breezen en derft / datter eenich dinck si /
dat v des nachts vernaren mach en ghi ooc
niet sorgē en derft dat v yemant int midden
des daechs met eenich gheschut quetsen sal.

Van die pestilencie die dē mēschen heyme-
lic onernalt en van die selue die onuersiens
coemt / en raest / daer sult ghi by af zijn.

Indien ghi in eenen strijt gact en tegē v
biandē becht so sullender dusent ter sincker
side vallen en ter rechter side thien duysent
ende v en sal niet hinderen.

Maer veel eer sult ghy met uwen oogen

ij

iij

iiij

v

vi

vii

viii

Den Psalm Davids. xxi.

God hoor b bechtende sien / en byt zijn / ende
aenschouwē / dattet die godloosen inder hūt
te betalen sullen.

ix Daerōme is met rechts al mijn betrou-
wen / o heere aen b gelegē Daerōme ghy
wie ghy ooc zist / wilt ghy wijselickē doe / so
stelt den here hoor uwē ogen / als een aldee
sekerste toculucht / wāt hi bouē alle dinc is.

x Indie ghy dat doet / so derf ic (die dit scer-
te) b wel toefeggen / dat geenderley ongeluc
b geschieden / noch ooc geenderhande plage
b huylgēsinne hinderen en sal.

xi Want hi heeft sinen engelē beuolē hoor
b sorghe te dragen / en datse b bewaren sou-
den / werwaerts ghy oock henen gaet.

xii In hare handē sullē si b dragē / so dicwils
alliet eenich perikel is dat ooc uwē voet aē
een steenkē hem niet en sal mogen stoten.

xiii Door dat middē der leeuwē en slanghen
sult ghy sonder sorgē gaen / en of si tegē b op
staen woudē / so sult ghy dē leuwe en dē dra-
ke ter nebet wopen / En met voetē treden.

xiiii Wāt hi mi lief gehadt heeft / seyt die hee-
re daerōme wil ic hē vā alle tegēspoet belcer
mē / en hē skantualtich en onuersaecht makē
om dat hi minen name bemint heeft.

xv Hi sal mi om bystant aenroepen / en zijn
begheerte sal ic voldoen / ich wil by hē we-
sen / en wt alderley noot wil ich hem verlos-
sen / ende cerlick maken.

Den Psalm Davids. xxiij.

Met een lanch leuen wil ic hem verfadē /
 en hem thoonen / hoe ic mijne bytendē plach
 salich te maken.

Psalm vooz dē Sabbath. xxiij.

Wyt is een ghemeen lof des gansschen
 volce en tenen prijs des geloofs.

Bonum est confiteri domino.

Et is wel recht dat mē met dāc seggin
 ghe den Heere looft / en van uwen na-
 me singt o alderhoochste.

Dat men wel broech vooz den daghe u-
 we goedertierenheit voozcondige en v stant
 nasticheyt alle nachte.

En dat niet alleen met der stemme / maer
 ooc opt musise spel vā thie snare / op die luy-
 te / en met den soeten lanch vander herpe.

Want ghi o Heere verblift mi dooz dijn
 scone en verscheidene werken / en dooz dye
 selue werckē wil ic mi verblidē / wt dē welc-
 hen men lichtelijcken die almogentheit dijn-
 re handen mercken mach.

Och hoe soon / groot / en heerlic zijn o He-
 re uwe werken: uwe raden en vooznemen
 zijn bouē mate diep / en ons ongronderlick.

Sen lot mēsche en staet vā desen dingē
 en een dwaes en merct in dese miraculé
 der natuere die almogentheit Gods niet.

Dat die godlosen schijnen te groeyen ghe-
 lijck tgras op den velde / en veel bose men-
 schen te bloeyen dat en salinē niet menē een

xviij

f

ff

fff

ffff

v

vj

vij

Den Psalm Davids. xliij.

teeken haerder salicheyt: te wesen met haer-
der ewiger verdoemenisse.

liij

Maer ghy o Here bent die hoochste bouē
alle/ en ghy sult die ooc blinē ind' ewicheyt.

ix

En daeromme o Here salt uwen vyand-
dē anders vergaen dan si gehoopt hadden /
haerē hoop sal haer faelgeren / want die nu
schijnen te bloeyen / die sullen te gronde ver-
gaen alle die boose menschē sullen haer selfs
door haere leliche feyten verderuen.

x

Maer ghy sult mijnen hoorne den hoorne
des Eenhozens gelijc makē en nu alreeds
dunct mi / dat ich met den alder welriekent-
ste olye ouerghoten ben.

xj

Wāt mijn oge salt aē minē vīandē sien dē
yemāt ooc in sine vīandē soude mogē wens-
schē en dat selue sullē mijn ozen horē vandē
boosen menschen / die teghen mi opstaen.

xij

Die oprechte sal gelijc eenē Palmboom
bloeyen / ende inder hoochten opwassen als
eenen Cedarboom op den berch Libano.

xliij

Die inden huysē des HERKEN ghe-
plant zijn / dye sullen inden salen ons gods
leer schone bloemen voortbrengghen.

xliij

Daerom salt ooc gheschieden / datse int
ouderdom weluarēde zijn sullē / wel gescha-
pet ende groen.

xv

Op dattet openbaer worde / dat die Here
gherecht is / die mi als een steenrootse is / en
dattet geen onrecht met allen in hem en is.

Deus regnavit decorem indutus est.

Die Here heuet officie om te regneren
aēgenomē / bā alle sidē is hi heerlic in
zijnder maesteyten aē te sien / die Here heefe
stercke aen gedaen / waer dooz hi wt der na-
tuere / en̄ oock van hē selfs almachtich is en̄
sooc ondersedt sullē worden die daertrich
bewonen datse niet meer en sullen wankelē

Dat tijc dijns conincklikē stoels staet vast
en̄ thus also ooc geweest bāt beginne der we-
relt / en̄ bā tbeginne der werelt aen tot in-
der eewichēyt sult ghi / die selue sijn die ghy
altijdt gheweest zijdt.

Die ryuieren o Here hebben haer verhe-
uen / die waterstromē hebben haer gerysch
berheuen / ende sceen datse noch veel meer
haer baren verheffen wouden.

Maer dye Here studele dooz sijn almoe-
gentheyt / want die Here besidit al tgene dat
inder hoochtē is / en̄ hi is machtiger dan alle
waterē / hoe veel datter ooc en̄ niet meer sijn
moghen / Ja oock machtigher dan die alder
woeste golen vander zee.

Dat ghi beloofst hebt o Here dat hebt gi
ooc in goeder trouwē dijnē huys bewesen
en̄ dz selue huys hebt ghi frayelijckē met hei-
lichdō vcteret / en̄ sal oec ind eewichēyt bliuē.

Psalm Davids. xciiij.

Deus vltionum dominus.

Den Psalm Davids. cxliij.

- i. **O** Heere ghi die die macht hebt om doot
 recht dijnt wtuercoopen te weckē / o
 God dye dye macht hebt verthoont v doch
 ende laet v sien.
- ii. **W**i bidde v / dat ghi v in die hoochte be-
 heffen wilt / en op wren connelijcken stoel
 clint / ghi seg ic dye een rechter der ghauf-
 scher aerden zijdt / en vergeldet den houaer-
 digen / na haer verdienste.
- iii. **O** Heere hoe langhe sullen dye godlosen
 hoe lange sullen die godlosen doch van blif-
 schappen opspringen.
- iiii. **H**oe lange sal doch haer boosch hert met
 woordē wtberstē ? en haer doē vermetelike
 spreke ? wāt dese venmige mensche / welker
 onteliken veel sijn prisen haer selfs / en be-
 romen haer ooc van haer lelike feyten.
- v. **H**oe lange sultē si doch O Here dijn volc
 bermalen ? en dijn baders goet plagen ?
- vi. **D**ie die weduwe ende den weemdelinck
 doden / ende die weesen verwozen.
- vii. **W**ant si latē haer dunckē / dat ghi o He-
 re hier op nyet nicken en sult / noch daer op
 merckē / hoe wel gi nochtās Jacobs god zijt
- viii. **D**aeromme aenmercket doch tē laetstē
 eēs / ghi luidē / die ons volc n; veel meer dā
 heestē te achten en zijt / O ghy dwaesen wan-
 neer wilt ghi na dese dingen eens omme se
- ix. **D**ie dye ooren aen v hooft gheset heeft /
 sude v cracht gegheuen heeft te hoerē / meynē

Den Psalm Davids. xciiij.

ghe) dat die doof zijn sal? ende nyet niet af-
hooren en sal? ende die v dye oogē in v booz-
hoofst gheset heeft (meint ghe) dat die niet en
sal kunnen ghesien.

Die die heydenen leert / datse doē dz recht
te (meint ghe) dat hy v ooc niet castien en sal
geouertreders? die selue (seg ic) die dē mēscē
wijsheit leert / en in hare herten print (meint
ghe) dat hi dit ongewroken laten sal?

Die **HEERE** weet alle dinck soe wat
ooc eenich mensche denct / dat het enckel ydel
heyt ende boosheit is.

Daeromme is die mensche wel salich / dē
welcken ghe O Heere een behoeder van alle
dine verwaerdicht te lere / en te onderwisen

Want die selue leringe sal hē indē soch-
tiken tijt ruste geuen / so lange datmen den
godlose een huile graue / daer hi nēmermeer
wt geraken en sal.

Die Heere en sal zijn volc niet verstoren
ende zijn erfghoet en sal hi nēmermeer
snaden.

Wāt t sal noch eens comē / dat gerechtic-
heit niet dat gerecht t samē genoecht sal wor-
den / en dat dye rechters wt rechtē sullen dat
recht is / en dat selue sullen nauolgen alle die
ghene die recht op van herten sijn.

Och ofter yemāt niet mi opskand tegē die
vose mēschē? Och ofter yemāt waer / die hē
niet mi stelde. tegen dese snoode boeuen.

Den Psalm Davids. xciiij.

xiij

En hadt mi die Here n̄ bi gestaē ic waer
al wech / wāt ten wasser niet verre af / ick en
waer des leuens berooft / en laech int graf.

xv

So dicwils als my dē boet scheen te wāt
kelen / so gaf mi die ghenade des herē cracht
ende stelde mi vast op die beenen.

xv

Naē die menichfuldicheit mijnder droe-
ner gedachten / daer ic in mijn hert mede ge-
cruyst wert / so verblid mi uwe beroofstun-
ghen wederomme.

xv

Sult ghi ooc eenige gemeynschappe hou-
den met den scoele / en tghewelt der tyrant-
nē ? die dē onnoselē een valsche sake opleit
en dat na zijnder aert / en met alsulcke sub-
tijlheyte dattet oock seijnet / dat hy dat van
recht weghen doen mach.

xv

St vergaderē crijstnechten bi een om dē
oprechten te berdoen / en veroorzelen eenen
onschuldigen mensche vā sijn boosch leuē
weghen.

xv

Maer die here sal mijn beschermmer zijn /
ende mijn god ghelijck een sterck slot / dat
op een hoghe steenroote gesticht is.

xv

En die selue schalchheit / daer si dādere me-
de berduct hebbē / sal hi wedet op haer bē-
gen / en gelijk haer sondich leuen verdient
heeft sal hise totten gronde toe berdernē / Ja
berdernē sal hise die here onse god.

Psalm Davids. xcvi.

Quia exultemus domino.

Och liever laet ons doch vroeltick zijn /
 want wiso genadighen Here hebben /
 laet ons vā bliscappe roepen / om dat hi ōs
 gheworden is / gheleick als een steenrootse
 daer onse byanden niet aen comen en mogē
 ende een oorlsake onser salicheyt.

Door alle dinc laet ōs daerom arbeiden
 dat hi ons een vriendelic aensicht thone / en
 laet ons tot zijnder eeren liedekēs singen.

Want die Here is groot / cen God ende
 coninc grooter dan alle Goden.

In wiēs macht zijn d'ye fundamentē des
 aertrijcks / en die toppen der bergē hebben
 haer wesen van hem.

Sijn is die zee / want hi heeftse ghemaect
 ende door almoghentheyt gheboot hy / dat
 daerdtijck wt die zee kijcken soude.

Och liever daerom coemt doch / dat wy
 te samen aenbeden / onderdanicheit te bewi
 sen ende onse knyen buigen voor dē Here /
 den geuec ons leuens / ende onser salicheyt.

Want hi is ons God / en wy zijn volck
 die vā hem ons nootdrift hebben en die als
 een kudde scapen zijnder sorghen ende almo
 ghentheit benoelen zijn / Waeromme indien
 ghi huden zijnder stemme gehoorlaem sijt /
 ende wisselijcken doen wilt.

So en sult ghi v hert niet shardē gelijc
 als si boozmaels ter tijt des twistēs deden /
 doē si inder woestine tegē mi murmureerdē /

Den Psalm Davids. cxv.

en proefde mi of ic ooc so machtigē God wel
waer/ di ic hare appetijt wel boeten mochte

xi **W**at aldaer proefde mi nwe boozhads/
of ic ooc die macht wel hadde/ haer te vlenē
dat si behoefden/ si arbeiden aen my te ver-
soeckē/ wat ic wel vermocht hoe wel si noch
tās bele werckē gesien haddē/ die bouē ma-
te merckelike tekenē mi nnder God/; waerē.

x **W**eertich iaer lang heb ic enen twist met
dit volck gehad/ en sprack alrijt/ dit volck
dwaelt groteliken/ ende het dwaelt lelyken
maer so wat ic haer seyde/ si en achtens niet

xj **E**nde daerom als si deser ralsernie gheen
eynde en maecten/ so swooz ic wt gramscap
pe/ dat ic se in die alder rustelicke plaetse n
inbrengen en soude / daer ic se boorgenomē
had in te brengen. Psalm Davids. cxvi.

Cantate Dño canticum novum.

i **S**ingt dē Heere eē nyeuwe liet/ singt dē
Heere ghi alle die opter aerden wont

ij **S**ingt den Heere ende prijs si nen name
bercondicht van dage tot dage zjn hulpe/
waer dooz ghi bewaert zjt met zjn toedoe.

iii **T**ertelt den buytē landtschen natien zjn
heerlicheit/ en allē menschen/ so waer si ooc
wonen moghen / zjn wonderlike wercken.

iiii **W**ant die Heere is groot/ ende grooter
dan men hem wel geprijsen kan/ ooc wel te
briesen van allen den genē/ die ergens booz
Goden gehouden worden.

Den Psalm Davids. xxiij.

Wāt al tgene / dat die ander nationen booz
goden houde / dats enckel ydelheit en niets
met / Maer die Here ist / die de hemelen ghe
maect heeft. b

So wat ergens heerlic en schoon is dat
is booz sine ogē / zijn macht en grote glorie
blinct in die hemelen / dye hy sonderlinghe
booz zijn wooninghe vercozen heeft. bj

Daeromme geeft de Here alle gheslach
ten der heydenen / geeft den **HEERE** (seg
ic) heerlicheyt ende almogentheit. bjj

O heeft den **HEERE** die heerlicheyt die
sinen name bethaemt / neemt gauen en haest
tot sine salen. bjij

Walt booz den Here neder / en heerlichen
eert zijn maiestett / en bzeest hem ghi alle die
opree aerden woont. ix

Vertrecket de bzeemde natiē / dat die He
re dofficie aengenome herft om te regneren
en daeromme sal ooc daertrijck gheuēlicht
worden / ende en sal niet meer wanchelen. x

Den hemel sal hem verbliden / en daerde
sal haer beruroechde / die zee sal wt blischap
pen opspringen / niet al tghene datter in is. xi

Het velt sal hem verbliden / ende alle die
bomen inder wildernissen sullē van bzeuch
den ophuppelen. xij

Om des Herren wille / dat hi comen sal /
dat hi comen sal (seg ic) een rechter ouer dat
aertrijck / want hi sal den omganc der aerden
xijj

Den Psalm Davids. cxvij.

ordelen met gerechticheit / en t'volck sal hi is
goeder trouwen regieren.

Psalms Davids. cxvij. Dñs regnauit.
Die Here heeft hem verweerdicht dat
regiment des rijcs aen te beerdē dies
berblide haer die aerde / dies moeten haer
alle eylanden beturoechden.

Wolckē en duisterh is ront om hē / tot
hese den quadē / met gerechticheit en recht-
uaerdich is sijn dat onderstant zijns stoels.

Een vier gaet voor hē henē / en die blant
mesal aen alle siden sine viandē verslinden.

Sijn blixemen verlichten dē aerdt'bodē
dat aerdt'rijc genoeldet / en si verschijctē door
die menichte der weerlichten.

Die bergen smelten gelijk wasch / ende
van bern aernisse gingen si van haer seluen
om der tegenwoordicheits wille des Herē /
om der tegenwoordicheits wille (seg ic) des
Herē der ganscher aerden.

Die hemelen sijgē sijn gerechticheit / en
alle menschen sullen sijn heerlicheyt sien.

Beschaeint moerē si worden alle die gene
dye dye beeldē eren / die haer becommere
in dē dienst der dingē / die min dan niet sijn /
Haer veel lieuer valt voor hē neder ter aer-
den / O alle ghi so waer ghi ergens sijt / dā
voor die door soetheyt der mensken voor So-
den ghehouden worden.

Sia heuet gehooft / en is verblift / en die

Den Psalm Davids. xcviij.

dochterē Juda hebben haer verhoecht / om
dine gerechtē wille / O Here ghi die die god-
lofen van vernaeffnisse doot / en wederōme
die die godsaltghe verblndt.

Inder waerheit ghi sijdt die alder hooch-
ste / ouer die gansche aerde / ende macht hebt
ghy ouer alle dinck / en om dese wonderlike
wercken wille sijt ghi verre bouen alle an-
dere goden verheuen.

Ghi die dē **HEERE** bemint / haet doch
die boosheit / want hi ist / die die sielē zijnder
heyligen behoedt / ende hi verlostte van dat
ghewelt der godlofen.

Dat licht wordet (door hem) den oprech-
ten ghegeuen / ende broechde den genen / die
van herte recht op zijn.

O ghi oprechte verblift v / dat ghi so ghe-
nadigē Here hebt / en danct met eerwaerdic-
heit zijnder alder heilichster maesteyte.

Psalm Davids. xcviij.

Cantate Domino canticum nouum.

Singet den here een meutwe liet / want
hi geeft materie genoegh om veel nieu-
we stuckē te beschriuen / want het zijn won-
derlike dinghen / die hi nu coxts ghedaen he-
uet / hi heeft door zijn rechterhand vooz hem
selfs die victorie verwonnen / ende door den
arm zijnder alder heylichster maesteyte.

Die Here heeft also met die sine ghehan-
delt / op dattet allen mensken openbaer zijn
p iij.

Den Psalm Davids 6. xcviij.

Wude / dat die salighe victorie van hem ghe-
comen is / want openbaerlichen voor den
ogen der heydenen heeft hi tekenen zijnder
gherechtigheyt ghedaen.

ij **H**i is gedachtich gewordē zijnder berrin-
herticheit en trouwe / om te volbrēngē tge-
ne dz hi Israel beloofte hadde / so waer erges
in eenige hoecken des aertrijcs mensche wo-
nē / die hebben die salicheyt ghesien / welche
onse God ons verleent heeft.

iiij **S**ingt den Here ter erē alle die opter aer-
den wonē / singt met luyd stēnen springt op
vā bliscappe / speelt en singt op muysic spel.

b **S**ingt en speelt op die harpe in die eere
des Heren / maer liet dat ghi emmer op dye
harpe met der stemme singhet.

bj **C**lincket met dye cymbalen / ende blaest
die trompette / Zoechet wt uwer ghanstchet
crachten om die toecoemst wille des groten
conincs / die een Heere ouer alle dunck is.

bjj **D**ie zee ruyssche ende bruyssche van blif-
scappe / en die geluyx die ontellike menichte
der visschen / Ja den ghanstchen aertboden
springe op van bliscappe / met alle den genē
die daer op wonen.

btij **D**ie ruiere moeten in haer handen slaen
en haer bruechde bewisen / en die bergē moe-
ten oock wt blischappen op huppelen.

cx **E**n dat om des Herē wille / want hi coēt
en neemt doffine aen om die aerde te ordelē

wāt den omloop der aerden sal hi in gerechtichheit oordelen en die menschen met groter rechtuaerdicheyt.

Psalm Davids. xcix.

Domini regnabit trascantur.

Want dye Heere nu coemt dat rijck te regieren / daeromme wordet volck beroert / Dye selue Heere (seg ic) dye op den Cherubin sidt / dye coemt / ende daeromme sullen dye inwoonders des aertrijcks met ontlicht verbast worden.

Die **HEERE** is groot in Sion / en wort vā alle mensche hoor die almogende bekēt.

Onen name sullē si belidē groot te zijn ontienlick / en bouen alle maten heyligh.

Al is die Heere machtich / nochtā en sal hi geen ghewelt hantten / maer rechtuaerdicheit / die hi seer bemint / want ghi **O** Heere alle dinc regtert met groter rechtuaerdicheit / en altydt ordel ende gherechticheyt in Jacob ghecoeffent hebt.

Verheft den Heere onsen God / en valt hoor die bancke zijnder voeten neder / want hi is dier eeren weerd / om dat hy die alder heylichste is.

Moises en Aarō zijn in die ordinātie zijn priesterē / en Samuel int tgetal der geerte die sinē naem aentrepē / welke hi altoos hoorde / als si hem om bistant aentriepen.

Wat die wolcke (die een gedaente eender

Den Psalm Davids. C.

calumnie hadde (sprac hi met haer/ ende sine
bermaninge waren si ghehoorzaem/ en met
haer maecte hi een compact.

bij

O here onse God ghi verhoordese en al
sijt ghi een machtich God/ nochtan sijt ghi
tot hare gebeden genadich geweest tegē die
andere/ ooc indē seluē ogenblic/ als ghi die
wraecke vā eigene naemt / dat si sottelicken
teghen v boorghenomen hadden.

fr

Verheft den here onse God stopt v selfs
ter neder / en heert v met alder eerwaerdic-
hy tot die hemelscē berch op den welckē zijn
heilige maestent haer sondlinge berthoont/
wāt die here onse God is die alē heilichste.

Eenen lofsang en dansang.

Davids Psalm. C

Jubilate deus omnis terra

f **I**ochet in die eere des heren/ alle ghy
die opter aerden woont.

ij **S**ert den heere met blyschappe / coemt
voor zijn aenschijn met vruechde.

ijj **B**ekent den here/ dat hi die God is/ dyc
ons gemaect heeft/ ende wi en hebben ons
selfs niet ghemaect/ maer wi zijn zijn volck
ende kudde die hi altyt weydt.

iiij **G**aet tot zijnder poortē in met dācleggin-
ge voor die ontellike weldadē/ die ghi vā hē
ontfangē hebt/ en in sine salē/ om sine prijs-
te lingen/ Looft hem/ en prijs sinen name.

v **W**ant die heere is goedertieren/ en zijn

Den Psalm Davids. C. i.

bermhertichs is sond ende/ en in sine beloof
ten te houden is hi boue maten stantuaelich
niet in een geelacht alleen mer in allen.

Eenen lof sang Davids.

Psalm. C. i.

Misericordiam et iudicium canta.

Die bermherticheyt en dat oordel wil
ich met liedkens singhen / mer alder
meest wil ich v O Heere met psalmen ver-
heffen wt alle mijnder crachten / want ghy
een gifter aller ducchyden sijt.

Ik wil na mijn best vermogē mijn naer-
sticheit doen / dat ic mijn huilgesinne eerlic-
ken onderwise / en benecste om een oprecht
leuen te leiden / maer alle mijnen arbeit sal
nochtans te vergeefs zijn / indien ghy mi ge-
nē bistant en doet En wanneer sal dit doch
eens tē laetste gesiedē? want als ghy mi hel-
pet / soe wil ic stantuaelick wandelen met
oprechter herten om mijn huys te regieren.

Doet en heb ic booz mi genomē yet on-
rechtuaerdichs na te volgē / eenē houerdig-
gē mensce heb ic altijt gehaet / en met alsulc-
kē en wil ic nēmermeer conuersatie houden.

Die zijn hert met opsedt boosch maket /
die moet verre van mi wijcken / enen boosen
man en wil ic onder mijn bekende ende brie-
den niet hebben.

Die heimelickē sprecet tot berderffenisse
sijns medegesels / welke niet quaets en ver-

Den Psalm Davids. C. f.

moet dien wil ic te gronde bederue / Eenem
mensche die zijn ogen inder hoochten opslaet
ende eenen beroemenden moct heeft / dien es
kan ich geenfins gheliden.

hij Maer mijn ooghen aenmercken die / dye
in goeder trouwē op der aerde conuertseren /
op dat ic alsulcke tot mi waerts trecke / ende
datse by my sitten / Die een oprecht lenen
leydt / die sal mijn dienaar zijn.

hij Nyemanden en wil ich liden in mijner
huysē / die met listen en bedroech omgaet / en
die hem te lieghen ghewent heeft / die en sal
by my niet bliuen.

l iij Wel broech wil ic alle godlose die dwet-
telick leuen veriaghē / welker seer veel en
der aerden wouen / op dat wt der stadt des
Heren alle misdadige quaetdoenders verdre-
uen moghen worden.

En ghebet des armen / als hi in droe-
fenisse was / en als hi in die boesem des
Heeren zijn claginghe wt slozte. C. ij.

Dei exaudi orationem meam.

l Ach Here hoor doch mijn gebet / ende
laet mijn roepen tot v comen.

hij En verbercht v aenschijn doch hoor my
niet / niet ter tijt als ich inder noot ben / Ich
biddes v neycht doch dijn ooren tot mi / als
ich roepe / en holdoet cozts mijn begheerte.

l iij Want die dagen mijns leuens vergaen
gelijck eenen roock die cozts verdwijnt / en

Den Psalm Davids. C. ij.

mijn gebeenten zijn berdoocht / als eenen
haert / dye altijt heet is.

Mijn hert is den hoy gelijk / dat af ghe-
maeyt is / en vander hitte der sonnē berdo-
ret / Ja van grooter ellenden heb ick mijne
spise vergheten te eeten. iij

Van roepen en suchten comtet / dat mijn
belle nauwelikē aen mijn gebeenten hangt h

Ik ben eenen puytoot of pellicaen gelijc
die in eenelijche en woeste plaetsen woont /
ende als eenen nyle die die conuersacie van
andere voghelen schouwet. vi

Van sochtuuldich; en conde ick niet ge-
slapen en mi docht dat ick eender bedroefder
missche ghelijc was / dye eenelick in een
gaerken onder twack sul ende in rusten sidt. vij

Mijn vianden doen mi sonder ophouden
en den ganschē dach schamperheit / en die mi
bespotten / die hebben tsamen in mijn ver-
deruen eenen eedt gheswozen. viij

En daeromme smaecte my mijn spise /
alleleens of ic asschen hadde ghegeten / en in
minen dranc mengde ic tranen / ende ick en
konde mi van weenen niet bedwinghen. ix

Om dies wille dat ic wel wist / dz ghi op
mi berthoojnt waert / ende seet gestoot / het
scijnt dat ghy my daerome te hoget verheue
hebt / om dz ghi mi te harder sout late valtē. x

Mijn dagē sijn enen scaduwe ghelijc / die
hoeht de auōt en duysternisse meer genaect xi

Den Psalm Dauds. C. ij.

hoe hi altijt groter wort / wāt ic ben allelees
als hoy gheringe verdoxret.

xij Maer ghi O Here blift altoos vzi ende
onuerandert / en v ghedachtenisse en sal nē
mermeer bi enich geslacht vergaen.

xiii Daeromme (weet ick oock sekerlick) dat
ghi opstaen sult / op dat ghi Sids ontfermē
moecht / Ja den tijt der verlossinghe schijnt
nū al reedts aen te comen.

xiiii In d' waerheit inwe dienaers hebbē oner
lant begeert haer stenē te sien / en hoe ellen-
dich d' haer aēgesicht emmermeer sijn mach
nochtans hebben si een medeliden op haer
gruys / en begeren haer bistant te doen.

xv Dan sullen die heydenen den name des
Heren vreesen / die ons nū begecken / en alle
die coningen op der ganscher aerden sullen
sine heerlicheyt eeren.

xvi Als die Here wederomme Sion oprech-
ten sal / so sal hi hem sichtbaerlick in zijnder
majesteit verthoonen.

xvii En hi sal hem tot den ghebede heren des
gees die bā oprechter oorlake wegē bedruet
is / want ten is niet mogelick / dat hi tgebet
der geente verlmaden soude / die haer van
hertē tot hem waerts heren.

xviii Laet dit bescriuē om der nacomelingen
wille / op dattet vole d' noch gebozē sal wor-
dē / den **HEK** den behouder louen mach.

xix Dat hi hem berwaerdicht heeft ons we

der als hoogster plaetsen aen te sien Ja dat
die **HEERE** wt dē hemel tot op der aerde
neder ghesien heeft

Op dat hi tsuchtē des geu anghene hoze
soude/ en dat hyle wt den banden verlossen
mochte/ die totter doot veroordeelt waren.

Op dat si een oorsaeck hebbē souden den
name des Heren in Sion te vercondigen en
sijn lof in Hierusalem.

En dat sal geschieden / als tbole flamen
bergadert/ en keenicht is/ en als die coninc
rijcken eendrachteliken dē dienst en eere des
Heren aen nemen sullen.

Onder dies nochtās en ophout hi niet mi
ne crachtē flaeuwe te makē/ so waert ich mi
och heren here/ en mijne dagen te veroorten.

En daeronne wil ic seggen / Och mijn
Sod en haelt mi doch bā hier n; int middē
mijnder daegen/ want haerder is seer wey-
tich/ en dijne taren en sullen bi gheen ghe-
nacht eynde hebben.

Ohi waert oet fundamēt des aetrijcks
helept wert / ende dye hemelen sijn twerc
dijnder handen.

Si sullen vergaen/ maer ghi sult staede
blijuen/ en alle ander dine sal gelijc een cleet
besleten worden/ ende gelijc eenen mantel
sult ghise om wendē/ ende tot dine geboda
sullen si moeten wijcken.

Mer ghi sult effen die selue bliuen die ghi

xx.

xxi.

xxii.

xxiii.

xxiiii.

xxv.

xxvi.

xxvii.

Den Psalm Davids. C. liij.

altijt gheweest zijt / ende uwe taren en sullē
gheen eynde hebben.

xxviiij Die kinderē uwer knechtē sullen sonder
sorge wonen / ende haerder kinder kinderen
sullē wt uwer gonstē in haer officie volherdē

Psalm Davids. C. liij.

Benedic aīa mea Dño et oīa que.

i **O** mijn siele dancet doch den Here en so
wat eenige cracht in mi heeft / dat en
ophonde nemmermeer sinen alder heylighē
sten name te louen.

ii **O** mijn siele dancet den Here / ende en wilt
doch nemmermeer die verscheeden weldadē
bergheten / die hi v bewesen heeft.

liij **D**ancet hem seg ick dye dy alle dījn mis-
daet bergheeft / hoe verscheyden datse oock
emmermeer zijn moghen / ende die alle dīne
crancheden gheueest.

liij **D**ie dījn leuen vander doot verlost / der
welcher dīet onergegenē was die v croont
door dienste van vriendelicheyt en goeder-
tietenheit v eenen coninc ghelijck maect.

v **D**ie v oueruloedelikē verleēt so veel als
ghi ooc emmermeer met dīnē mōt sout mo-
gē begeren door wiens ghenade ghi ooc
mijn siele vander sondē wegen vernuyt en
beroudet zijnde wederōme dye bloeme der
Joeyde ontfangen sult / Alleleens als eenen
arent die vā onderdō sinen beck als hi te crō
geworden is afbjeect / ende wederomme die

loncheyt ontfanghet.

Alle tegene dat die Heere doet dat is oprecht/geensins en sal hi die rechtuaerdigen nu een tijt lang verdrukken laten sonder dat alder hoogste oordeel wāt / hi weet haer verdriet met een veel beter goet / dan haer verdriet was / te verghelden.

Hi leerde Mozen sine gheboden om wel te leuen / ende den kinderen Israels heeft hy sijn boornemen betrouwet.

Urendelick en barmhertich is die Heere en seer langlaem wort hy toornich en meer dan men wel wtspreken kan is hi gheneicht om weldaet te bewisen.

Al tser byantschap tusschen hem en ons nochtans en sal die niet ewelic dueren / noch hi en sal oec niet altyt dongelijck gedenckē dat wy hem ghedaen hebben.

Wāt noeit en heeft hi os na die groothē ofter sonden geraast en na die menichte onser misdaet en heeft hi ons noeyt geplaecht

Wāt hoe wel den hemel seer verre vādē is / nochtans is sine genade noch veel groter tot den ghenen dye hem ontfien / al sondighen si oock teghen hem seer dicwils.

Verder dan den opganc der Sonnen is vander neder ganc / Alsoe verre doet hi onse misbaden van ons.

Geli je een vād sinder vaderlijke natue te niet vergetē en mach / maer het tammert

vi

vij

viij

ix

x

xi

xij

xiii

Den Psalm Davids. C. liij.

hem zijns soons ooc die wijle als hi hē geef-
felt/Also en sal hi ooc niet ophouden berm-
hertich te zijn tegē die gene/die hem vresen.

xliij

Want hi kent onse sorte begheerten / en
hy denct wel dat wi alle gader stof zijn.

xlv

Die ellendighe mensche is in zijn leuen-
geltic hoy ende alleleens als een bloemken
dat een luttelken tijts bloeyt.

xlvj

En als dat selue. vā een cleē rouwe wint-
deken geraect wort/so verwelcket en wordt
wt sunder plaetse gheruct/ende zijn plaetse
en kent hem daer na niet meer dan recht oft
al daer noeyt ghebloeyt en hadde.

xlvij

Maer die genade des **HEREN** is ge-
weest vander ewicheit aen / ende si sal oock
inder ewicheit op haer bliuē/die hem ont-
sien ende eeren / ende zijn gherechticheyt
sullen si ghenoele/niet alleen die hem dienē/
maer ooc haer kinderen/ ende haer kinder-
kinderen.

xlvijj

Die gerechticheit des Heren sal met haer
wandelen / datse tverbont houdē sullē met
haer gemaect/op datse alsoe zijnder ghebo-
den ghedachtich zijn/ende die selue ooc mee-
der daet volbrēnghen moghen.

xlix

Die Heere heeft sinen stoel inden hemel
geueesticht/ende zijn coninclike macht streck-
haer ouer alle dinc.

l

Daeromme looft hem met dancseggin-
ghe ghy zijn Enghelelen/ alle die onder hem

Den Psalm Davids. C. liij.

sondye verdient / die crachtich zijt zijn beuel
te volbrēnghen ende bedwingt alle dynck
zindet stemme ende ghebodt gehoorlaem
te zyn.

Met danseggginghe looft hē / o alle ghy
krijksknechten die onder hē sondye verdient /
ghi die volbrēntget alle tghene dat hi wil ge
daen hebben.

Looft den Heere alle sine wercken / soe
waer ghi ooc zyt in eeniger plaetse / want al
le dinck is sinen gheboden onderworpen en
ghi o mijn siele Looft den Heere.

Psalm Davids. C. liij.

Benedic aīa mea dño dnē deus.

Och mijn siele looft doch den Heere / O
Here mijn God bouē alle mate zijt gi
groot gewordē / gecleet zijt ghy en berchiert
met heerlicheit ende glorie aen alle sīden.

Het licht heeft hi als een cleedt aengeto
ghen / den hemel heeft hy als een tente wt
ghespannen.

Dat bouenske des hemels bedeckt hi met
water / die wolcken ghebruyct hi vooz enen
wagen / snelder vliet hi / dan of hy vlogelē
hadde vanden wint ghemaect.

Wat wiens beuel wayē die windē nu hee
waerts nu ghinswaerts / en gelijc dienaers
sijnse haren **W E K E** dienstachtich / en die
byerighe blixemen allecens als knechtē va
ren henen werwaerts dat hi wil.

b Die aerde heeft hi op hare bodem gesmit
beert/ende daeromme en salse nimmermeer
van haerder plaetse beweecht worden.

bj Met die alder diepste wateren gelijc met
een cleedt hebt ghise bedect/ende bouen die
berghen/ als ghi ghebiet/ staen die wateren.

bij Als ghise betuyft/ so gevoelen si b gram-
schappe / ende blieden werwaerts dat ghy
wilt/ende van dijn der stemme/ die ghelijc
eenen donder slach is worden si verbaest/ en
haesten haer wech.

blij Die bergē verheffen haer in die hoochte.
ende die dalen sincken nederwaerts/ een ye-
ghelick hout hem in die plaetse/ dye ghy hē
gheoordineert hebt.

ix Den waterē hebt ghi eenē pale geset/ die
si niet ouertredē en sullē / en sonder b beuel
en sullē si dat aertrijc niet bestaē te bedeckē.

x Die die fonteinē in ryuierē deeldt/ en die
selue blieten daer na af met grooter snelheit
tusschen die hooghe berghen.

xj Dat alle beesten die inden velde wonen
daer wt te dyncken hebben/ en dat dye wil-
de esels daer wt haven dorst verstaen.

xij Bouen den ryuieren nestelē dye vogelen
die inder lucht vliegghen/ en int midden van
den tacken der bomen quincieren si.

xijj Die bergē maect hi vocht vandē wolckē
dye hy inder lucht/ als in een alder hoochste
plaetsen hangt/ en al dattet leeft op der aert.

dē / dat wort verlarct door oueruloedicheit
bā bruchte die door dijn toedoē voortcomē

Hi doet dat hoy van selfs wassen tot be-
hoef der onredeliker dierē, en dat ander sact
door tbouwen der menschen / dat si spise heb-
ben mogen dye daertrick voortbringt.

Hi doet oec den wijn wassen / dat hi des
menschen hert vrolic makē soude / dwelc an-
ders vele catuichedē onderwoypē is / daer
toe oec den olye / op dat zijn aensicht dies te
vriendeliker zijn soude / ende tbroot op dat
therte des menschē gesterit mocht worden.

Grote oueruloedighe bochticheyt wort
den grooten boomen gegeven / ende dē Ce-
derbomen oec die optē berch Libano alsoe
hooh wassē / dattet schijnt rechte of hise selfs
gheplant hadde.

Dat dye musschen of voghelen daer in
nestelen ende een oyser sinen neck op den
dennen boom selt.

Die herrē / blidē haer op die bergē en die
ogelē nemē haer toelicht tot dē sterroorsē.

Hi heeft die mane gemaect dat se hi seke-
re mate en tiden verandert wort / en die son-
ne weert haren onderganc en dat nochtans
door een ander veranderinge / dan daer die
mane door verandert wort.

Da dē neder ganc der sonnē brēgt ghy o-
wete die duisternisse / ende die nacht volcht
daer aē en in die selue makē haer die dierē op

xliij.

xlv.

xlvj.

xlvij.

xlvij.

xlvij.

xlvij.

Den Iſalm Davids. C. liij.

die inden dach om der menschen wille indē
boscchen haer int verborghen hieten.

xxi

Die ionghe leeuwē welpen byullen dan
en bereeden haer tot den roof, dat se vanden
almogenden God spise moghen crigen tot
haerder naturen behoef.

xxij

Maer als die sonne weder opgaet / so lo-
pē si wederomme bi hopen tot haren holen
waerts dat se dooz den dach rusten mogen.

xxijj

En als die rusten / so comē die menschen
boozwaerts, die dooz den nacht gerust heb-
ben om haer werckē te doen en den acker te
bouwen tot den auont toe.

xxliij

Och Heere hoe verscheyden ende schoon
sijn uwē wercken / alle dunck hebt ghy seet
wysselick gheordneert / daerdrijck is dijn
rijdomme ende haue vol.

xxv

En die groote zee / wiens oeneren so ver-
re van mālanderen verscheidē sijn die heft
een ontellike menichte van visschen ende
andere dieren die daer in lenen.

xxvi

Die schepen varen ooc daer dooz / en den
Leutathan oft dē walnissche hebt ghy alsulc
ken cracht gegeven / dat hi derf bespotten / en
de beschumpen alle dye andere creatuerē dye
inder zee haer lenen hebben.

xxviij

Alle dese wachten op u Heere / dat ghy
haer spise geeft eenen pegelischen na behoef
sinder nature / ende dat tot haerder rechter
ondebequamet tijt.

Den Psalm Davids. C. liij.

Als ghyt haer verleent / so nemen zyt / en
wanneer ghy v hant op doet / soe worden si
berfaedt / en dat met spise dye een yeghelics
natuere alder best becomt.

xxvij

Maer als ghy gram wort / en v aeficht va
haer keert / soe wordē si terstont veruaert / en
als ghy haer de wint en adem des leuens on-
treect die ghy haer ingeblasen hebt / so sterue
si / en worden weder in die aerde verandert
daer si van ghenomen waren.

xxix

En als ghy wederomme den geest in dye
selue aerde blaest / soo worden dan andere
gheschapen in dye stede der geente dye ghe-
noemen waren / ende alsoe vernyeut ghy dat
aen seyn der aerden.

xxx

Maer die heerliche macht Gode sal ewe-
lick duere / ende die here sal hem verbliden
in sine versheyden werken .

xxxi

Syn heerlike macht sal ewelic duere en
als hi daertrijc maer eens ad en siet / so heeft
se terstont / en als hi die bergen maer soetelic
ke aen en tast / so roockē si van vernuuisse.

xxxij

Dactomme wil ich den H E R E singhen
alle myn leuen lang / en God met lydckens
prijfen so langhe als ich leue.

xxxij

Och myn liedt moet hem aenghenae zyn
op dat ich mi verbliden mach / dat ich eenen
ghenadighen H E R E hebbe.

xxxij

Die sondaers sullen hander aerde wtge-
roeyt worden / en dye godlosen / datter nyet

xxv

Den Psalm Davids. C.v.

een ouer en sal bliuē Maer ghi o mijn siele
looft den H E R E / Looft den H E R E .
Psalm Davids. C.v.

Confitemini Dño et inuocate.

Looft den Heere / en aenroeft sinen na-
me / bestellet dat dye buyten lantsche
naticn zijn wonderlike feyten kennen.

Singhet van hem met der stemme speelt
en singt tot zijnder eeren / op die instrumen-
ten van musische / vertelt dese verscheyden
ende wonderlike sine werken.

Weest vrolich bi v selfs om den alder hei-
lichsten name des Heren / wiens macht ghy
so heerlijken gheproeft hebt / verblidē moe-
ten haer dye herten der heyligen des Heren
die hem begheren te behaghen.

Soect den H E R E / en verwerft ster-
te van hem / arbeyt sonder ophoudē dat ghy
sijn ghonste moecht crighen.

Weest gedachtich wat wonderlike wer-
ken dat hi gedaen heeft / en wat verschei-
like stuckē dat hi bedienē heeft / en hoe recht
naerdich dattet alle gader is dat hi oyt doot
sinen mont ghesproken heeft .

Die naemelingē Abrahā's zijn diernaech
die kinderē Jacobs sijn van hē wtnercozen.

Hi is onse Here God die die macht heeft
om te ordelen ouer die gansche aerde.

Ghy gedenct op sijn verbont / en nemmet
meer en sal hi dat vergeten / want wat hi be-

Den Psalm Davids. C. v.

looft heeft dat sal hi met alder stantuaalichs
houden / Ja al volchden malcanderen oock
duisent gheslachten deen na den anderen.

Soe sal hy nochtans ghedachtich wesen
des verbonts / dat hy Abrahamen toc ghe-
laghen heeft / en des redts daer hi hem met
Isaac in verbonden heeft.

Ende want hi dat vast en seker begheer-
de te zijn / so heeft hy hē selfs dooz een seker
conditie aen Jacoben verbonden / en desge-
lijcs dat selue booz Isracl met een ewich
compact besloten.

Seggende v wil ic dat lant Canaams ge-
uen / dat ghyt besit / als van erlijckē rechts
wegē en en gelijc die portie dijs has goets

Hoe wel haerder noch seer luttel waren
van ghetale / Ja bi na gheen met alle / ende
oock vrendelinghen in dat landt.

En doen si als peregrins reylden / van
deen natie van volcke tottē andere / vā deen
conincryck tot dat volck van cenen anderē
conincrycke / Dye malcanderen in manieren
ende leuen seer ongelijc waren.

Nochtans er gedoochde hi oyt dat enich
mēscē haer violētie dede / mer eer geschiedet
dat hy om harent wille dye coningē strafte.

Segghende / En raect mine Christusene
(dats ghesalvde) met / ende siet dat ghy mine
Prophteren gheen onghelijc en doet.

En doe v de dierē tijt in dat lant vachte

ix

x

xi

xij

xiii

xiiii

xv

xvi

Den 10 salm Dauids. C. 6.

daer si in reysende warē / en als hijt al beboz
uē hadde / daer mē brooc af te backen plach.

xvij

Doelant hi te bozē eenē man voor haer
reweten Joseph / inder slaueruyē eygen ghe-
maect / ende die van haer bercocht was / toe
welcker behoef hi nochtās bandē **HEERE**
voor henen gheseyndt wert.

xviii

Sy bonden sine voeten in banden / yser
ghinck door sijn siele.

xix

Ter tijt toe datter quā / dwelc hē bā God
toegeordineert was / te wetē / dat woort dā
hē die here ingaf / die hē berloste / en reynich
de van die buylicheit des keerckers.

xx

Doen sandt die counch / en dede hē losch
gaen / die **HEERE** die ouer veel volcs ge-
bodt hadde / die ghedacht zijnder / die inden
kercker geworpen was / en hi geboot dat mē
die yserē banden ontslypten soude / daer hy
mede ghebonden was / en laten hem by en
losch wtghaen.

xxi

Ende hi sette hem eenen **HEERE** ouer
sijn counclijcke huys / ende hi gaf hē beuel
ouer alle het ghene dat hi besadt.

xxii

Hy oorloofde hē oock dye princen des
counclijcs inder gheuangenissen te mogen
werpen / en hi woude oock dat die gene dye
beel ouder waren dan hy wylheit van hem
leren soude / ende dat die selue hem in allen
saecien wylchen souden.

xxiii

Daer na quam Israel in Egypten en Ja

co was een vzeemdelinc int lant Cham,

En die **HERE** vermeerderde wt der
matē seere sijn volc/ en hi maectese vā crach
te en meenichte beel stercket. dan dye ghene
waren/ dye haer met slavernye ende eygent
heyt verdrueten.

Doen veranderde hy het herte der seluer
dat se sijn volc haten/ en versierden bedroch
teghen sine dienaers.

Ende daeromme sende hy Moysen sinen
knecht/ ende Aaron dien hi vertozen hadde.

Dese deden onder haer tekenen nae dye
woorden die hi haer te bozen beuolē hadde
ende miraculen als hi geboden hadde inden
lande Cham.

Hi liet duyssternisse comē/ dattet ouer al
doncker was wāt sonder eenich wederspan
nichte volbrochten sijn in goeder trouwen
al tghene dat haer van God beuolen was.

Daer wateren verwandelde hi in bloet/
ende haer visschen doode hi.

Haer lant bracht vossche voort/ ya ooc
in die binnenste cameten haerder coningen.

Hi geboot/ en terstōt quam daer een seer
grote menichte van vliegē van alderhande
soyte/ en honts vliegen quamē daer ooc on
terhoets in alle die eindē haers conincnes

Ende vooz reghen ghaef hi haer haghel/
ende vierblānen in haer lant aen allen hoec
ken blickende.

xxixj

xxv

xxvi

xxvii

xxviii

xxix

xxx

xxxi

xxxii

Den Psalm Davids. C. v.

- xxxij Haeren wijsgaert sloech hy / ende haer
 bigeboomen / ende alle die bornē versloech
 hi in haeren lande.
- xxxiii Hy geboot en̄ terstont was daer een wt
 der maten groote menichte van spunchant
 en̄ eenen ontellicke hoop vā koolspingers
- xxxv Oese bedoruent al datter erghens groen
 was in haerē lande / en̄ si atē alle haer vruch
 ten af / dye welke het lant beghan voort te
 vrenghen.
- xxxvi Hi versloech oock alle eerstghebooren in
 haren lande / dat beste haers ghanstchen ar
 beits waeromme si inden acker te bouwen
 haeren sweet ghenoeft hadden.
- xxxvij Maer daer nae leyde huse van daer met
 gont en̄ siluer geladen / en̄ in allen haren ge
 slachten en wasser nyet een cranch.
- xxxviii Dat lant van Egypten verblide hē van
 haren wechtreckē / om dies wille dat sy seer
 van haer veruact waren.
- xxxix Doen spande hi een welke wt dye haer
 dooz den dach ghelyck een tente bedecte / en̄
 een vier ontsack hy / dat dooz 3 in schijnfel
 die duysternisse berdzeeft des nachts.
- xl Doen zit beghoerden / soe sende hy haer
 quachelē een seer groote menichte / ende hy
 versadese met hoot / dat tegen den natuere
 inder lucht ghewassen was.
- xli Hi opede eē droge skeerootse / en̄ dwater
 bloeyde daer wt in grooter oueruloedicheit

Den Psalm Davids. C. h.

dattet ghelijc oft een ryuere geweest ware/
door die doore plaetse henen wech vloeyde.

Want hy wert des ghedachtich / dat
hi door zijnder heylicheit Abrahamen sinen
knecht beloofte hadde.

En also bracht hi zijn volck wt met blij-
schappe / ende zijn wuercoren met broechde

Ende die landen der heydenen gaf hi ha-
re / ende dattet volck met arbeyt gebouwet
hadde / dat besaten si.

En boor dit al tflamen en begheerde hy
van haer niet anders / dan datse sine gebode

gheoorlaem zijn sonden / en datse die wedt
door hem gegheuen / niet scheynden en sou-
den / Looft den Heere / Looft den Heere .

Psalm Davids. C. h.

Confitemini domino quoniam.

Doft den Heere / want hi is goederterē
en zijn barmherticheit en sal tot geen
der tijt eynde nemen.

Wie mach die moghentheyt des Heren
wtspreken / of den anderen boort vertellē
hoe hi alle lof berre te bouen gact.

Salich zijnsē / die dz ordel vā god gebode
ondbonde en eē yegelick die na dz booscrife
der gerechticheit alrijt doet / so wat hi doet.

Ach Heere ghedenckt doch mijnder met
salcker gonste / als ghy pleecht tot v volc te
hebben besveet mi doch / en maect mi uwer
goplack salichett deelachtich.

xlvi

xlvi

xlvi

xlvi

l

li

lii

liii

Den Psalm Dauids. C. lvi.

v

Dat ic sien / en dat goet gebuyckē mach
dweleke die gebuyckē / die ghi booz v selfs
wtgelesen hebt / en dat ic mi verbljvde mach
gelijc volc (dat ghi lief hebt) hē te xuroech
den plach / dat ic mi tsamē met dat volc bee-
maken mach dwele ghy v als van erfiken
rechts weghen berreghen hebt.

vi

Alle gader hebben wi ghesondicht / ende
ooc onse boozvaders / veel quaets hebbe wi
bedreuen / en van dat god loos wesen en heb-
ben wi ons niet ghewacht.

vij

Onse boozvaders en hebben in Egypten
niet misselic die wonslike werckē bedacht
die ghi om hatēt wille dedet / n3 lange en be-
dahtē si die grote genade die si so dicwils ge-
proeft hadden / maer sy werden weder span-
nich bi der zee / ende aen dat roode meyr.

viii

Hi behoedese nochtas / meer acht hebbe
de op sinē alder heilichstē name / dā op haer
te wetē / die der salichs niet waerdich en wa-
ren / op dat hy metter daet bewijfen soude
sin almoghentheyt.

ix

Hi dreychde dz rode meyr / ende terfont
wertet drooch / ende hi leydese door dat die-
pe water / recht oft door eenen woestine ge-
weest waer.

x

En hi verlostte vant ghewelt des geens
die haer hatede / ende van des byants vio-
lencie ontsette huse.

xi

Ende die wateren bedertē haer vianden

Datter oock niet cen oner en bleef.

Doen gheloofden si aen sine woordē en
sorghen sinen lof. xij

Maer niet lanc en bleuen si int gheloue
staende/maer coxts daer nae wendē si haer
omme en sine wercken vergaten si/ en sinen
raet en verwachten si niet. xliij

Eenen bosen lust quā haer aen inder woe
sine/ende si woudent besoeken/of GOD
oock inder wildernisse macht hadde. xliv

This waer hi verleendet haer /dat si be-
geerden/maer tot haer groot ongeluc / wāt
haer gulsicheit strafte hi metter doot. xlv

Ende si verthoorden Afsen inder le-
gher/dielghelijcs ooc den Aaron den heyl-
ghen des Heeren. xlvi

En daeromme heeft haer daerde opge-
daē/en verflinde Dathan/en bedectele/die
met Abiran een verdrach gemaect hadden. xlvij

Onuerhoets ontstac tbier in haer verga-
deringe/en die blāme sberude die godlosen
Si maectē ooc een kalf aen dē berch Ho-
reb/en si vielē neder met gheboochde knien xlviii

boor dat beeldt/dat si gegoten hadden. xlix

En verwisselde alsoe dye godlycke ma-
festeit / dye haer eere was/in een beelt eens
kalfs dat hoy eedt. l

Alsoe vergaten si God/dye haer behou-
der was/die grote wercken onder dē Egip-
tenaerg om harent wille ghedaen hadde. li

Den Psalm Davids. C. vij.

xxij

Wonderlike dingen inden lande Cham
ende verlickelike wercken bi die roode zee.

xxijj

Daeromme seyde hi / dat hijse te gronde
bederuen woude / en hy soudt oock ghedaen
hebbē / en hadde Moyses zijn als liefste bruet
dat niet velet gehadt / midden int bederuen
en zijn gramschappe niet versoent ghehadt /
ende benomen / dat hise niet en bederf.

xxiiij

Ende van desen allen en zijn si niet verbe
tert mer sy hebben dat lustich lant verachte
noch sine woorden en hebben si niet geloof
den welken hi belooft hadde / haer dat selus
te gheuen.

xxv

Maer si murmureerdē in haer tentē noch
si en waren sine geboden niet gehoorlaem.

xxvj

Daeromme reycte hi zijn hant tegē haer
hooch op / als die gene die hart smijten wil /
op dat hise inder woestinen verlaen soude.

xxvij

En dat hi haer nacomelingen soude laten
ballen onder die godloose heydenen en dat
hise verstroeyen soude in verscheydē lander.

xxviij

Ende sy ghauen haer onder tloch Baal
Whegor / en si ten van dye offerhande / dye
gheoffert waren in die eere der doode / ende
der goden die min dan niet zijn.

xxix

Met diē dingē hebbē si hē tot gramscap
berweect / en een pestilencie raelde ond haer.

xxx

Maer Whinees stont daer ende castide die
ouertredē / en die pestilencie hyl terfont op.

xxxi

Ende dat is hē tot tender gerechtigheyt.

gherekent / van deen gheslachte tot dander
ende voort tot inder eewichheit.

Wederomme verthooynde si hem bi dat
twist water, daert **K**oyū ooc qualich ginc
om harent wille.

Want si quelden zijn hert / dat ht een lut
telken met sine lippen wanckelde.

Ende daeromme en mochtē si tbold nyet
wtroeyen / vanden welcken die Here tot ha
re ghesproken hadde.

Maer si zijn meer verstroeyt / ende genan
ghen wech geleyt geweest van tbold der bi
ligghender landen / en aldaer leerden si nae
haer godlose maniere leuen.

Wāt si eerden haer beelden / dwelc haer
dicwils qualic vergaen is, en dat was haer
een oorsake van een afgrijselich quaet.

Want dooz sulcke becommeringe zijn
se tot alsulcker dwaesheit ghecoemen / dat se
haer sonen ende dochteren den alder wzeet
de duyuelen opofferden.

En dat se donnosel bloet haerder sonē en
haerder dochterē wtsoytē / dye si dodē voort
den beelden Chanaan / en onreynichden al
so dat lant / welke dien trouwel nochtans
beronwaerdichde als die geene die dat on
nosel bloet niet gaerne en ontfinch.

En zijn alsoe om haer leelijcher wercken
wille / afgrijselich geworden / ende afgode
ryers met haer boornemen.

xxxiij

xxxiiij

xxxv

xxxvi

xxxvij

xxxviii

xxxix

xl

Den Psalm Davids. C. vij.

xl En daeromme is die **HERE** wt der ma-
ten op zijn volc vergramt geweest / en heeft
alsoe zijn erdeel veronwaerdicht.

xij Ende ghasieden heydenen ouer om be-
rooft te worden / en die ghene die altit haer
doot vianden warē geweest / die selue cregē
heerschappie ouer haer.

xlij En haer vianden plaechden se soet wreed-
lischen / ende zijn alsoe door haer ghewelt
ellendighe menschen gheworden.

xliij Die wils verlostē hile / mer altit na haer
oude gewoonte boeren si voort / ende bleuē
wederspannich / en volchdē veel lieuer haer
selfs dan Gods booznemen / en daeromme
werden sy oock om haerder sonden wille
cariughe menschen

xliiij Doch tans als hy haren noot aensach en
haer ghehuyl hoorde.

xlv Soo wert hy des verbonts ghedachtich
dat hi haer toe geslagen hadde / en also door
zijn grondelose barmherticheit beroude hē

xlvj En hy maectet dat se vrendeliker ghe-
handelt worden bi den ghenen / diese genan-
ghen wech gheleyt hadden.

xlvij Bewaert ons Onse Heere God en ver-
saemt ons wt die verscheydē nactē / waer om
der ghi ons vstroyt hebt dat wi sondē eenich
letsel uwen alder heylissen name louen mo-
gen v ter eeren en te dienē ons te becomme-
ren / ende v sijn behoorlic is prijsen mogen.

Den Psalm Davids. C. vij.

God die Here Israels en machmē bā nū
ken tot inder eewicheyt niet vol prijsen / en
daeromme moet allet volc segghē Amen.

xlviij

Zooft den **H E R E**.

Uynde des vierden boecs.

Psalm Davids. C. vij.

Confitemini dño quoniam bonus.

DAnet dē Here wāt hi is bündelic / en
sine goedertierenheyt duert eewelic.

Haet dat die ghene bekennē die die wils
die Here verlost heeft / die hi van tghewelt
verloste die haer berdueten.

Dieht wt berfcheyden landen bi een ber
facinde, van dat Oosten ende Westen / vant
Noorden ende Suyden.

Die voormaels in verlatene plaetsen en
omwegē dwalende warē / noch ghenē wech
en condē gheundē / die haer ter stat waerts
leyde daer si mochten ontfanghen worden.

Die hongher ende dorst leden / der welc-
ker sielen in haren lichaem van hangichedē
berlinachten.

En si riepen tottē Here / als si inder noot
waren / en hi verlostese wt alle verdriet.

En hi wees haer den rechten wech / door
den welchen si gaen sonden ter stat waerts
daer si vzedelichen wonen souden.

Alle menschen moeten den Here louen
ende dancken / om zijnder groter barmher-
tichets wille, en sine wonderlijcke werckē.

die hi ter liefde vā die nacomelinge Adams
ghedaen heeft.

Hi sprak dese ooc tot walgēs toe als si vā
honger bederue woude, en die hongherighe
sielen vernulde hi met goet / dat si behoefde.

Als si inder duysternissen laten / ende in
den angst des doots / ellendich / en met ysee
ghebonden.

Om dies wille dat si Gods salighe ber-
maninghe verlieten / en sinen raet (die boue
alle dreck is) verlieten.

Hi quode haer zielen met groter moeyte
en sochtuuldicheyt / want si vielen onder en
daer en was niemant / die haer noch mocht
noch oock woude helpen.

Waer als si wederome riepe en die hulpe
des Heren begeerden / hoe verlaten si oock
emmer meer schijnen te wesen / so verlosse hi
se nochtans wt alle haer verdriet / als si in
die wterste noot ghecomen waren.

Hi leydese wt der duysternisse / ende wt
die vernuerlike donckerheyt / die haer oock
met der doot dreyche / en die bandē / daer si
mede ghebondē warē / die brack hi ontwee.

En daeromme behozen si de Heere te be-
lidē / dat hi seer barmhertich is / om deser sūc-
kē wille / en meer andere ontellike / die hi om
Adams nacomelinge wille gedaē heeft /

die wel waerdich sijn om te verwonderen.
Die die metalen poorten in stucken ghe-

broken heeft / ende die ylere ſuyrbomen in
twee ructe.

Dochtans dede den ſondigē luſt haer in
der dwaelheyt volherden / datſe om haerder
misdacts wille gheplaccht werden.

Als haer ziele van alder hande ſpiſe
walchde ende ſy aen dye poorte des doots
gecomen waren.

Ende wanneer ſi ſammerlic gequelt wer-
den en wederomme tot den here riepe / So
berloſte hiſe wt alle haerder noot.

Sijn ſalich beuel ſandt hi / waer doo; hi-
ſe gelont maecte / ende berloſteſe wt al haer
berduet / daer ſi ſwaerlijcken mede berduet
werden.

Daeromme laetſe die onmetelijke ghe-
nade des heren bekennen / en die wonder-
like werken / die hi om Adams nacomelin-
ghen wil ghedaen heeft.

Laetſe v offeren eenen offer van danc-
baerheyt / waer doer ſi uwe weldact / o here
bekennen moghen / ende datſe uwe werken
bi andere menſchen gaen ende openbaer-
hen vertellen moghen.

Dye met ſchepen tot zee waerts varen /
ende haer neeringhe in die alder diepſte wa-
teren hebben.

Die hebben metter daet beuondē hoeda-
nich dat die werken des heren zijn / en hoe
wonderlich die hi in de diepe zee doet.

xviij

xviij

xix

xx

xxi

xxij

xxiij

xxiiii

xxv

So dicwils als hi wil/ so verweet hē met
eenē wint een grote tempceest/ en verheft die
baren der wilder en der woester zee.

xxvj

Waer door die schippers slamen metten
schepen op geheue wordē/ en schinen totten
hemel toe op te stigen/ en dan weder o inden
afgront neder geworpen te wordē/ datse vā
beruaertheyt in onmachtē vallen.

xxvij

Si wordē geruct nu herwaerts/ nu ginf-
waerts/ en tuymelē/ alleleens als een dion-
ken mēsche/ hoe besocht in verscheyde dingē
en wilsch datse eimmermeer wesen moghen/
daer is alle haer wijsheyt wt.

xxviii

Ende daer en is ghenen hoop meer in ye-
mandē anders/ dan indē Heere alleen/ ende
indien si inder noot sijn/ en tot hē roepen so
sal hijse nochtans wt die benauthedē in een
tuym plaetse brengen.

xxix

Wat terstont sal dat onweder ophoude
en een schoon weder comē/ en die golue des
meyjs sullen neder sincken.

xxx

Ende dā verblidē si haer met rechts/ om
datse neder gesonckē sijn/ en die Here leyse
door den rechtē wech aen tlant/ daer si met-
ten schepen henen voeren.

xxxi

En daer om behozen si oec dē Here te be-
kennē dat hi seer genadich is/ wiens so wā-
derlike wercken sijn onder Adams kinderē.

xxxij

Men prijsē hē in die gemeynte des volcs
ende inden raedt der ouderē ioncmen heyt.

Die macht heeft als hi wil / dat hi die rivieren berdroge / en datter om der onvruchtbaerheys wil een woest lant worde / en dat die waterstromen verwandelt wordē in een droochte ende dorste.

xxxvij

En wederom een lant dat te bore vruchtbaer was / eenen souten gront gheuen / ende onvruchtbaer makē / om der sondē wil der gheente die daer in wonen.

xxxviii

Diezelijc oock een aertrich dat boozmaels bā onvruchtbaerheys wegē beriatē was / mach hi niet ruieren vocht makē / en dat om groter droochte wil berdoemt was wederom met waterstromē begauen.

xxxix

En inwoonders daer in brenghen die te boren hongherich waren / en die na de veranderinghe daer een stadt begheren te tinnen ende daer in te wonen.

xxxi

En laet in die menwe ackers te worpen / en eenen wijngaert te plantē die haer iactlike vrucht boozbrenghen.

xxxix

Mer die here sal haer begeerte bozderē / datse seer rijk worden sullē en hi salt beschicken dat haer beestē noch bā dē crancheden / noch bā ander ongenal af nemē en sullen.

xxxix

En als hi haer wederom om haerder sonnen wille castien wil / so worden si seer weynich / en beracht om verscheydē verdrukkinge wil / onghenal / en benautheyt.

xl

En hi maket / dat die ghene die haer ouer

xl

Den Psalm Davids. C. vij.

heeren sijn een quade fame crigen / en sonder
eenige eerwaerdicheyt wordē en daer door
comet dā / dat die ondersatē door ybele plaet
sen / en daer genē wech en is dwalēde gaen.

xij Maer den armen beschermt hi van dor-
recht / en simeerdert haer huysgesinne / geluc
een kudde schapē haer te simeerderē plach.

xlij Die oprechte menschen sullen dit sien / en
dese veranderinghe aenmercken / ende haer
verbliden / maer die sondaers / ende die een
wroeghen inder herten hebben / die en sullen
niet eens kicken dorren.

xliij Och ofter veel wijsch warē / die dese din-
gen waer namen / en op dat ouer al die wel
baden / ende barmherticheyt des heeren be-
kent mochten worden.

Psalm Davids. C. vij.

Quaratum cor meum Deus.

i **E**nē stantachtigē moet heb ic O here
en daerom wil ich metter stemme sin-
gen / spelen en singen op muzijcspel en dat
selue oock van ganscher herten.

ij **C**oemt boort mijn luyte en herpe / dat ic
dē dageraet wecke / Met mijn liebekens wil
ic b o here onder volck louē en psalmen
wil ich b singhē / dat die fame dijs naems
in verscheyden natiē verbreyt worde.

liij **W**āt dijn barmherticheyt is groter / dā
die wyde des hemels is vand aerdē / en uwe
stantuasticheyt om uwe gelostē te volbrēn.

Ghen strect tot aen die wolcken.

Verheft v O Heere bouen die hemelen / iij
en laet v maestheyt haer verthone door dat
ganssche aertrijck.

Dat uwe beminde wt der ellende verlost v
moghen worden / verleent hulpe door uwe
rechtterhand / en doet na misinder begheerte.

God heeft doet sine heylicheyt beloofte vi
(waeromme ic seer verblift ben) Ja beloofte
heeft hij seg ick / dat ick Sichem wt declen /
ende t dal Sichem wt meten sal.

Galaad sal mi toebehooren / Manasses sal vij
mijn zijn / Ephraim is dye stercke mijns
hoofts maer Juda is mijn hooftman.

Moab is mijnen waschpode / tot in Du- viii
meam wil ic mijnen schoen strecken / en my
die onderdanich maken / en al tot de Jhili-
linen toe wil ick met vlschappe comen.

Wie sal mi tot in die wel bewaerde stadt ix
brengen? wie sal mi tot in Edom leyden?

Waar ghy die onser scheent verghe- x
ten te hebben / ende niet en woudt met onse
heyl te strijden gaen.

Wy biddē v / wilt v doch laten verfoenen xi
ende doet ons vistant / dat wy den vyandt
beruinnen mogen / want ydel is den hulpe
diemen banden menschen verwacht.

Op die godlycke hulpe betrouwēde wil xii
len wi bymelicken strijden / wāt hi sal also
onse vanden onder die boeten treden.

O Deus laudem meam ne tacueris.

O God die een oorlsake ende materie zist
 in iunder beroeminge / Ic bidde v / en
 wilt doch dooz die vingeren niet sien.

Want die godlose en bedriegeliche men-
 sche heeft sinen mont teghen mi gheopent /
 en si gebruiken tot my waerts een loghe-
 nachtighe tonghe.

Si gaen mi vā alle canten aen met woos-
 den wt enckelen haet comēde / sonder eenich
 oorlsake bestrijden si mi.

Als ic se beminne / so arbeijden si mi te be-
 deruen / Mer als ic dat sie / so neme ic mijnē
 loop tot den ghebede / want ic gheen ander
 toelucht en hebbe.

Want het ghoet verghelden si my met
 quaet / ende haet vooz liefde.

Daerōme stelt eenē godlosen man eenen
 regent ouer hem / en die engel die hē plaghē
 mach dien laet tot zijnder rechter side staen.

Als zijn saecke vooz tgerrecht gettracteert
 wort / en laet hē vā daer niet gaē / ht en si om
 des ongodlics welsens wil eerst verwesen /
 laet zijn bede veel meer dē rechter berthoo-
 nen / en zijn misdaet eer vermeerderen / dan
 vergiffenisse verwennen.

Laet zijnder daghen weynich wordē en
 zijn heerschappie neme een ander aen.

Laet zijn kinder weesen worden / en zist.

huysvrouwe een weduwe.

Sijn kindereen laet ouer al omme loopē
datse broot bidden/ en wt gebreck des noot-
driffts laetse haer huys ydel laten/ en al be-
delende den cost soecken. f

Die woekenaer moetet al bedernē dat
hem toebehoort / ende die vreemde moetent
rouen al tghene dat hi met sinen arbeyt ver-
creghen hadde. ff

Ende en laeter doch niemāt zjn die hem
eenich officie van medeliden bewijse/ noch
die zijnder kinderen ontferme. ffj

Sijn eynde moet verderffenisse zjn/ sinē
en zijnder kindere name moet wt naeste lidt
dat na zjn doot volcht te niet gaen. ffij

Die misdaet zijnder boozuaders si altijt
in gedachtenisse bi den Here/ ende die sonde
zijnder moeders en laet niemmermeer wtge-
wische worden. ffiiij

Dese dinghen moeten altijt den Heere
booz den oogen zjn/ en indien hi yet bedre-
uen heeft dat waerdich is om te vertellen /
dat moet onder den menschen vergetē wor-
den/ die opter aerden wonen. ffv

En dat daeromme/ dat hi niet eens en is
gedachtich gheweest der vrentschappe/ dye
hi aen sinen naeste soude ghedaen hebben/
maer de ellendige mēsche heeft hi vernolcht
die hā alle mēschelike hulpe slatē was/ ooc
die inder hertē bedroeft was/ op dat hy hem
xviij

ter doot soude moghen brenghen.

xvij **W**ant hy wyetheyt beuint heeft / daer omme moets hem ooc gesciedē / medeliden heeft hy ghehact / soe sal dat selue ooc verre van hem blieden.

xviij **M**et quaetspreken heeft hi hem selfs van allen siden ghewapent / en ghelijck met zyn eyghen cleedt heeft hi hem mede bedect / en het is in hem ghegaen / geluck dwater dat een drinct tot in dat binneste zyns buycs toe. Ja oock tot in zyn ghebeente.

xix **D**aeromme (wāt hūt also begeert heuet) moet dat selue hem gelijck eenen mantel om uangē / daer hi hem geheel en al mede plachte bedecken / ende oock gelijc enen gordel / die den geheelen mensche te omgordē plachte.

xx **D**yt moet haer loon vanden Heere zyn die mi quaet gonnen / ende die haer bitende woorden in mijn verderfferusse oeffenen.

xxi **M**aer ghy O Heere God handelt mi nae veyghen goedertierenheyt / dye met uwen name accordeert / en want ghy so genadich ende barmhertich sijt teghen alle menschen soe verlost mi dan oock wt dit verdriet.

xxii **W**ant ick arm en van alle menschelijche hulp berooft ben / ende mijn hert is mi van droefheden cranch in mijn lichaem.

xxiii **G**elijc die schaduwe / die als den dach nu wech gaet alstijt meerder wort / en der duyternissen des nachts naerder comt / Also vē

te ooc bergaen / en onder dies moct ick van
 een plaetse in dander dwalen / ghelijck den
 sprinchaen springt / na herwaerts na ghins-
 waerts / geen seker woonstede hebbende.

Mijn knyen swacken van vasten / ende
 mijn vleesch is van sine betticheit verlaten.

Wat ick doe / si hebben haren spot met
 my / ende soe dicwils als si mi sien / soe seud-
 den si thoofte ende ghecken met my.

O **H E R E** mijn God comt my te hul-
 pe en verleent mi vistant na dijn grondelose
 goedertierenheyt.

Op dat si bekennen moghen / dat si dit n^u
 en vermochten teghen my O Heere wt haer
 eyghen cracht / maer om dattet b also beha-
 gelick was / in dier maniere mijn lydscamts
 gheoeffent te worden.

Aerle bloeckē / en my ongelue wenschē
 (als ghi mi gonstich zist) wāt si en vermogē
 niet / en indien si tegen mi opstaen / so sullen
 si te middē onder dwere verflaewē / en be-
 scaet wordē / mer b dienaer sal hē verblidē.

Mijn wederpartijders moeten met scan-
 de als met een cleedt van alle siden bedect
 wordē en met schaemte (die si wel verdient
 hebben) moeten si ghansch ende al als met
 eenen mantel ghecleedt worden.

Ick wil den Heere met mijnen mont wt
 al mijn der cracht louen / ende int middel bā
 haerder bele wil ic hem opentliken prisen.

xxixj

xxx

xxxi

xxxij

xxxiii

xxxiv

xxxv

Den Psalm Davids. C. x.

xxxj

Wāt hi heeft dē behoeftrigen armē aēder
rechter hāt gestaē / dat hi hē bescermē en be-
hoedē soude vāder violētie der geēre / die hē
dooz cen valsche vōnisse arbeydē te bederue.

Psalm Davids. C. x.

Dixit dominus dñs meo,

1

Die Here heeft tot mijnē Here gespro-
kē Sidt tot mijnder rechterhant / ter
tijt toe dat icse (die nu b viandē zijn) also on-
derbrēge dat ghise niet voctē treden mocht
alleleens als men een voetbanche plach.

2

Die cracht uwer macht sal die Here wt
syon sendē / daeromme hebt heerschapt /
tsijt haer allen ooc int middē uwer viandē

3

A volc sal b vzwillinghe en liberale gānē
briengē ter tijt als haer uwe almogentheyf
berthonen sal / en die grote heerlicheyt die b
na volgē sal wāt dē dan dijne geboorte is
voor dē dagheraet ghenallen / die b bi allen
menschē bouen maten vrendelic makē sal.

4

Die Here heuet geswozē en ten sal hem
ooc nemmermeer berouwen / ghi sult inder
eewicheyt priester zijn / na die ordinātie die
ick Melchisedech voor ghescreuen hebbe.

5

Die Here staet b aen der rechter side / en
als hi op haer vthooznt wort / so verstaet hē
die coninghen om inwent wille.

6

Hi sal ouer die heidene wrake doē / die b
wederspannich vallē sullen / het sal ouer al
vol doder lichamē zijn / ende thooft dijnder

blinden sal hi verlaē / wiens heerschappie
haer hreer wistrecte door dat ald eedellste lāt

Indē wech sal hi wt die riuere d'rinckē /
ēn daer na sijn hooft weder oprechten.

Psalm Davids. C. xi.

Desen Psalm heet Halleluya / dats Lo-
uet den Heere / En het en is anders niet dā
eenen lof / ende dan segginghe Godes.

Confitebor tibi dñe in toto corde.

Al dat ick hebbe daer wil ick dē Here
af danckē wt ganslicher herten / open-
baerlichen in die versaminge der oprechter.

Die werckē des Heeren sijn groot dwelc
he alle dē ghenē blijet / die de selue met aen-
dachter herten ondersoecken.

Al tghene dat die Here doet / dat is waer-
dich dat ment cere en prijsse wāt inder ewic-
heyt en sal hi bā sijn ingeborē gerechticheyt
niet wischen moghen.

Die barmhertige ende ghenadige Here
heuet also ghedaen / dat die ghedachtenisse
sinder wonderliker werken nemmermeer
bergaen en sal.

Sinen dienaers deelde hi dē roof der by-
andē / en sijn compact sal hi inder ewicheyt
in memoie hebben.

Sinē volcke heeft hijt metter daet bewe-
sen wat grooter macht datter toe behoorde /
ter die werckē geschiedē mochtē / die hi dede
als hy haer tgoet ende dyc haue van anderen

Den Psalm Davids. C. xi.

natten gaf, en die ghene vā daer verdyeff dē
welken dattet selue te bozen toebehoorde.

bij

Die wercken zijnder handē zijn vol trou
wen/ende rechtuaerdicheits/ al tghene dat
hy in ghestelt heuet / dat selue heeft hy seer
profiteliken inghestelt.

bij

Benesticht zijns en inder ewicheit en sul
len si nyet gebroekē mogen worden/want in
goeder trouwen en groter rechtuaerdicheit
zijns van hem beslooten ende geoordeelt.

z

Sine volckheeft hi berlossinge gebracht
en hoop hem ghenomē/dattet verbont inder
ewicheit dueren sal/dwelck hi met dē sinen
gemaect heeft/wiens name alder heylighste
ende hoochwaerdichste is.

r

En beginsel der oprechter wijsheit is die
brees/waer door wi dē here breesen/en een
salige wijsheit zijns verwachtēde / die haet
in dese oeffenen want eenen prijs sullen si
bercrighen/die ewelick dueren sal.

Psalm Davids. C. xii.

Dit is een Halleluja/dat is eenen lof
Gods / En inhoudt dat den oprechten en
de godutelsendē noch aen liff noch aē ziele
emmermeer yet ghebreken mach.

Beatus vir qui timet dñm.

i

Salich is die mā die dē here brees/waē
in sine gheboden sal hijt binden / daer
hi hem wonderlick in verblidē sal moghen.

ii

Sijn saet sal machtich zijn op der aerde/

een geslacht dat oprecht is / dat sal door dyē
genade des Heren bouen maten salich zijn.

In sulcken mans huys is oueruloedic-
heyt ende rijkdom / zijn gerechticheit blijft
stantu astich inder ewicheit.

Als die adere inder duyfsternisse leuye en
ledich sitten so sal den oprechten dlicht op-
gaen / te weten / den sachtmoedigen / god sal
ghen / ende den oprechten.

Salich is die man / die met dē armen me-
delidē heeft / en haer leent / want die Here sal
hē allulckē wijsheit geuē / dat hi zijn andere
sake (die hi te doē sal hebbē) met rechten op-
deel sal weten wt te meten / en te weghen.

In der ewichs en sal hi vā zijnder plaet-
se n̄ beweecht wordē / en hi sal in ewiger ge-
dachtenissen zijn geluc een oprecht mensche

Van een quact gherucht datter nakende
is en sal hi u iet veruaert zijn want zijn hert
staet alrijt vast / ende is onuerslaecht / om dat
hi eenen eyghen Heere heeft.

Hi heeft eenen goeden moct / en en breeft
niemāt / mer hi sal tē laetstē veel eer allulckē
dingē aē sine viandē sien hoedanige yemant
aoc aen die sine soude mogē begeeren te sien

Hi geeft en deelt zijn goet den armen wt
ende daeromme sal zijn gherechticheit ooch
altijt vast staende bliuen ende zijn hoor-
ne sal met eere altijt vermeerderd worden.

Dit sal die godlose aensien moeten / ende

lij

liij

lv

lvi

lvij

lvij

lx

lxi

Den Psalm Dauids. C. xiiij.

hi salt wt der matē seer beuydē die tandē sal
hi op malscanderē biten/ en in hem selfs ver-
dwinen/ en der godloser moeyte (waer doof-
s die godsalige begherē te hinderen) sal ver-
gaen en gheen machte hebben.

Psalm Dauids. C. xiiij.

Dit is een vandē Psalmē die Halleluya
heetē/ dat is/ Looft God/ en het is een lof
der almachticheyt Gods.

Laudate pueri dominum.

O ghi dienaers des Heren looft dē He-
re en prijs den naem des Heeren.

Die naem des Heerē moet gelooft wor-
den van nu aen tot inder eewicheyt.

Wanden opgauch der sonnen tot den ne-
derganc toe moetmen vā rechts wegen dē
name des Heeren prijsen.

Die Heere is hooch bouen alle heydenē
verheuen/ ende sine groote heerlicheyt bouē
alle hemelen.

Wie iller doch onsen Here God gelijck
die hē inder hoochtē verheft dat hi zijn wo-
ninghe stelt waert hem belieft.

En hem wederomme keert om te sien al-
tghene datter gheschiet inden hemel ende in
der aerden.

Die den armen die daer int stof leget so
diewils oprecht/ alst hē belieft/ en eenē armē
behoefstighen mēsche wt den dyck opheft en
maect hem een regent ouer andere.

Dat hy sitten mach onder die vorstē onder
der dye vorsten (seg ic) welckē beuel gegeven
is / tvolc des Heeren te regeren.

Diet dicwils maect / dattet huys seer wel
bewoont wort dwelc om des huysmoeders
onuruchtbaerheits wil te vorē ydel was / en
die eest wt der natuere onuruchtbaer was
dat die selue een moeder worde / vā menichy
te haerder kinderen haer verblidende.

Looft den H E R R E.

Psalm Davids. C. xliij.

In exitu Israel de Egipto.

In Is Israel wt Egipten thooch en dye
kinderen Jacobs tvolc verlieten dat
van een ander sprake was dan die si sprakē.

Doen wert Juda der heylicheyt Gods
beelachtich / ende dat ghanische Israel (bui-
ten al andere natien) wert zijnder heerschap
pie onder worpen.

Die see genoelde die teghenwoordicheyt
zijnder godliker crachtē / ende bloodt ende
die Jordane liep te rugghe.

Die bergen spronghen van blischappen
op ghelijck die rammen / ende dye houelen
ghelijck als die lammeren onder dē scapen.

Wat is v o g h i zee daerō dat ghy bliet ?
ende ghy o Jordaeen dat ghy achter wacrts ge-
lopen zyt.

En ghy bergen / dat ghy so ophuppelt als
die wederen ? ende ghy houelen / dat ghy so

Den Psalm Davids. C. xv.

oplyzingt / als die bodjoncken lammerkens
 onder die andere schapen.

bij

Die tegewoondicheyt des **WEREL** is
 die oorsake gheweest / dat die gansche aerde
 gebeeft heeft / dye Heere is dye oorsake ghe-
 weest die selue oock Jacobs God is.

bij

Die teghen dye natuere van eenen steen
 dat werct / dattet wt eender steenroote wa-
 terē bloyen in seer grooter onetmoedicheyt
 en wt een harde keye / als wt een seer grote
 fonteyn.

Psalm Davids. C. xv.

Non nobis dñe non nobis.

Niet gelue of wijt verdiēt haddē o hee-
 re niet (seg ic) of wijs waerdich waerē
 maer op dat die heerlijkheit dijns naems niet
 gequerst en worde / verlost ons doch na v ge-
 made en trouwe / waer door ghy v aen ons
 verbondē hebt dat ghi ons bistāt doē sondt

ij

Sult ghyt ooe langer niet goeder herten
 connen ghe liden? dat dye godlose menschen
 (dye ons plaghen) niet schade dijns naems
 seggen sullen / waer is nu haren God.

iii

Ander wachheit onse God is in dē hemel
 en heeft altyt gedaen wat hem belieft heeft.

iiii

Maer uwe beelden dye ghy voor Goden
 hout en sijn ander s nyet dan siluer en goud
 werken van menschen handen ghemace.

v

Die konstenacr heeft haer een foune van
 eenen mont gegreest / maer tgebruyc en

mocht hi daer niet toe doen / want gheen ge-
lyyt en konnen si ghemaken / si hebben ooc
ogen haer bandē konsten aer gegeuen / mer
si en konnen daer niet mede gesien .

Ooren hebben si oock / maer si en hoozen
daer nyet mede / en een nase / maer si en riec-
ken daer nyet mede .

Oock hebben si handen / maer si en konnē
daer nyet mede ghetasten / boeten hebben si
daer si niet mede gegact en konnen / een kele
hebben si oock / maer gheen geluyt en konnē
si daer mede ghemaken .

Desen beelden moeten si gelyck worden
ende die ghene diese maken / en alle die gene
die haer betrouwen daer in serten .

Maer ghy o Israel stelt uwē hoop inden
Heere / want hi sal te hulpe comen en ghe-
lyck als met eenen schilt beschuddē / alle d ye
ghene die haer op hem verlaten .

O ghy van dat huylghe sime Aarons be-
trout den Heere / want hi sal v helpen / en ge-
lyck als met eenen schilt beschermē / alle d ye
ghene die haer op hem verlaten .

Thi alle die den Heere met vrees dient be-
trout den Heere / en en wanhoopt niet want
hi sal v te hulpe comē en al die sodanich zyn
die sal hi niet eenen schilt beschermen .

Die Heere heeft altyt nae zijnder goeder-
terehēyt onser gedachtich geweest en daer-
omme sal hy ooc ons wel doē dē Israelytiscē .

Den Psalm Davids. C. xv.

halckre (seg ic) sal hi wel doen en oec wel den
huyfghesinne Arons.

xixj Oec sal hy alle den genen goet doen / dye
dē here briesen weder si groot zijn of cleten.

xxij Tot die oude weldaden sal hi v oec niet
we toedoē / Ja booz v en booz uwe kinderē.

xxv Wāt ghi sijt lief en weerdv dē seluē here
die den hemel ende daerde gheschapien heeft.

xxvi Desen groten hemel / Ja desen wildē woē
sten hemel regeert hi alleen sonder eenichs

menschen toedoen / maer die naecomelingen
Adams heeft hi heerschappie ouer dye aerde
ghegheuen.

xxvii Die dode en konnen dē here dē behoed
van alle dinc niet gelouē v dē leuēdē / noch

oec die welker lichamen begrauen zijn / en
konnē onder die leuēde God niet geprijlen.

xxviii Maer wi (so lang als wy leuen) willen dē
here loouē / van desen tijdt aen tot int eyndē
de ons leuens ende eewelick.

Looft den HERE.

Psalm Davids. C. xvj.

Dilexi quoniam et audiet dominus.

xi DEn here bemin ic want ic betrouwe
hem dat hi mijn bede verhooren sal.

xiij Wāt voormaels heeft hy my sijn ooren
dicwils toegeneycht ende daerom soo lanc
als ic leue en sal ic tot nyemant anders niet
mijn roepen lopen / dan tot hem.

xiii Die bandē des doots haddē mi omman

ghen en dye alder sekerste periculen om inē
graf te vallen / hadden mi gegrepen / en niet
dan angst ende verdriet vant ick ontrent mi.

En daeromme riep ic den hulpe des He-
ren aen / seggende Ach **YHVE** verlost doch
mijn siele.

Ende terstont benandt ic / dat dye Heere
barmhertich / ende gherecht is / ende dat onse
God zijnder liefde tot ons waerts niet ber-
geren en mach.

Dye Here is een bewaerder der gheente
die hi haet seifs n̄ verstants genoch en heb-
ben want als ick alder fellicke gheplaecht
wert / en genen raet en wist / doē help hi mi

Daerom o mijn siele keert weder in v on-
de ruste / want dye **YHVE** heuet vooz v
betaelt / so wat ghi schuldich waert.

Want ghi hebt o Here mijn siele bandē
doot verlost / mijn oghe van schreyen ende
mijn voeten banden val.

Daerom wil ic na deser tijdt sonder sor-
ge ons die bescuddinghe des Heren in sinē
salen wandelen / clamen met den ghenen die
daer inder waerheit leuen.

Credidi propter quod locutus.

Wastelic geloofde ic / en daeromme sprac
ick ooc stontelicken Ja oock als ick int alder
meeste perikel was.

Ooc inder beuninghe / en hi na in dye alder
wterste mijnder mistrofficheit sprach ic ouer

Den Psalm Davids. C. xvi.

laechdelic / This waer alle mensche liegē en
moghen beducghen maer God gheensins.

xi Wat sal ic den **HEERE** weder geuen
wiens so berscheyden weldadē mijsder ver
loffinghe zijn?

xii Daeromme wil ich hoor die nieuwe ma
niere der salicheit den beker der danseggin
ghe inder hoochte heffen / en dyc hulpe des
Heren niet af laten aen te roepen.

xiii En mine ghelooften wil ich sekerlick den
Here betaelen openbaerlick inder teghen
woordicheyt des ganschen volcs.

xv Die Heere en laet niet geerne / noch sorte
liken yemant van zijnen heyligen ter doot
bringen / want he heeftse seer lief en weerd.

xvi Met recht beminne ic u o alder goedertie
renste Here / dat ghi mi uwen knecht / uwen
knecht (seg ic) en den sone dijsder dienstma
get verwaedicht hebt wt den bandē te ver
lossen / ende den kerck te breken.

xvii Daerom wil ic u offeren een offerhande
daer ghi ald meest genoechte toe hebt / te we
ten dansegginge hoor die weldaden die ick
van u ontfangen hebbe / en nimmermeer en
wil ich ophouden u om bystant aen te roepē

xviii Oese mijne geloofren wil ick den Heere
betalen / opentlijcken datter zijn ghanliche
volck aen sien sal .

xix In die salen des Heren huys / midden in
Hierusalem. Looft den Heere.

Laudate Dñm omnes gentes.

O Alle ghi heydenen looft den Here / het
heft hem met pisen o alle volck waer
ghi oock eeghens zijdt.

Wat oneruloedelike heeft hi zijn aēgebo
re bermherticheit tot ons waerts gebuyct
en zijn stantvasticheit indē belooften sal in-
der eewicheit dueren. Looft den Here.

Psalm Davids. C. xvij.

Confitemini Dño quoniam bonus.

O Anet den Here want hi is vriendelic
en sine goetheit duert eewelick.

Dat moet Israēl van herten bekennen /
te weten / dat sine goetheit altijt dueren sal.

Oock moeten dat beliden die nacomel-
ghen Aarons / dat sine goedertierenheyt al-
tijt dueren sal.

Alle die hem bresen moeten dat van het-
ter bekennen / dat hy inder eewicheyt die al-
der bermhertichste is.

Als ick inder noot was / soe riep ick den
Here den behoeder om bistant aen / en hi ver-
hoorde mi oock en bracht mi op een ruyme
plaetse / die selue behoeder die Heere.

Die Heere is met mi ende daeromme en
wil ick ooc niet bresen / wat die mensche te
ghen mi opstellen mach.

Die Heere staet voor my / ende hy is dye
principaelste onder mijn hulpers / ende daer

Den Psalm Davids. C. xliij.

omme sal ick oock in myne vianden alsute-
ke dingen sien / als yemant op die sine soude
moghen wenschen.

xliij **D**his beel beter inden **H**ERE tbetrou-
wen te stellen / dan hem op eenighen men-
sche te verlaten.

x **H**et is veel beter inden **H**ere den hoop te
setten / dan op eenigen prince te betrouwen

x **A**l omtingdē mi ooc alle menschen / so en
wil ic nochtans niet verrees wesen / wāt be-
trouwen hebbende op die hulpe des **H**eeren

x **w**il icse alle gader lichtelicken te niet bzingē
xi **D**aetse mi omcingelen / en wel naerstelic-
ke omuangen / nochtans en wil ic nyet ver-
saecht zijn / maer op die hulpe des **H**eren be-
trouwen hebbende wil icse alle te samen ver-
melen.

xij **E**n of haerder so veel en bitēde mi oman
geldē / gelijc die byeswermen plegē en so on-
uerhoets opstondē / als ebiet onder die slop-
pelen te blieghen plach / nochtans op dye
hulpe des **H**eeren betrouwen hebbende wil
ickse sonder eenich moeyte wech helpen.

xij **M**er alder naerstichz atbeyde mijn weder
partidet mi also boorts te stotē dat ic vallen
soude / mer dye **H**ERE quam my te hulpe.

xij **D**ie **H**ere dys behoeder is mijn stercke en
die materie mijns lydekens / en daeromme
betrouwe ick oock dattet noch gheschieden
sal dat hi die oorzaakē zijn sal mijnder rijckē-

liker salicheyt.

Van salder een stemme van bliscappe ge-
hooft worden / en van broechden indē huy-
sen der oprechter om der vercregē salichens
wille / want die rechterhand des Heeren sal
in hare crachtelic wercken. xlv

Die rechterhand des Heeren sal verheuen
worden / die rechterhand des Heerē sal crach-
telijck wercken. xlvj

Ik en sal niet steruen / maer leuē sal ic / en
die werckē des Heeren sal ic vercondighen. xlvij

Straffende heeft mi die Heere neerstelich
onderwesen / mer der doot en heeft hy my
niet ouerghelouert. xlvij

Doet mi die poorte op der gerechticheit
dat ic daer dooz in gaē mach want dē Heere
dē behouder wil ic met danslegginge louē. xlvij

Want dit is die poorte des Heeren dye
oprechte sullen daer dooz ingaen. xlvij

Ik wil v dansleggen / dat ghy my ghe-
castijt hebt / ende dat ghi mi wederomme ge-
holpen hebt. xlvij

Den steen die die boulieden verstotē had-
den / die is aendē hoeck eenen hoofsteen ge-
worden. xlvij

Dat seine is vandē Heere geschiet en het
is een seer wonderlick dinc in onsen oghen. xlvij

Desen dach heeft die Heere gemaect laet
ons daer in opspringen en vrolick zijn. xlvij

O HEERE wy bidden v / behoedt ons xlvij

Den Psalim Davids. C. xix.

doch nu / wij bidden v O Here verleet ons
doch nu gheluck ende weluaert.

xxvj

Grooter is hy dan men hē wel ghepreij-
sen can / die als een ambassaet vande HEE-
RE gheromen is tot ons / wy wenschen v
lyyden gheluck / en wi rekenen v salich dye
tiden huys des Heeren zijt.

xxvij

Almachtich is God die Here / en hy heeft
ons verlicht / en daeromme bindt meytackē
bi malcanderē / tegen den feestdach / en ver-
chfert dē tēpel tot aē die hoornē des outaers

xxviii

O hy zijdt mijn God / en daerom wil ick
v met danslegghinge louen / ende v mijnen
God wil ick met lof verheffen.

xxix

Danct den Here / want hi is vriendelich
en altyt berinhertich. Aleph.

Psalm Da. C. xix. Beati immaculati.

i

Salich zijn si / die in deser tijt slecht ende
recht leuen / en alle die gene die na die
leeringhe des Heeren wandelen.

ii

Salich zijn si / die sine vermannighen ge-
hoopsaem zijn / ende die wt ganscher herten
hem begheeren te behaghen.

iii

Certejn sulcke en sullen gheen sonde be-
driuen / maer si sullen recht wt ghaen / doos
den wech dien hi haer gewesen heeft.

iiii

O hi hebt uwe gheboden beuolen te on-
derhouden met alder naersticheit.

v

Och of mine ganghen van v gheregeert
wordē / dat ic in alle dingen uwe alderhey

lichsten beuelen ghehoorsaem mocht wesen.

Want dan en soude ic nemmermeer beschaemt wordē/mer altijt soude ic alle uwe gheboden hoor mijn oghen hebben.

Wt rechter herten sal ic v lonen/als ghi my die maniere dijnder gherechticheyt gbeleert hebt.

Uwe gheboden wil ick houden nae mijn vermoegen/then waer dat ghi mi uwe hulpe ontoecht.

Beth.

Wat mede mach doch een ioncman alder best zijn by onbedwongē leuen beterē? nergēs beter mede/dan dat hi neerstelic uwe woorden onderhont.

Wt ganscheyt herten heb ic gearbeit om v te behagen daeromme en laet mi doch vā uwe gheboden niet dwalen.

Uwe woorden heb ick in mijn dert herten bewaert op dat ick teghen v niet sondighen en soude.

Alle lof gact ghi o Here verre te bouen/ ick bidde v leert mi doch dine gheboden.

Mer mine lippen heb ick vertelt alle dye oordelen/die van uwen mont gecomen sijn.

Die maniere en ordinantie dijns vermaningen heeft mi also seer verblijft/als eenige tijdommen emmermeer moghen.

In uwe gebodē wil ic my oeffenē en wel naer stel ick dijne boetpaden ouerdencken.

Den Psalm Davids. C. xix.

Vij In dine beuelen wil ick mi vermaken/ en
dijne woorden en sal ic niet vergeten.

Gimel

i **U**tleent dat mi dijne dienaar/ dat ic le
ij uē mach/ en dijne gebode gehoorsaē si
Doet op die ogen mijnder hertē/ dat ick
berstaen mach die wonderlinge hoge dingē
die in dijnder leeringhe begrepen sijn.

iiij **I**c ben een peregrin op der aerde en wilt
booz mi doch uwe geboden niet verbergen.
iiij **M**ijn hert blyect mi vā groter ende cewy
ger begheerten om te bekennen dijne alder
rechtu aerdichste oordeelen.

v **W**ant die houaerdige berispt ghy scher
pelic/ en veruloect moeten si worden alle die
van uwe gheboden afwischen.

vij **V**erlost my van schande en verachtin
der houaerdiger want ick uwe onderwijsin
ghe bewaert hebbe.

vij **H**oe dicwils dat die princē berg adert en
bi malsanderē gesetē sijn/ datse tot mi spra
ke houdē soudē/ so en dede dijn dienaar met
anders/ dā dat hi hē oeffede in dine gebode.

viiij **W**oowaer uwe vermaningen hebbe my
berlijdt/ ende si sijn als mijne raedtlan yde
gheweest.

Daleth.

i **M**ine siele sreekt mit stof/ ende ic ben by
nae bergaen geweest/ maer gheeft my
doch weder nae dijne beloften/ die boozle.

dene ghesontheyt.

Mijne wercken heb ick v bertelt / en daer
om hebt ghi mi ooc verhoort / leert my doch
uwe geboden verstaen.

Leert mi den eygenen sinne dijn der ghe-
boden begripen / en indien mi dat geschiet /
so wil ic mi dan naerstelick in dijne wonder
like wercken becommen.

Mijn hert is mi ontsonckē vā angst recht
mi op met dijn woort.

Die begheerlicheit om te liegen / en ghe-
neynsoelic te leuē neemt doch vā my maer
na dijn wet handelt met mi ghenadelick.

Wāt een stantuaestich en oprecht leuen
heb ic vercozen / en uwe alder rechtuærdich
ste oordelen heb ic vooz mijn ogen ghesedt.

Omme getuygenissen ben ick O Heere na
geuoelt / en en laet mi doch niet bescaemthe
den mijnen hoop niet faelgieren.

Den wech dijner geboden wil ick lopen
na dien dat ghi mijn hert verblijdt hebt.

He.

Leert mi O Heere tberstant dijn der ge-
bodē / dat ic mi schicke die te onderhou-
den / soe langhe als ick leue.

Geeft allinleken wijsheit / dat ic verstaen
en ooc doē mach tgene dat uwe wet gebiet /
en ooc niet al mynder hartē waer neme / dat
ick daer niet teghen en doe.

Heyde my na dat warachtich verstande

dijnder geboden / want dat heb ic altijd wt
der maten seer begheert.

lij **D**eycht mijn herte tot liefde dijnder ghe
boden / en doet die ghiericheit berre van my

b **W**endt mijn oghen af datse door liefde
van ydelen dinghen nyet gevangen en wor
den / mer leit my eer tot dat leuen door uwe
bermaninghe.

bj **L**egt dine dienaer alsulcke woordē booz
die my aldermeest trecken om b te eeren.

bj **N**eemt doch dieschande wech daer ic my
booz vernaeere / want uwe bonnissen hebbe
beel vziendelicheyts mede onder gemengt.

bj **D**oorwaer ick hebbe uwe ghebooden be
mint / en daeromme na uwer gherechticheit
onderhoudt my doch int leuen.

Van.

f **L**actet my doch geschieden O Heere dat
ick dijnder groter genade deelachtich
mach wordē / en der salicheit die dine woordē
den belouen.

h **O**p dat ic wat hebbe mach dat ic den ge
nē antwoorde die mi berwijst dat ic te segge
plach / dat ic nu op dine belofte berliet.

lij **D**aeromme lactet doch altijd van weer
de zijn / dat ick diewils en warachtelic gesett
hebbe / want uwe oordelen heb ic verwachte
en daer by salē blicken / weder mijn sacche /
of mynder bianden beter si.

lij **D**at ick dijn wet sonder ophouden be

waren mach langhen tijt / Ja oock inder
tewicheyt.

Ende dat ic sonder eenich letsel wandelē
mach dooz tuyme plaetsen / want ich uwe
gheboden naetstelick ondersocht hebbe.

En daeromme wil ic van uwe statuten
stoutelickē detren spraken int aenschijn der
coninghen / en ooc sonder eenighe schaemte.

Ende mi in dine geboden bermaken / die
ich altijt bemint hebbe.

En wil mijn handē ophēffē in die hooch
te / dat ic dat selue metter daet volbrēnghe
mach / dat mi dine geboden boozschijnē / die
ic lief hebbe / en wil van dijnder alder recht
haerdichste wet met mijnen mont spraken.
zain.

Weest doch dies ghedachtich / dat ghy
mi uwen dienaer beloost hebt / waer
dooz ghy my beuolen hebt / dat ich een goet
betrouwen hebben soude.

Dese belooftē heeft mi ghetroot / als ich
int verdriet was / wāt dijn woort henet ghe
daen / dat ich van bedruethede niet en ver
dwijnde / maer leuendich bleef.

Die houaerdighe bespotteden mi wt der
maten seer / maer in dijne wet troostē ic mi /
en nergens anders waerts toe en nam ich
mijn bluchte / dan tot die selue.

Ich wert gedachtich / O Heere met wat
groter gherichticheyt ende oordele dat ghy

Den Psalm Davids. C. xix.

Voort tijds onse voornaders gehandelt hebt
dwelc my seer verthoort heeft.

b En verschycken qua mi aen / so dicwils
als ick onerdacht dat sondich en lozghelich
leuen der godloosen / om dat ick sach / dat si
uwe leeringhen beracheden.

bj In wat plaetse dat ic ter tijt mijnder el-
lende en perigrinagie geweest ben / uwe ge-
boden zijn altyt mine liedekens gheweest.

bij Te middernacht ben ick o Heere dijn
naems ghedachtich gheweest / op dat ic dijn
leeringhe onderhouden soude.

blij Ende dat is mijn alder meestte sorge ghe-
weest / dat ic dine geboden houden soude.

Met.

j **M**ijn deel bist du o Heere / en daeromme
heb ic voort mi genomen te onderhou-
den dat in dine woorden geboden is.

ij Met ganscher herten heb ick begheert u
gouste te vercrigē / laet doch na dijn woort
mijnder tammereu / waer voort ghi mi beloo-
uet hebt / dat ghi mi bistaen soude.

ljj Wāt mijne wegē heb ic verhaelt / te we-
tē mijn geheel leuē / en mijn boetē heb ic we-
deromme gekeert indē rechten wech / en tot
die punctē / die ghi mi voort ghescreuen hebt.

ljj Wāt sonder eenrij vertreck heb ic mijn
ghehaest om dine geboden te houden.

b Die sondaers hadden mi bi na met hant
dē gestric / als si mi begheerden hinderlic te

wesen; Maer ic (so wat periculen datter ooc
waren) en heb dijne leeringen niet vergetē.

Te middernacht wil ick opstaen / dat ick
b dancken mach voer uwe alder rechtuaer-
dichste oordeelen.

Ich ben een mede ghesele ende brient al-
le der gheente / die b eeren / ende die uwe ge-
boden onderhouden.

O Heere daertrich is dijne genade vol /
daeromme leert mi dijne gheboden.

Teth.

Wel hebt ghi O Heere met nwe knecht
ghedaen / en oock na uwe beloften.

Leert mi doch troost / dat in die kennisse
dijnder wet ghelegen is / want seer vastelic
heb ic betrouwt / datter een seer groote cracht
in dijne gheboden is.

Eer ic naerselic na dijne gebode luyster-
de / so dwaelde ick menichwerf / Maer nu ic
seherper toehoozende gewordē ben so wil ic
dijne gheboden ghehoor gheuen

Ghi zijt goet / ick biddes b / leert mi doch
eberstant dijne gheboden.

Die houaerdighe hebben teghen mi lo-
ghenen verliert / maer met ganscher herten
gaf ick my daer toe / dat ick dijne gheboden
onderhouden soude.

Maer hert is bedt geworden / en als van
eenen bal verbaest / maer ick heb mi in dijne
leeringhe vermaect.

vij

Het is mi profitelick gheweest / dat ick in
tegenspoet wat verduets gelede hebbe / wāt
dat is een opsaerke gheweest / dat ick dies te
naerstiger v gheboden begeerde te leeren.

xviij

Heughenamer is my die leeringhe dijns
monts / dan duylent pont gouts of siluers.

Job.

i

Dine handen hebben mi ghemaect / en
met groter subtyligheden volmaect /
geeft mi doch alsulckē hert / dat ic tvertant
dijnder gheboden leren mach.

ii

Want dan sullen dijne dienaers mi sien
en haer verblide / om dat ick minen hoop
in dijne beloften ghesedt hebbe.

iii

Ick weet here dat dijne ordelē die alder
oprechte gherechticheyt sijn / en dat ghy my
van rechts weghen ghecastijt hebt.

iiii

Mer laetet doch ten laetstē eens genoegh
gestraft sijn / en troost mi na dijnder goedet
stierenheyt / want dat hebt ghi in uwe woor
den uwen dienaer beloof.

v

Laet mi dine barmherticheyt comē / op
dat ic wederom leuendich wordē mach wāt
uwe leeringe verblift mi bouē maten seere.

vi

Beschaemt moeten die honaerdige wor
den / die mi sonder eenige ooslaecke gequelt
hebben / maer onder dies wil ick mi in dine
gheboden oeffenen.

vii

Alle die v met vreesle dienen / die moeten
bi mi verghaderen / ende die ghenc / die uwe

bermaeninghe kennen.

Mijn hert moet reyn in dijne gheboden worden / op dat ick niemmetmeer te schande en worde.

Caph.

Mijn siele en is nauwelicken meer bi haer seine vā groot verlangē des salicheyts die si vā v verwacht / nochtans en wil ick van u we beloften niet wanhoopen.

Mijn ogen hebben hertelicken verlangte te siē / dat ghi belooft hebt / Och hoe diemils seyde ick / Wanneer sult ghi mi ten laetsten eens vertroosten.

Al was mijn hu yde enen leeren sack gelijck / die vandē roock ghetrompen ende vercompelt is / nochtans en heb ic dijn der geboden niet vergheten.

Hoe veel daghen zijnder noch ouer boozdijnen knecht ? wanneer wilt ghy doch ten laetsten eens wake doen / ouer die ghene / die my veruolghen ?

Die houaerdighe hebbē tot mijn verderf sentse een kuyle gegraue / met dijn leeringe en hadde haer dat niet gheleert.

Alle dine gheboden sijn vol trouwē wāt si mi sonder oorsake veruolgen / daeromme wilt ghi mi doch bystaen.

Bicans hadden si mi ter neder in daerde geworpen / nochtans en hebb ic dine geboden niet verlaten.

Den Psalm Davids. C. xiv.

blij

Na dijne goedertierēheyt behoudt mi in
de leuen / dat ick die leeringe dijns monds
bewartē mach. Lamed.

a

Al dat ghi O Heere oyt ghewilt hebt
dattet een wesen hebbē soude / dat sal
ewelic in die hemelen staende bliuen.

ij

Dijne stantualicheyt in die beloften sal
bā deen gheslacht tot in dandere dueren / ghy
woudt dat daerde vast staende soude bliuē /
en si sal oock staende bliuen.

iiij

Inder seluer maniere dat ghi een yeghe-
lick dinc hebben woudt dattet een wesen
hebben soude / also henet oock een wesen tot
huydē op desen dach / want alle dinc is uwē
benele ghehoorzsaem.

viij

En waer dat mi dijne leringe verbljdt
hadde / ic soude doē bā droeshede vergaē sijn
geweest / als ic so sorgeliken gequelt wert.

v

Denumermeer en wil ick di inder ghebo-
den bergheten / want door die hebt ghy my
kleuen behouden.

vi

Dijn ben ick gheheel ende al / behoet my
want dijne gheboden heb ick onderlocht.

vij

Die godloosen wachten ende loeren op
mi / datse mi berdoen mochtē / maer wt dij-
ne insettinghen sal ick verstaen wat mi we-
deromme toebehoort te doen.

viii

Gheen dinc en isser so volcomeliken ghe-
maect / ic en hebbe sinē ondganc gesien / be-
haluē dijn gebot dat hē seer breedt wistreckt.

Niem.

Och hoe lief heb ic dijn wet gehad? al den dach heeft si mijn oefeninge ende becommeringhe gheweest.

Dooz dijne geboden hebt ghi my wijsler gemaect dan mine viande/ en tot gheender tijt en sal ich mi daer af laten trecken.

Ich ben verstandiger geworden dan alle die ghene/ die mi begheerden te leeren/ ende dat selue om der ewigher becommeringhe wille dijnder statuten.

Die onde luyden ben ich dooz wijsheit te bouen ghegaen/ om dies wille/ dat ich dijne gheboden bewaerde.

Heret doch mine boeten van alle boose wegen dat ic so veel te veter dijne woorden bewaren mach.

Van dijne bonnissen en ben ic niet af gheken/ want ghi had mi gheleert.

Och hoe soet sijn dijne woorden mi/ inder keelen geweest? boozwaer soeter dan eenich houtch mijnen monde wesen mach.

Dooz dijne gheboden sal ic boozsichtich worden/ ende daeromme sal ich ooc alle weghen die loeghenen haten.

Nun.

Dijne woordē sijn als een keerse mi/ inder boeten geweest/ ende als een licht mi by den weghe.

Ik hebt gheswozen/ en ic wil ooc int pro

Den Psalm Davids. C. xij.

pooste volherdē om te hondē al tgene dz ghi
dooz een rechtuærdich oꝛdeel gebodē hebt.

Bouē maten ben ic O Heere gheplaccht
geweest / mer behoude ghi doch mi int leuē /
ghelijck ghi in uwe woorden beloofst hebt.

Ich biddes u O Heere / neemt doch dese
denote ende bywillighe offerhande mijns
monts in dancke / en leert mi uwe oꝛdelē.

Mijn leuen draghe ic in mijn hant / booz
eenen yegheliken geantwert / nochtā en
heb ic in alsulckē onuerkenliken quaet dijn
leeringhe nyet bergheten.

Die godlosen hebbē een net in mijn bet-
derffenisse wt gespreyt / nochtā en ben ich
van dinen gheboden niet afghedwaelt.

Ich heb booz mi genomen dine statuten
alle mijn leuen lang te besitten / want si zijn
mijnder herten een broechde gheweest.

Mijn hert heb ic daer henen gestickt / dat
ich dijne gheboden metter daet volbrēnghe
soude / tot den eynde mijns leuens toe.

Sam ch.

Die boose schalcken heb ic ghaect / met
dijn wer heb ich lief ghehadt.

Mijn hol en schilt sijt ghi / en daerōme heb
ic ooc al mijnē hope in dine woordē geledt.

Wiet vā mi ghi quaerdoenders / dat ghi
mi niet en beledt / die gheerne die gheboden
mijns Gods bewaren soude.

Sterct mi met dine woordē / dat ic leuen

mach/ en dat mi minc hope niet en faelgiere

Onderfet mi/ so bē ic bewaert/ en wilt mi

bermakē in diē gebodē/ so lange als ic leue
Die heymeliken van dijne gheboden af
wijcken die hebt ghi al tlamē onder die boe-
ten ghetreden/ daeromme dat haer gedach-
ten bedrieghelick zijn.

Gelijc dē schuyme vāden sluē/ also hebt
ghi alle godlosen wt dat ghetal der menschē
gescrapt/ die opter aerden waren/ ende daer
omme heb ick uwe onderwysinghe bemint.

Die godlosen hebt ghi so wt gescrapt dat
mijn vleeschic vā bzele verschuete/ en dat ic
ooc vā uwē ozdelē veruact ben geweest/ na
den welckē ghi die godlosen ghecastijt hebt.

Ain.

Ghi plecht te doē di recht en rebelte is
en daeromme en sult ghi mi ooc nyet
slatē der tyranie der geēre/ die mi vdruckē

Soect dijnen dienaar tot dat ghoet/ dat
die houaerdighe mi niet en verdrucken.

Mijn oogen beghinnen mi te schemeren
wantse so langhe ghesien hebben/ oftcr ner-
gens hulpe van v comen en mochte/ nae dē
woorde dijne gherechticheyt beloofte.

Handelt doch niet dijnen knecht na dijn-
der goedertierenheyt / dat ghi mi dijne ghe-
boden leert.

Oijn dienaar ben ic/ daeromme berleent
my alsulcken sinne/ dat ick dinen dienst lee-

t iiii.

ren mach.

vi Den tijt naect / O Here / dat ghi van den
godlosen die wyake nemen sijn / wāt si heb-
ben uwe leeringhe te niet ghemact.

vij En daeromme heb ick oock uwe gebodē
meer bemint / dan dat gheskeente Topasion
of dat alder fijnste gout.

viij Daeromme heb ick alle dijne gebodē ge-
acht bouē mate rechtuaerdich te sijn en als
hande geueynsthy vā leuē hebbe ic gehact.
Ihe.

ix **D**inen dienst is waerdich datmē daer
vā verwondere, ende daeromme heeft
den seluen mijn ziele onderhouden.

x **U** begin dijne woorden brenghet licht /
en den onuerstandighen leeret wijsheyt.

xi **M**et mijnen mont gaepde ick dat ick wijs-
heyt crighen soude / want also seet beminde
ick dijne gheboden.

xii **S**iet my doch aen / ende ontfermt mijn-
der / ghelijck ghi te ontfermen pleecht die di-
nen name beminnen.

xiii **L**aet doch al mijn boornemen hē stre-
ken tot dijne woorden / en en laet doch ghe-
ne misdaet in mi heerschappie hebben.

xiiii **V**erlost my van valsche berien der men-
schē op dat ick dijne gebodē bewaren mach.

xv **L**aet doch die gonste dijns aēfiches haer
clactliken berhouden tegen dijnen knecht.

xvi **B**yueren sijn wt mijnen ogen geuloeyt /

daeromme datse mi anders waer henen ge-
leyt hebben / ende om datse dijn wedt / nyet
ghehouden en hebben.

Clade.

Gherecht bistu O **H E R E** / en recht
is dijn oordeele. i

O hi woudt dat die gherechticheit bi uwe
statute sijn soude / en die waerheyt geheelic. ii

Bone maten heb ick qualic moge verdra-
ge / dat mine viande uwe woordē verachte. iii

Dijn woort is ouer al seer reyn / en daer-
omme heeft dijn knecht dat selue lief gehat. iiii

I one ben ic / en ban haer veracht / noch-
tans en heb ick dijne geboden niet vergetē. v

Dijne gerechticheyt is een ewige gerech-
ticheyt / ende dijn wet is stantuaelich. vi

So menichmael als mi wat ongheluck /
en dat mi bedroefde / ouer quam / soo trooste
ick my met dijne gheboden. vii

O herechticheyt sal altit dijne gheboden
bolghen / laet my doch dat verstaen / en dat
ick leuendich bliue. viii

Coph.

Wt ghausscher hertē heb ick dijn hulpe
geroepen / verhoort mi doch O **H E**-
R E / dat ick dine gebodē volbrēngē mach. i

Ic hebbe di aengeropen / behoct mi doch
dat ick dine gheboden bewaren mach. ii

Wooz dē dageraet hē ic ontwaect en riep
om dat alle minē hoop in dine belofte was. iii

Den Psalm Davids. C. xix.

iii

Mijn ogē zijn die nacht wake voorzomē
dat ich mi in dine woorden oeffenen soude.

b

O Heere verhoort doch mijn stemme na
dijnder goedertierenheyt / en nae dijne oorzaken
berleent mi doch dat leuen.

bj

Ote mi veruolghen hebbē grote arbeyt
gedaen / dat si quaet doen soude / en daerom
me zijne oock van dijnder wet seer verre.

bij

O Heere weest hier bi / want alle b gebor-
den zijn gherechticheyt.

bijj

Van beginne heb ich dat bekent vā di-
ne vermaningē / dat ghise gewitt hebt inder
ewicheyt stantuaastich te bliuen.

Res.

i

AEn siet mijn verdriet / en verlost my
wāt dijn leeringe en heb ic niet vgetē

ij

weest doch een voorsprake mijnd sac-
ke / en verlost mi nae dijn woort / en en laet
doch niet toe / dat men mi sleuen neme.

ijj

Ote salicheyt is verre vanden godlosen
wāt na b gebodē en hebbē si niet geuraecht.

iiij

Sonder eynde ende mate is O Heere dijn
berinherticheyt / na dijn rechtuaerdige inset-
tingen berleent my dat leuen.

b

Veel zijnder die mi veruolghen / en mis-
ne viandē zijn vā getale seer veel / vā uwe in-
settingē en ben ic nochtans niet afgeweken.

bj

Ice aensach die ouertreders / ende een ver-
schriekē quam mi aen / om haerder sotheys
wille / ende dat ic sach dat si dijne gheboden

inset en hielden.

Siet doch o Here mi barmhertelike aen/
wāt dine gebodē heb ic lief gehad na dijne
goedertierenheyt laet v misinder lammeren.

Thooft/ende die opperste statuaasticheyt
dijne woorden sal inder ewicheyt duere/
en̄ dijn oꝛdel is bouen matē rechtuaerdich.

Schin.

Machtige Wincen hebbē mi veruolcht
welcke ic also scer niet en byesde/ als
ich wel van herten byesde dat ich van dine
woorden niet wijcken en soude

Mer ghenoechten heb ic wt dine woor-
den/ dan die ghene doet/ die eenē groten scat
gheuonden heeft.

Die logene en̄ ydelheyt haet ich/ en̄ ver-
uloech ich/ mer dijn wet heb ich bemint.

Seuen mael heb ich di door den dach ge-
looft/ om die oprechte regulen van leuē dyc
ghē mi boogheschreuen hebt.

Veel byedts hebben si/ die dijn wet lief-
hebben/ en̄ gheenderhande aensoot en sul-
len si gheuelen.

Dijn salicheyt en̄ hulpe O Here heb ic
wacht/ en̄ dijne gebodē heb ic onderhoudē.

Mijn siele heeft dijne statuten bewaert/
want si bemintse seer.

Dine geboden ende insettinghen heb ich
bewaert wāt alle mijne weggen sijn di seer
wel behēt/ en̄ niet eenē en̄ inset ooc die vooꝛ v

bif

biff

i

ii

iii

iiii

v

vi

vii

viii

Den Psalm Davids. C. xix.
verbozghen is.

Tau

Laet mijn roepen doch o **H E R E** voor
dijn aenschijn comen / Jae ooc tot aen
dijn ooren / ende geest mi doch verstant dijn
der woorden.

Laet doch mijn ghebedt voor dijn aen-
sicht comen / ende gelyck dijne woordē belo-
uen / haelt mi wt dit verdriet.

Mijne lippē sullen dijn lof spreke / na de
mael dat ghi mi dine ghebodē geleert hebt.

Mijn tonghe sal dijne woorden singhen
want al dijne oordeelen sijn wt der maten
rechtuaerdich.

Dijn hant coeme mi te hulpe / dine gebo-
den heb ick wtuercozen.

Dijn hulpe o **H e e r e** heb ic begeert want
dijn wet is mi een grote hroechde geweest.

Laet mijn siele doch lenē / datse v louen
mach / ende dine oordeelen moeten mi crachte
gheuen.

Ick hebbe ghedwaelt / gelyck een schaep
ken dat scheen verlozen te gaen / soecht doch
dijnen dienaer / want dijne geboden en heb
ick nyet vergheten.

Psalm Davids. C. xx.

Chier volghen. xv. Psalmen achter mal
canderen / diemen noemt / Psalmen der
graden of der trappen.

Ad dominum cum tribularet.

Als ic in mijn ald meeste noot was / e
 so hebbe ick tot den Here gheroepen /
 ende hi verhoorde my.

O Here verlost doch mijn siele van eenen ef
 loeghenachtighen ende valschen mensche.

Hoe grotelicken meynt ghi dat v een be if
 drieghelike tonghe hinderlyken is.

Woorwaer also seer als eenige pylen die if
 eenich sterck man met den boghe geschieten
 kan ende die selue oock wel scherp / welker
 scherpte dye wyle datse blegghen alsoe veel
 brants ontfangt / als enige holen van Jene-
 uerbesien hout te hebben ploeghen.

Ach wee mynder dat ic in Eusech in ellē b
 de ben / en wonen moet in die hutten Cedar

Tangen rust duncket mynder sielen zijn / bi
 dat ic tegen mijnen danck onder den genen
 ghehouden worde / die den brede haten.

Gheen dinc en begheerde mijn hert soe bij
 seer als breede / mer als icse daer toe berwec
 ken woude / soe en namen si dien niet alleen
 aen / maer veel eer arbeidē si mi een oorloch
 toe te schicken.

Psalm Davids. C. xxi.

Leuani oculos meos.

Ick keerde mijn ogen rontomme / als of d
 ick op enen berch hadt ghestaen / om te
 den / ofter by auontueren mi eenich bstant
 van erghens waer comen mochte.

Maer ic beuant / dat ick gheen hulpe ver e

Den Psalm Dauids. C. xxi.

wachten en derf/dā vandē Here alleen/dye hemel ende aerde ghemaect heeft.

iii

Want hi en sal dijne voeten nyet laten struyckelen/ende dijn bewaerder en sal nemmermeer slapen.

iiii

Do o; waer nemmermeect en sal hi slapē/ Ja sluymeren en sal hi oock niet/die den Jerahel behoede.

v

Weest goets moets/want die Here draghet sorghe booz v/ēn booz rgeen dat v toē behoort/hi sal v aen die rechterhant als een scaduwe bystaen sonder ophouden.

vi

Ende door den seluen schaduwe sal hi v beschicken/dat v die hitte der sonnēdaechs niet mildaen en sal / noch oock snachts dye mane door haer coudtheyt.

vii

Die Here sal sorghe draghen/dat v geen derley quaet quellen en sal wāt h; sal booz v siele sochuldich sijn.

viii

Die Here salt besorghen/dat inwe reyse/so weewaerts ghi oock herē reyst wel ghe-luckē sal/ēn ooc v weecoemst thuyfwaerts van nē aen tot int eynde dijns leuens.

Psalm Dauids. C. xxij.

Letatus sum in his que.

i

UAn ganschert hertē sblide ic mi/ als si mi seidē wi sullē int huis des herē gāē

ii

Onse voeten sullen O Hieru salen in dij-ne poorten staen.

iii

In die poortē (seg ick) Hierusalems alsoe

Den Psalm Davids. C. xxij.

152
weeder ghetimmert / ghehijc alle voornacis
was / doē si een stadt was / waer toetot seke
re tijde des iaers tganliche volc quam ende
lieffelicken ontfanghen wert.

Want derwaerts plegen die geslachten
te reysen (die gheslachten seg ick) die gansche
ghemeynte des dolcs Israei datse den name
des Heeren loucn souden.

Der tijt als daer tgestoelte ghestelt wert
om die bonnissen te handelen / en dē coninc
like stoel des huysghelins Davids.

Wense yet der stadt Hierusalem vrede /
alle dinc moet haer wel geluckē / die gōstich
zijn / ende beininnen.

Vrede moet daer zijn ende niemant dye
dijn bolwert bestote / alle dinc moet wel thie
ren in dine palleyfen.

Om miijnder broederen ende vrendē wil
le wil ick oock nu wenschen / dat v alle dinc
met gheluck vergha.

Wā weghē des huys Godes ons Heren
begeer ick v in alle manieren profijt te doē.

Psalm Davids. C. xxij.

Ad te lenani oculos meos.

Ik heb mijn oghen opgheheuen tot di /
o ghi die inden hemel woont.

Want gelike die ogen der knechte waer
nemē haerder Heren handē / ende gelijck die
ogen der dienstmaechde sien op die handen
vaerder vrouwen / datse na langen arbecyt

Den Psalm Davids. C. xliij.

kindeyt zijnde spise ontfangen mogē / Also
wachten doech onse ogen op den Here onser
God / dat hi onser ontfermen wil.

lij Onse Here laet doch dy onser ontfermen
laet di (seg ic) onser ontfermē / wāt wonder-
lijken seer ooc tot walgens toe sijn wy der
schamperheit ende der verachtigen vol.

liij Onse siele is seer / en tot satheit toe vol / en
si moet den spot der rijcken by haer seluen
beknauwen / en ooc die verachtige der ho-
uaerdigher ende geweldigher menschen.

Psalm Davids. C. xliij.

¶ **D** i si quia Dominus erat in nobis.
At Israelsche volck moet dat nu sijn
telikē bekenne (te wetē) indie wi door
dye ghenade des Heeren niet behouden en
waren gheweest / die ons bstant dede.

lij Indie wi (seg ic) door die genade des He-
ren niet behondē en waren geweest / die ons
bstant dede / ter tijt als dye menichte der
menschen wt vandelijcker herten opstondt.

liij Si souden ons leuendich opghelocht heb-
ben ghehadt / want sy waren bouen maten
berwoedt / ende van granschappe grouwe-
liken ontsien op ons.

liij Dye baven des lijdens en verduets had-
den ons doe onder ghedruet / en die water-
nloet hadde door onse siele ghenloeyt.

o Die diepe gholuen (seg ick) des lijdens
ende verduets souden doen door onse siele

gheghaen zijn.

Den Here en kannen niet te volle ghe-
danchen / die ons niet ghegeuen en heeft ha-
ren tanden tot eenen roof.

Maer onse sielen zijn verlost / ghelijck een
mussche die ghenanghen is / en onuerhoets
wt den nette des hoghelaets ontcomen is /
want het nette brack / ende gelijck dye wech
blooch / alleleens zijn wi oock verlost.

Onse stercte is gheleghen in die gonste en
hulpe des naems des Heeren / die hemel en
aerde ghemaect heeft.

Psalm Davids. C. xxxv

Qui confidunt in dño sicut mons.

Die haer op den H. E. K. E. verlatē / die
sullen gelijck de berch Syon zijn / die
ban zijnder plaetse nemmermeer beweecht
en sal worden.

This waer Hierusalē heeft rontomme
bergen / maer om die stadt te beschudden en
hebbē si die macht in / die die Here wel heeft
die bi zijn volc is / hā n̄ aē tot ind̄ cewichy.

En daerōme en sal hi hē geen vasse wō-
stede latē maken / dye doo; den staf der god-
loofheit gewelt bedriue in die plaetsen / dye
dē oprechtē mensche gelijc als doo; een god-
lic lot en w̄deelingē aenghecomen zijn / op
dat die oprechte selfs haer handē niet wt en
steken om leliche feyten te bedriuen.

O H. E. K. E. doet den goeden menschen

Den Psalm Davids. C. xlvj.

doch ghoet/ ende den genen/ die van herten
recht wt zijn.

Maer die den anderē enē afual eff aefloof
bereidē die selue sal die Here door eenen af-
uallingen wech en aenstotinge dwingen te
gaen/ gelijc alst den schaleken en boeuē met
recht toebehoort Maer rust ende breede sak-
der by den Israelschen zijn.

Psalm Davids. C. xlvj.

[In conuertendo Dominus

Als ons die Heere wederom geroepen
hadde wt der ellēde/ wy die wt Syon
geuangē wech geuoert waren so heuet ons
gedocht van blischappe dat wy also groten
goet inder waerheit niet bercregen en had-
den maer dattet ons alleen droonde.

Doen wert onsen mont lachens vol/ eff
onse tonge vol sangs/ doen seyden die heyde-
nē die ons inder geuangenisse gehoude had-
den/ het zijn boozwaet bouen alle mate gro-
te en wonderlijche wercken die die Here ons
des volcs wille ghedaen heeft.

Wis inder waerheit also/ ghi liedē segt/
wāt het zijn grote dingē die die here booz hē
genomē heeft om onser wille te doe/ en dact
omme zijn wt ooc bouē maten seet verblijt.

O Here haert doch boort ons wt die ghe-
nanghenisse weder te halen met allulcken
broechde en bruchte/ gelijck als dat droghe
lant die bloeynde syuerheng ontfangt als

die vol waters daer dooz loopen.

In welck lant als si booz den regen haer
saet woypē / en̄ met weninge bi na wāhoop
tē so sullē si nochtās met groter blischappe
die huchtē mayē die ouerhoets gewaltē zijn

Want dese gingen met sozchuldicheyt
en̄ dzoegē al toenende haer kostelijc saet / om
dat inden onuruchbaren achter te woypen /
mer si comen wederomme vol blischappen /
en̄ bzingen veel meer sehouen weder dan si
oyt verwacht hadden.

Psalm Salomons. C. xxvij.

Quasi dominus edificauerit.

In dien die Here thuyt niet en timmert
so sullen die arbeiders te vergeefs daer
ouer sweeten / die selue begeren te tymmerē
Indien die Heere die stadt nyet en hoet / soe
sal hi te vergeefs waken dien die sozge beu-
len is / om die te bewaren.

Ghi en sult niet bozderē / al staet ghi ooc
seer broech op / en̄ dā opwaerts / en̄ dā neder
waerts ligt en loopt / alsoe dat ghi oock niet
eens rustē en wilt dat ghi niet anbs en swect
dan die gene doen die met alder naersichett
ende arbeyt den cost soecken / Want tghene
dat ghi dooz v selfs sozchuldicheit (oock te
berghheefs) beghert te volbzingen / dat selue
sal die Here den ghenen dieu hi lief heeft oec
sonder eenich moeytsele gheuen.

Siet dat erfzoet, dat die **HERE** gheeft

Den Psalm Davids. C. xx viij.

dat zijn die kinderen / ende tprincipale loon
is / die vruchte des buycr.

lijf

Also groten cracht alker is in die pijlen /
die eenich sterck man geschietē kan / also gro
ten macht isser ooc in die ionghe sonen .

h

Salich is die man die zijn kokerē met al
sulcker vol heeft, want hi en sal niet bescaet
wordē / hoe dicwils dattet ooc geschiet / dat
hi met sinen soonen voort comen sal, en met
zijn wedertpartye inder poorten / en voort die
ghemeente des volcs eenighe saccke te han
delen sal hebben.

Psalm Davids. C. xxviij.

Beati omnes qui timeat dominum

Salich is hy d ye den **HERKE** breeft /
ende leeft nae sine gheboden.

g

Want alle die gene d ye sodanich sijt, dē
arbeyt dijn der handen sal v wel gelucken /
en hy sal v den kost verleenē / dyen ghy eet /
Alle dinc sal v met voorspoet verghaen / en
ghi sult oock rijk worden.

af

Dijn huysrouwe sal eenen vruchtbare
wijnstock gelijk zijn / die hem selfs a en alle
siden des huys wtstreckt / en dijne kinderen
gelijk ionghe plantkens van olijboomē
sontom dijn tafele.

lijf

Woozwaer in deser manerē sal een man
ghegoet worden / die den **HERKE** breeft.

h

Alsoe sal v d ye **HERKE** wt Sion salich
maken / als die gene die sodanich sijdt / wat

Ghi sultet sien / en ooc deelachtich wordē des
geluck en der salicheyt alle v leuen lang die
welcke Hierusalem beloofte is.

Ooc sult ghi sien / en blischap crijgē van
dijns kinks hinderen / want in ruste en gro-
ten vrede sult ghylse sien conueteren onder
die Israelsche haren maghen.

Psalm Davids. C. xxix.

Sepe expugnauerunt.

MEt recht macht Israel wel seggen / Wā
beel Jaren aen hebben si gearbeyt om
my grooten schade te doen / en ooc van mijn
der ioncheit aen.

Van mynder ioncheit aen (seg ic) hebben
si gearbeyt om mi grote schade te doen / mer
si en hebben mi niet konnen bederuen.

Also swaren last hebben si mi op mijnen
rugge geleit / dattet alsulckē littekenē in skō-
den / als dye ghene diet lant ceren in die ac-
kers plegghen te pūnten / en maecten daer in
gelisc oft langhe bozen waren gheweest.

Maer die gherechte Meere v zach dye zec-
len in stukken / daer mi die goloose mede ge-
bonden hadden.

Beschacmt moeten si wordē / ende inder
blucht gesaecht / alle die Syon haten.

Ghelisc moeten si worden den grase dat
op den dake banden huylen wast / dwelc bet
doxtet / eer dat soe hoch ghewassen is / dat
menit ghemaeyen kan.

Den Psalm Davids. C. xxx.

lxxx

Met dat welke gheen maeyer hem ver-
waerdighen en sal zijn hant te bullen ende
thuyss waerts te draghen / noch oock sinen
schoot die arme mensche / die die schouen vā
den maeyers achterghelaten ter bede op te
lesen plach.

lxxx

Noch eenige hoorby gaende seyden Wit
koojn moet v liede door die genade des He-
re wel gelucke / en ten scheen ooc nyemande
so veel waerdte te zijn / dat hi segghen soude /
Wy wenschen v lieden door die gheade des
Weeren eenen gheluckighen oogst .

Psalm Davids. C. xxx.

De profundis clamant.

lxxx

Als ich bi na in die alderdiepste baren
des lides en verdriets versonckē was
so riep ich h o Heere om hulp aen.

lxxx

O H E R E verhoort doch mijn stemme
Ick bidde v laet doch dijn oren aenmerckē
mijn claghelike bede.

lxxx

Indien ghi **O** H E R E altijd der sondē
gedencken wilt die wi gedaen hebben / ende
bi v inder herten houden / wie salder dā slacn
de moghen bliuen.

lxxx

Daeromme volcht doch lieuer dat v ey-
gen en aengebore is (te weten) dat ghy ons
genadelike onse sonden vergheeft en ons na
dat wi geualen zijn goedertierliken wed-
op heft / en dat ghi ons so wederomme ver-
weert om v oprechtelick te dienen.

Den heere hebbe ick alrijt verwacht / en
 mijn siele heeft hē oock verwacht / en om dat
 hijt belooft hadde mi bi te staen / soe en heb
 ic daer noyt aengetwijfelt / hy en soude ooc
 houden dat hi beloofte hadde.

Mijn siele heeft veel bierichlijker die toe
 coemst des herē verwacht / de eenige nacht
 wakers die mogē skont mogē / die wachters
 seg ic die vandē slape beswaert die dageract
 verwachten / op datse dan slapen moghen .

Daeromme laet een yegelic wt Israel de
 here verwachten (indien hi wijscheltke doe
 wil) wāt wt der natuere is hi bouen maten
 berimhertich / en wt zijn eygen natuere is hi
 gheheel en al gheneycht om bstant te doen.

Ende daeromme sal hi den Israel oock
 berlossen van alle sine sonden / hoe verschey
 den datse oock zijn moghen.

Psalm Davids. C. xxxj.

Quæ non est exaltatum cor meum.

HERE ic en ben noeyt opgeblasen b
 herten geweest / noch mijn ogē en heb
 ben na geen grote dingen ghesien / noch ick
 en hebbe ooc nae gheen hoge dingen gestaē
 bye verre bouen mi waren.

Indien ic mijn hert also niet bestiert en
 bedwongē en hebbe (op dattet hē selfs niet
 en soude laten dunckē bi v geliken wat an
 ders te wesen) gelijc als eē kindekē dat coyt
 bā zijn moeds bozskē getogen en gespeent is

Den Psalm Davids. C. xxxij.

dat alleen niet gaē en kan / maer twozdt vā
des moeders hāt onderhoudē / Indiē ic mi
selfs niet also ooc al tijt gheacht en hebbe (te
wete / dat ic sou v hulpe niet en vermocht)
en mijn siele als sulcken kindeken gelijc te zijn
So wil ich dat al mijnen hoop verlozen s.

lij

Daeromme laet eenen yegelijckē wt Is-
rael dē Here verwachtē (indiē hi wijsheit-
kē doē wil) en op hem verlaten al tijt en van
deser vzen aen tot in deynde zijns leuē toe.

Psalm. Davids. C. xxxij.

Elements dñe Daud.

1

Ach heere hebt doch acht (ende dat int
goede) op Davids lijden en verdriet /
dies hy seer veel gheleden heeft.

2

Die hem selfs met eenen eedt verbonden
en den **HEREN** heylighlich belooft heeft /
dooz den welken hy vermach / al tgene dat
Jacob vermach.

3

Te weten / dat hi nyet eet wt sinnen huys
gaen / noch op sijn bedde clunnen en soude.

4

Noch sijn oogen / noch zi in oghen vzaen
wen en soude laten slapen.

5

Wooz dat hi een plaetse geuonden hadde
die dē Here behaechde om een outaer en hū
tē op te richtē tot sinē dienst en eere / dooz dē
welckē die nacomelingē Jacobs sterck sijn.

6

Siet / onuerhoets hebben wy een plaetse
geuonden is Ephrata / In inde boschachtē
ghs beiden hebben wy die selue geuonden.

Daeromme laet ons in die hutten gaen/
diet hi booz hem selfs vercozen heeft en laet
ons booz die bauke zijnder voeten octmoe
deliken neder buyghen.

Och here staet op / en coet in die plaetse/
die ghi v wtuercoozē hebt / dat ghi booz alle
andere daer sonderlinge rustē soudt / Come
doch ghi (seg ic) en die Arcke / waer door die
wils dijn almogenheit gebleken heeft.

Laet dine Priesters gerechtichs aē tref:
hē en laet dinen heyligē hebbē / waer door si
ernstelijckē vā blischappē opspingē mogē.

Om dat Davids dijn dyenaer selfs bidt
dat ghy v aenschijn van uwen Christus uyet
af weynden en wilt.

Want die here heeft hē door eenen eedt
aan Daviden verbonden / en trouwe toege-
leyt / die hi tot geender tijt breken en sal / seg-
gende / Vanden bruchte dijns buyt wil ick
op uwen coninckliken stoel setten.

Ik sake dat dine sonē mijn verbondt hou-
dē en dē heyligē dienst / die ic haer lerē sal / so
sullē van uwer sonē kinderē / en die vā haer
boort en boort gebozē sullē wordē om uwēt
wille inden seluen coninckliken stoele sitten.

Want die here heeft Syon wtgelesen /
ende haer also bemint / dat hi door hem ghe-
nomen heeft aldaer te wonen.

Dit sprack hi sal een plaetse zijn / om ce-
welle hier te rusten / hier wil ic wonen / wāt

vij

vij

ix

x

xi

xij

xiii

xiv

ick heb deſe wtnercoyen.

xb Haeren monthoſt wille ick oueruloedſch
maken/ende den behoefſtigen armen/die in
haer ziju / wilt ick met ſpijſe verſaden/ datſe
genoech hebben ſullen.

xbj Haer priesters wil ick met ſalicheyt clee-
den/ en die ſelue ſullen ſi den gemeynen volc
ke mede deylen/ op dat dine heyligen hebbē
waer door ſi crunſelijckē van bliſchappe op
ſpringhen moghen.

xbij Al daer wil ick den hoorne Dauids doer
bloeyen/ en minen Chriſto heb ick een keet
ſe bereit ghemaect.

xbiij Sine biandē wil ic met ſchaēte en ſehādē
cledē/maer op z'n hooft ſal een crone blickē
Iſalm Dauids. C. xxvij.

Ecce q̄ bonum et q̄ iocundum

i En is niet te ſeggen/ wat lieffelicker
en ſoeter dinck dattet is/ dat broeders
een dachtelick bi maleanderen wonen.

ii Haer eendachticheit is ſoeter dā eenigē
welriekendē olie/ diemen opt hooft te ſtor-
ten plach/ en te laeten bloeyen inden baert/
Ja inden baert des Aarons/ ende voofts af
int hooftſlop zinder cleederen.

iii En ſoeter dan dē dauwe/ die op dē berch
hermon valt/ of dan dē dauwe/ die ned da
let op dē berch Sid/ en op die gene/ die na bi
Syon liggē/ daer die here geordineert heeft
zijn grote gauē en weldaet te thonen/ en een

Den Iſalm Dauds. C. xxxiij.

leuen in te ſtellen / dat eewelic dneren ſal.

Iſalm Dauds. C. xxxiij.

Ecce nunc benedicite Domino.

Ey lieuer puſt doch den Here / ghi alle
gad die ſine dienaers zijdt / wát nem-
mermeer en ſult ghy hē genoech ghelouen
konnē / Ja al ſkont ghy oock geheel nachten
lang indē tempel des Heerē om hē te louen.

Heft op dine handē ter plaetſe waert dye
zijnder heylcheit toegeeygent is / looft den
Heere al dat ghy moecht.

Soe ſal wederomme dye **H E E R E** u
goet doen wt Syon / die den hemel ende die
aerde ghemaect heeft. Looft den Here.

Iſalm Dauds. C. xciv.

Laudate nomen Domini.

MEt lof verheft dē name des Heerē / met
lof ſeg ic / verheft hē ghi lieden / die die-
naers ende knechten des Heeren zijdt.

Ghi liedē dye indē tempel des Heerē ſtaet
ende in die ſalen des huys ons Gods zijt.

Looft God den gelontmaker / want die
H E E R E is vriendelic / daeromme ſinghet
Iſalmen ende liedchens tot lof zijns alder
lieffelicſten naems.

Wát God die ſalichmaker heeft vā ſeids
hem Jacob bercozen ende oock den Iſrahel /
dat hí hem als een ſonderlinge chyeraet zijn
ſoude / ende een coſtelich geſteente.

Wooz waer weet ick dat dye **H E E R E**

Den Psalm Davids. C. xxv.

groot is/ende dat onse Heere machtiger is
 dan alle andere goden van andere natien.

vi
 Want al gene dat den Here oyt beliefs
 heeft te doen/dat heeft hi gedaen/soe wel in
 den hemel als inder aerden/en hy heeft ghe-
 welt ouer die wilde wolle zee/ende ouer alle
 tghene dat erghens verborghen legghet/Is
 in die alder diepste plaetsen.

vii
 Hi treet die wolcken op wt der aerde dat
 nederste deel des omloops/en inde lucht in
 die alder hoochste plaetse boert hise/die den
 blixem met regen mengt/en brengh den wint
 hier hoor wt die verborghen plaetsen/als wt
 die cameran zijnder schatten.

viii
 Die die eerst geboren Egypti versloech/
 so wel der menschen/als der andere dieren.

ix
 Die veruauerlike tekenē zind gramscap-
 pe seynde/en wonderlike werckē int midde
 van Egypten/waer door hy den Pharaon
 veruuerde ende alle sijn dienaers.

x
 Die die heydenē veel sond getal versloech
 ende doode die alder machtichste coninghen

xi
 Seon den Amortheischen coninc/en Og
 den coninc tot Basan/ende bedorft alle die
 conincrycken Chanaan.

xii
 En slant dier coningen/als haer baders
 goet schecte hi (als haer baders goet legic)
 den Israel sinen waerden volcke.

xiii
 O Heere dinen name en sal nemmermeert
 vergetē worden/Wilt gedachtenisse Heere

sal hā dat een geslacht tot in dat andere co-
comen / en tot geender tijt en sal die vergaen

Want die **H E R E** sal die boosprake
in dye sake nins volcx wesen tegen haer we-
derpartie / Ende teghen die sine sal hy hem
seer ghenadelich hebben.

Die beeldē der heydenē en sijn ands niet
dan siluer en gout / indē welckē door konste
der mēschē dese of die figure ingebracht is.

Waeromme (this waer) sy enen mont
schijnen te hebben / maer sy en kunnen niet
ghespreken ende ooghen / mer si en kunnen
daer niet mede ghesien.

Ende ooc ooren / maer sy en hoozen daer
niet mede / en oock nuelgaten sonder eenich
gebruick / want genen adem en is in haer-
der eenigher mont.

Haer meesters diese maken / moeten der
beelden ghelick worden / ende oock alle dye
ghene die haer betrouwen daer op setten.

Ghy nacomelinghen Jacobs looft den
H E R E / en ghy nacomelinghen Aarons
priest altijd den Here.

Ghy nacomelinghen Lem looft den Here
ende ghy alle die booz den dienst des Heren
sorghe draecht / looft den Heere.

Die Here is veel groter dan men hē en
mermeer gelouē kan / om der weldadē wil /
die hi Sion bewesen heeft / die als eē borger
en inwoonder van Hierusalē ghewordē is.

xiiiij

Ib

Ivj

Iviiij

Iviiiij

Iix

Ixx

Ixxi

Den Psalm Davids. C. xxxij.
Looft den **H E E R E**
Psalm Davids. C. xxxij.

De Confitemur Dño quoniam bonus
Sanct de Here voor die ontfangē wel
daden / want dat is recht en behoortlic
want zijn bermherticheit duert ewelick.

Danct den God der engelen / want zijn
bermherticheit duert ewelick.

Met dancsegginge looft den Heere alder
Here / wāt zijn berherticheit duert ewelic.

En den ghenen die door zijns selfs almo-
gentheit seer wonderlike werchē doet wāt
zijn bermherticheit duert ewelick.

Die die hemelen door wtgenomen wiff-
heit gemaect heeft / want zijn bermhertic-
heit duert ewelick.

Die daerdrinck bouen dwater webruidt
want zijn bermherticheit duert ewelic.

Die die grote lichtē gemaect heeft / want
zijn bermherticheit duert ewelick.

Dye Sonne / dat dye ouer den dach een
H E E R E zijn soude / want zijn bermhertic-
heit duert ewelick.

En ooc die Mane / en ander sterren datte
heerschappie ouer den nacht hebben soude /
want zijn bermherticheit duert ewelick.

Dye Egypten landt schade dede / als hy
haer eersgebore verfloech / want sine berm-
herticheit duert ewelick.

Dat hy oock den Israhel wt dat middelen

ban haer wtleyde / wāt sine bermherticheyt
duert ewelick.

En dat selue dooz een stercke hant / ende
met cenen arme bymeliken wtghestrecht /
want sijn bermherticheit duert ewelick.

Die dat roode meyz in tweedelē sloefde
want sijn bermherticheit duert ewelick.

En hi leyde dē Israēl te middē daer dooz
want sine bermherticheit duert ewelick.

Hi bederf Pharaonem ende sijn heyz in
dat selue roode meyz / want sijn bermhertic-
heyt duert ewelick.

Die sijnen volck leyde dooz dyc woeste-
nie / daer niemant te bozē dooz geghaen en
had / wāt sijn bermherticheit duert ewelick

Die die machtige coningen sloech / want
sijn bermherticheit duert ewelic.

En die stercke coningen doode hy / want
sijn bermherticheit duert ewelic.

Seou den Amozheischen coninc / want
sine bermherticheit duert ewelic.

Ende Og den coninc van Basan / want
sine bermherticheit duert ewelic.

Ende hy ghaef dat landt haer te besitten /
dwelck hy haer af ghenomen hadde / want
sine bermherticheit duert ewelick.

Te besitten (seg ick) den Israēl sinen die-
naer wāt sine bermherticheit duert ewelic

Die so menschwerf als wi berduert wor-
den / bermhertelic op ons acht hadde / want

Den Psalm Davids. C. xxvij.

ſine bermherticheit duert ewelick.

xxvij

Ende hy verlosse ons van haer tyranie die ons plaechde/want zijn bermherticheyt duert ewelick.

xxv

Die allen vleessche spijse geeft/want zijn bermherticheit duert ewelick.

xxvi

Met d'aclegginge looft God/die door zijn almogentheit den hemel geschapen heeft/want sine bermherticheit duert ewelick.

Psalm Davids. C. xxvij.

Super flumina Babilonis.

t

Als wi doormaels aen dye ryuierē bā Babilonien laten/eñ bitterlyckē weē de/om dat wi uwer Syō gedachtich wordē

ij

Ende als wy die herpen aen die wilghen ghehangen hadden/die daer waren te midden in Babilonie.

vi

So begeerden die blanden (dye ons gheuanghen wech geuoert hadden)lanck bā ons te hebben/waer mede wy onse liedekens te singen eñ te spelen pleghen/eñ die ghene die merckelijcken met ons spotten/die geboden ons dat wi teekenen van blischappe thoone louden/leggende/Singt ons doch een satghefken vanden liedekens Syon.

liij

Recht oft ons ghelust hadde den lof des heren in dat lant te singhen/dwelck in dye plaetse vanden waerachtigen God beelden eert/ende goden die myn dan niet zijn.

v

Indyen ick dijnder O Hierusalem em:

mermeer verghete / en dat mijn rechter hant
haer officie soeget / en die herpe sta ter liefde
vā eenigen anderen dan mijns Gods alle.

So begeer ic dat mijn tōge so vast aē cle
ne / dat ic niet gelsprekē en kan / Ja ooc aē dē
take genesticht worde / Ist sake dat ich uwer
(so lange als ic ooc leue) niet gedachtich en
si / en indiē ic tlof vā Hierusalem niet hoger
en achte vā die alder grootste blijscappe / die
mi emmermeer soude moghen gheschieden.

Och Heere hebter doch acht op / en bedēc
ket / hoedamge stuckē dattet zyn / die die Edo
mitē onse viandē tegen ons bedreuen heb
ben / en hoe wredelikē datse met Hierusalem
geleefe hebben / ter tijt als si die innamē / als
si spraken met malcanderen deen den ande
ren toe stokende / Werderfse / wredelycken
beruelse / totten gronde toe keertse omme.

O du dochter Babilōs / die nu vā vroech
de / en broodbronckēscap opspringt / ghi zijt
certeyn ellēdich / al en bekēt ghi des n3 / wāt
daer sal noch een comē / die saliger s3 gelinc
tiger is vā ghi / die v met dat selue wēd betā
len sal / en die wreke vā v nemē / om der schā
perheytis wille / die ghi ons aē gedaen hebt.

En geluckich en salich berwiner salder
comen / die v grijpen sal / ende dijne kinder
kens aen die borsten noch hanghende tegen
die steenrootse smyten sal.

Psalm Davids. C. xxviii.

b f

bis

bis

b

Den Psalm Davids. C. xxxvij.

Confitebor tibi Dñe in toto.

Ick wil belidē dat ghi een warachtich
God zist/ ende dat oock van ganscheyt
herten ende opentliken/ tot spijt allen dē go-
den vā andere natien/ Ick wil in mijn Psalm
men van v singhen.

Ick wil mijn keeren ten tempelwaerts
daer uwe heylicheyt principalick in woont
en aldaer aenbedē/ en wil dinē name prisen
om der vriendelicheyt wille/ die ghi tegē ons
gebruycet hebt/ en om uwer stantuaesticheyt
wille in die belofte te houdē/ wāt veel meer
heeft uwe alder heylichsten name ons ghe-
daen / dā ghi in drine woordē beloofte hebt.

Alle tijt als ick v om hulpe aengeroepe
hebbe/ so hebt ghi mi verhoort/ ende onder-
stant ghedaen en hebt mijnder sielen macht
ghegheuen.

Alle coningen der aerde sullen belidē dat
ghi die heere zist / als si hooren dat die daer
ouer al met dine beloften accordeert.

En met libekens sullen si die weghē des
heere prisen/ en betuyghen dat die heerlic-
heyt des heeren nyet te meten en is.

Hoe wel die here hoch is/ nochtān siet
hi vā na bi dē ghenē/ die simpellic vā hē selfs
gheuoelt/ maer den houaerdigen en kent hy
niēt dan van herre op dat hi hem bederue.

Al ginc ick oock te middē dooz die alder
onuoossienste ende sorghelicste periculen/ so

sult ghi nochtans mijn leuen bescherme/ en
die rasecnie mynder byanden sult ghy met
uwer hant bedwinghen ende uwe rechter
hant sal my bewaren.

Datter noch ouerblijft in my dat sal die
Heere volbrēngē/ O Here dine barmhertic-
heit duert ewelic/ daerō en verlaet doch die
werckē dijnder handē niet om mi te bescher-
mē/ met baert voort so ghi begonnen hebt.

Psalm Davids. C. xxxix.

Domine probasti me.

O Heere al mijn wesen hebt ghy onder-
socht/ en ghy kent mi wter maten wel.

Ghi weet wanneer ick sal gaen sitten/ en
wanneer ick sal opstaen/ ende mijn gedachte
hebt ghi langhe te voren geweten / eert my
inder hertic comen sonde.

Weder ic voer dē dach ergens wandelē
wille/ of dat ic snachts te bedde gaen wille/
ghi zijt alreijt ontrent mi/ en al mijn gedach-
ten en voortnemē kent ghi wt der matē wel.

Voerwaer mijn tonge en mach oock een
woordekē niet spreke/ ghi en wetet O Here
(this wonderlic om seggē) ouer al veel beter
dan ick/ wat ick daer mede begheere.

Achter ende voort hebt ghi mi ghemaect/
ende met dijn hant hebt ghy my een seker
forme ingheprint.

Die maniere van alle dese dinghen (dye
ghi doet) gaet wonderlike mijn verstant te

blij

6

ti

tj

tj

v

vi

bouē/ en begriyp di inder konste en si bejlic-
heyt/ is is also verre bouē mi/ dat ic in geen
der manieren daer toe ghecomen en kan.

viij Waerwaerts mocht ick doch henē gaen
dat ick dijn kennisse ontulieden mocht? en
waer henen sal ic doch blieden mogen/ dat
ick booz dijn aenschijn verborghen si?

xiij Waer ic opwaerts ten hemel/ so sijt ghy
daer ooc/ stijch ic int nederste der aerde / oft
in die helle (dies een wonderlich dinc) so sal
ick v daer oock binden.

xvi En al hadt ick oock als sulcken snellicheyt
als die daer int Oosten opgaet/ dat ick bin-
nen eenen dach gebrocht worde in dat wter
se bant Westen.

xix Inder waerheyt so sal mi dijn handt al
daer oock brengen/ en dijn rechterhant sal
mi onderhouden.

xxij Indieu ick segge/ die duysternisse sal my
bi auon tuerē bedeckē / so beuindt ic terstont
mijn dwaesheyt/ wāt dē nacht en bedect my
niet meer/ dan dat middaechsche licht.

xxv Want gheen duysternisse en mach also
seer yet berduysterē dattet booz v verborghē
si/ en den nacht geeft v also veel lichts als dē
dach enmermeer mach/ wāt die duysternis-
sen sijn bi v dat alder claerste licht.

xxviii En ten is ooc geen wonder dattet in my
niet verborghen en is booz di/ wāt ghi die al-
der heymelicke ledē mijns lichaems beopt/

en wāt ghi mi in die alder binnenste plaetse
des buycr mijns moeders doo; een wonder
like konst bi malcanderen gheuoecht hebt.

Met recht wil ic bekennen / dat ghi alder
eeren en reuerencie waerdich zijt / want om
uwer wonderliker miraculen wille ben ick
wonderliken verblift / wāt uwe werckē zijn
wonderlich / ende dat bekent mijn siele oock
skoutelijckē / ende si belijdt die selue in alder
manieren bouen haer verstant te wesen.

Daer en is een been in mi niet in so hey-
melijcke plaetse dat doo; v verborghen si /
al ben ick oock gansch en al in die alder hey-
melicste plaetse aen een gemact / en als een
tapacerie cleet van zenuwen ende aderen in
mijns moeders baermoeder bi een ghewe-
uē / in een stede die meer verborghen is / dan
eenich hol der aerden.

Doen tsaet noch rouwe ende ongeschiet
was / daer ick van soude geboren worden /
doen hebben dijn oghe dat selue int alder
binnenste doo; sien / ende als een boeck hebt
ghi die maniere en tgetal alder mijnder ledē
by v ghescreuen / en al en moghen die selue
niet dan doo; vele daghen tot een volcomē
grootheid opwassen / nochtans en is bi v o
weere alsulcke veranderinge der dagen niet
mer eenen eewighen dach.

Met O almachtighe God hoe onbegrijp-
pelic zijn my dyne raden ende booznemen

Den Psalm Dauids. C. xxxix.

gheworden? hoe is doch die somnia vā die
so wt der maten groot gheworden?

xxviii

Want indien ic die selue begeer te tellen
so soude ic eer tlandt tellen, dat aen die car-
ten vā der zee leget, en indien ick mijn ganse
sche leue lang wackerlic volherde om tselue
te tellen so salt nochtans alleleens zijn.

xxix

En wilt ghi O God niet eens tē laetsten
die godlosen en bloetgherighe doden? den
welken ic so dicwils segghe / Gaet vā my.

xxx

Afgrijseliken sprake si vā v / en dine vian-
den gebuycten dinē name onweerdeliken.

xxxi

En hate ick O Heere die ghene niet, die v
haten? en en gloeyde ic niet vā gramscappe
tegen die ghene die teghen v opstonden?

xxxii

Ia ick boozwaet / want met eenen seet
grooten hate vernolchde icse / en daeromme
heb icse oock booz mine vanden gehondē.

xxxiii

Ondersoeckt my O almachtighe God /
ende kent mijn herte / beproeft mi, ende aen
merct mine ghedachten.

xxxiiii

En besiet ofter ooc alsulckē naerlichheyt
in mi si / om v te toytten / ghelijck datter wel
in den godlosen is / Indien datter also is / so
wil ick niet oprichter herten liden / dat ghy
mi ooc dodet gelijc die andere godlosen.

Psalm Dauids. C. xl.

Utripe me vñe ab homine malo.

O H. E. R. E. verlost mi vā eenē vallschē
mensche / en vooz eenen schalckē man

beschudt mi doch.

Die een kelick opsetdt booznemē in haer
der herten / en anders en doen si niet / dā dat
se altijt tot oozloch verweckē: ij

hare tongen scharpen si / datse oock veel
schadeliker sijn / dā der slangen bentin / haer
spake is met adderē fennin gemēgt / dat on-
der haer tonghe / en inhaer verborzgen legct. iij

This also.

Och behoet mi doch / dat ick inder gods-
losen handen nyet en valle / en bewaert my
booz dē man / die tot lelijcke feytē te bedruē
gheneycht is / Want si hebben booz haer
genomen mijnen ganckte verkeeren. iiij

Die honaerdighe menschē hebben eenen
strick int verborzghen gheleyt tot mijn be-
druen / zeelen en een net hebben si wt ghe-
spannen bi den wech / waer booz ick ghaen
sonde / en oock boetstricken / daer si mi mede
wech helpen wouden. v

This alsoe.

Als ick in deser noot was / so ben ick tot
v alleen genoden / seggende / O Here ghi zist
mijn God / Neycht doch v oozen tot mijn
claghelijcke bede O Heere. vi

O Here God een stercte mijnder salicheit
mijn hooft wapēde ghi so die wils als ick te
ghen mijnen byant sijn den moeste / die van
allen canten ghewapent was. vij

Daeromme bid ick v nu O Here en laet viii
x iij.

Den Psalm Davids. C. xl.

doch den godlosen zijn begerte niet verct-
ghen / op dat mijn teghenpartie niet en heb-
be / waer door si haer verbliden moghen / en
haer verheffen.

En laet dat doch geensins gesciedē.

Een fennige sprake / die met alder naer-
sticheyt bereidt is om scade te doē die moet
thoofte en haren capiteyn gansch en al om-
vanghen / die mi van alle siden bestrijden.

Oloeyende colen moeten op haer ballen
en die here moets onuerhoedts af scooten
in so diepen kuyle / datse nemmermeer daer
weder wt comen en mogen.

Wie een achterclapper is / en een verrad
die en sal nemmermeer stantvastich opter
aerden bliuen / alle die ghene / die een schalck
en een boeue is / den seluen sal zijn eyghen
scalcheyt en boeuerie te nyet doen / en si sal
hē ooc in veel verduets en ellendē brengen.

Ic weet boor tsekere wel / dattet noch ge-
schiedē sal / dat die here noch tē laetstē eens
die laecke des ellendighē aenuerdē sal / die
nu gequelt wort / en dat hi eens wrake doē
sal ouer die gene die nu die gene verduckē /
die van alle menscheliken hulp berlatē zijn.

Dan sullen die oprechte uwen name prijs
sen / en alle die gene die oprecht van herten
zijn / die sullen recht tegen v aenschijn oner
sitten / ende v inder eewicheyt aenschouwē.

Psalm Davids. C. xl.

¶ Dñe clamant ad te exaudi.

Och Here ick hebbe tot v geroepē daer
om bid ic v / haest v doch om mi te hul
pe te comē / en̄ neycht v ozen tot mijnder stē.
me / so dicwils als ic v om hulpe aentoepe.

Ende laet mijn ghebedt v also aengenaē
sijn / als den roock des wiersocks / die om v
te eeren aenghestecken wordt.

Doet O **H E E R E** mi eenen thoome in
dē mont / ende stelt een bewaringe voor die
dooze mijnder lippen.

En laet doch mijn hert niet geneycht sijn
om quact te spreken noch genoeychte hebben
in eenich booznemen / dat met een godloos
wesen ghemengt is / na derēpel der godloeser
mannen / noch en laet mi doch neimmermeer
begheerte hebben om te eeten van tghene
dat met rouen bercreghen is / hoe wel dat
selue den rouers wtermaten loet is.

Ia liever wil ich dat mi een oprecht men
sche sta / en̄ ic wil dat selue booz een weldaet
ontfangē / en̄ indien mi die wonde seer quelt
en̄ castijst so en mach die selue minen hoofde
also pijnelic niet wesen / ic en salse booz dye
alder gesontste medecine ontfangen / en̄ si en
sal my van mijn propoost niet veruarē / mer
beel eer wil ich boozt baren den **H E E R E**
te bidden dat hi my wel behoeden wil van
dye boeffche wercken der godloesen.

Allinē die wꝛakie oꝛet haer rechters doē

Den Psalm Davids. C. xlii.

sal/ en als si onwooziens bandē steenrootse
afghefnoten sullen wordē/ dā sullen zijt eer
geuoelen/ hoe dattet haer veel beter geweest
waer dat si mine briedelike woordē gehoor
ghegeuē haddē/ die vā achterclap en quack
sprecken verre verscheyden waren.

bij

Alleleens als die ghene/ die die bomē af
houwen/ en dat hout cloonen / en stroeyen
dat selue langs der aerden/ herwaerts ende
ginswaerts/ datter af gehouwen is/ Also is
ons ghebrente verstroyt/ en wt een geualē
ban vernaertheyt des doots want wy wa-
ren al totten graue toe ghecomen.

blij

Want onse ogen o Heere God sijn altijt
tot uwaerts geheert/ en al mijnen hoop is in
u gelegen/ en laet mijn siel doch niet vergaē.

ij

Hebt doch sozge/ dat ic inden strick nyet
en valle/ dien si mi in mijn verderffemisse wt
ghespannē hebben/ en en laet mi doch in die
bandē niet ballen der alder booster mensche

x

Maer laet veel lieuer die godlosen al tsa-
men in haers selfs netten ballē / tot dat ick
also ghesont boozby gha.

Psalm Davids. C. xliij.

Een ghebet Davids als hi int hol/
of inder speluncken was.

¶ Vore mea ad Dñm clamauit.

Ick wil met mijn der stemme tot dē He-
re roepē/ met mijn der stemme (seg ick)
wil ick den Heere bidden

Mijn gebet wil ic tot hem wtslozen ende **h**
 mijn quellagie wil ich hem te kennen geue.

¶ Ter tijt als mijn hert in hē selfs vā d' oef **u**
 heyt versmachte, so wist ghi wel, dat ich dat
 buytē mijnder scult leedr, wāt al mijn wan-
 delinghe en mijn leuen is wt der maten wel
 bekent, maer mijn viande leyde int verbor-
 ghē onder dies eenen stric tot mijn verderf-
 senisse, indē wech daer ich door gaen soude.

¶ Ik sach om, nō ter rechter siden, nō ter **u**
 linker side, mer ntemant en ontmoete my/
 die mi kende, Ic gaf dē hoop verlore, dat ic
 soude mogē otuliedē, wāt daer en was nye-
 mant ontrent, dien mijn leuē ter hertē ginc.

¶ Daer omme riep ich tot v O **h** **h** **h** en **h**
 seyde, dat ghi mijn toeueraet waert en dat
 ich ghenē anderē hoop en hadde in yemant
 anders onder alle die ghene die daer leuen.

¶ Nuystert doch tot mijn roepen, en latet **h**
 ten laetsten een cynde wesen, vā al tberduet
 dat ich geleden hebbe, en de verlos mi doch
 van dyc ghene dyc my veruolghen want si
 sijn my te sterck.

¶ Haelt mijn siele doch wt dē kercker, dat **h**
 ich dijnen naem prijsen mach, dan sullen die
 oprechtē tot mi comen ghelopen, en my als
 in een maniere van een crone omcughelen/
 na dien dat si merken, dat ghi mijn ontche-
 ghewoken hebt.

Den Psalm Davids. C. xliij.

Dñe exaudi orationem meam.

Och here verhoort doch mijn gebet en
boldoet mijn begheerte na dijn alder
beste trouwe en gherechticheyt die ghi altit
met groter saechtmoedicheyt gemengt hebt.

Noch en wilt doch niet int oordele gaen / want
daer en leeft niemant / die alsoe oprecht si
ghi en mocht inder waerheyt wel veel ghe-
breken in hem bevinden.

Twer hulpen heb ic grotelike bā doen /
want die brant veruolcht mi doodelike / en
mijn leuen hadt hi bi na ter neder inder aer-
den gheslaghen / ende hi dede mi in die alder
buysterste plaetsen wonen / dye der dooden
grauen seer ghelick sijn.

Mijn siele vertecrt haer selfs van droef-
heden ende mijn hert quelt hem seluen.

Ic ben gedachtich geworden der stucken
die ghi in voorszeden tijden gedaen hebt en
naerskelken heb ick inder herten ouerdacht
alle uwe verscheyden wercken / ende ic was
geheel ende al betommert om die wercken
dijnder handen te ondersoeken.

Ic buygede mi / ende strecte mijn handen
tot uwaerts / en mijn siele en sach nergheens
anders waerts henē / dan tot v alleen / als ic
nochtans int lāt woonde / dat om der droef-
heyt wille verdoemt was. **T**his also.

Daerō haect v doch / en boldoet mijn be-

geerte o Here, mijnen geest en is nauwelijck
meer bi mi en wilt v aenschijn doch hoop mi
niet verbergen op dat ic bi auontnerē haer
niet gelijc en worde/die af inden put ballē.

Laet mi doch, dijn goedertierē; broech
genoele, wāt ic betrouwe gansch en al op v
Leert mi doch door welke wech datmen dē
alder rechste tot uwaerts coēt/ wāt mijn zie
le verwacht uwer met een groot verlangē.

O Here verlost mi van mijne byanden/
want ick hebbe mi selfs ouer langs betrou
wet uwer bescherminghen.

Leert mi doen dat v behagelic is/ want
ghi sijdt mijn God / Ick bidde v/laet doch
dinen goeden gheest my te leyden door dien
wech die recht wt tot uwaerts leydt.

Och Here om dijns naems wille gondt
mi tlenen/ende na dijn gerechticheit brenge
mijn ziele wt der bangicheden.

Maer onder dies sult ghy (om dijn der
gonsten wille tot mi waerts) mine bianden
te niet brengen/ en ghy sultse wtroyen/dye
mijn onnossele en onschuldige siele plagen/
want ick ben dijn knecht.

Psalm Davids. C. xliij.

Benedictus Dñs deus mens qui.

Die **H**ERRE is groter dan men hem
enmermeer geprijsen can/diem sterc
te ghegeuen heeft/ende leert mijn handen
wijghen ende met dye bianden sozloghen.

ende mijn vingheren wapent hi ten strijde.

ij In wonderlijcker manieren is hi tot my waerts bermhertich/hy bewaert my en onderlet mi/en van alle verdriet verlost hi mi/hy is mi als eenen schild/en in hem heb ic al mijnen hoope ghesedt/en daeromme maect hi oock mijn volck my ghehoorsam.

iiij O Heere wat hebt ghy doch inden mensche boozien? dat ghi v berwaerdicht hē te kennen? of oock in des menschen kint? dat ghi so scherpeliken zijnder gaey staet?

iiij Die mensche is der ydelheyt wt der matē gelijk/die dagen zijns leuens zijn dnyfster/en der schaduwē ghelijck/die altijt meer totten dnyfsteren nacht ghenaect.

v Buycht en neycht dye hemelen / en climt af/en verstaet die houaerdige coningen/die den bergen schijnē gelijk te zijn/laetse uwe gramschappe gheuoelen / en ghelijck eenen roock verdwinen.

vi Werpēt wt den blstem / en vernyelele/schiet dijn pijlen/ende verstroeytse.

vii Seyndt dijn hant af wt die hoochte verlost mi/ende trect my vā die groote wateren ende van dat ghewelt der menschen/dye vā Goods dienst niet en wetē.

viii Welcker mont ydelheyt spreect / en haer rechter hant en heeft gheen cracht.

ix O GOD een nyeuwe oorsake sal ic hebben/om v met mine liederes te prijsen / met

der luyte/ende met die thien snaren/wil scā
singhen/ende speelen v tot loue.

Oyt die den coningen een salige victoite **F**
berleent/ ende die Wanden dijnē knecht vā
dat schadelike sweert verlost.

Verlost my doch/ ende treect my van die **xj**
tyranne der menschen/ dye banden Gods
dienst heel vyeemt sijn/ die met haren mont
liegē/ende welcher rechterhant haer beynst
bystant te belouē hoe/wel dat dalder minf-
ters/daer si op denct.

Op dat onse soonen sijn als tonge plant- **xij**
kēs die frayeuschē in haerder tsechde op ge
massen sijn/en onse dochteren schoon/ gelike
die hoeck pilaeenen met alder subtylicheden
wtghehouden ghelijckmen die inder herc-
ken/ende inder coninghen huysen siet.

Laet onse hoecken ende winckelen vol **xiii**
sijn ons alderhande noodtdruft en mondt-
roft berlenende/ ende dat onse schapen by
duysenden opwassen Ja datter ooc hondert
duysent wt onse schaeps stallē op onse stra-
ten gaen moghen.

En dat onse ossen gelont en sterck sijn tot **xiiii**
last te draghen en totten arbeit bequaem/en
datter gheen ongenal en coeme ouer tghene
dat ons is/ende datter oock gheen clagende
stemme op onser straten ghehoort en worde.

Salich is dat volc/ dē welke dese dingē **xv**
geschiedē/en salich is tvolc/dwelck dē Here

Den Psalm Davids. C. xlv.
hoor eenen ghenadighen GOD heest.

Psalm Davids. C. xlv

U Exaltabo te Deus meus

O Mijn God een coninc ouer al/ ic wil
h met lof betheffen/ ende louen uwen
name so lange als ick leue.

Alle daghe ende sonder ophouden wil ic
h loonen/ ende uwen naem inder eewicheyt
prisen ende (in dien dattet moghelic waer)
noch veel langher.

Die heere is groot/ en in alle manieren
waerdich datmen hem loue/ en zijn grote is
alsulche datse nyemant gronderen en mach.

Dat een gheslacht moet den anderen dat
lof dijnder wercken bercondigen/ ende dijn
almoghentheyt vertellen.

Die glorie dijnder grootdadigher heerlic
heit wil ic naersteliken den anderen betrec
ken/ en ooc die eerlike stucke daer hem alle
man af verwondert dye ghy ghedaen hebt.

Op dat si die cracht dijnder wonderliker
wercken/ den anderē vertellen/ maer ic wil
dijne groothet na mijn vermogen int scrif
den nacomelighen achterlaten.

Op datse dyē ghedachtenisse dijnder on
ghemetender groothet met vollen monde
prisen/ en datse dijn gherechticheyt niet blis
schappen singhen moghen.

Bermhertich en ghenadich is dye heere/
langsaem tot gramscappe/ met wonderlic

ken tot goedertierenheyt gheneycht.

Vriendelick is die Here teghen alle menschen / ende een grondeloose barmherticheyt blijet in alle sine wercken.

Ende daerom sullē di ooc alle dijne wercken o **HEERE** louen ende dancken / maec bi sonder sullen dine heylighen hoochghelicken van di spreken.

Die geordadicheyt dijns rijcs sullen si wilspreken / ende dijn almoghentheit sullen si bercondighen.

Op dat die nacomelingen Adams die almoghentheit Gods kennen moghen / en die alder grootmachtichste heerlichz zijns rijcs.

Dijn rijc is een ewich rijc / en dijn conincliche macht street haer oner alle gheslachte

Die **HEERE** onderlet alle die gene die ballen willen / ende die ghenallen zijn recht by weder op.

Alle oghen sien op v / en ghy gheeft haer spijse tot haerder tijt.

Ghi doet v hant op / ende verlaedt alle geierte met spijse.

Die Heere is in alle maniere rechtuaerdich ende vriendelick in alle sine wercken.

Die Here is na bi alle den genen dye hēnenroepen bi alle den ghenen (seg ic) die zijn hulp wt der herten aentropen.

Al dat si begheeren / dye hem eerwaerdeliken dienen / dat doet hy haer / haer roepen

Den Psalm Davids. C. xlvj
berhoort hi / ende helptse.

ix Alle die ghene die hem lief hebben / daer
draecht hi sorghe vooz / maer alle die godlo-
se verderft hi.

xxj Mijnen mont sal klof des Herē vercondt-
ghen / ende alle vleesch sal sinen heyligen na-
me puzen inder eewicheit / en (indien datte
mogheltick is) oock veel langher.

Looft den H E E R E.

Psalm Davids. C. xlvj.

Lauda anima mea Dominum.

v
ix Looft den H E E R E o mijn siele.
Met alle mijn der macht wil ick dese
Here loouen / so lanc als ick leue / Psalmen
ende liedekens wil ic tot looue mijns Gods
singhen alle mijn leuen lanc.

viij En wilt doch op gheen Wincen betrou-
wen / noch op yemanden van Adams kinde-
ren / want si en hebben gheen macht yeman-
den saltich te maken.

xiij Want als den gheest des leuens vā haer
wech blicht / so wordē si weder in die aerde
berwandelt / daer si van ghecoemen sijn / en
inden dach des doots vergaet al haer boof-
nemen.

lx Salich is hi / wien Jacobs God te hulpe
coemt / ende wiens ghausich betrouwen in
sinen God gheleghen is.

lxv Die die hemelen / daertrijck / die see / ende
al dat daer in is / gheschayen heeft / die inden

ewicheyt trouwe hout.

Die weect dongelijck / datmen den ber-
dructen aen doet / die die hungerighe spise /
het is dye **H E E R E** / die die geuangen wt
den landen los laet.

bij

Het is die Here / die den blinden tgesich
te geeft / Het is die Here / die die lammen en
croepelen doct recht gaen / het is die Heere
(seg ic) die die oprechte menschen lief heeft.

bij

Het is die **H E E R E** / die voor dye vzeem-
de sojge draecht / die dat weesten / en die we
duwe sterct / ende beschermt / en die de wech
der godlosen verderft.

er

Dijn **H E E R E** God sal O Syon inder
ewicheyt regneren van een gheslacht tog
aen daudere sonder renich eynde.

z

Looft Den **H E E R E**.

Looft den **H E E R E**.

Psalm. Davids. C. xlvj.

Laudate dñm quoniam bonus.

Looft **G O D** / want hi is vriendelich /
Lungt psalmen onsen God / want hi bo-
nen maten lieflick is / ende lof hoozt hem in
alle manieren toe.

f

Want die Here tinnert Hierusalé we-
der op / ende die verstroeyde ballinghen des
Israelschen volcs verlaent hi.

g

Die Here sal dat doē / die die gene gesont
maect / die een gebrohe hert hebbe / en laech-
telijcken meestert hi hare weedommen.

de.

Den Psalm Davids. C. xlvij.

liij

Die die sterre mit tgetal heeft / die anders
ooc ontallikē beel zijn en noemt een yegelic-
ke int bisondere met haren eyghen name.

v

Groot is onse Here / en zijn cracht is son-
der eynde / en daer en is geen getal / der dui-
ghen die hi met grooter wijsheyt doet.

viij

Dye saechtmoedighe menschen heft dye
HERE op / maer die godloosen werpet
hi neder ter aerden.

vij

Singt den Here met dancslegginge / singt
en speelt met der herpe tot onsen God.

viij

Dye den hemel met wolcken decht / dye
der aerden regen bereydt / die op die berget
doet hoy wassen.

ix

Die dē beestē haer voetsel geeft / ooc den
tongē rauens / die tot hē om hulp crisschen.

x

Hi en acht die stercke des paerts niet ende
genē lust en heeft hi aen die beenē des mās
al schijnen si oock wel sterck te zijn.

xij

Maer dye HERE bemintse / dye hem
eerwaerdelicken dienen / ende die op sine ge-
nade haeren hoope stellen.

xij

Lauda Hierusalem Dñm.
Hert den HERE O Hierusalem looft
O Syon dijnen God.

xvij

Wāt die alder stercke sluytb omē dinstet
poorten heeft hi gemaeect / en dine sonen / die
binnen v. en bi v zijn / diē bewijst hi duechde

xxij

Hi besorget datter nyemandt dine lanc-
palen ontruste aen en doet / en met dye alder

beste weyten bloemen verfaedt hi v.

Dooz wiens beuel den regen op der aerden valt / wiens gebodē sonder vertrec alle dinck ghehoorsaem is.

xlv

Hi geeft den sneeuwe ghelijc wolle / en ryme stroc yt hi ghelijc asichen.

xlvj

Hi seyndt den hagel by strucken ghelijc ijsch / ooc also coudt / dat alle man van sinen bozst sijt wordt.

xlvij

Ende wederomme als hijt ghebiedt / soe smelt die hitte der sonnen dat ijsch / en als hi laet waeyn / wat wint dat hi wil / soe brenge hi den reghen weder.

xlvij

Hi gheeft dooz sine woorden te kennen / wat hi wil vanden Jacob gedaenhebbē / hy gheeft sine geboden / en ooc die boozgeschreuen regulen zinder gerechticheit / dē Israel.

xlvi

Dat en heeft hi niemandē vandē vreemden natien gedaē / en geen natie en heeft behent die forme der gerechticheit die vā God den Israel boozgeschreuen is.

xlvi

Looft den HEEKE.

Looft den HEEKE.

Psalm Davids. C. xlviij.

Laudate dñm de celis.

Looft den Here vandē hemele / looft hē o ghi alle die in die hoochte woont.

l

Looft hē alle zijn engelen / looft hem alle zijn sterren / die van hem gemact sijdt / en sijdt als zijn enghen heyl.

li

Den Psalm Davids. C. xlvij.

ix

O ghi Sonne en Mane looft hem / looft
hē ghi planeten / die claerder schijnt dan alle
dye andere sterren.

liij

Looft hē ghi verscheyden omghanghen
en contheden der hemelen / ende ooc ghi wa-
teren / die bouen op die hemelen zijdt.

lv

Laet alle dinghen den name des Heren
louen / want door zijn beuel hebben sy een
wesen aenghenomen / ende si zijn oock in
tselue dat si zijn.

lvj

En die stantvasticheit / die hi bi haer ghe-
gheuen heeft / die sal altyt dueren.

lvij

Looft ooc vander aerden den Heren ghi
drakē oft walmischen / en alle ghi dieren die
in die alder diepste afgronden zijdt.

lvij

Wier / haghel / sneeuwe / damppe / ende de
wint / die dat omweder maect / ende doet tge-
ne doet / dat van God beuolen wort.

lvij

Die bergen en alle hoenelen / dye blycht-
bare bomen / en alle haer Cederbomen.

lvij

Al gene dat bestant of eenigē in heeft
en ooc alle beesten / en dat ergens cruypt / en
ooc die vogelen met haere bederen blegēde

lxij

Die contingen / den welken heerschappie
ouer die menschen ghegheuen is / die op der
aerden wonen / alle natien van volcke dye
prijncen ende alle rechters der aerden.

lxij

Tongelingen en maechden / slamen met
die tonghe ghesellen.

lxij

Dese moeten den naeme des HEREN

loouen / want sinen name is hooch verheuen
ende eerwaerdich / eer ende dancksegghinghe
behozen hē te bewisen / alle die inden hemel
ende op der aerden zijn.

Hi sal dē hoozne zijns volck oprechtē / en
dactromine en sullen si nemmermeer ophou-
den hē te louen / die kinderen Israels / die vā
hem geheylcht zijn / die zijn volck sijn / hē n a-
bi ende lief ende weert met hem zijn.

Looft den **H E E R E**.

Looft den **H E E R E**.

Psalm Davids. C. xlii.

Cantate Domino canticum novum.

Singt den **H E E R E** een nyen liedcū
sijn lof moet gesongen worden in dyc
berghaderinghe der heylighen.

Israël moet hem selfs verbliden indē ge-
nen die hē gemaect heeft / dyc dochterē Sy-
ons moeten haer vermaken / om dat haer al
sulcken conincs ghegheuen is.

Sijnen name moeten si met danssen en
reynen louen / met trommen ende herpē moe-
ten si hem ter eeren singhen ende speelen.

Want die **H E E R E** heeft zijn volck lief /
die saechtmoedige sal hy met een stantuaeste
salicheit beschryuen.

Die heylighe sullen van huerchden op-
springhen / en met groter glorie sullen si op
haere bedden singhen.

Tlofdes almachtigen Gods sal in ha-

iiiiij

8

vi

iiij

iiiiij

v

vi

Den Psalm Davids. C. 2.

ten mont zijn/ende daeromme sullēder ooc
swerden aen beyde sīden snijdende in hare
handen wesen.

lij Datse haer weeken sullen aen die heyde
nen/ende die menschen straffen.

liij Datse haere coningē met ketenen binden
mogen/ en haere borsten met yseren bandē.

lx Datse doordelen aen haer oeffenē mogē
alst van God boozghelcheuen is/ en die sal
haer allen tot eere gherekent worden/ die vā
hem gheheylt ende ghewijst zijn.

Looft den **HEERE**.

Psalm Davids. C. 2

Claudate Dominum in sanctis.

l Looft den Here van zijnder groter heyl
lichheits wegē/ looft hē om des hemels
wil/ die welke een teekē zijnder stercken is.

li Looft hem van zijnder almachticheits
weghen/ looft hem om zijnder onmeteliker
grootheits wille.

liij Looft hem met geclanch der trompettē
looft hem op die luyte ende op die herpe.

liiij Looft hem met trommen ende dansen/
looft hem met snarenspel ende oozghelen.

lx Looft hem met die wel clinckende cym-
balen/ looft hem met den cymbalen dye tot
byuechde berwecken.

li Altgene dat ergens een leuen heeft/ dat
moet dē Here louē. Looft den Here.

lxij Ende des Psalters.

Hinte Athanasius tot

Marcellinum opt boec der Psalmen / Dooz
 Joannem Keuchlin wt dat Griecse int
 Latijn ouergeset en Anno. xxxiiij
 in onse nederlantsche spra-
 ke verduyscht.

Mijn vermondt seer mijn lieue brie-
 Marcelline van v propoost en
 booznemē / dat ghi tot Christus
 hebt / om dat ghi dese temptatie
 so vromeliken draghet / waer in
 ghy seer veel verziets gheleden hebt / ende
 nochtans die boeckē en die scrift niet en ver-
 laet / Wāt na den mael dat ic dē brenger des
 briefts vzaechde / hoe ghy v (na dat die slecte
 op gehouden is) schicte en hieldt / so heb ick
 berstaen dat ghi gansch en al met der heyl-
 ger schrift becommert waert / en dat ghy int
 bisondere in dē Psalter seer groote naerstic-
 heyt dedet / begerende van elke Psalme int
 bisondere tverbozgen verstant en den geeste-
 liken sin te vinden / En om dies wil heb ic v
 oec weel te lieuet want ic also grote begeer-
 te tot dat selue boec hebbe / als tot eenich an-
 der vander ganschlicher scriftuere. Als ick also
 gesint was / so quam mi te gemoete een oud
 man / met name genoemt Philoponus / Ick
 wil v correctyn schruuen / wat mi die man ver-
 telde vander psalter dien hi inder hant had-
 de / want dat selue heeft oec een weynichke

S. Athanasius.

gelijkenisse met een redelike beduydinge en
verstant des psalters boorseit / hi seyde also
This waer loon / die gansche heilige scrift
so wel die onde / als die nyeuwe / die wi ont
fanghen hebben / die is ons van God doot
den heyligen gheest ingegeuen / en is profi
telic om ons te leeren ende te stichten / alser
geschreuen staet / Maer tboeck der Psalmē
geeft ons bouen alle ander boecken een son
derlinge opzien / als wijt wel aemercken /
Want alle die ander boecken ghenen een ye
ghelick int besondere een sonderlinghe ma
terie en inhoud. Ghelyc als die vijf boecken
Mosi verclare de oorspronck en tbegin der
werelt / dye geseten of wercken der Patriarc
ken / der onder vaders / den wtgang der kin
deren Israels wt Egypten / hoe die wet ende
goboden ghegheuen zijn / het bereytsel des
tabernakels / oft der hutte / en hoe den gees
teliken dienst ingheset is.

Daer na die drie andere boecken houden
in / hoe dat erfnisse wtghedeylt is / dye ghe
schiedemissen der Rechters / Dauids geboor
te ende gheslacht die conincen ende der
coninghen regiment.

Daer na volcht Esdras / en inhondt die ge
nangenisse / ende wedercomst des volcx / die
bertimmeringhe des tempels / en der stadt.

Daer na comen die prophetē / bertellende
die sproeckē vander toecoest ons gesontma

kers en goede vermaningē / gebodē / toefeg-
gigē booz dē gelouigē / en haerde straffingē
den ouertreders en meet andere toenaellen
die den heydenen gheschieden sullen

Haer den psalter is eenen lustigē hof die
alderhande materie inhoudt / en al dat booz
seyt is / verhaelt hy soetkens met liedkens
quickerende / ende een yeghelic stuck int by
sonder op mynsijspel verclarende.

Want van tboeck der seppinghe singt en
speelt hi in den. xvij. psalm. Die hemel ver-
tellen die glorie Gods / t'itnament vercon-
dicht zijn seppingē Ende den. xxij. psalm
Daertrijck is des H. E. E. N. ende zijn ouer-
uloedicheit den omganc der aerden / ende al-
le die gene die daer in wonen. Wonen op die
wateren heeft hysse ghesundeert.

Dielghelijc oock tgene dat int boeck des
wtgangs is / int boec des ghetals / int boek
der tweder of wedergegeuen wt / dat selue
singt en speelt hi seer traueliken / indē psalm
lxvij. C. xij . b. xij. Indē wtgāc Israels in
Egyptē des huysgesins Jacobs van dat grof
wzeet holt / dwelc hi holcomeliken verclaert
heeft. C. iij. als hi seyt hy lant Mosē sinen
knecht / en Aaron / dien hy vercozen hadde /
Duysternisse landt hy haer / en met duyster-
heden bedecte hysse / en haer waterē verander-
de hi in bloet / en haer lant bracht vosschen
booz In desen ghanstigen psalm bevinden

S. Athanasius.

wi han die stucken gestreuen te zijn / van dat
priesterdom ende vanden hutte of taberna-
kel vermaent hi inden. xxiij. O ghi kinders
gods hienicht acnden heere (seg ich) den here
ionghe rammekens et cet.

Wooxt aen van tegene dat int boeck Josue
ende der rechteren staet / dat verhaelt hi eens
deels inden. C. vij. psalm. Steden om te wo-
nen hebben si ghetimmert / ende dye achers
besaeyt / en de wijsngaerde geplant / Wāt on-
der Josue is haer tbeloofde lant ghegheuen
Mer tegene dat daer na volcht inden seluen
psalm. (te wetē) Ende als si inder noot wa-
ren / so riepen si totten here / en hi verlostese
tot haerder noot / dat betekēt tboec der rech-
teren / Want doē ter tijt so dicwils als si tot-
ten here riepen / so verwette hy haer altijt
Rechters die haer hulp en bistant deden en
dooz die selue sloste hi sijn volc altoos van
dē genen / die haer quelden ende plaechden.

Wt tboeck der conincen heeft hi ooc
vanden coningē gesongen inden. xix. psalm
Dye hebben haer betrouwen op hare wa-
ghens / en dese op haer roschuolch / mer wy
willen den name Gods ons hereen aenro-
pen / si zijn daer toe verbonden / en daerom
oock ter neder gheualien / maer wi zijn opge-
staen / en weder opgerecht / En dier geliken
meer andere in verscheyden psalmen.

Daer nae wt die. ij. boeckē Esdrē / indē. C.

xxv. psalm / welck een banden psalmen is /
 diemen der graden of der trappē heet / daer
 wort alsoe ghesonghen / Doen de Heere dye
 gheuaghensse Syon weder bracht / so sijn
 wi vertroost gheweest / Ende wederomme
 inden. C. xxi. Ic ben verblift om des gheens
 wil / dat my gheseyt is (te weten) wy sullen
 int huys des Heeren ghaen / Onse boeten
 sullen O Hierusalem in dijn salen staen Hie
 rusalem (seg ic) die als een stadt ghetimmert
 wordt / wiens inwoonders niet malcaudere
 eens sijn / Tot die welcke die ghesachten op
 gheghaen sijn / die stammen des Heeren / dat
 ghetuyghensse Israehels.

Diesghelijcx boort gheeft hi te kennen by
 nae wat een yghelick Propheete int byson-
 dere in hont / so wel van ons salichmakers
 toecoest / als dat hi (hoe wel hi God is) noch
 tans tot ons menschen in menicheliker ghe-
 daente comen soude. Ende daerom singt hy
 inden. xlix. psalm / God sal merckelike comē
 onse God / en hi en sal niet swijghen En in
 de. C. xvij. Schendijt moet hi sijn / die daer
 inden name des Heeren coemt / wi wenschen
 u gheluck / wi die int huys des Heeren sijn
 God die Heere is ons vershonen.

Ende dat hi dwoort des vaders si / dat sin-
 get David alsoe inden. C. vi. psalm. hi sandt
 sijn woort ende maecte se ghesont / en hi ver-
 loste se van haerder bederuinghe. Want dye

S. Athanasius.

selue God / dye daer gecomen is die selue is
dwoort datter ghesonden is.

Want die Propheete bekēde dat woort den
soone Gods te zijn / daeromme singt hy indē
persone des vaders indē .xliij. psalm. Mijn
hert heeft een goet woort totgestoort / En op
een ander plaetse indē .C. ix. wt dat lichaem
dooz die moezghen sterre heb ick v gebaert /
Want wat mach yemant anders den ghebo-
ren gods heten / dan zijn woort en wijsheit?
Ende tboeck der psalmen den seluen kende
dwoort des vaders te zijn / daer wt spreket /
inden .xxv. psalm. Dooz dwoort des vaders
sijn die hemelen genesticht / ende al haer
cracht dooz den gheests zijns monts.

Oock wist die Propheet wel / dat Christus
(dats dye ghesalfde) comen soude / ende om
dies wil sprekent hy wel naestelick van hem
inden .xliij. O God dinen stoelē blijft inder
ewicheyt / dye roede dijns conincrycx is
een roede des gherechticheyts. Die gherech-
ticheyt hebt ghy bemint / ende dye boesheyt
ghehaet / daerom heeft dy God dijn God ge-
salfet met den oyle der broechde houen alle
dine gesellen.

En op dat niemant meynen en soude / dat
hi gheueynseliken en alleen in een maniere
van eender phantazie comen soude / so bet-
wondicht hi / dat hi een mēsche geboze soude
wordē / en hem den seluen te zijn / dooz dets

welckē alle dinc geschapen is / gelijck indere
 lxxxvj. psalmen. Hoeder Sion sal die men-
 sche leggē / en die mēsc in haer geboren / en
 die al d'hoochste heest se gefundeert D'elgelt
 hē illsr ooc geleyt. Joan. i. Int beginne was
 dat woort / en dwoort was bi God / en God
 was dwoort / en alle dinc is doo; hē gemaect
 En daerome en berweech hijt ooc niet dat
 hi van eender maget gebozē soude worden
 maect terstont gaf hi daer een bewijs af / in
 dē. xliiij. psalmē. O dochter hoor / en siet / en
 buiget b ozen en bergeet dijn volc / en dijns
 baders huys . Wāt die coninc begeert dijn
 schoonheit om dies wille dat hi dijn here is
 daeromme sult ghi hē eerbiedē / En dat sel-
 ue is dē genē gelijc / dat van Gabriel dē En-
 gel geleyt wort Weest gegroet / vol bā gena-
 de / die here is met b / Wāt als hi geseyt had-
 de / dat hy Christus sijn soude / so toent hy
 terstont daer ooc bi die menschelike geboor-
 te / die van die maget gescedē soude / Hoor
 dochter / Gabriel noemt die seluedochter bi
 haren eygen name Maria / om dat die engel
 Maria onbekent en bzeemt was / aet Da-
 uid noemse dochter / om dat se van sinē sader
 ende gheslacht ghebozen soude worden.

Ooc heeft hi dat gemeyt / dē welckē hy be-
 kechticht hadde / dat hi mensche sonde gebozē
 wordē / dat hi ooc te kennē gaf / dat die selue
 mensche indē. vlesche lijdē soude / Wāt hy

S. Athanasius.

wilt voort lehere / dat die Joden hem veruol
gen en lagen leggen souden / En daeromme
singt hi inden tweeden psalm. Waeromme
grynnen die Heydenen? en denct volck yde
le dingen? Die coningē der aerde sijn tlamē
gestaen / en die Dorsten sijn by een gecomen
tegen GOD / ende teghen haeren Christus
en gesaluden. En inden .xxi. beschryft hi dye
maniere des doots wt den persone ons ge
sontmakers. Int stof des doots hebt ghi my
gebracht / want veel handen hebbē my ont
ringheit / den hoop der boosen heeft my ont
uanghen. Ende mijn handē ende mijn voe
ten hebben si my doorsteken / alle mijn ghe
beente hebben si mogen tellen / en si mercken
en sagen op mi / Zijn clederen deelde si om
der haer / ende om mijn cleedt worpen si slot
Her wat is doch handen ende voete doos
teken anders te segghen / Dan daer by sijn
cruys liden / ende doot te kennen gheuen?

En als hi dit al leert / so doet hi daer noch
toe / dat die H. E. K. E. niet om sijn selvs wil
maect ons onsent wille dit al tlamē liden / En
daeromme seyt hi wederomme in sinē perso
ne indē senē en tachtichste psalm / Dijn raser
rie is op my geuesticht En indē acht en tsef
tichste . Tgene dat ic niet gerooft en hebbe /
dat heb ic betaelt. Wāt hi en heeft niet gele
dē / noch hi en is niet gestoruē / om dat hi oec
boot schuldich was / en sdiēnt hadde / Wāt

Die selue raserne (die segē ons was) ont besouertredens wil ghecome / die heeft hi op hē selfs gheleyt / En daerōme als wi lesen indē hondertsten en seuen en dertichsten Psalm. Die **H E R E** salt booz mi betale / En ooc indē eenentseuentichstē psalm / so belooft hy dat hi die kinderē der ellendiger gesont make sal / en dē valschen betiser sal hi verdrukē. Want den armen catuighen sal hi vanden gheweldighen verlossen / ende den ellendighen / dien nyemant bistant en dede.

En zijn opnaect wederomme indē hemel heeft hi te kennen indē .xxiij. psalm. O ghy Princen doet op v poorten / ende ghi ewighe poorten gaet op / dat die coninc der eerē daer in gha. Indē .xlii. Psalms lang en broechde is die Heere opghenaren / Die **H E R E** (seg ick) in een gheluyt der trompetten. En oen weynichken daer na vercondicht hi den godlijken scoele / inden .C. ende .ix. psalm / Die Heere seyde tot mijnen Heere / sidt aen mijn rechter siden / ter tijt toe dat ick vne vanden stelle tot dijn boetbancke.

En indē .ix. psalm doet hi daer toe die weterre verderffenisse des duuels / als hy roept. Ghi zit op den scoele gheseten / ghy dye die gerechtichyē oordelt / die heydenē hebt ghy gestrafe / en die godlose is vergaen. En hi en yenes oock niet willen verbozgen zijn / dat hi die macht om te oordelen vanden badet.

S. Athanasius.

ontfanghen heeft / Mer hi heeft hem vercol-
 dicht een toecomende rechter te wesen ouer
 alle menschen / inden. lxxi. psalm. O God
 gheeft dine oordeel den coninc / en̄ dijn ghe-
 rechticheyt den sone des coninc / Om dijn
 volc in gerechticheyt te oordele / en̄ dijn arme
 ellendige in een oordele / En̄ indē. xlix. psalm
 Den hemel sal hi vā bouē afroepē / en̄ daert
 rijc om zijn volc te ondersceyden / En̄ dan
 sullen die hemelen zijn gerechticheyt berco-
 dighen / want God is die rechter. En̄ inden
 lxxi. psalm. God heeft hē in dye gheemeente
 der Goden of der geweldigen gestelt / en̄ int
 midden om die Goden te oordeelen.

Woe hi die heyden tot dat Christen ghelo-
 ue gheroepen heeft / dat moeghen wy wt die
 boeck der psalmen in verscheyden plaetsen
 merckē / En̄ dat principalic inden. cxvi. psal
 Alle ghy heydenē slaet van bliscappe uwe
 handen / Joehet Gode ter eeren door een
 stonme van groter vuerchde / En̄ indē. lxxi.
 psalm / die Koozen moeten voor hem neder
 vallen / ende sine vianden moeten die aerde
 lecken / Die coninghen van Tharsis of van
 der zee / ende die eylanden moeten hem gantē
 toe brengen / ende die coninghen van Arabiē
 en̄ Saba sullen hem gheschencken acerbien
 gē / En̄ alle coningē sullē hē eren en̄ acerbien
 en̄ alle heydenē hē dienē. Wese stuckē en̄ die
 gelijche meet adere wōrdē in die psalmē hier

ende daer ghesonghen/welcke in die andere
boeckē elck int bysonder vermaent wordē.

Diesghelijcs wort in een yeghelic boeck
der heyligher scrift sonderlinge mentie ghe-
maect van onsen gesontmaker/ en die beco-
meringe is alle man gemeen/en ouer al een
gelijcke accoordt des heyligē gheests / Wā
Moyses schrijft boox een Testament dē hū
derē Israhels een liedenē . Esaias singt eenē
psalm / en Habacuck bidt oock doer eenen
sang/ En wederomme in elc boeck vint mē
Propheetē/ ghebodē en historien/ Want den
seluen gheest is ouer eenen yeghelichen/en
die selue reyt sine ganē wt/en volbringtē/
na die ghenade dien hy elcken int bysondere
ghegheuen heeft/het si propheete/gheboden/
historien/of die lieffelijcke psalmen . This
waer dattet effen eenē seluen gheest is / dies
al wtdeyft / ende nochtans is hi selfs na der
nature alsulck/die niet ghedeeyft en wordt/
Daeromme so sal hi in hē selfs inder wacr-
heyt ooc geheel/en onuerscheydē sijn/ Ajaer
therstāt/ die opēbaringē/en die wedeelinge
des gheests worden eenen yeghelichen int
bysondere ghegheuen/en daeromme spreekt
een dicwils du wort wt/na gheleghentheyt
der sacchē/ Ende daer wt comet als ick hier
boox geseyt hebbe/dat die wetgener Moys-
ses somtijts propheetert/booxleyt/leert/en
singt/ Ende wederom die propheetē / wettē/

S. Athanasius.

gheboden / troostinghen / ende beloften ghe-
uen / als hier / Wordt ghewassen / ende weest
seyn / En O Hierusalem wast b hert bandet
boosheyt. En diesgelijcs hebbe die Prophe-
ten / historien / ende gesken / als / wi wetē dat
DANIEL die historie vā SVSANNNA
bertrect / En ESAIAS vanden Worsten
Kaplacc / ende Sennacherib / Also heeft den
Psalter oock / dat dē rechtē aerdt en natuere
der lieden en der Psalmen toebehoort / Te
mit cozdt en ouerloopende gehandelt. wordt
dat selue wordt hier int lange (ghelijck als
boozseyt is) dooz eenen lieffelijckē ende seet
soeten lang verhaelt / Somtijts ghebriet hy /
en gheeft ten beuel / als daer hi seyt / Houdt
op vā gramschappe / en verlaet die rasernye
Wijet vant quaet / en doet dat ghoet / soecht
breede / en volcht die na / En by wilen ver-
trect hi oock historie / als van tghene dat dē
Israelschen kinderen gheschiet is die wyle
datse reyden wt Egipten na dat beloofde
lant / En somwylen propheteert en boozseyt
hy van onser salichmaker **CHRISTO**
IESU / ghelijck booz gheleyt is / Daer-
omme is die selue gratie ende ghenade des
heylighen gheests / oock gemeen allen mens-
schē / na dat dē noot heylcht / en dē geest wil
Wāt daer en is gheen onderscheyt / en meer /
est nu / in wat sake dattet oock swaunest

een yegelijc naerftelijcken finen dienst doet/
 bozdert, ende volcomelick volbzengt.

Ende alsoe heeft oock den Psalter weder-
 omme zijn eyghen gaue, natuere, en byson-
 dere aenmerckinge. Wāt onder and punctē
 waer door hi met den anderē boecken ac-
 beert, ende ouercoent soe heeft hi oock dye
 wonderlijcke natuere dat hi die beroerten/
 beranderinghen ende beteringhē eender pe-
 gelijcker ziele oft mensche beschrijft schildert
 en inhoudt. Alsoe indien yemant wilde, soe
 mocht hy lichteliken daer wt, als na eenen
 sekeren beeldenae en patroon wat nemen/
 en aenmercken, waer door hi zijn leuen stel-
 len, en beteren mach, gelijc alsinen daer wel
 binder. In andere boecken hozen wy allcen
 die wet gebiedendet watmen doen, en wat-
 men late moct, en ooc die prophetie, dat wi
 onsen toecomendē gesontmaker kennē mo-
 gen. Ooc heeft hi historien, waer by wy det
 coninghen, en der heylighen wercken leeren
 verstaen. Maer inden psalter behaluen dat
 een dat boozseyde hoozt, ende leert so onder
 uit, en bekennt hy oock dye beroerte en den
 gront zijnder ziele, ende daer nae indien hy
 ergens begeerte toe heeft, benaut of banghe
 is. So mach hi terkont in desen psalter een
 booz beelt (als een medecijn der zielen) van
 ghebeden binden, op dat hi als hiet gehoozt
 heeft) nyet ter kont boozts en loopt, maer

S. Athanasius.

dat hi leerē mach hoe hi in woordē en wer-
ken sijn leuen beteren sal/ In andere boeckē
sijn leeringen die verbieden, te wetē, die die
sonden verbieden / Maer in dit boeck is die
mate en manere bescreuen, hoe hē een voo-
die sonden hoeden en wachten sal/ Welijker
wijs als ons wort gheboden, dat wi sullen
penitencie doen/ soe wort daer oock bi ghe-
leert, dat penitencie doen/ anders niet en is
dan ophouden van sonden / ende een betet
leuen aennemen/ Ende dat selue wort in dit
boeck gheleert/ en welke ghebeden of psal-
men daer toe dienen .

Daer na volcht dye leeringhe. S. Pauli
seggende/ Liden/ tegenspoet/ ende verdriet
maecht verduldicheyt/ verduldicheit werct
een beproeuen/ tbeproeuē maect eenen hoe-
pe/ en den hoope en laet nyemandē beschaet
worden/ Maer inden psalter leertmen ons
hoemen sliden/ armoede/ en ongeluck dra-
gē sal/ en in wat manere een yegelijc vart-
dē heere ondersocht/ en gheproeft wort/ of
sijn geloof ooc sterck ende oprecht is/ Ende
hoe wi int verdriet sijnde/ op den **H E R E**
betrouwē sullen/ en welke gebeden en psal-
mē datmen daer toe biddē sal/ Diesgheleert
so ist ouer al geboden, datmen den **H E R E**
in alle dingen, dancken en louen sal/ Maer
wat hy seggen en biddē sal/ dat selue leerē v
die psalmen/ Woorts vā Sinte Paulo leerē

wi Alle die salichlic leeuē willen in Christus
 die moeten veruolginge liden / Maer hyer
 horen wi / hoe wi tquaet sullen bliedē, ende
 wysch wesen / en wyese zijn / die verstoeten /
 verduckt, en veruolcht wordē, ende welke
 ghebden of psalmen datmen tot den Heere
 singen en lesen sal / nae den mael datmen wt
 der noot, en verdriet verlost is / This waer
 dwozt ons beuolen dat wi den Heere dan-
 ken en louen sullen / en den selue onse cranc-
 heyt en sondich leuen belijden en bekennen
 sullen / Maer in wat maniere dat wi behoze
 God te louē en te danckē / en welke bequa-
 me woordē dat wi onder dat selue bekennē
 spickē sullen / dit leerē ons die psalmen / En
 inder summa / in alderley saken / hoe si oock
 mogē gelegē zijn / daer machmē altijt eeni-
 ge van dese godlike liedkens toe gebruyc-
 kē die na die gelegentheit der sackē tot bete-
 ringhe ons leuens / en tot troost ons lidens
 ende verduets dienen moghen.

Diesghelijcs is oock inden psalter te ver-
 wonderen / dat al tghene dat die heylighen
 ghesproken of ghescreuen hebben / dat lesen
 verclaren, en vertellen wy / in alsulcher ma-
 niere / dat die ghene die ons horen lesen, oft
 wt legghē, terstont haer laten dunckē, dat si
 die selue zijn / daermen af vermaent / en dye
 werken der boorseyder heyligen / alle ver-
 telte worden / louen en prisen si dicwils also /

S. Athanasius.

datse oock terstont bereypt zijn om die selue
na te volghen / Maer so wie desen psalter in
der hant neemt / dye en kan hem selfs nyet
anders booz late staen / dan dat hy zijn selfs
eygen woordē leest / wtgenomē die **Prophe-**
tien / die hi ghelijck in die andere scrifte hiet
ooc wt der matē seer looft en prijst / En een
yegelick diet aenhoozt / die wordt alleleens
inder herten heroert ende beweecht of hijt
selfs waer / dat die ghene is die beschuyft /
En hi woxt na die woorden der seluer psal-
men / also ghesint en ghemoet recht oft zijn
selfs eyghen woorden waren.

Om dit breeder te verclarē / soe en salt my
nyet berdzieten tselue wederomme na .S.
Wantum te verhalē / en te seggen Die woo-
den der **Propheten** zijn verscheyden / en int
bifondere van haer selfs gesproken / gelijk
het blijkt dat **Moyles** sprach / en Die **Heere**
antwoorde / Diesgelijcs **Yelyas** / en **Yelyse**
us sittende op dē berch **Carmelo** aenriepen
dē **Heere** / en seyde altijt / So warachtich als
die **Heere** leest / in wiens tegenwoordichyft
ick in staē / En alsoe ooc van den woorden
der andere heyligen **Propheten** soe wel dye
ghene / die van onsen gesontmaker **Christo**
tot den heydenen / totten **Israelitschen** volc
geschiet zijn **N**ochtans en kan niemant der
prophten woorden also wt gespreken / oft

Sijns selfs woorden waren / noch ooc Moyses
 sprake alsoe gheontcrfeyten / recht oftse
 van hem geleyt waren / N yemant en mach
 ooc Abrahams woordē van zijn souē Isaac
 oft Ismael gesprokē (in dien dattet dē noot
 heyschte) also tot zijn propoost ghespreken /
 recht oft zijn eygen woorden waren / Die-
 gelijcs oock oftter yemandt waer / die wt soe
 groter bangicheyt alst enmermere mogelic
 waer beroert worde / en begeerde tot eenen
 beteren staet te coemē / So en mocht hi noch
 tans geenins also bidden als Moyses badt
 segghende / tot den Heere berthoont v doch
 mi noch hi en soude ooc met den Heere also
 stoutelicken niet doynen kijue / als Moyses
 dede / als hi sprac / Wilt ghi haer die sonden
 vergenen / so vergeeftse haer / En indien ghi
 se haer niet vergeue en wilt / so scrabt mi wt
 dat boeck / daer ghi mi ingheschreyen hebt /
 En niemant en mach der Wypphетен woo-
 den also gebuynen oft zijn eygen woordē
 waren / also dat hi eygentlijcken met die sel-
 ue den eenen prijse / of den anderen berachte
 alleleens als si die andere gheprezen of ber-
 acht hebben En niemant en mach ooc (als
 zijn selfs woort) die spraccke Melie en Melisei
 gebuynen / daer si seggen / So waerlic als
 die Heere leeft in wiens tegenwoordicheit ic
 heb sta Want wie die boecken doorsoect ende
 ouerleest die sal merckelic beuinden dat dye

S. Athanasius.

woorden des lezers eygen woorden nyet en
 zijn / mer der heyligen woorden / waer van
 si gesproken zijn / en der geente die daer ver
 maent worden. Maer soe wy de dyc psalmen
 leest (behaluen die prophetien van Christo
 en den heydenen ghesproken) this wonder
 om seggen dyc mach alle woorden / sprocc
 hen / en sinnen veranderē / tot zijn propoos
 en die lesen / spreke / singen / en bidden / recht
 oftse van hem selfs gheschreuen waren / en
 niet oftse van yemanden anders gheseyt wa
 ren / En hy ontfangtse / noch en ouerloopse
 niet / recht oftse van yemanden anders by
 gebrocht worden / mer alleleens of huse van
 hem selfs gescreuen / of ghesproken bont En
 tegene datter gheseyt wort / recht of hijt selue
 gheseyt hadde / en als hy dat also bindt / soe
 trect hi dat al tsamē tot God waerts / en be
 teuinge zijns leuēs / En die psalmē behoort
 hi in also groter eerwaerden te houdē / als
 der heyliger Patriarchen / en der propheten
 woorden / Want si bertrecken so wel die on
 derhouders der gebodē / en die ouertreders
 der seluer als haer aller beider regiment / En
 daerom moet ooc een yeghelic mensche on
 der die selue beghrepen worden / Want die
 gebeden in die psalmen makē so wel mentie
 banden ghenen dyc dyc gheboden handen /
 als banden genen diese misbanckheit / In des
 waerheyt my dunckt dat den Psalter tot

behoef eens yegelycken Chyssenen is / recht
als eenē spiegel / waer in hi die cōditie zyns
leuens / en dē staet zynder sielen claerlic siet
kan / en als hi dat also beemt / soe mach hy
dan daer na zyn leuen beteren / en die gebres
kelike natuere der menschē dē anderē voozt
berclaren / ende bedieden / Want wie als u le-
ken eenen Psalm hoort lesen / oft selue leest /
die ontfanget hi recht oft vā hē selfs geschye
uē waer / En als hē zyn conscientie vnde / en
zijn ghebreck vermaent wort inden seluen
psalm / So bekeert / en beteert hi hem / Ende
alsoe vanden hoepe ende betrouwen op
Chystum / ende van die ghenade Gods ver-
sekert zynde / begint hi dan ten laetsten God
den Heere te louen ende dancken .

Dacrommedie den derde Psalm singt oft
leest / en op zyn eyghen lijden ende verdriet
siet / die sal hē laten dunckē dattet zyns selfs
eyghen woorden zyn.

Die den thienden ende selftienden bidt / die
bercondicht zyn eyghen betrouwen en be-
gheerte tot God waerts.

Ende die den .i. oerleest met aendacht /
die spreket die selue woorden / dye David
sprac / als hi een leerwelen ende mishaghen
van zyn ouerspel ende dootslach hadde / en
zyn leuen begheerde te beteren.

Die den drie en vijftichstē / vijf en vijftich-
stē / ses en vijftichstē / hondert .xli. psalm met

S. Athanasius.

zandachtiger herten leeft / die en laet hē niet
duicken / dat yemant hreemder die vernol-
ginghe gelede heeft / Afer hi wort bi hē selfs
allekens ghesint of hi dat selfs in persone
geleden hadde / en daeromme singt hi Gode
den Heere dese woorden / als zijn eyghen.

En daeromme is eenē yegelijchen psalm
door dē heyligē gheest ouer al in dier con-
dittē gemact en gedicht / dat wi die beroerte
en die beranderingen onser zielen indē selue
so claer als eenen spiegel sien en kennen mo-
gen / ghelijc hier voor ghenoech bewesen is
Daeromme sullen wi oock weten / datse alle
flamen tot ons behoef en salicheyt ghedicht
zijn / effen iuyt als ons eygen woorden op
dat wi doer die selue ons gebrekelike natue-
re bekennen ende onse leuen daer na beterē
mogen Want het selue dat die psalmen ber-
condighen dat mach ons in alder manieren
eenen oprechten reghel ende booscrift zijn /
daer wi na leuen moghen Woorts so is dat
een sonderlinghe ghenade Gods / dat hi om
onsen twille mensche gheworden is / en ooc
zijn eygen lichaem voor ons in die doot ge-
geuen heeft / op dat hi alle menschen bander
ewigher doot verlossen soude / want als hi
zijn liefflike hemelsche policie ons begeer-
de te Athonē / so bewees hise in hē selfs vol-
comē en volbracht / op dat niemāt lichrelic
hē bedrogen en soude wordē van sinē vianē

aenghesien hy nu hadde een pandt der seker-
heit te weten / die victorie herwoznen door
Christum voor ons allen

En daeromme heeft hi dat selue oock niet
alleen geleert / maect ooc gedaen / op dat een
yegelyc van ons hē soude horen sprekē / en
alsoe op hē siende een voorbeeld en patroon
soude hebben om diesgelijcs na te doen En
bi sonder so ghi hoort / Leert van mi dat ick
sachtmoedich bē en ootmoedich van hertē /
Wie isser doch die in wynder herten een alsoe
volcomē leringe tot duechdē dienende soude
mogē bedenckē? als die gene die onse Here
voor een exempel en gelijckenissen in hē sel-
uen gegeuē heeft? Isser yemant die begeert
tē lijdsaemheit / of byēdelicheit / oft sterctē /
of bermherticheit / of gerechticheit / al tlamē
sal hi dit en noch veel meer indē selue Christ-
to binden / Ja dat hi oock niet meer en soude
mogē wenschē / noch gedenckē (indie hi het
leuē ons Heren wel besiet) dat hē ontbreken
of ter salicheit bā noot welen mocht / Dit aē-
merctē Paulus / als hy sprac weest mijn na-
uolgers gelijc Christus nauolger geweest
hē / Want die wijse en die wetgeuers onder
den geleerden / banden Brecken / en connē
niet haerder wijsheit niet meer beschickē / dā
datse alleen met haere gebloemde woorden
der mensche oē behagē / en die selue pūyma-
sijchen / Mer this wel een ander dinc mer

S. Athanasius

onſe Heere / Want hi is een Heere ouer alle
 dinc / en ooc een regierder en onderhouder /
 van al tghene / dat hi ghemaect heeft / Hi en
 heeft niet alleen die wetten en geboden gege-
 nen / maer hi heuet hē ſelfs ooc als een for-
 me en exempel verthuont / op datſe weten
 ſouden / hoe ſi hem mochten nanolghen / En
 dat heeft hi booz ſijn toecocmiſt willē te ker-
 nen genen inden psalmen / op dat gelyck hi
 in hē ſelfs een forme van eenen volmaecten
 hemelſchē menſche gerhoont heeft / dat alſo
 oec een yegelic (dierbegeerde) indē psalm die
 veranderingē en beroertē ſijns herrē ſou-
 de leerē kennē / en dat hi indē ſelue na alder
 hande gelegentheit inmedeijn / trooſt / en bere-
 ringe ſijns leuens bundē mocht / En indien
 ghijt niet eenen woort verſtaē wilt So ſeg
 ick / dat die heylige ſcrijft inder waerheit een
 meeſterſſe is des waerachtigen gheloofs en
 oock van alle duechden.

Den plalter heeft ooc in eender manieren
 een gelyckerniſſe met den ſtaet ende die gele-
 gentheit der ſielen Want gelyck als yemant
 tot eenen coninc gaen wil / om byen aen te
 ſpreken / ſoe ſchiet hy eerſt ſijn habijt / ende
 ouerdeuct / wat hi ſprekē ſal / op dat hi niet
 beſpot en worde / als hi leit dat niet en diens
 Alſo doet ooc dit godlick boeck der psalmē
 bi den ghenen / die hem ter duechden ſchiet /
 ende begeert ons Heren Iheſu Chryſti leuē

te sien/ en te weten/ hoe hy lichamelijck in-
der aerden bi den menscen verkeert heeft. Te
eersten als ment leest/ so verthonet die condi-
tien/ en dwesen des herten/ en die begheerte
der sielē/ En dan ten laetste onderwijset den
leser/ ende leert hem dooz alsulche woorden.

Ten alder eersten (soe veel als desen boec
aenghaect) soe is aen te merken/ dat sommig-
ge van den psalmen van dier conditien zijn
datse vertellen/ Sommige bemanen/ som-
mige inhouden Propheeten/ sommige ge-
beden/ ende die sommighe belidunghen/ be-
kenissen of biechten.

Dye vertellen zijn dese twaelf in summa
de achtiensten / Dye en beertichsten acht en
beertichsten/ negen en beertichsten/ twee en
tseuensten/ seuen en tseuensten/ ses en tacy-
nichsten. lxxvij. cix. cxiiij. cxv. cxviiij.

Die gebeden inhouden zijn ses in summa
den. vij. lxxvij. lxxviii. ci. cxxxi. cxli.

Die van gheualle/ begheerten/ en beden
spreken zijn. xxb. inder summa/ als den. v. vi
vij. xi. xij. xv. xviij. xxvij. xxx. xxxiiij. xc. cxii.
cxij. cxliij. lb. lvi. lviiij. lx. lxxvi. lxxviiij.
lxxxvij. cxxxi. cxli. cxliij.

Die een gheual/ begheerte/ bede/ en dan-
segginghe inhout eenen/ te weten/ den. c. en
xxxviii. psalm.

Die welcke bi na alle gheualle inhoudē. xij
in summa/ als den. iij. xxb. lxxviiij. lxxv. lxx. lxxiiij.

S. Athanasius.

Arbiff. lxxix. cxiij. ccxix. ccxx. ccxxi.

Die belidinghe/bekennisse/of biechte in
houden/eenen; te weten den. i.

Die belidinge of biechte mede onder ghe
mengt hebben; dier isser in summa acht/als
de. ix. lxxiiij. ciiij. cv. cvj. cvij. ccxxv. ccxxvi.

Die belidinge en vertellinghe ghemengt
met lof inhoudē der seluer isser eenen inder
summa/te weten/den. iij.

Die vermaninghe gheuen een /te weten/
den. xxiij.

Die Propheetē inhoudē zijn. v. inder sum
ma/als den. xx. xxj. .xlviij. xlvj. lxxj.

Die bercondicht ende propheetert/ eenē te
weten/den. cix.

Die berwerken/en toestokē/zijn thien / in
summa/als den. xxviij. xxxij. lxxx. xcviij. xcv.
xcvi. xcviij. cii. ciiij. ciiij.

Die berwecht met een lyedekē/ eenen/te/
weten. cxlii.

Die een maniere en mate der duechden be
schriuen/zijn inder summa viij/te weten/de
siiiij. cxj. cviiij. cxviiij. cxxv.

Die lof bercondigē. ix. inder summa / als
den. xlvj. cxij. cvj. cxxiiij. cxlv. cxlvj. cxlvij.
cxlviiij. cl.

Dye danesegghen zijn. xv. inder summa/
als den. viij. xvij. xxix. xxxij. xlv. lxiij. lxxv.
lxxxiiij. cv. cvj. cvj. cviiij. cviiij. cviiij. cxli.

Die die opperste salicheyt bercondighen/

dier isser ses inder summa / te weten / den. i.
xxi. xl. xli. cxlii. cxvii.

Die hjoechde thooont met sang / een int ge-
tal. cxvii.

Dye tot stercte berweckt een int ghetal /
te weten. lxxi.

Dye dye godlosen / ou ertreders / ende dye
hose straffen / die isser vijf inder summa / te
weten / den. ij. xiiij. xxxv. li. liij.

Die alleen aentoept / een / te weten. dē. iij.
Dye gheschiedenissen vertellen / twee in
summa / den. lxxi. lxxix.

Dye dye begheerten berclaren out inden
Iheere te glorieen / die isser. xi. inder summa
dē. xxij. xxvi. cxvii. xxxix. xli. lvi. lxxv. lxxviiij
lxxi. cxvii. c. xxi.

Die berwecken ende aenlocken / twee in
summa / den. lxxi. lxxxi.

Die met sang en liederen wat segghen /
twee in summa / als den. cxvii. cxviiij.

Die dye blijshappe vander verrisenisse
bertrect / een in summa / te weten / den. cxix.

Daeromme indie dese stucke aldus inden
10 salter hier en daer ghestelt en beschreuen
sijn / So ist wel lichteliken te vinden in ee-
nen yegelikē psalm (als boorseyt is) hoe dat
elic met sijnder sielen ghestelt is / weder si be-
hoeft / cleyndmoedich / blide / getroost / of wt
der noot verloost si / en daer na dā eenē psalm
boor hem nemen en een oprechte forme en

S. Athanasius

maniere leren / hoe hi alder bequameste den
Here bidden mach / nae gheleghentheit dat hi
hem selfs ghesint vint / En hi sin leuen bete-
ken / ende God den Here bidden / louen ende
Dancken mach Op dat hi niet door sotte / on-
bequame ende onbehoorlike woorden en
bidde / ende also dan in een godloos en ver-
uloect wesen en valle / Want wi niet alleen
van alle werken / mer oock van een yeghe-
lick ydel / onnut woort den oppersten recht-
ter rekeninghe gheuen sullen.

Daeromme indien ghi yemande wilt sa-
lich heeten te mesen / so hebt ghi / hoe ghi / en
waeromme / ende welken ghy bidden ende
lesen sult / den .i. xxxi. xl. xli. cxv. cxvi.

Wilt ghi die laghen en theruolch der Joz-
den teghen onsen Heere God straffen So
hebt ghi den .ij. psalm.

Staender vcel tegē v op / en willen v ver-
volgen / So lees en bidt den .iii. psalm.

Indien ghi inder noot de Here aengeroe-
pen hebt / en verhoort sijt / ende daerom hem
dancken wilt / So singt den .iiii. en den .xviii.

Indien ghi meret / dat die bose v lagē leg-
gen / en begeert verhoort te wordē / So sin-
ghet en lees dan terstont den .v. psalm.

It saecke dat ghi gevoelt dat v die Heere
dreycht / ende ghi vint v selfs versterct So
bidt den .vi. en den .xxv.

It dat sonninge slamen eenen raet houdt

teghen v/ ghelijck Achitophel tegē David/
ende dat selue gheeft v yemant te kennen/
So betrouwt op God wāt hi sal v verlossen/
ende vrede den. viij. psalm.

Indien ghi die genade en̄ gunst ons Heere
Jesu Christi siet ouer al wt gespreyt/ en̄ hoe
hi menschelic geslacht verlost heeft / en̄ om
dies wil den Heere louen/ en̄ dancken/ So
leest met aendacht den. viij. psalm.

Wilt ghi hoor die vruchtbaerheyt en̄ tge-
walch des aerdtrijck eenen psalm singhen/
om daer van den Heere te dancken ende te
louen/ So hebt ghi den. lxxvij.

Indien ghi begeert dat dijn vyant crachte
loos worde/ en̄ zijn ziele behouden bliue/ so
en gloeert in v selfs nyet/ maer aenmerct
den soone Goods/ die dat beschiet/ ende leest
met aendachtigher herten den. ix. psalm.

Wil v yemandt versaccht make/ ende ver-
uaren/ so betrouwt op den Heere/ ende singt
den. x. psalm.

Wanneer ghy de homoet siet van haerder
beel/ en̄ een oueruloedighe boosheyt datter
oec geen gerechticheit/ noch heylicheit meer
onder den menscē en̄ is/ so bliedt ghi tot den
Heere ende leest met aendacht den. xi. psalm.

Indien theruolch dijnder vanden langhe
duert / soe en wilt nyet cleyuuoedich noch
mistroostich worden / recht of ghy vanden
Heere vergheten waert/ mer roept den Heere.

S. Athanasius.

aen/ende singt den. xij.

Ik dat ghy sommighe hoorz lasterlijcken
sprecken teghen die boozsichticheyt Gods en
weest ghi dan oock niet deelachtich haerder
boosheit/ Maer ghaet totten Heere/ en bidt
den. xij. ende. liij. psalm.

Woozt meer indien ghy weten en kennen
wilt / hoedanich een borger des hemelrijcs
ghesleit si / So singt den. xiiij.

Wilt ghi een gebet spreken om dat v haer-
der beel woderstaen / en omvangen dijn siele
so leest den. xvi. .xv. .l. lxxv. lxxvij. cxl.

Wilt ghi weten hoe Moyses badt / so on-
leest den. lxxxix.

Als ghi uwen byanden ontcomen zijdt en
berloft handen ghenen / die v beruolchden /
soe singt dan den. xvij. psalm.

Als ghy verwondert van d'ye ordinantie
der creatueren / en van al tegene dat vā God
ghescapen is / en hoe hi dat selue wonderlike
boozsiet en onderhout En int scheppen des
menschen / hoe hi den seluen zyn ghenade en
bermherticheyt ghetoont / en die gheboden
des wets ghegheuen heeft / So leset en bidt
dan den. xviii. en. xxij. psalm.

Als ghi sommighe siet die lidē verdriet / en
armoede hebben / So troostse met die lieffe-
like beloften der heyliger schrift / wt dē pro-
phetē / en dē Euangelio / en sonderlinge brot
dē Heere booz haer / en leest den. fix. psalm.

Als ghi merct dat ghi v redelike geneert/
en vanden Heere gheuoeft wort/ en v noot-
duft crucht / ende dat alle dinck wel met v
boort gaet/so verbljdt v inden Heere/ende
danckt hem singhende den.xxij.psaln.

Wanneer dijn vianden dy oueruallen en
beroucken / soe keert dan v hert tot God/
en bidt den.xxiiij.psaln/ ende ghy sult met
aenslienden ogen beuinden/dat dine berou-
gers crachteloos worden.

It sake dat dijn vianden volherden/ende
niet anders en doen dan datse hare handen
vol bloets hebben/ en begheeren v wech te
helpen/so en gheeft die wake/noch dat oz-
dele den menschen niet/Want alle mensche-
like hulp is ydel/onnudt/en valsch/Maer
gheeft God den Heere dyc wake/ende bidt
dat hy v rechter zijn wil/ ende beschermet /
want hy dyc rechter ende wakker alleen is/
ende leest den.xxv.xxiiij.en.xlij.

Maer indie si in die sake berhittē/en noch
weeder wordē/also dat hare hoop so groot
wort/dat si v als ten heyl omscranssen/v ge-
heel en al betrachtende/ recht of ghy vanden
heiligen geest niet gesalft / noch behoedt en
waert Ende datse v daeromne viandeliken
oueruallen willen / Soe en weest nyet ver-
saecht/maer singhet den.xxvi.psaln.

Want die conditie des menschen so broo-
sche cranc/ en gebrekelic is/datse haer niet

S. Athanasius

en schamen van dage tot dage v altijt meer
ende meer hinderlick te welen / ende te ver-
uolgen / Alsoe oock dat ghi noch ruste / noch
brede van haer gehebbē en kont / So roept
totten **HEERE** / ende bidt tghene / dat in
den .xxvij. psalm ghescheyen staet.

Indien ghi weten wilt / hoe ghi God den
Heere danckē sult / en also tot hē ghenaken /
met een gheestelich en aendachtich verstant
So leest ende singt den .xxvij. psalm

Doorts als ghi dijn huis vernieuwē wilt
so wel die siele daer die Here in geherbercht
wordt / als duytwendich lichaem / daer dye
siele in woont // So danckt den Heere / ende
leest den .xliij. ende den .C. xvi. psalm.

Wanneer ghi om des Christelike geloofs
wil / van dine vrienden ende naeste ghehact
wort / en vernolginghe lydt / En weest daer
om niet veruact en en vreesse niet / of si v
al van een sprecht Cristelich leuen trecken
wilden / Maer wijet van haer / en meret gh
dat toecomende is / te weten / dijn der sielen
salicheyt / en singt den .xxx. psalm.

Als ghi siet die gene / die doopsel ontfan-
ghen / en die vander sondiger ende venlecter
geboorte gereynicht en gewassen wordē / en
ghi aenmerct en verwondert v hā die ghe-
nade Gods die die ghedoopte inder doopsel
ontfanghen / So singt ouer haer den . xxxi.

Wanneer ghi goets moets zijt / en wilt niet

meer andere een liedekē bā genoechten sin-
gen / So vergadert geselschap dat oprecht / en
goet bā leuen is en singt den .xxxij. psalm.

Indien ghi onder dine viandē geracet zijt
en bent bā haer ontcomen / en verlost / Soe
roepet sommige vriendelijcke en saechtmoe-
dige menschen bi cen / ende danct den here
mer haer / ende singet den .xxxij. psalm.

Siet ghi sommige verkeerde mensche in-
der boosheit verhart stude / die niet opsette
wil grooubelike sondigen / So en wilt de ge-
nadigē vader onser ellendē niet betijē / wij-
ten noch besculdigen (Want wt die natuere
geen sande in hē en is / mer alle goet van hē
comt) gelijc nochtans sommige ketters seg-
gen Maer leest en acnbidt ghi niet aendach-
ter herten den .xxij. psalm / So sult ghi wel
beundē / dat si seifs die oorake zijn haerder
verderffenissen ende verdoemissen.

Siet ghi die erghe ende valsche menschen
beel quaets bedriuen / ende dat die swacghe-
louighe die selue daeromme niet en verspre-
ken / mer eer prijsen wt breele van haer / soe
wilt ghy dan doch die cley nghelouighe ver-
manen / onderwisen / ende letē dat sie den bo-
sen gheen ghelooz en gheuen / noch die oye
selue nyet na en volghen / want binnen coz-
ter tijt sullen die godlosen vergaen / en leest
mer haer den .xxvi. psalm.

Als ghi booz b genomen hebt in rustē en

S. Athanasius

breden te leuen/ende God den Heere te dienen na zyn beuel/Ende onder dies siet ghy dat dijn viant di quellen wil/En ghi wilt v tegen hem ter weer stellen (want als wi alsoe ghesint sijn / als booxseyt is soe worden wy lichteliken teghen hem vergramt) so be dwingt v selfs ende leest den. xxxviij. psalm.

Siet ghi datter ouer al veel ellendige/arme/behoeftige menschen sijn/en v iammert haerder/so sult ghi die selue na v vermoghē troosten/raedē/leeren/onderwijsen/en van v goet haer mede deylen/spijsen/cleedē. &c. en anderen menschen berweckē om diegelijcken te doen/ende leest den. xl. psalm.

Indien ghi een groot verlanghen/en een bierige begeerte tot God waerts hebt/En hoopt dine vianden om dies wil di bespottē en beschimpen/soo en wojt niet gram mer aenmerct ghi die onuerganchelike vroechde des ewighen leuens/en troost v siele met dē so enerlaet tot God en ontlast v daer mede van dit lyden ende verdriet des leuens/ende bidt den. xij. psalm.

Wilt ghi dicwils die weldaden ouerdiencken/die God den Vaders der hinderē Israels bewesen heeft/indē wtgang bā Egyptē/in die woestine. xl. iaer lang / Ende hoe dyē Heere altijt haerder ontfermde als si inder noot waren/en tot hem riepen/Ende hoe si nochtāns altijt ondanchaer warē / en wedert

Sondichdē / En na dat exempel niet misse
 sich behoort te worden / al sondicht ghi die-
 wils / en dat hijt v oock dicwils bergeeft / so
 leest den. xliij. lxxvij. lxxvij. ci. cv. cvj. ccij.

Indien ghi inder noot tot God geulodert
 sijt / en bent verlost vā dongeluc en tverdriet
 dat v bereedt was / En daeromme beghert
 hē te danken / en wilt sijn gonstic en vriende
 licheit vertellen / dye hy tot uwaerts heeft /
 so bidt dan den. xlv. psalm.

Indiē ghi gesondicht hebt / en hebt verou-
 we / lectwesen / en een misshagē dijnder son-
 dē / En begeert v te bekieren / en v leuē te be-
 teren / en daeromme ghenade soect en barm-
 herticheyt / So hebt ghi een oprechte forme
 en patroon van eender warachtiger biech-
 te / ende penitentie inden. i. psalm.

Sijt ghi van eenen boosen here en prijs-
 te met een leelic feyt beteghen gheweest / en
 ghy merct dat die duyuel daer in gloztert /
 so ghaet in een heymelike plaetse / alleen / en
 bidt tghene dat inden. ij. psalm. staet.

Wanneer v sommige vernolghen / en met
 een quaet stuck betijen willen / om te v ver-
 raden ghelijck die Phariseen Iesum / ende de
 bremde lingen den Dauid / So en wilt dat
 niet ter herten trecken / noch v daeromme be-
 droenen / Maet betrouw op den **HEERE** /
 claecht hē uwē noot en bidt als gheschreuen
 staet inden. liij. ende. lv. psalm.

S. Athanasius.

Ik saecke datter een vernolch comt / en si
b soecken in een heymelike plaecte daer ghy
meede by en verborge te zijn / so en weest in
der herten niet verberiet / maer grijpt eenen
moet / Wat in alsulcher noot of perikel hebt
ghi bequame en troostelike psalmen / te we
ten / den ses en vijftichsten / ende den .cxli.

Indien dijn byant ghebyet dijn huys te
omligghen ende ghy nochtans ontuliet / soe
danckt God den **HEERE** / in dijn der sie
len / ende latet in dijn der hertē als in eender
tafelen ghescheyen worden / tot een eewige
ghedachtenisse om dies wil dat ghy niet ver
sonden en zijt / ende bidt den .lxvij.

Indien dijn vianden dy beschamen en be
schimpē / en achterclay van u spreke / Ja oec
die gene / die dijn vrienden schenē te wesen /
En ghy daeromme wat becommert en be
doeft wort in dese oefeninge en beproeu
ge dijs geloofs / so moecht ghy u troosten /
louende den Heere / ende segghen den .liij.

Teghen die hypocristen / geneynsdē / en op
geblasen menschen bidt den Heere dat hise
bekerē wil / en leest den .liij. psalm.

Tegen die ghene die grouweliken u ouer
nallen willen / en u siele en u leuē arbejdē te
rouen / stelt tegē dē seluē God dinen Heere /
en diē onderwerpt u / en weest goets moets
Wat hoe si meer arbejdē op u te rasen / hoe
se die Heere meer verweldigen sal / en te nyet

Wenghen / Ende leest ghy den. lxx. psalm.

Indien ghi wt die veruolginge in die wildernessen / en eensame plaetsen bliet / so en wese niet veruuert / recht of ghi alleen waert / Want ghi hebt God den here by u / Daer omme staet wel broech op / en bidt de. lxxij.

Ik sake dat u die vanden verscrickē ende niet op en houdē v're quellen en verdriet te doē / Ja si sloeckē ooc alle practischē / waer si mede meynen u hinderlic te wesen / Al is haerder een groot getal / en wijt nochtans booz haer niet / wāt haer clene pijlē en konnē geē grote wondē gemakē / indie ghi singt en bidt de. lxxij. lxxij. lxxij. en den. lxx. psalm.

Wilt ghi den here eenen lof sang singen / So hebt ghi den. lxxij. psalm.

Wilt ghi die sommige leeren ende onderwijzen van die verrisinge der dooden? Soe lest den. lxx. psalm.

Begheert ghy ghenade ende barmherticheyt van God den here? soe loof en danct hem / ende singt den. lxxij.

Indiē ghi die godlosen siet in ruste en brede brolic / en dat si alderhande boozspoet heb bē / so en verergeret / noch en stoet u daer niet aen / naer leest ghi en bidt den. lxxij. psalm.

Wanneer God op zijn volc verstoort is / So hebt ghi lieffelijke woorden indie. lxxij. psalm / hoe ghi hem versoenē / en booz volc bidden moecht.

S. Athanasius

Als ghi dē Here louen prijsen en danchen wilt so hebt ghi dese psalmē / den .lxx. lxxiij. lxxij. ciiij. cv. cvj. cvij. cx. cxvij. cxv. cxv. cxv. cxv.

Wilt ghi die Heydenē / ketters / en ongelo-
mghe straffen / om dat si gheen kennisse van
God en hebben / ende datter alleen in dye
Christen ghelouige kercke (dats die gemeyn-
te) een oprechte kennisse Gods is / so moecht
ghy met aendacht ende verstant lesen ende
bidden den .lxxv. psalm.

Als dijn viandē di also benaemen / dat zijt
al belegē en gestopt hebben / waer door ghi
ontuliedē mocht / en also in die wterste noot
gecomen zijt / so en wilt nochtans in sulcker
benanchedē niet cleyuuoedich / noch wan-
hopende wordē / mer bidt dē Heere / En als
ghi verhoort zijt / so danckt God den Here /
ende leest met aendacht den .lxxvi. psalm.

Indien die vianden in haerder boosheyt
volherden / en breken fortelicken in thuyse
Gods / en ontheiligen dat selue / en hængē
die heylighen Gods ter doot / en hanghen
haer dode lichamen datse dye boghelen des
hemels eten souden / En wilt dan oock niet
verlaecht wesen om haerder wreetheits wil-
le / Mer hebt een medclidē met dijn broede-
ren / die int liden zijn / ende keert v tot God
ende bidt den .lxxviiij. psalm.

Als die viandē wederōme met dē ganschē
hoop vergadert zijn / aen alle sidē en dreygē

den huysse Gods / en makē met malcanderē
 een compact tegē dat Christen geloue / so en
 wilt dē moet niet heel verlozen gheuen / om
 haerder menichte / ende mogentheyts wille /
 Wāt ghi hebt eenē seieren en vasten ancker
 daer ghi b op verlatē moocht / te wetē indē
 lxxxij. psal. die tot dit propoost seer wel diēt.

Als ghi dat hemelsche Gods huys aen-
 merct en sijn ewige woningē / en crijcht tot
 die selue een groot verlangen / Ja so groter
 begeerte als Dauidus hadde / doe hi sprac ic
 bekeer verlost te worden en met Christo te
 sijn / En wederō / Wie sal mi ellendich mēsch
 vā dit sterffelich lichaem verlossen? Als ghi
 also gesint sijdt / so bidt den lxxxij.

Indien ten laetsten die gramscappe Gods
 en tberuolch der boeser eens ophout / en dye
 geuangenisse een eynde heeft / so danct ende
 looft God dē here / en singt dē lxxxiiij. cxxv

Wilt ghi tverschil des ouden Testaments
 ende des nieuwen / der Joodscher Sinagoge
 ende der Christeliker kercke onder kennen /
 ende in eerwaerdicheit hebben / aengaende
 diuytwendich thieraet ende dye figuren of
 tgheselich verstant? soe leest ende bidt als
 inden lxxxvi. psalm gheschreuen staet.

Wilt ghi b selfs en ooc die andere tot een
 oprecht Christelic lenē verweckē / en dat tbe-
 trouwen alleen op God te settē is? dwelc b
 wēmermeer en sal te schande laten comen /

S. Marcellinum.

maet sal v een onuer saecht hert / en byen
moet makē / Daeromme looft dan God / en
leest met verstant den .xc. psalm.

Wilt ghi op den Sabboth / of op den Sa
terdach een liedeken den Heere singhen? soe
hebt ghi den .xcj. psalm.

Wilt ghi op den sondach / of vierdach den
WEEK eenen psalm singhen? soe roept
sommighe Gods dienaers bi een / ende singt
den .lxxx. ende .xcj.

Wilt ghi op den Maendach eenen psalm
singhen? soe hebt ghi den .xcij.

Begeert ghi op dē goedē Wrydach eenen
te singen? So hebt ghi daer ghy den Heere
mede looft den .xcij. Want doen wert thuyt
Godes ghetimmert / hoe wel die viandē dat
begeerden te beletten / En daer van moecht
ghi God den Heere een heerlic liedt singen
als tghene datter gheschreuen staet in dē
booskryde .xcij. psalm.

Ter ghedachtenisse dattet huys Gods in
genomen is / en dat selue bedorue / en weder
om opghetimmert / bidt dē .xcv. psalm.

Indien datter eenich landtschay banden
viandē gequeelt wort / en daer na wederom
me door Gods ghenade rust en vrede ber
ceucht / en dattet die Heere eerwaerdeliker
ghedient wordt / So hebt ghi daer vā eenē
psalm (te weten) den .xcvi.

Begeert ghi op dē Woensdach een lieder

ken te singhen / na Palmsondach : So hebt
 ghy den .xcij. psalm / Want doen wert dye
 Heere verraden door Judam Iscariot aen
 den Schriftgeleerden en den Phariseen /
 En van die tijt aen begonst die Heere ouer
 den doot waken te doen ende den triumphen
 en die victorie te bestriden / Als ghi dan op
 den seluen Woonsondach dat Euangelion vā
 dien daghe hoorst lesen / hoe die Joden raet
 houden teghen den Heere / en hoe hi vrome
 licken voer ons staet teghen den duuel / so
 singt den voerseiden .xcij. psalm.

Als ghy siet ende aenmerct dye booslich-
 ticheyt in ende teghen alle creatueren / ende
 ghi wilt den sommighen een oprecht geloof
 ende betrouwen / ende onderdanicheyt tot
 hem waerts leren / so onderwylt haer eerst
 datse den **H E R E** een belidinge en biecht
 te doen / segghende den .xcix.

Wanneer ghy weet dat hē dye macht om
 te oordelē gegenen is / En hoe die vermher-
 ticheit by dat oordeele / en by die rechtuaet-
 dicheit gestelt is / En ghi wilt v daer vā ver-
 troosten / so hebt ghi den .c. ende .i. psalm.

Want behoort he is in alle dingen den He-
 re te loonen en te dankē / Waeromme hebt
 ghi dē .c. en dē .c. in .psalm / waer mede ghi
 den Heere loonen / en v ziele troosten moecht.

Wilt ghi God den Heere loonen en weten /
 hoe en waeromme hi behoort geloof te wā

S. Athanasius

En welke woorden hē van nobe zijn / die den Heere louen en danckē wil / so hebt ghy dese nauolghende psalmen / den. cxij. cxvij. cxviii. cxlv. cxlvj. cxlvij. cxlvij. cl.

Als laecke dat ghi geloue geeft dē woorden welke die Heere gesproken heeft / En oock b betrouwen stelt / op tghene dat ghi spzeert leest en bidt / so ouerleest dan den. cx. psalm.

Indiē ghi bi b selfs geuoelt / dat b geloue van daghe tot dage stercker wort / ende dat selue oock met die wercken der liefden aen uwen behoeftigen broeder bewijst / Recht of ghi met. S. Paulo seggē wout / Al dat voortledē is / dat vergete ich / en en denck daer niet meer op / Maer met tghene dat noch voort handē is / daer becommer ic mi mede / Hier toe hebt ghi eenen sonderlinghē voortganc der salicheyt als ghy die. xv. psalmen bidt / diemen der trappen / of der graden noemt / se weten / den. xx. tot den. xxxv. toe.

Indiē dattet gesehiede / dat ghi met vreesde / ydele / en verganchelike dinghen beuangen waert / en met enige sotte gedachten b becommert had / En daer na tot b selfs comende / der seluer een leetwelen / mishaghē / en berouwe creecht / so laet af terstont / ooc ter seluer plaetse daer ghi b selfs sondigende bont / en gaet in die plaetse alleen sitten / en huylt / en beweent uwen val / Ghelijck dat Israelsche volck dede / alst den hondertsten

ende sessendertichsten psalm sanct.

Als ghi beuindt / en merct dat die tempta-
tiē of becommeringē / een proene zijn dijn
geloofs (te weten) oft v geloof op een steen
toorse of op een blotsant gesicht is / oft een
leuende geloof / of een doode is / En als ghe
den aenstoot verwonnē hebt / en wilt God
daer van dancken / so leest den .c. xxxvij.

Sijt ghy wederomme van dine vlianden
beuanchen / ende begheert verlost te zijn / so
bidt den .c. xix. psalm.

Wilt ghi bidden en smeeken ? so singt den
v. cxi. cxli. cxliij. cxlv.

Wilt ghi den Here singen ? Soe hebt ghy
den / xcv. xcviij.

Indiē datter een wezet Tyran tegē Gods
bolc ergens opgestaen is / en weest niet ver-
saecht / maer grijpt eenen moet / en denct dat
Dauid van persone cleyen was / en Soliad
die ruese groot / en verwan doot Gods ghe-
nade en bistant dē seluē nochtans / En daer
omme singt met Dauiden den .c. liij. psalm.

Verwondert ghi v vā die grote weldadē
Gods / die hi v / en alle menschen bewesen
heeft / ende wilt hem daer van dancken ? soe
singhet met Dauidt den .c. iij.

It saecke dat ghy cleyen en ongeacht zijt /
en nochtans tot eenigē dienst / of officie ver-
cozen zijt waer in ghi uwē broederē vordere
wezen moget / of oock eenige ghawe van

S. Athanasius

God den Here ontfangen hebt / die v mede
 vsoeders niet en hebben / soe dient den seluē
 strouweliken daer mede ende en verheft v
 daeromme niet / Maer gheeft God die cere
 die v daer mede begaeft heeft / en singt met
 verstant / ende aendacht den. li. psalm.

Wilt ghi eenen psalm singen / die gehoor-
 saemheit / ende ootmoedicheyt inhoudt met
 Alleluja (dars looft den Heere) soe leest dan
 en bid den. ciiij. cv. cvi. cx. cxii. cxiii. cxiiii.
 cxv. cxvi. cxvij. cxviii. cxix. cxli. cxlii. c.
 cxliij. cxliiij. cxlix. cl.

Wanneer ghy int visondere van Christo
 Jesu onse gesontmaker singē wilt / so windt
 ghi bi na ouer al indē ganschē psalter door
 alt ut eenen / die wat daer van spreect.

Isalmē die sijn edele en glozose geboor-
 te vandē Vād bewisen / en sijn lichamelike
 tegewoordicheit hier inder aerde bi dē mē-
 schen / die hebt ghi in den. clviij. en den. clx.

Die van sijn heyligh cruys / en tijden ber-
 manen / en wat hi al inden bleessche om on-
 sent wille gelede heeft tot in die doot / daer
 van hebt ghi inden. lxi. ende. lxxij.

Den. ij. ende. den. cxviij. gheuen te kennen
 tveruolch / ende die wzeetheit der Joden / en
 die verraderie / ende leucringhe Jude Isca-
 rioths des verraders.

Den. xxix. en den. lxxi. betnygē u/n gewelt
 en macht om te ordelē ouer die ghelouighe

ende onghelouighe / En die selue thonen oec
 zijn ewich rijk / ende oock zijn lichamelike
 tocoemst tot ons.

Den. xv. zijn lichamelike herrisenisse.

Dē. xxiij. en. xvi. beuelligē zijn hemeluaert

Als ghi den. xxiij. xcv. xcviij. en. xcviij. leest /
 soe moecht ghi bedenckē ende ouerpeynsen
 de duerhdē / ende weldaden ons salichma-
 hers Jesu Chrysti die hi ons door zijn liden
 ende passie bewesen heuet / Ende dan daer
 van hem lonen ende danken.

¶ Tot Den Leefter.

Let mijn lieue beminde leefter /
 dattet getal der psalmen in dit
 boeckē. S. Athanasij gaet nae
 tgetal der gemeender Translatie
 of ouersettinge / En daerom in
 dien ghi eenigē bandē voozseyden psalmen
 soeckē / en bindē wilt / so moet ghi na die he
 breenische rekeninge tellē bandē negenden
 psalm aen / tot dē cynde toe / of tot dē. xlvij
 toe / Ende om dat ghi hier niet in dwaalē en
 soud / mer lichtelike bindē moecht dē psalm
 dien ghy soect / of ghy tverschil deser ende
 der onder ouersettinge tegē een sien woudt
 soe hebben wy wt den ouden Latijnschen
 psalter tbegin van elcken psalm mit latijn
 vooz onsen Duytschē psalm gestelt /

Waert wel ende geeft Gode
 alleen die eere.

A. ij.

Een corte en̄ clare wt-
legginghe in die leringe des leraers Salo-
mons Quergelet wt dē Hebreuschen inden
Latine/ do er dē hoechgeleerdē mā Joannē
Capensem. Ende nu Anno. rxxiij.
getranslateert in Duytsche.

Een leringe des soens.
Dauids/ Coninch in Hierusalem
¶ Dat. i. Capittel.

Santua stekken affirmeert
die leraer/ allen dingē / tot
allen tijden onderwozpen
te wesen dye alder ydelste
ydelheyt.

Wāt wat bruchte sal die
mēsche hebbē in dien ding-
gē/ die onder de Sonne zijn. In al ist oec dat
hi hē seluē met veel manerē quelt/ daer toe
op dat hi eenige bruchte sal mogen bundē.

Die nu woenē inde aerde skadelic haesten
si totter doot / en̄ ander luyden holghen in
haer plaetse. Daer en tusschē blijft die aerde
onueranderlich gelijc een stellagie/ op welc
dese fabel ghespeelt wert.

Die Sonne sal op ende onder ghaen / en̄
als si tot haer plaetse (doer arbeyt hymēde)
weder gecomen is/ soe sal si aldaer ter stont
weder opghaen.

Die wint waeyt/ zomtijts na tsiyde/ zom-

tijts na ttoerden / en somtijts na de anderē
hoeckē des werels / ter tijt toe dat si alle din
gē doozwaeyēde wed coemt tot die plaetse
daer si begonste te wāyē.

Alle rivieren lopen in die zee / en die zee
en vernolt niet / wāt die zee seynt weder om
die rivieren tot die plaetse daer si begonsten
te vloeyen op datse wederō in die zee mogē
vloeyen.

Als alle dinghen sonder eenich vertreck
boert loepē / so wordē si moede / also dat die
mensche van dien dinghen niet te recht en
mach wtspreken Want die dingē en bliuen
niet staen / soe lange / tot dat den ogen alder
scharpste toesiende / of den oren alder naet
stelicste toehoende / genoegh gheschiet.

Al dat in boerledē tiden geweest is dat is
nu en het sal wesen ghelijc dat ghene dat na
een weynich tijts wesen sal. Al dat in boerle
den tiden gemaect is dat is nu / en tsal we
sen gelijc dat gene dat na weynich tijts ghe
maect sal wordē En om dese redē met cortē
woerden te sluitē / so en is onder die Sonne
geen dinc also nieu / twelck niet en is deser
beranderinge onderworpen.

Mach eenich dinc geuondē werden daer
men van spreken mach / dit dinc is nieu
Certein neen Wāt het heeft geweest in boer
leden tiden ende het is vergaen ghelijck als
dit dinc verghaen sal.

Ecclesiastes.

- v** Wi ons en is gheen memorie vāden eer-
 sten dinghen want si zijn heel vergaen En
 bi die nacomelinghen en sal gheen gedenc-
 kenisse wesen van dien dinghen die de sotte
 nu grootelijck waerden.
- vi** Ick leraer selue hoe wel ick soude wesen
 een coninc van tghhele ietsche volc wo-
 nende in Jerusalem.
- vii** Met alle mijn herte heb ick mi daer toe
 gegene / op dat ic wijslic onderloekede sou-
 de lere al gene dat ons die Sonne geschiet
- viii** God heeft gestoxt in die herte der mensche
 die begeerte om te weten / op dat si haer sel-
 uen daer mede quellen souden.
- ix** Ick heb aenghemerct alle dinghen die on-
 der de Sonne gheschien / ende ic en heb niet
 gheuonden te wesen in alle dese dingen dan
 rechte ydelheit / die welke nochtā des mens-
 chen herte wonderlick is quellende.
- x** Dat gene dat gebroekē is en mach nē we-
 der in zijn eerste wesen gestelt werden / en de
 dingē wordē sonder getal stadelick verniet.
- xi** Ick heb ghesproken. Brotelick heb ic ver-
 heuen den arbeyt des wysheits / en veel din-
 ghen heb ick aengheworpen tot dien dingē
 die vanden boeruaderen gheuonden sijn.
 Want doet mijn naersticheyt sijn veel din-
 ghen gheuonden die grotelick helpen totter
 wysheyt ende tot kennisse der dinghen.
- xii** Want ic heb mi heel ouergegeuen tot die

naerlijck zit des wijsheys / en op dat ic die
sekerlijcker soude vercrigen so / heb ic oock
gearbeyt om te leeren die dolheyt en sotheyt
der menschen / maer ar beydende heb ick on-
deruonden desen arbeyt te wesen een grote
pijne des herren.

Wat die daer arbeit om bouē matē wijs
te werdē die sal veel onwaerdicheits onder
uindē En die gene dietot zijn eerste kennisse
wil een weynich toe doē die en sal dz sonder
grote pijn des herren nyet volbringen.

Dat. ij. Capittel.

ICk heb by mi seluen ghesproken. Ic sal
v aen dienen alderley ghenoechte ende
al dat tot vrolichheyt verweert / vermaect v
daer mede. Mer certeyn ick heb haestelick
ghenoelt dese dinghen ydelheyt te wesen.

Die lachinghe heb ick geseyt sotheit Die
ghenoechte heb ick gheseyt schaemtet v niet
alsoe sotheyt te hantieren.

Aldus heb ick boer mi genomē mijn lijch
aen saftelick te vermaken met lanhge mael-
tiden ende met veel wijs ende onderzoekē-
de te leeren die sotheyt die inden anderen din-
ghen is / oft moghelick waer eenich dinck
ghenonden te worden dat waerdich is / dat
het menschelick verstant hem daer mede oc-
cuperen sal Als ick den lichaē dese dingē toe
laet so volbringt nochtans dat verstat sinē
dienst alle dinghen wijslick aenmerkende.

A. iij.

iiii Hier om heb ick aenghetast / gheen cleynē
dingē / mer ic heb getimmert groote huysē /
Ick heb wijngaerden gheplant.

v Ic heb my boemgaerden en plaetsen van
ghenoechten bereyt / en in dien heb ic bomē
van alderley vruchten gheplant.

vi Ic heb mi gegraven watertochten / doet
welcke dese boēgaert van alderley vruchtē
sal moghen bedout werden.

vii Ic heb gecocht eygen mannen / en eyghen
vrouwē en wt haer sijn mi gebozē dienstbo
dē Daer en bouē heb ic besetē grote en cleynē
beestē meer dā yemāt booz mi in Hierusalē.

viii Ic heb mi vergadert siluer en gout ende
dat gene dat totten coningen en tot Lants-
heren behoert.

ix Ic heb mi gesocht sangers en sangersen /
ende veel vrouwen / met welcker liefde alle
nacion worden ontfeken.

x Mit dese manierē ben ic groot geworden
en ben te bouen gegaē al de ghene die hoer
mi geweest sijn in Hierusalē Wisshēyt heeft
bi mi gheweest in alle dinghen / welcke / van
dien dinghen mochte iudiceren.

xi Al dat ic gemeent hebbe den ogē bequaem
te wesen wt desen dingē / dat heb ic hoer ge-
presenteert niet achterhoudende Wan geen
maniere vā bliscap heb ic mijn herte geto-
gen Ja mijn herte veruult hem mette ghe-
uoechte van dese dinghen dye welcke met

alsulcke naersticheyt vercreghen zijn. Ende
 ick en heb anders gheen vrucht gevoelt van
 alsulcken moylickē arbeyt / dan dat ic mijn
 oghen soude verladen / ende mijn herte hem
 soude vermaken.

¶ Ic heb ten laetsten aengemerct alle dingē
 die ic hadde volbrocht en hoe grote arbeyt
 dat ic ghedaen hadde eer dese dinghen vol-
 brocht worden en ick heb beuonden al dese
 dinghen te wesen niet / welke dinghen noch-
 tans mijn hert swaerlic pinigē En oec heb
 ic beuonden dat geen seker vrucht geondē
 en mach worden wt enich dinc in dit leuē.

¶ Ic heb my weder gekeert tot dese dinghen
 op dat ic ten minsten soude sien wat grote
 wijsheit ic gebruict hebbe in alle dese dingē
 en ic heb beuondē indē wijn grote dolheyt
 en in die ander dingē openbare sotheit. Wat
 is een mensche ouermits dat hi doer nauol-
 ginge des conincs God / yet groets beginnē
 wil / als hi geen dinc ia hoe cleyn dattet oec
 is volbrengen en mach / wt alle dinghen die
 god sonder ghetal ghemaect heeft?

¶ Ic hebbe ghesien dat wijsheit en sotheit
 schelen ghelijck dat licht en die duysternisse.

Die wise mensche heeft oghen int booz-
 hoofd / die sotte mensche tast in duysternisse
 ghelijc een die qualic siet. Mer boozwaer ic
 sie dat alle dinghen een eynde hebben.

¶ Ic heb geseit / sal ic niet by wesen vā dien

xiiij

xiiij

xiiij

xv

dinghen die den sotten mensche toecomen/
waer toe heb ick dan meer dan genoech ge
arbeyt? Aldus ick wijs wesende hebbe ghe
ooydelt die naerstkicheyt des wijsheits nyet
by te wesen van haer ydelheyt.

xvi

Want die wijse mensche en sal niet langer
bliuen in memozie dan dye sotte mensche
Want ghelijck tghene dat in verleden tids
gewest is tot vergetenisse gecomē is/alsoe
sal oec dat gene dat nu is tot vergetenisse co
mē in toetomēde tate. En die wijse mensche
sal steruen/alsoe wel als die sotte mensche.

xvii

Hier om heb ic veruolert die miserien der
geenre die daer leuen/want ic saeh hoe veel
verdriets sonder vrucht gheleghen is indē
dinghen dye onder de Sonne gheboeren/
want alle dinghen sijn ydel en anders niet
dan dat herte yninghende.

xviii

Ik heb gehaet al dat ic met so grootē ar
beit als dat mogelic is onder die sonne vol
vrucht hadde/want ic worde gedwongē al
dit te late eenen anderē die na mi volgē sal.

xix

Ende wie weet of hi sal wesen wijs of sot
Het si wie hi wesen sal/terteyn hi sal eruen
dat ick met so grote naerstkicheit ende cloet
heit berregen hebbe/doer al die tnt mijns
leuens. Certein dat is oock een ydel dunck.

xx

Hier om heb ic voer mi genomē te ontflo
ken mijn hert bande sozge daer ic mede be
swaert heb gheweest. En my dunct dat ick

Capittel.ij.

Wijflick heb ghedaen onder die Sonne.

Het is geboert dat een mensche hebbede gebuyet wijsheit en kennisse en sparticheyt moct achterlaten al dat hē vercregen is een ander / die welcke dat niet en heeft beartbeit Certeyn dat is een ydel dinc en den mensche rechtelick seer quellende.

xxi

Wāt wat ontfanckt sulckē mēsche wt sulckē groote sozge en hert swere daer hi hē sekenen onder die sonne mede is cruytende?

xxij

Alle de dagen zins leuens zijn te beclagē ende al sinen arbeyt is vol lidens / nauwelick slaept zyn hert. Certeyn dit is oock een groot sortelick dinc.

xxiij

Seē dinc en is dē mensche profiteliker dā dat hi eet en drint en vermaect zyn hert dēder sulcke grote sozge. Wāt ic hebbe geoordelt dat dit vā die goetheit gods gecomē is

xxiij

Want wie heeft oncruloedeliker en mildeker gheleest dan ick.

xxv

Certeyn God sal den mensche die hi goet gunt gheuen alsulcke cloetheit en en wijsheit dat hi sal willen gebruiken zyn goet / mer den zondaer sal hi inseynden sozge om te vermeerderē en te vergaderē tot behoef des geens die god wil dat dat ontfangē sal. Hier om / dit heeft oock in groote ydelheyt.

xxvi

Dat. iij. Capittel.

Alle dingen veranderen / en onder die Sonne en is niet vast bliuende.

0

Ecclesiastes.

ij Die nu wordē gebozē sullen op een ander tijt steruen / Die nu worden geplant / sullen op een ander tijt wtgheroeyt worden.

iiij Nu afsnidē wi dat gene dat wi geset hebben om te wassen. Nu brenken wi dat gene dat wi in boozledē tijden getimmert hebbe

viij Somtjts schreyen wi somtjts lachē wy Somtjts zyn wi droeuich / somtjts springhen wy op van blischap.

viii Nu brenken wi oude timmeragie nu timmeren wy nieuwe van die selue stenen Nu zyn wy naerstich tot dat werck der natuerē nu walcht ons daer of.

x Somtjts loeken wi met groter naersticheyt tgene dat wi gheringe verliessen / somtjts bersparen wi tghene dat wi gheringe onnuttelick doerslaen.

xii Somtjts schozē wi tgene dat wi in boerledē tijdē genayt hebbe. Somtjts swigen wi als stōme / somtjts ratelē wi onnuttelick

xiii Somtjts hebben wy lief tghene dat wy weder om haten Somtjts hantierē wi vianthap / dye welck wy weder op een ander tijt aflegghen / ende begheren paets.

xv Wat profijt cricht die mensche wt sulcke contracte dingen / ende wt sulcke sware becommernisse.

xvi Ich heb beuonden dat God gelonden heeft in die hertē der menschen alsulcke sware becommernisse op dat si haer seluē daer mede

sonden quellen.

Al dat God gemaect heeft is schoe op zinen tijt en plaetse en die gehele werelt heeft hi de sinlicheyt der menschen gegheuen om te ondssoecken/ mer die menschen en sullen niet binden eenighe reden groot of cleyn / van dye dinghen die God soe veel gemaect heeft.

Hier om heb ick gesien in alle dingen niet te wesen dat den mensche goet wesen mach dan alleen dat hi hem seluen vermake / en dat hi goet doet alle zyn leuen lanck.

It dattet den mensche geboert te eeten en te drincken en goet chier te makē onder dese menichfuldighe miserien / dat moet hi achtē een openbaer gaue Gods te wesen.

Ick heb sekerlic beuondē / dat al dat God maect dat sal wesen so als hi dat hebbē wil en niemant en sal daer yet mogen toedoen of afnemen. En al dat God gemaect heeft / dat heeft hi gemaect om dat wy hem soudē eeren / alsulcke wonderlijcke dingē aensiede.

Al dat in boozleden tiden gheweest is dat is nu En het is in boozledē tiden boozsien gheweest op dat dattet in toccomende tijt wesen soude want hi dagelics weder roept die dinghen die van hier verdrienen sijn.

En recht of daer niet verdriets ghenoech en waer wt dese onstantualicheyt / so heb ic gesē onder die Sonne een plaetse die de rechtuacrdicheit toegesicht was / in welke

dominerende is die boosheyt / Ende ick heb
gheffen die plaetse des rechtuaerdichits in
welcke die boose is regnerende.

xviij

Ik heb gesprokē mi verwonderende God
sal oordelen dē rechtuaerdigē en den boosen /
want van hem sal geoordeelt werden / al dat
ghedacht ende ghedaen wert.

xviij

Als ick geen ander sake en heb genonden
waer om dat God dese dingen is gehengede
so heeft mi ghedocht dat God den mensche
met dese swaricheden quellen wil / op dat hi
soude bekeunen / niet veel vande beesten ver
scheiden te sijn want die menschen woelē
ende rasen onder malcanderen / en niet met
meerder reden dan die beesten doen.

xix

Van buytē en vā binnē is eenderhāde ge
daete onder die mensche en onder die beeste
want also die beesten steruē also steruen ooc
die menschen En het en schijnt niet wt dyc
dingen die onder de Sonne sijn datter een
ander leuen is der menschen dan der beeste
Ende die mensche en schijnt niet te hebben
bouen die beesten want alle dinghen sijn ge
lykeliclyc der ydelheit onderwoopen.

xx

Al dat is het si een mensche / of een ander
dinc dā een mēsche / dat reyft al tot een plaet
se. Want wt die aerde sijn alle dingē gema
ket en in die aerde sullen si weder gheresol
ueert werden.

xxi

Moe veel wetē daer of die siele des mēscē

sal elminnen opwaerts/ ende die ander die-
 ten siele met den lichaem sal steruen?

Aldus en heb ick nyet gheuonden in alle
 dese dinghen dan alsuter ten besten te heren
 ende te ghebruyken die vercreghen dinghen
 sonder sojge/ want die mensche hem seluen
 daer mede onderhouet Alle ander dinghen
 sijn buyten den mensche ende hi moeste an-
 der menschen achter laten Ende op dat hy
 alder sochtuoudelicste wil wesen wise sal hē
 segghen wat na hem gheschieden sal.

Dat. iij. Capittel.

ICk heb mi ghekeert tot andere dingen
 op dat ick sien soude met hoe meniger-
 hande manieren dat dye menschen in dit le-
 uen verduict werden Ende ick hebber veel
 ghesien schreyende als si onghelijck leden/
 en daer en was niemant die haer vertroete
 en beel min die haer verlostte wt die ghewel-
 dighe handen der verduickers.

Ende als ick dit sacht soe heb ick gheoz-
 delt saligher te wesen dye ghene die in boer
 leden tijden ghestoruen sijn/ dan die gene
 die noch aldus lammerlijck leuen.

Ja ic heb geseyt saliger te wesen (dan dese
 boernoerde twe) de genen die niet gebozē
 en sijn geweest/ want die en hebbē bā desen
 lammer nyet ghesien welke dye menschen
 teghens den menschen bedriuen.

Met grote naersichheit heb ic geleert/ den

xxij

4

ij

iij

iiij

arbeit ende naersticheit der menschen / wyet
 elders toe te strecken dan dat die een dē an-
 deren mach schadighen waer dat hi mach /
 en sijn eighen goet verbreedē Welcke dinc
 wat ist anders dan dat herte met sammer-
 like sozghen te quellen?

b Weel sottē (schuwēde die manierē bandē
 boersprokē mēschē) ballē in cōtrarie gebre-
 ken wāt met genoudē handē sitten si ledich
 en berterē dat si hebbē ter tijt toe dat si co-
 mē tot die vterste armoede / en gedwongen
 worden haer eyghen bleyfch te knaghen.

bi Seggende / beter is een weynich met loe-
 sicheit / dan veel te vercrigen met anrte.

bij Ic heb mi noch gekeert tot ander dingē en
 ic hebbe een nueue manier vā ydelhē gesien

bijj Afsenschē wordē gevonden die alleen zijn
 sonder mede geellē / sonder kinderē / sonder
 geslachten die welke sonder eynde arbeydē
 recht of si kinderen hadden sonder ghetal te
 boeden. Ween rjsdom en holdoet haer be-
 gheerte / en si en bedencken haer niet om te
 seggen / hoer wien arbeyden wi om wiens
 wille sparē wi ons goet welke wy veel be-
 sitten en welc gebruyck niet anders en is /
 dan op dat wi ons vermaken souden / dit ist
 dat yet is / het is nochtans een lot dinc en
 een alder pijnlicste tozment der herten.

ix Hier om heb ic geordelt dat leuē vā twe
 tesamē leuēde / beter en gemackliker te we-

ten dā dat leuē van een die alleen is / want
dat geselschap is o oc goet geuende / en al en
ist anders niet so helpē twee malsanderē
in dat lij den welc in dit leuen te dragen is.

Want ist dat die een hant dye ander helpt
hem weder op / die welke certeyn ellendich
wesen soude en hadde hy n yet den ghenen
die hem de hant gauc.

Ist dat twee te samē slapen / die een maect
den anderen werm / mer een dye alleen leest
en wert niet lichtelick werm.

Wil een dye alleen is ghewelt doen / twee
sullen hem wederstaen. Een coerde die drie
dubbelt gebreyt is en breect niet lichtelick.

Beter is een arm iongeluck dye bequaē
van verstant is dan eenen ouden sotren co-
ninc die niet gheleert en wil wesen.

Wt den kercker comt somtijts yemant die
daer gebonden was en hy wert een ouerste
gecozen / en contrarie geboert dat een rijk-
mans soen tot armoede comt.

Ich heb ghesien seer veel menschen die na
volchden den ionghelinc / die welke na dē
ouden coninc int rijk volghen sal.

N yet minder getal der menschen en isser
geweest die nagenolcht hebbē den oud coē-
ninc als hi ghecozen wert dan daer nu is
die den ionghelinc begeren / en ghelijck die
macht des ouden coninc / dye nu versmaet
wert / swaer geweest is dē ondersaten / also

Eclesiastes.

sal oec swaer wese die macht des tongelincx
die nu bemint wert. Aldus heeft die vertue
linge oec zijn ydelheyt en verduyt des herte
xvij Siet naerstelike toe wat ghi doen sult als
gi gaet indē huysē gods om te biddē en ghi
sult wetē dat God bi v ts en hoozt alle dine
hier om siet toe dat ghi geen lange spracch
met hē en hout gelijc die sotte doen welcke
wet ken al God niet aenghenaem en zijn.

Dat. v. Capittel.

Wilt niet haestich wesen met v tonge/
en en lact v hert met haestich wissor
ten die woorden inde tegewoerdicheit gods
want god is inden hemel / wt welcke hi aē
siet al v dinghen die ghi inder aerden doet.
Hier om huylt weynich woorden bi hem.

xij Gelijc die dagelicke sorgē inbrenge dromē
alsoe maken heel woord en een sot gebet.

xij Ist dat ghi onder dat bidden yet sijt louē
de betaelt dat sonder vertree op dat ghi god
niet swaerlich en vertoent / heel louēde als
die sotte doe / Hier om / ist dat ghi wat loof
betaelt dat.

xij Het is beter niet te lonen / dan die belof
tenisse niet te betalen.

xij Hier om wacht v dat die clappinge nwe
tonghe v niet heel in sondē en verwerret en
en meent niet dat die enghel die v dinghen
bewaert dit soe licht acht als ghi Ouermits
heel worden en wist ghy nauwelick was

ghi sout louen of segghen.

Dat gene dat ghi so licht acht dz bertozet
God also dz hi niet alleē dat mer ooc alle v
Wercken sal berspouwen om v gebets wille.

Geluck in veel dzocmen veel ydele dingē
hin soe ist oock in veel woorden. Hier om
cert God met v herte.

It dat ghi siet verdrukkinge der armē / en
bernielinge des gelijcheyts en rechtuaerdic
heits / so en wilt v niet verwonderē / dat ghi
meent alsulcx boer god verhozen te wesen
Want dye verdruker heeft een ouerste dye
welcke aemmeret die dinghen die hi doet / en
bonen haer heyden zijn ander ouerste.

Dat alder meeste dat dye aerde dē mēsche
Genen mach / dat is eeren acker dye welke
ghenoech mach wesen voor den bouwer
En wie dien acker gheboeret ende daer me
te breden is / certe yn dat is een coninc.

Die dat gelt bemunt / nēmermeer en sal hē
gelts genoech toegedragē wordē op dz hi te
bredē si En dye na riedom staet dye en sal
nēmermeer enge brucht daer wt ontfan
gen Soe wie alsulcx is die is grote lye ydel

Daer weel riedoms is / daer zijnder veel
dye haer eeten En die de riedom heeft wat
heeft hi meer dan dat hi siet ander menscen
den riedom betteren.

Dē slaep is soet voor dē genē die haer seluē
niet arbeit oefenē / of hi weinich of veel etc

maer die sathheit des rijckē mans en gheert
get hem niet te slapen.

xiij

Daer wert ghenonden een ander maniere
van een alder bitterste liden Iek heb gesien
onder dye Sonne rijckdom dye met groter
naerstkicheit gehouden wert tot verderfuisse
der geente die haer besitten.

xiiij

Die rijckdom is bergaen en heeft die gene
dye haer besaten grotelick ghequelt / wāt si
en oec haer kinderē en hebbe niet gehoude.

xliij

Alsoe si naect sijn ghecomen wt de buyc
des moeders / also sullen si weder kerē daer
si wt ghecomen sijn. En si en sullen niet met
haer nemen / dye met soe grote moylicheyt
bergadert hebben.

xlv

Noch sidt my int hert een groot tammert
als dat alle menschen also si inde werlt ge-
comen sijn also sullen si de werelt laten en
wat salt batē dat si haer hert niet sulcke gro-
te sozghen ghequelt hebben.

xlvj

Die toernighe menschen hebben alle haer
leuen in buylicheyt verlieten / haer seluens
quellende en twist hantierende.

xlvij

Hier om / na mijn oordel ist genoechlicker
te eten en te drincken en goet chier te makē
onder alle dit liden daer wi mede ghequelt
worden onder die sonne / in dese weynich
dagē ons leuens die welke God ons heeft
gegeuen. Want niet anders en sal die men-
sche wt die rijckdom ontfanghen.

Capittel. bi.

Certheyn/ heeft God yemāt gegeuen goet fbiij
 en rycdō en een hert dat hi derf eete en nemē
 dat hem nut is op dat hy eetende en dincke
 de hē bermake di is een grote gaue vā God.

Want weynich ist dat alsulcx is / hi sal ge xij
 dachtich wesen dat lidē zijns leuens/ want
 God hantiert zijn hert met vrolicheyt.

Dat. bi. Capittel.

Daer is een quact dinc/ welck ic onō
 die Sonne dicwils by d'ye menschen
 ghesien hebbe.

Daer werdē menschen gevonden die welc-
 ke God gegeuen heeft goet/ rycdom en eere
 also dat haer niet en gebreect vant tgene dat
 die menschen begerē mogen/ mer een herte
 om dat te gebreke en heeft god haer niet ge-
 geuen Jae certheyn een vyeemdelinck sal dat
 goet gebreke. Dit is voozwaer ten ydel
 dinc en een swaere quellinghe des herten.

Heeft daer yemāt voozt gebrocht hondert ij
 lunderen en rycck wesende geleest heeft veel
 laren die zijn ghoet nochtans niet en heeft
 gebreuyct/ en niet eerlic en is begrauen/ soe
 is hi onsaliger dan die gene die in die werlt
 gecomen is door een misdacht.

Want dese is als een onnut dinc boert iij
 ghecomen ten wilstits nae dat zijn moed
 hem ontfinc/ soe nochtans dat zijn naem
 niemant bekent en is gheweest.

Wāt hi die Sonne niet gheē en heeft noch iiij

Ecclesiastes.

geen wetenscrap gehadt en heeft / en hi is by
geweest bā alle die dingen daer ten gericlyc
mensche mede ghequelt wert.

bi Wat salt den mensche batē dat hē geboert
twee dusent iaer te leuē / en hi zijn goet niet
en gebuict. Sullē die iaren geen eynde ne-
men en streckē daerwarts daer andere iare
en alle ander dinghen toe strecken.

bi Daer en is gheen ander bycht des men-
scheliken arbeyts dan den mont te spisen/
twelcke al ist lichtelick om doen / die begeer-
te des herten en mach nochtans niet geheel
ghenoech gheschien.

biij Wat sal een wijs mensche meer ontfangē
wt zijnen arbeyt dan een sot mensche Wat
heeft een arm mensche min / die welcke met
zijn cloucheit die cost wint onder die ghene
daer hi mede leeft?

ix Seytmen het is beter met oghen te aen-
schouwen die tegenwoordighe tijdom dan
alle cloecheit gebuykēde bā dach tot dach
armelic te leuē. Certein ghi wert bedrogen
ist dat ghi sulcx waent / want die aenschou-
winghe der tijdommen en gheeft nyet an-
ders dan sotte sozghē ende pine des herten.

x Het wat maniere heeft alle dine in boer-
ledē tydē geweest eert was / het is doer sine
name bekēt en begrepē geweest wat die mē-
sche hier soude willē of nē willē / hi was toe
somēde / en en mocht nē srydē dā te kgeefs

Capittel. vij.

legē god waer om dat hi also of anders ge-
maect is / Want god is stercker dan hi.

En wil yemant niet veel woerden tegen
god strijden zijn gnouren en sal hē niet batē
Dat. vij. Capittel.

Het is te verdragen niet bequame sin-
nen al dat god geeft / want wie weet
wat den menschen profitelic is inden dagē
des leuens in welke hi niet ydelheyt leeft.
Want God heeft die dagē des menschen ge-
maect gelijc een schaduwe. Ende wie salder
van oordelen als hi van hier ghescheyden is
wat onder die sonne gheschiet.

Beter is een goede fame na der doot / dan
den roeck des alder best ruykende materien
Ende den dach des doots is beter dan den
dach des gheboorte.

Het is profiteliker te ghaen int huys des
dwoefheits dan int huys daer men goet eyer
maeckt / want int huys des dwoefheits liet-
men wat eynde dat die mensche hebben sal
en dye daer liet een doot mensche dye mach
leer beroert worden.

Beter is dwoefheyt dan lachtinghe / want
doer dwoefheyt des aensichts wort dat herte
bermaent tot zijn officie.

Dat herte des wijzen mans verkeert int
huys des dwoefheits. Dat herte des sotten
verkeert int huys des blijschaps.

Saliger is hi die daer lijdsamelicheert die

straffinge des wijzen mans. Van die gheite die dagelick eenen lot hoert singhen.

viij Want die lachinghe der sotten is gelsich dat craken der stoppelen / bernende onder den pot. Nochtans die straffinge des wijzen mans en is niet vzy van ydelheit.

liij Want wordē die quade gestraft om dat si ander luydē oueruallē / so vernolgen si den wijzen / en si studeren om tot niet te maken den ghenen die een hert heeft dat met sulckē gaue des wijsheits bereert is.

lx Hier is beter dat eynde des dincks dā dat beginsel . En een luydsanich mensche is beter dan die stoutelick een ander straf.

lxx Wilt niet boer v nemen geringe toornich te worden / want het plegen bi na sotten te wesen die tot roernicheit gheneghen zijn.

xxi En wilt niet segghen / dit teghenwoerd i ghe lyden verdriet mi Wi wat sake hebben die tijden vā onse boeruaders beter geweest dan onse tiden Geen wiss man en behoert alsulcx te vraghen / want het is openbaer dat die oude tijden haer lyden gehad hebben gelsich onse tijden oock hebben.

xxij Die wijsheit is beter die met rijedom gemeen is / en meer profijt geeft in dese tijt / in welke wi die Sonne aenschouwen.

xxiij Wāt wijsheit geeft veel profijts / en rijedom en geeft oec n3 weinich profijts Wijshe nochtans gact die rijedom te bouen ouermits

dat sijdē wijsen mēliche leit tottē ewigē lenē.

Aenmerct al dat god ghemaect heeft / en
ghi sult bindē dat gheen dinc opgerecht sal
mogen worden twelck god verniet heeft.

Gebuyct hier v rijdom also lange als si
by v is. Weest lijdsamich in teghenspoet
want god wil dat alle dinc onderwoyren
sal wesen der veranderinghe op dat die men-
sche sien soude dat gheen dinc so vast is dat
ment betrouwen mach.

Ich hebbe ghesien veel dinghen inden da-
ghen des idelheits en onder als dat die recht
uaerdighe zijn rechtuaerdicheit tot verder-
fenisse geweest is / ende die hōse heeft in zijn
doelheit langhe en salich gheleest.

En weest hier niet alte rechtuaerdich en
en weest niet bouen matē wijs / op dat ghi
doch alsoe niet en vergaet.

Want en zijt niet onwettelic en dwaelic
Want sulcke vergaen ghemenlick qualick.

Op dat ghi dese perikelen sult mogen ont-
ghaen so en isser niet beter dan vast te gelo-
uen / ende altijt in memorie te hebben dat
die gene dye god ontsien sullen alle dese sca-
delike dinghen ontulyen.

Wijsheyt helpt dicwils meer den ghenen
die de wijsheyt heeft / dan thien ouerste des
Rads moghen helpen.

Niemant en is nochtans also wijs ende
also gherechtich dat hy nemmermeer in

xlviij

xv

xvi

xvii

xviii

xix

xx

xxi

sonden en valt.

xxij En geeft hier niet lichtelick den aenblyfghers ghehoer / op dat ghi niet en hoert dat v d'naer somtijts qualick van v doer onlijd saemheyt heeft ghesproken.

xxliij Want ghi weet dat ghi somtijts also oech van ander luyden ghesproken hebt.

xxliij Alle dese dingē onderloekēde / heb ic doet wijsheyt geleert En niet te hreden wesende in dese dingē so heb ic gearbeit om te wete dat gene dat vandē mensche niet begrepē en mach worden / en in dien arbeyt so en heeft dye wijsheyt by my nyet willen wesen.

xxv Het is verde bouen dat menschelike verstant / te willen weten wat raet dat God gebruyt heeft vander eewicheyt aen int make ende onderhouden alre dinghen Het is in alle manieren onbegripelick.

xxvi Hier om heb ick mijn verstant ghekeert tot dien dinghen die niet redene beghepen moghen worden ende oech tot dye bose soetheyt ende rasende dolheyt te verstaen.

xxvii En ic vinde dat die doot beter is dā een vrou / die welcke is gelijc veel iagers. Dat herte der iagers is gelijc veel nette / en dye handē gelijc kerthenē. Die God aengenae is die sal wordē verlost van die vrou / mer een sondaer sal in haer strickē geuangē wordē.

xxviii Siet spreekt die wijsheit / ic heb beuonde wt die comparacien der dingē / dat het gene

Dat men soecht plach geuonden te worden.

Ik hebbe gearbyt tot in dese hie op dat ic soude vindē een wijse vrou/ouerleggēde dē dieſt der vrouwē in haer nature en mantere mer het en is niet voozwaerts gegach. Zek heb geuondē wt duysent mānen een mā die lidelick is/mer wt duysent vrouwen gheen.

Alleen dit heb ic geuonden dat God Adā ghemaeckt heeft rechtuaerdich/ ende dat hy met die nacomelinghen veel sotte dinghen met groten arbeyt gheuonden heeft/welcke dinghen berde verscheyden zyn van die simpele rechtuaerdighe.

Dat. viij. Capittel.

Wie is te gelickenē met dē wijsen/ en met den genen die daer heeft een hē- tulle der dinghen. Die wijsheyt des mensche maect zyn aensicht gracioes ende verdrijs die wreetheyt.

Ik rade oec den wijsen dat hi onderhoude dat gene dat een coninc gebiet en dat hi vol brenget dat gheene dat hi is swerende /als God hem tot een ghetuych is roepende.

En wilt ghi niet bliuen sottelic verstant int quaet recht of ghy van zyn tegenwoerdicheyt soude mogen blien/want hi sal vol brenghen al dat hy wil.

Waer yet gheboden wert in den naē des conincx so waent aldaer macht te wesen om te eecuterē dat daer geboden is/ en niemāt

Ecclesiastes.

en moet daer tegens seggen / of brage / waer
om beueelt dit den coninck?

b Die daer onderdanich is dat gebot die en
sal die plage niet gheuoelen / Wie wijsle kent
den toecomenden tijt / in welc men correctie
doen sal ouer den ouertreders.

b God heeft die tijt geset hoeneer dat hy sal
oordelen van alle dingen / en eer die tijt cot
soe sien wi veel sochtlic lijdens voorgheset.

bij Ende niemant en wort gehenget te wetē
wat hem sal ghebueren / want wie sal hem
dat moghen segghen?

bij En al waert dat hi dat wiste / het en soude
hem niet baten / wāt niemant en is so mach
tich dat hy zijn hert mach weder houwen /
En als die doot comt dan en sal geen ster-
heyt baten en daer en is genen hoop om te
ontulien den stert die wy met dye doct moe-
ten aengaē / en die boese en sal zijn boesheit
niet moghen beurtien.

ijc Ic heb aengemerct vele albusdanige din-
gen En ic heb naer stelic ouergeleyt al dat ic
sach geschien onder die Sonne. In wat tijt
dat die een mensche ouer den anderen heer-
scappie heeft / ten is niet sonder liiden des
geens die de heerscappie draghen moet.

x Aldus heb ick ghesē den bosen boespoe-
dich leuen / tot den eynde haers leuens toe
en recht of si weder opstonden in haer kinde-
ren / en conuerter en niet die geerde in die

heylighe plaetse. Mer die gene dye weldoer
worden vanden burgers versmaect. En dit
is oec een grote ydelheyt.

Wāt men en castijt terstont niet dat gene
dat die menschen bedriuen. Sy en makē geen
eynde van stontelick quaet te doen.

Wāt het geboert dat een sondaer sal hon-
dert mael boeslic doē/en alst schijnt het ver-
gaet hem wel. Ic weet nochtans dat alleen
wel wesen sal den genen die God ontsien.

Den bosen en sal niet vanden warachtigē
goede gheschien/ia die daghen sijns leuens
(al ist dat si veel schijnen te wesen sullē siel
ver vergaen dan een schaduwē/die niet is.

Daer is noch een ander ydelheyt die veel
geboert in dit leuen Wi sien den rechtinaer
digē quade dingē ouercomē die dē bosen toe
behozen/ en weder om sien wi dat den bosc
gheschiet tgene dat die goede toebehoorde
Certejn dat is verdijctelick.

Hier om heb ic gepresen blisheit des hertē
en geen dinc en heb ic beter gesien dan te etē
en te drincken ende dat goet te ghebruycken
want alleen dat sal die mensche hebben wt
alle sijn liden daer hi hem seluen mede moe-
de maect alle dye daghen zijns leuens dye
God hem gheeft.

Also heb ic mijn herte gegeuē tot wijshe
op dat ic soude weten wat ons geschiet le-
uēde op die aerde Ja also dat ic indē dach en

xi

xii

xiii

xiv

v

xvi

xliij indē nacht mijn ogen niet en heb late slapē
 En ic heb aēgemeret die menigerley werck
 hē gods die geschiet zijn en alle dage noch
 geschiet en ic heb gevonden dat geen mensche
 onderindē mach een redē van enich dinc/
 wt alle dingē die daer so veel zijn onder die
 Sonne / sa al arbeyde hi met alle zijn cracht
 Ja die wise sal oock verlozen arbeyt. doen.

Dat .ix. Capittel.

k Alle dese dingē heb ic naerstelic in mijn
 hert ouergelict en ic heb gevonden dat
 God in zijn macht heeft die rechtuacrdighe
 en die wise en haer wercken / en nyemant
 en weet wyse hy sal hebben als vrienden of
 als bianden / want alle dese dingē zijn boer
 den mensche verborghen.

h Alle dingen sullen met een gelijcke manie
 re vergaen en daer en is nyemant by van
 die verderuinghe. Die rechtuacrdighe nyet
 meer dan die boose Die goede ende onnosse
 le nyet meer dan dyc quade. Ende die God
 met sacrificie is eerende nyet meer dan dyc
 God is verknadende. N yet anders en sal
 verghaen die goede dan die quade Die daer
 gewent is te sweren nyet anders dan die hē
 seluen van sweringhe wacht op dat hi God
 niet en verzoent.

iij Dit ist alder swaerste hā al die onder die
 Sōne geschiet / dat alle dingē sonder onder
 scheid in eenderley manier vergaen / ende die

hertē der menscē wordē vernolt met lissen
tot dolheyt al den tijt des leuens doet tot
dat graf toe.

Soe lange als die mensche is bi die leuen
de so heeft hi wat meer dan of hi doot waer
ghelyc een leuende hont heeft een weynich
meer dan een dode lecu.

Die daer lenē / hebbē dat / als dat si weten
dat si steruen sullen / die dooden en weten bā
dese dingen niet en si zijn niet geacht by die
leuende mer si zijn heel vergheten.

Si en hebbē noch bytendē noch vianden
noch die gene die si beminnen en haeren is
niet gemeen met dese werelt / die sy hebben
gelaten / met alle dingen die in haer zijn.

Hier om eet blidelich v spijse ende dinct
met blider herten uwen wijn / want nu be-
haghen God uwe wercken.

Zaet v clederen altijt blincken / en v hoeft
begoten zijn met welruykende water.

Wermaect v leuen met v huysrouwe die
ghi lief hebt inder tijt die ghi sult leuē in de-
lic alder ydelste ydelheyt met welcke al uwe
daghen vol zijn Want dit is v alleen eygen
wt alle uwen arbeyt daer ghy v mede ver-
moeyt alle v leuen lanck onder die Sonne.

Al dat v voercoemt / dat ghi meent te doē
dat doet vromelich / want in v graf daer
ghi roeloeyt en sult ghi niet binden van de-
se dingen die hier gheschien / noch van raes.

114

12

13

14

15

16

17

noch van cloeche it noch van wijsheyt.

xi

Aenschouwende dese dingē die onder dye Sonne geschien / so heb ic geleert dat seiden snelle menschē gestelt wordē om te lopen / noch stercke om te oozlogē. Ja die wijse en hebbē dicwils n; daer si of lenē / en die cloecke en hebbē geē goet / en de geleerde en zijn in geēder waerde / mer gelijc plōpe altijt geweest die tijt en die auōtner smielt haer alle

xii

Die mensche en weet niet meer den tijt zijns doots dan die visschen eer si met den anghel ghenanghen werden of de voghelen eer si inden stric gheslaghen werden / want gelijc als die genāgē werdē also sal die doot onner sienlic dē mensche int stric berwerē.

xiii

Mer oeck heb ick dit ghesien / datter was wijsheit onder dye Sonne / ende dye selue groot na mijn oozdel.

xiiii

Daer is gheweest een cleyne stat / en weynich mannen in haer / ende een machrich coninc heeft haer beleghen / ende tegens haer toernien ghetimmert.

xv

En daer is gevonden in die stadt een arm mā mer wijs wesen / die welke die stadt heeft gehoudē n; zijn wijsheit / en boet dat perikel en is die arme mā n; bekēt geweest.

xvi

En doe heb ic geozdelt dat wijsheit beter is dā sterch; en nochtās is die wijsheit des armen mans so lange tijt verstaet geweest en zijn woerden van niemant gheacht.

Capittel. 7.

Die woorden der wijzen / al is dat si nyet
 luyde en roepen / zijn stercker dan dat ghe-
 crit des sotten prince.

Wijsheyt is beter dan instrumenten van
 oerloghe / Die nochtans sondicht in een / die
 sal veel goets verliezen .

Dat. 1. Capittel.

Ghelijck muggen in een onskelijke en
 welruykende materie geualle zijn / is
 dat si daer steruen so bederue si den materie
 en doense met vuylicheit bedecken.

Also een cleyne sothet benemt dicwils de
 mensche veel eeren / al is hi doer wijshett en
 ander natuerlike ghauen betaemt.

Dat hert des wijzen is in zijn rechter side
 en dat hert des sotten is in die sincker side.

Doer wat wech dat een sot gaet / amach-
 ticheyt sal hem volghen / ende recht of hi al-
 leen wijs waer / soe sal hi alle de geen die he
 ghenooten sotten heten te wesen.

Is dat die begheerlicheyt om te domine-
 ren v hert beuangeret / so en wilt v eerste staet
 niet lichtelic late / wat die zijn hert bedwin-
 get in sulche begeerte die sal veel groote son-
 den sejuwen.

Dact is een quaet dinc / welck dicmael
 gheboert onder die Sonne / twelc coemt we
 die onwijshett des Prince.

Sotten werden dicmael gheset onder die
 meeke ende machtichste / vergheten wesen.

Ecclesiastes.

De die ghene dye seer bequaem zijn om te rugen.

biij Ende ich heb ghesien onedele mensche te paerde tissen ghelijck edele/ende die edele te voet ghaen ghelijck dienachs.

ix Die daer graeft eenen pudt dye valt daer in/ende die den tuyn breeft die sal bandē serpēnt ghebeten worden.

x Die daer stenen werpt die sal moede worden/ende dye hout clyeft dye sal vernemen wat swaerheyt daer in is.

xi Is dat yler ploomp daer mē dat hout mede cleeft soe salt groten arbeyt zijn is ooc boet stercke mensche/ maer wijsheit sal dicwijls sware dinghen licht maken.

xii Een en aenbyenger is gelijck den serpent twelck bytende is sonder blasen.

xiii Dat een wijs man seyt dat is bequaem / mer die woerden des sotten sullen hem verheren.

xiiii Dat beghynsel zijnder woerden is sotheyt ende dat eynde is raserye/ welke nyet en is sonder perikel.

xv Een en lot maect so veel woerden dat hē niemant verstaen en mach als hi spreekt dat hy wil / ende veel min cannen beghrijpen wat daer na volghen sal.

xvi Den arbeyt der sotten sal haer moede maken/want si nyet en weten dye maniere oorsachlich te seuen.

Het is een onsalich lant wiens coninc een
 sot is ende die princen broech eeten. xlvij

Het is een salich lant wiens coninc een
 broom man is/ende dye princen eeten alst
 tijt is/nyet gheneghen tot ghenichheyt/mer
 eete alsoe veel als dye natuerc eyschende is. xlvij

Dye bindinghe des hris sal breken doer
 de amachticheyt dies heren/ ende doet zyn
 traechte salt gheschien dat den reghen niet
 buyten en sal gheheert worden. xlvij

Tot wellust bereyden si spijse/ende dymt-
 ken wijn op dat sy haer sonden vermaken/
 wiens boesheyt dat gelt alle dinc aendient xlvij

Ghi en sult v niet verflouten om te denc-
 ken alsulcx te straffen in eenen coninc of
 prince/ia al waert ghi oec alleen in v slaep
 camer/ want het sal openbaer worden/ghe-
 schietes nyet doer een ander manier soe sul-
 len die boghelen inder lucht dat nyet heime-
 lick laten bliuen. xlvij

Dat.xi.Capittel.

Werpt v broot indē verbylopende wa-
 teren/ ende ghi sult wetē dattet niet
 en sal vergaē/ want ghi sult dat selue broot
 weder om ontfanghen. xlvij

Deylt milbelick den armen/ want alsoe
 salt ghebueren dat ghi niet en sult gheuoelē
 dat liden dat aenstaende is. xlvij

Als die wolcken vol zijn soe storten si ha-
 ren reghen in die broghe aerde. En in was xlvij

Ecclesiastes.

plactse die bruchte banden boem halt het si
int suyden of noerden/daer sullender wesen
diese oprapen sullen.

lij Die daer sozchouidelich wacht den wint
die en sal niet sayen/ende die daer breeft die
wolcken die en sal niet mayen.

h Ghelyck ghy nyet en weet hoe die siele is
betenicht met den lichame/ende die gebeen
ten zijn ghebonden in den lichame des moe-
ders/alsoe en moecht ghy nyet verstaen die
reden der dinghen die God soe veel ende me
nigherleze ghemaect heeft.

ht Saeyt v saet des moighens/ende en rust
nyet des auonts/wat ghi en weet niet welc
beter wassen sal/dat des moighens gesaeyt
is of des auonts ghesaeyt is/of dat gesaeyt
is des moighens ende des auonts.

lij Dat licht is soet / ende bequaem ist den
ooghen die Sonne te sien.

lij Ist dat yemant gheboert veel saren blif-
delich te lenen en hi ouerleyt hoe lange men
deruen moet die Sonne ende haer licht/hy
sal oordelen alle dese dinghen verganckelic
ende ydel te wesen.

h O songelinc wilt v vermaken als v tist
niet en beswijct/wilt connerletz in die din-
ghen die v hert sal begheren/ende v oghen
sullen herbeyden / niet weet dat ghy God
reden gheuen sult van alle dinghen.

h Werdyft wt v herte toernicheyt / en van

b lichaem moylcheyt / Want dye soncheyt
ende die reffe wa leuens sullen b geuen des
tijt des ydelheyt.

Dat .xij. Capittel.

Niet om hebt voer ogen inwen Schep
per dye wile inwen tijt dat berdragen
mach / eer dat comen die daghen vol lidens
ende die zaren in welke b nyet en sal lusten
enich goet te doen.

Eer dye Son ende haer licht b wort ver-
duyftert soe sullen die sterren ende de duyster
nissen b ooghen bedecken.

Mer welke sal gheschicn als dye bewaer-
bers des huys tranck sijn ghewoorden / ende
dye leden doer welke wy sterck sijn haer
tracht verlozen hebben ende dat gesicht des
oghen / dye nu sien ghelijck doer traelien /
beghint te ghebreken.

Als die dooren handten wech daer die spisse
doer gaet ghesloten werden / als den appe-
tijt der maghe verghaen is / ende doer den
hanghel soe tranck ghewoorden dat si wort
berweert tot die stemme eens voghels / ende
alle instrumenten des sangers vergaen sijn

Dan sal daer byse ende berdyet vanden
hemel vallen / ende anxt sal die mensce om-
uaen waer si hene ghaen. Dan sal dat hoefe
grijs werden ende die boeten sullen stry-
kelen ende dye luste sal verghaen. Dyt sijn
teykenen dat dye menschen van hier varen

fallen in dat huys des ander werelts / ende
 fallen haer ombewaem / wenende op die stra-
 te gelijc of si yemant op die schouderen sou-
 den opheffen om ter aerden te draghen.

Al dit sal ghaen boer den dach in welc ge-
 broken sal worden dat silueren bantdekē en
 dat ghoudich bet sal van een bloeyen / ende
 die cruyae sal gheschudt werden by die fon-
 teyne / ende die waghjen / als die raderen ge-
 broken sijn / sal steyl neē ballē in die gracht

Ende dat stof sal weder keeren inder aer-
 den daert int genomen is. Ende dye siele sal
 weder gaen tot god die haer gegeuen heeft.

Dye leeraer seyt alle dinghen sijn alder
 ydelste / ende in alle tijden ydel.

Ende want hy wijs was bouen alle lee-
 ractz soe heeft hy den volcke veel dinghen
 gheleert / want naerstelijck ondersoekende
 alle dinghen soe heeft hy veel gheuondē dat
 tot wijsheit is dienende / ende heeft veel din-
 ghen int licht ghebracht die welcke van an-
 der leractz wijslick ghesproken waren.

Wese leeraer heeft seer naerstlich gheweest
 op dat hi soude burden profitelike dinghen /
 waerdich om te weten / ende al dat hy ghe-
 worden heeft / heeft hy trouwelick in boec-
 ken gheschreuen.

Die woorden der wijzen sijn ghelijck pae-
 kelen / en die studiose mannen sijn ghelijck
 nagelē / die welcke ander menschen indruckē

al dat haer banden eenighen harder God
ghegheuen is / op dat wi daer doer beruect
souden werden.

Weet lieue soen dat ghy met dese leringe
bermaent sijt. Mer om van alle dinghen te
hantieren / het en soude in veel bouckē niet
volbracht mogen worden. Ende den arbeit
van veel schijnens / quelt den lichame.

Want dattet eynde van alle dunck is / dat
is nu ghehoert. Wilt ghi God bresen / ende
hout zijn geboden / want doct hem alleen
wozt betreghen al dat den mensce warach
telick ende sekerlick salich maken mach.

En en meent nyet dat God nyet en weet
al dat ghi doet / want hy alle dinghen alder
naerlichste is wegende / si zijn goet of quaet
ende oock het geene dat ons schijnt heel ver
borghen te wesen.

Chyter eyndet dat boeck Ecclesiastes.

Luc. xxiij. Het moet al suult wordē / dat
van mi geschreuen is inder wet Moysi / in
die Propheeten / ende inden Psalmen.

Ephesi. v. Spreect met malcanderen van
Psalmē / lofsangen / en singt geestelike liede
kens / ende speelt den Heere in uwer heeten

Jacob. v. Ister yemant onder v lu ydē qua
lica ghesint / dye bidde. Ister yemandt goets
moets / die singhe Psalmen.

[The text on this page is extremely faded and illegible. It appears to be a list or a series of entries, possibly containing names and dates, but the characters are too light to transcribe accurately.]

Een Tafel om elcken

Psalm by A b c. byzijn ghetal
lichtelick te vinden.

A

Ach heere hebt doch acht	e xxxij psal.
Ach heere hooft doch misjn	e ij psal.
Ach heere weest een rehten	xxvi psal.
Al dat ic hebbe daer wil ic	e xi psal.
Alle ghi machtige geest den	xxix psal.
Als ick by na in die alder diep	cxix psal.
Als ic in mijn alder meeste	cxx psal.
Als Israeel wt Egypten	cxliij psal.
Als ons de here weder om	cxvii psal.
Als wy hier boormaels	cxviiij psal.

B

Bewaert mi o almachtige	lvi psal.
Biet my b ozen en boldoel	lxxvi psal.

D

Dancet den heere want hy	cxliij psal.
Dancet den heere want hy	cxliij psal.
Dancet den heere booz die	cxvii psal.
Dat aertlic is vandē heere	xxiiij psal.
Dat ysraelsche volc moet	cxliij psal.
Den heere bemijn ick	cxvi psal.
Die bermherticheyt en dat	ci psal.
Die coninc verblijft hem	xxi psal.
Die dwale menschen laten	liij psal.
Die haer opten heere slaten	cxv psal.
Die hemelen stellen de glorie	lx psal.

Die Tafel

Die heere heeftet officie om	xciiij psal.
Die heere heeft hē swaerd	xcviij psal.
Die heere heeft tot minē hee	cx psal.
Die heere is mijn licht	xcviij psal.
Die heere is groter dan	cxliij psal.
Die heere sal v schozen in	cx psal.
Die heere boet my daer om	xciiij psal.
Die heere wort seer groot	xcviij psal.

E

Enē stantastigen moet	cxviij psal.
En seer goede reden boest	xcv psal.
Ey lieuer puyt doch dē heere	ccxxiiij psal.
En maectet geen werck af	ccxxv psal.

G

Ght zijt wed o heere met	lxxxb psal.
God een heere der rechteren	l psal.
God geeft ons een betrouwen	xcvi psal.
God heeft in die gemeēte der	lxxxij psal.
God is ond dē todē beken	lxxvi psal.
God si ons ghenadich en doe	lxxvij psal.

H

Here ic wil v grotelikē pte	xxx psal.
Here ic bē noyt opgeblasen	ccxxi psal.
Here wie sal in v tente ontfan	xb psal.
Het fundament van deser	lxxvii psal.
Het is wel recht dat men met	xcij psal.
Hoe langhe sult ghy doch	cxii psal.
Hoe lieflic zijn dine woen	lxxviii psal.
Hoe wel dattet openbaer is	lxxiiij psal.
Hoort doch here een oprecht	xcviij psal.

Die Tafel

22

Wooft o mijn volc mijn lee lxxvij psal.

I

Ic hebbe vooft my geno	xxxix psal.
Ic heb mijn ooghen opgehe	xxxij psal.
Ic keerde mijn ooghen ront	cxvij psal.
Ic sal v om hulpe aentoe	xxvij psal.
Ic wil belidē dat ghy een	cxlvij psal.
Ic wil den heere dancken	ix psal.
Ic wil den heere altijt louē	xxxij psal.
Ic wil met mynder stem	lxxvij psal.
Ic wil met mynner stemme tot	cxij psal.
Ic wil mine liedekens in	lxxxix psal.
In alle maniere is die man salich	i psal.
In diē die heere thuys niet	cxvii psal.
In boerledē tijde hebt ghy ons	xc psal.
Joechet in die eere des heren al	c psal.
It niet also ghy Adams kin	lvij psal.

II

Loeft dē heere en aentoeft	cb psal.
Loeft den heere o mijn ziele	cxlvi psal.
Loeft den heere vanden he	cxlvij psal.
Loeft den heere van mynder gro	cl psal.
Loeft den heere want hi is goed	cbi psal.
Loeft god want hi is vuen	cxlvij psal.

III

Let vintet sommige die	xiiij psal.
Let blischappe loeft god	lxxxv psal.
Let lof verheft den naem	cxv psal.
Let recht mach yfrael wel	cxix psal.
Let rechts verwacht mijn ziele	lxij psal.

Die Tafel

N

Naerftelichen heb ic wach	xl psal.
Na dat ich ghemercken can	xxxvi psal.
Na dien dat god opgestaet is	lxvii psal.
Na dien dat ic minen hope	xi psal.
Niet gelijc oft wijt verdient	cxv psal.

O

O alle ghi die opter aerden	lxvii psal.
O alle ghi heydenen loeft	cxvii psal.
O alle ghi menschen hoorz	xliv psal.
O alle mensche so waer ghi	xlvi psal.
O ch god aenhoort doch mijn	lxi psal.
O ch god gheeft den coninc	lxxii psal.
O ch god gheeft uwe ooren tot	lv psal.
O ch god ghi die ons v bystant	lx psal.
O ch god haest v dat ghi mi wt	lxx psal.
O ch god helpt mi om dijns	liii psal.
O ch god helpt my want die	lxx psal.
O ch God hoorz doch mijn	lxxii psal.
O ch god ic bidde v Ahoort mi	liii psal.
O ch god ontferme v doch	li psal.
O ch heere en strafte my niet	vi psal.
O ch heere hoe langhe	x psal.
O ch heere ic bidde v en	xxxviii psal.
O ch heere ic heb tot v getoe	cxli psal.
O ch heere Ahoort doch mijn	cxliii psal.
O ch liever laet ons doch vzo	xcv psal.
O ch mijn god mijn god	xxii psal.
O ch mijn god Alost my doch	lxv psal.
O ch mijn ziele loeft doch den	cxii psal.

○ du herder yſraels hoor toe	lxxx psal.
○ ghi dienaren des herē loeft	cxii psal.
○ ghi oprechte prijst den he	xxxiii psal.
○ god die een oorsake en mate	cix psal.
○ god die heydenen zijn tot	lxxx psal.
○ god du biste mi een alder	lxv psal.
○ god ic bidde v en swijche	lxxxv psal.
○ god ontfermt v mijnder	lvi psal.
○ god weest mijn rechter	xlvi psal.
○ god wy hebben met on	cxlv psal.
○ god wat beduyt doch dit	lxxxv psal.
○ heere aenhoort mijn woordē	v psal.
○ heere al mijn betrouwen	lxxi psal.
○ heere al mijn wesen	cxxix psal.
○ heere die mijn salichmaker	xii psal.
○ here doet iustitie ouer	xxxv psal.
○ here ghi die een macht	xcv psal.
○ here god dact alle mijn	lxxxv psal.
○ heere hoe veel zijnder	ii psal.
○ here met rechts sal ic v	xxv psal.
○ heere mijn god	vi psal.
○ here onser alder here	lv psal.
○ here ontfermt v mijnder	lvi psal.
○ here op v heb ic mi verla	xxvi psal.
○ here verlost mi van eenen	cxi psal.
○ mijn god een coninc ouer	cxlv psal.
○ mijn here ic wil mijn siele	xxv psal.
○ mijn siele danct doch den	cii psal.
R	
○ Recht als dat hert plach	cxli psal.

Die Tafel

S

Salich is die man die den	cxli psal.
Salich is hi die den here	cxv psal.
Salich is hi die den kattingē	xl psal.
Salich is hi wiē die boosheyt	xxxv psal.
Salich zijn si die in deser tijt	cxv psal.
Singt den heere een newe	xcvi psal.
Singet den heere een newe	xcvii psal.
Singt den heere een nieu lie	cxlix psal.
Soe wie hem beucelt der bescer	xc psal.

T

Ten is niet te leggen	cxviii psal.
-----------------------	--------------

U

Van gansther herten bes	cxix psal.
W hebben wi bestaen te pte	lxv psal.
Wloefmen die een god zijt in	lxv psal.

W

Waer om glorieert ghi doch	lvj psal.
Want die heere nu comt dat	xcix psal.
Wat dwaesheyt is doch	ij psal.

Wier eyndet die Tafel.

Weyent tot Leydē/ hi sint Jans bingge
in dye gulden Sonne/ Wy my Doct
Claesloen van Walen/ Int Jaer
ong herē. M. CCCC.
ende. F F F bis.

l.
l.
l.
l.
l.
l.
l.
l.
l.

l.

l.
l.
l.

l.
l.
l.

l.

